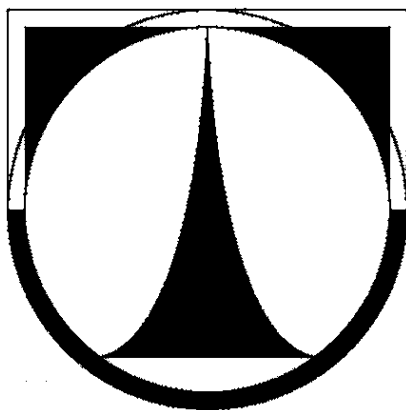

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Historie libereckého ledního hokeje

2010

Kateřina Kulhánková

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Historie

Studijní program: Učitelství pro 2. stupeň ZŠ

Studijní obor Učitelství českého jazyka pro 2. stupeň ZŠ

(kombinace) Učitelství dějepisu pro 2. stupeň ZŠ

Historie libereckého ledního hokeje The History of ice-hockey in Liberec region

Diplomová práce: 10–FP–HIS–192

Autor:

Kateřina Kulhánková

Podpis:

Adresa:

Srázná 258/5

591 02 Žďár nad Sázavou 2

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
196	1	24	5	130	32

V Liberci dne: 30. 7. 2010

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

461 17 LIBEREC 1, Hálkova 6

Tel.: 485 352 515

Fax: 485 352 332

Katedra: Historie

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(pro magisterský studijní program)

Diplomant Kateřina Kulhánková

Adresa: Srázná 258/5, 591 02 Žďár nad Sázavou 2

Obor (kombinace): Dějepis – Český jazyk

Název DP: Dějiny libereckého ledního hokeje

Název DP v angličtině: The History of ice-hockey in Liberec region

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D.

Konzultant: .....

Termín odevzdání: .....

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování DP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné.resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne .....

.....

děkan

vedoucí katedry

Převzal (diplomant): .....

Datum: .....

Podpis: .....

Cíl práce:

DP se pokusí na základě studia pramenů a literatury postihnout dějiny libereckého ledního hokeje. Vedle studia pramenů a literatury písemné povahy bude pozornost věnována také metodě orální historie, kdy diplomantka povede rozhovory s vybranými hokejisty (bývalými i současnými), trenéry a jejich asistenty.

Metoda:

Analýza archivního materiálu
Syntéza pramenů a literatury

Teze DP:

1. Vymezení tématu
2. Charakteristika pramenů a literatury
3. Dějiny libereckého ledního hokeje
4. Celkové zhodnocení

Seznam pramenů a literatury**1. Prameny****1. 1. Archivy**

Archiv HC Bílí Tygři Liberec

1. 2. Publikované prameny a dokumenty

Soudobý tisk

Memoáry

1. 3. Orální historie

Rozhovory s pamětníky

2. Literatura

GUT, K. – PRCHAL, J.: Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje, Praha 1998

GUT, K. – PRCHAL, J.: Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje 1999/2003, Praha 2004

GUT, K. – PACINA, V.: Hokej 78, Praha 1978

GUT, K. – PACINA, V.: Malá encyklopedie ledního hokeje, Praha 1986

GUT, K. – VLK, G.: Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje, Praha 1978

HOUŠKA, V. – NOVOTNÝ, P.: Hokej. České hvězdy. Praha 1997

JENŠÍK, M.: Kronika českého hokeje 1894 – 2000, Praha 2001

JENŠÍK, M.: Než přišel Dominátor. Galerie brankářů českého hokeje, Praha 1999

SÁBL, V.: Kniha o československém hokeji, Praha 1969

STRÁNSKÝ, J. – ONDROUŠEK, K.: Brankáři. Hokejové hvězdy světa, Praha 2005

STRÁNSKÝ, J. – ONDROUŠEK, K.: Historie československého a českého hokeje 1908-1999, Praha 1999

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum

Podpis

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat především vedoucí mé diplomové práce Mgr. Kateřině Lozoviukové, Ph.D. za její čas, pomoc, ochotu, trpělivost a odborné vedení práce. Dále bych chtěla ocenit přínos lidí, jejichž osobní vzpomínky a soukromé archivy pomohly obohatit práci o cenné zkušenosti a informace. Mezi tyto patří: Jiří Plodek, Ctibor Jech, František Vozka, František Blíženec, Václav Kočí, Radek Hanuš, Václav Ulvr, Michal Kašpárek, Pavlína Kučerová a další. Nelze opomenout ani ty, kteří mi byli nápomocni při vyhledání zdrojů a materiálů. Mezi ně patří pracovníci archivu (především archivář Jiří Bock), knihovny a hokejového klubu Bílí Tygři Liberec.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá historií libereckého hokeje. Cílem práce bylo na základě studia a komparace pramenů a literatury zpracovat příspěvek o vývoji libereckého hokeje od 30. let 20. století do současnosti. Úvodní kapitoly práce jsou věnovány historii hokeje v obecném kontextu. Stěžejní část práce se zabývá hokejem ve městě Liberec. Vedle chronologického vývoje hokeje v Liberci byla pozornost zaměřena i na analýzu jednotlivých dílčích aspektů (kapitoly věnované roli hráčů, fanoušků, trenérů a rozhodčích).

SUMMARY

This diploma thesis deals with the history of hockey in Liberec. Scientific studies and the comparison of these studies with relevant archival sources provided the basis for this work. My aim was to make a contribution to the development of Liberec hockey from the 1930ies up until today. To begin with, a general overview of the history of hockey is presented. Yet the main focus was set on the history of this sport in Liberec. A chronological survey is followed by the analysis of selected aspects – such as the role of the players, the fans, the trainers and the referees.

ZUSAMMENFASSUNG

Die vorliegende Diplomarbeit setzt sich mit der Geschichte des Reichenberger Hockeys auseinander. Auf der Basis wissenschaftlicher Studien und eines Vergleichs dieser Literatur mit relevanten Archivquellen verfolgt die Arbeit das Ziel, einen Beitrag über die Entwicklung des Reichenberger Hockeys von den 1930er Jahren des 20. Jahrhunderts bis heute zu leisten. Die einleitenden Kapitel widmen sich der Geschichte des Hockeys im Allgemeinen. Der Schwerpunkt der Arbeit liegt indes auf der Geschichte dieses Sportes in der Stadt Reichenberg. Neben einem diesbezüglichen chronologischen Abriss richtete sich mein Fokus u. a. auf die Analyse ausgewählter Teilaspekte, wie beispielsweise die Rolle der Spieler, der Fangemeinde, der Trainer und der Schiedsrichter.

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Kritika pramenů a literatury	12
2.1. Kritika pramenů	12
2.2. Kritika literatury.....	16
3. Historie českého a československého ledního hokeje	20
3.1. Počátky českého hokeje	20
3.2. Lední hokej v českých zemích v meziválečném období.....	26
3.3. Poválečné období a komunistický převrat	31
3.4. Hokejové události od 50. let do roku 1969	39
3.5. Období normalizace	42
3.6. Období po převratu	52
4. Historie libereckého ledního hokeje	59
4.1. Počátky ledního hokeje v Liberci	59
4.2. Etapa 1948/1949 – 1955/1956	66
4.3. Etapa 1956/1957 – 1967/1968	79
4.4. Etapa 1968/1969 – 1976/1977	100
4.5. Etapa 1977/1978 – 1984/1985	120
4.6. Etapa 1986/1987 – 1994/1995	130
4.7. Etapa 1995/1996 – 2001/2002	132
4.8. Etapa 2002/2003 – 2009/2010	133
5. Hráči.....	138
6. Základní škola U Školy.....	143
7. Fanoušci	147
8. Rozhodčí	153
9. Závěr	156
10. Seznam použitých zkratk	156
11. Seznam použité literatury a pramenů.....	163
12. Seznam příloh	171
13. Přílohy.....	174

1. Úvod

Lední hokej je jedním z nejpobulárnějších sportů na světě. Podle odhadů má zhruba dvě miliardy příznivců.¹ Popularitu hokeje zvyšují i časté televizní přenosy, a to nejenom nejvýznamnějších mezinárodních utkání (olympijských her, mistrovství světa nebo různých turnajů²), ale i regionálních zápasů. Díky své rychlosti je hokej divácky přitažlivým sportem, neboť hra je velmi svižná a dynamická, dle měření hokejové federace rychlost vystřeleného puku může dosahovat až 160 km/h.³

Kolébku ledního hokeje je Kanada, kde tento sport vznikl koncem 19. století. Z Kanady se pak počátkem 20. století rozšířil do Evropy. Za předchůdce tzv. kanadského hokeje je považován bandy hokej, který se hrál v Evropě na přelomu 19. a 20. století. Hráči se pohybovali rovněž na ledě na bruslích, ale namísto puku jim sloužil plný gumový míček⁴ a nepoužívali hokejky, nýbrž zakřivené hole o šířce maximálně 5 cm a délce maximálně 121 cm, jimiž míček nedrželi co nejdéle na holi, ale odpalovali ho golfovým způsobem. Koncem 19. století hráli bandy hokej na ledě muži i ženy a samozřejmě bylo společenské oblečení. Uvedením ledního hokeje do Evropy začátkem 20. století tato hra postupně zanikala a byla vytlačena kanadským hokejem. Dodnes je ale v některých zemích populární, hokej s míčkem se hraje hlavně ve skandinávských zemích a v Rusku.

V českých zemích se kanadský hokej začal provozovat organizovaně v roce 1908, když 15. listopadu toho roku přihlásil propagátor sportu Emil Procházka český hokej do Mezinárodní federace ledního hokeje.⁵ V roce 2008 český hokej oslavil sto let svého působení. Byly připomenuty největší úspěchy, kterých hokejisté dosáhli, především olympijské zlato z roku 1998 a tituly mistrů světa z let 1947, 1949, 1972, 1976, 1977, 1985, 1996, 1999, 2000, 2001 a 2005. V roce 2010 k nim čeští hokejisté přidali další titul mistrů světa, který byl rovněž zapsán do historických úspěchů tak relativně malého státu, jakým je Česká (a dříve Československá republika). Tuto úspěšnost lze dle mého názoru

---

¹ Volleycountry.com [online]. URL:

<<http://www.volleycountry.com/cz/novinky/nejpopularnější-sporty-na-svete.html>>, 15. června 2010.

² Např. Euro Hockey Tour, Karlaja cup, Švédské hokejové hry a mnoho dalších.

³ Hokejovepuky.wbs [online]. URL:

<<http://www.hokejovepuky.wbs.cz/zajimavosti.html>>, 15. června 2010.

⁴ O průměru 6 – 7 cm a hmotnosti 100 – 142 g.

⁵ Tehdy nazývaná jako LIGH = Ligue Internationale de Hockey sur Glace, v roce 1975 převzala anglický název a stala se z ní IIHF = International Ice Hockey Federation.

vysvětlit především dědictvím zkušeností a dovedností, které hráči přebírají od svých předchůdců a předávají je dále. Nepopiratelnou zásluhu na úspěších českého státu jistě mají také různí experti z Kanady⁶, kteří působili v Československu a do hokeje vnesli nové prvky. V počátcích hokeje byl velký rozdíl mezi kanadským a evropským stylem hraní. Postupem času a vzájemným ovlivňováním se oba typy promíchaly a v dnešní době už mezi nimi není skoro žádný rozdíl.

Pokud se podíváme konkrétně na lední hokej v Liberci, tak v obecném povědomí panuje názor, že liberecký hokej je doménou současnosti a v minulosti neměl žádný historický význam. Dle doposud prozkoumaných zdrojů se hokej hrál v Liberci už před druhou světovou válkou. V poválečném období začaly vznikat první významné hokejové oddíly, které zpočátku hrály regionální župní mistrovství. Vzhledem k soutěživosti mezi kluby se úroveň hokeje posouvala postupně nahoru. Během následujících let se liberečtí hokejisté propracovávali od nejnižších soutěží stále výše a v sezoně 1967/1968 zakotvili na dlouhou dobu v tehdejší I. Národní hokejové lize⁷, druhé nejvyšší soutěži v Československu, kterou hráli až do roku 1983. Tehdy liberecký hokej postihly finanční problémy a hráčské neúspěchy, které způsobily sestup do II. NHL.⁸ V roce 1994 došlo díky vstupu firmy Syner⁹ opět k výraznému vzestupu ledního hokeje v Liberci, nejprve v podobě postupu do I. ligy¹⁰ (sezona 1995/1996) a v roce 2002 do extraligy, tzn. nejvyšší domácí soutěže, ve které působí dodnes.

Přes nesporné úspěchy, kterých liberečtí hokejisté dosáhli, dosud nebyla zpracovaná historie tohoto klubu, jehož začátky lze vysledovat již od roku 1934. Jedním z důvodů je zřejmě fakt, že liberecký klub nevlastní žádné archivní materiály, které dle vyjádření představitelů klubu byly pravděpodobně ztraceny při stěhování ze starší Svijanské arény do nové multifunkční Tipsport arény. Údajně měla být k dispozici alespoň tzv. Kasíkova kronika, kterou sepsával Jaroslav Kasík, dlouholetý hráč Liberce, později trenér a funkcionář, v letech 1973 – 1980. Ani ta nebyla nakonec nalezena. Střípky informací a

---

⁶ Především Mike Buckna - první kanadský trenér působící v Československu, který s Československem získal první titul mistrů světa v roce 1947.

⁷ Běžně používanou zkratkou bylo I. NHL.

⁸ II. Národní hokejová liga, 3. nejvyšší soutěž v Československu.

⁹ Stavební společnost Syner s. r. o. byla založena v Liberci v roce 1991 a postupem času se stala jednou z nejvýznamnějších stavebních společností v České republice.

¹⁰ Nástupce I. NHL.

některé dokumenty, případně obrazové materiály jsou uloženy v drobných soukromých archivech. Ty však nejsou zcela kompletní a ani veřejně přístupné.

To, že dosud nebyl liberecký hokej zpracován, se stalo hlavním motivem a impulsem pro sepsání mé diplomové práce. Jejím cílem je zrekonstruovat kompletní historii libereckého ledního hokeje s využitím všech možných dostupných zdrojů. Základními materiály pro vypracování byly novinové články, rozhovory s pamětníky vedené za pomoci metody orální historie, dostupná literatura, rešerše sekundárního materiálu ze Státního okresního archivu v Liberci a dokumenty ze soukromých archivů.

Úvodní kapitola práce se zabývá stručnou historií českého a československého hokeje od jeho vzniku až po současnost. V historických souvislostech jsou popsány počátky ledního hokeje, vznik prvního Českého hokejového svazu, účast národního týmu na všech významných sportovních šampionátech a největší úspěchy na mistrovstvích Evropy, světa a olympijských hrách. Nebyl opomenut ani vliv politické situace, zvláště okolnosti související se zatčením hokejistů v rámci procesu s protistátní skupinou Ing. Bohumil Modrý a spol., který proběhl v roce 1950 a další události.

Stěžejní část práce rekonstruuje kompletní historii libereckého ledního hokeje od nejstarších dochovaných záznamů až po současnost. Je strukturována do několika etap, vyznačených historickými milníky ve sportovním dění na Liberecku. V rámci těchto částí jsou podrobně popsány jednotlivé hokejové události a jejich význam. V dobovém kontextu je rozebrán mimo jiné efekt výsledků mezinárodních zápasů na národní uvědomění například v době sovětské okupace. Všechna významná či zajímavá utkání jsou uvedena v kontextu s dobovým politickým vývojem.

Díky osobním názorům a vzpomínkám významných hokejových osobností Liberecka byly získány cenné informace nejenom o konkrétních událostech, ale také o hokejovém zákulisí a soukromém životě hráčů. Tato práce tedy mohla být díky těmto informacím završena srovnáním pohledů různých osobností na liberecký hokej. Tento sport je představen pohledem fanouška i hráče, je popsána hokejová příprava nejmladších v Základní škole U Školy v Liberci i současná aktivní spolupráce rodičů, pedagogů, hráčů, trenérů a vedení klubu Bílých Tygrů Liberec.

2. Kritika pramenů a literatury

2.1. Kritika pramenů

Diplomová práce měla být postavena na zkoumání několika základních pramenných zdrojů, mezi něž byl zařazen archiv Bílých Tygrů Liberec, dobový tisk a metoda orální historie. Posléze se ukázalo, že archivní materiály libereckého klubu byly nenávratně ztraceny.¹¹ Ke zpracování tedy měla sloužit alespoň Kasíkova¹² kronika zachycující období 70. a 80. let, ale nakonec nebyla ani ta nalezena. Tím jsem přišla o jeden z hlavních zdrojů, který měl sloužit ke zpracování historie libereckého ledního hokeje. Ztrátu tohoto informačního zdroje bylo nutné nahradit z ostatních dostupných pramenů. Ke zpracování tak byly využity denní tiskoviny, materiály ze Státního okresního archivu v Liberci, metoda orální historie a soukromé archivní dokumenty.

Vzhledem k výše zmíněnému se stal jedním z hlavních pramenných zdrojů denní tisk z období od roku 1945 do roku 2010. Díky detailní rešerši tisku se podařilo do jisté míry vývoj libereckého hokeje rekonstruovat. Kompletně jsem procházela liberecký deník Stráž severu¹³, který vycházel v letech 1945 – 1952, liberecké periodikum Cesta Míru¹⁴, které bylo vydáváno v letech 1952 – 1960, okresní noviny Liberecka Vpřed¹⁵ z let 1960 – 1991. Prostudovala jsem i další tisk, např. Mladou frontu, Průboj, Severočeský deník, Liberecký den, Sport, časopisy Gól a Stadion.

Mezi výhody práce s denním tiskem patří snadná dohledatelnost a dostupnost jednotlivých výtisků. Vzhledem k tomu, že se jedná o vysoko nákladové periodikum, je

---

¹¹ Na základě osobních rozhovorů a korespondence s vedoucími představiteli libereckého klubu bylo zjištěno, že tyto cenné sbírky byly pravděpodobně ztraceny při stěhování ze Svijanské arény do Tipsport arény.

¹² Jaroslav Kasík - (nar. 1943 – zem. 2002) je dlouhodobě spjat s libereckým hokejem - nejprve aktivní hráč, pak trenér a funkcionář. Za Stadion Liberec hrál do roku 1974, pak se vydal na trenérskou dráhu mládeže, mimo jiné trénoval např. Petra Nedvěda, Leo Gudase, Zdeňka Orcta a další. Po vstupu firmy Syner do libereckého hokeje se Kasík stal jedním z viceprezidentů klubu a nadále se věnoval práci s mládeží. Kroniku libereckého klubu sepsal v letech 1973 – 1980 a po celou dobu sbíral řadu materiálů a dokumentů, které uchovával.

(Zdroj: hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 30. března 2010).

¹³ Původně deník Národní fronty v Liberci, v roce 1946 změněn na deník pracujícího lidu v československém pohraničí, po únoru 1948 na ústřední orgán Krajského akčního výboru Národní fronty, ještě v témže roce na deník Severočeského kraje a v roce 1950 na deník Krajského výboru Komunistické strany Československa v Liberci – kraj Jana Švermy.

¹⁴ Orgán Krajského výboru Komunistické strany Československa v Liberci.

¹⁵ Orgán okresního výboru Komunistické strany Československa a Okresního národního výboru v Liberci.

naprostá většina novin k dispozici na několika různých místech. V mém případě ve Státním okresním archivu v Liberci, ve skladu Krajské vědecké knihovny v Liberci či v muzejní knihovně.

Denní tisk současně nelze považovat za zcela spolehlivý a objektivní zdroj informací a je nutné k němu přistupovat kriticky. Vzhledem k tomu, že hokej nebyl zpočátku majoritním sportem, nebylo o něm v nejstarších zkoumaných tiskovinách mnoho zmínek. Dále byla všechna periodika po roce 1948 poplatná komunistickému režimu. Je třeba si uvědomit fakt, že zprávy z tisku v době vlády komunistické strany byly značně ideologizované a využívaly dobového slovníku. Nejenom v případě regionálního sportu bývaly významné sportovní události potlačovány na úkor tehdejších tendenčních článků. Např. když Československo v roce 1972 získalo v Praze před domácím publikem po 23 letech titul mistrů světa, přinesla Mladá fronta hlavní článek „Pozdrav pracovitého mládí“ s podtitulem „Zítra se sejdeme na jarní směně“.¹⁶ Pokud již bylo o hokeji v novinách psáno, z článků zřetelně vystupovala propagandistická rétorika. Nejvýznamnějšími informacemi v článcích obsažených byly data jednotlivých utkání a jejich výsledky. Na základě těchto údajů bylo možné postupným zkoumáním a porovnáváním zdrojů rekonstruovat ztracenou historii libereckého ledního hokeje.

Data získaná z denního tisku bylo nutné konfrontovat s relevantními údaji z alternativních zdrojů, a to nejenom kvůli případným nepřesnostem, ale také proto, že v novinách nemusely být všechny události popsány. Rovněž o každodenním životě hokejistů a o dalších běžných provozních záležitostech se publicisté nezmiňují. Tyto informace byly tedy získávány z rozhovorů s pamětníky vedených za pomoci metody orální historie.

Metodou orální historie chápeme různé postupy a způsoby, kterými se badatel dozvídá nové informace a poznatky na základě ústního sdělení osob, které byly součástí určitých událostí jako jejich svědci nebo účastníci. Jejich individuální názory, postoje a prožitky mohou obohatit řadu situací a skutečností, rovněž naše poznání a vnímání mnoha událostí z různých úhlů pohledu. Použití této výzkumné metody je možné v mnoha vědních oborech a odvětvích, nejenom v historii, ale také v psychologii, sociologii, antropologii a dalších disciplínách. Používání metody orální historie má svá pravidla, ale

---

¹⁶ Mladá fronta, 21. dubna 1972, r. 28, č. 94 (8594), s. 1.

také úskalí. Je třeba poznamenat, že vyprávění a vzpomínání lidí je založeno na subjektivním hledisku, které má za následek specifické pohledy na jednotlivé události. Důležitou roli představuje také vnímání událostí pamětníků v postupu času. Může se totiž stát, že s přibývajícimi léty se pohled na určité skutečnosti může měnit, nebo že si lidé již na některé věci nevzpomenou nebo vzpomenout nechtějí. Z českých historiků se podrobně metodě orální historie věnuje především Miroslav Vaněk.¹⁷ Informace o metodologii tohoto specifického druhu výzkumu lze nalézt i v dalších publikacích.¹⁸ Pro účely této práce byly vedeny rozhovory s bývalými hokejisty Liberce, s fanoušky libereckého hokeje, s funkcionáři a s rodinnými příslušníky. Rovněž byl veden rozhovor se současným ředitelem základní školy U Školy. Tato škola spolupracuje s klubem Bílých Tygrů Liberec v rámci vzdělávání a sportovní přípravy mladých hokejistů.¹⁹

Dalším pramenným zdrojem se stalo studium archivních materiálů ve Státním okresním archivu Liberec. Zde byly v průběhu bádání nalezeny zlomky informací v Kronikách města Liberce z let 1945 – 1970²⁰, ze kterých byly mimo jiné získány záznamy z jednání o výstavbě městského zimního stadionu v Liberci. Další údaje lze vyčíst ze stavebních plánů stadionu.²¹ Z kronik byly dále prozkoumány: Kronika Horního Růžodolu²² a Kronika Místního národního výboru Doubí²³. Informace byly hledány také ve fondu soudobá dokumentace – sport, hokej²⁴, v dokumentech fondu Městského národního výboru v Liberci²⁵ a v dalších: Heimates Kundes des Bezirkes (Kreises) Reichenberg in

---

¹⁷ VANĚK, M.: *Orální historie ve výzkumu soudobých dějin*, Praha 2004.

¹⁸ Např. ORAL HISTORY. An Introduction for Students. University of the North Carolina, Chapel Hill 2000; ORAL HISTORY ASSOCIATION. Evaluation Guidelines. OHA, Los Angeles 1992; FIALOVÁ, Z.: *Orálna história – história s tvárou a menom*; In: *Male dejiny česko-slovenských vzťahov VI. Nadace Milana Šimečku*, Bratislava 1996.

¹⁹ Seznam všech rozhovorů viz s. 162.

²⁰ Státní okresní archiv Liberec (dále jen SOKA Liberec). Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1945-1949, inv. č. 142, kn. 142.

SOKA Liberec. Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1950-1955, inv. č. 143, kn. 143.

SOKA Liberec. Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1956-1960, inv. č. 144, kn. 144.

SOKA Liberec. Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1961-1965, inv. č. 145, kn. 145.

SOKA Liberec. Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1966-1970, inv. č. 146, kn. 146.

²¹ SOKA Liberec L. Městský národní výbor v Liberci. Stavební plány stadionu, inv. č. 503, karton 597.

²² SOKA Liberec. Kronika Horního Růžodolu, inv. 156, kn. 156.

²³ SOKA Liberec. Místní národní výbor Doubí. Obecní kronika Doubí 1550 – 1975, inv. č. 1, kn. 1.

²⁴ SOKA Liberec. Fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

²⁵ SOKA Liberec. Městský národní výbor v Liberci. Kulturní záležitosti 1959 – 1972, inv. č. 390, karton 551.

SOKA Liberec. Městský národní výbor v Liberci. Komise školská a kulturní 1957 – 1978, inv. č. 338, karton č. 332-333.

Böhmen, Sudetland 1931 - 1941²⁶, 30 jähriges Jubiläum des Reichenberger Sport-Klubs 1899-1929²⁷ a v redakci Reichenberger Zeitung.²⁸ V posledně zmíněných nebyly nalezeny žádné relevantní informace týkající se libereckého ledního hokeje.

Za pramen lze považovat rovněž řadu rozhlasových a filmových dokumentů. Mnohé z nich se věnují procesu s hokejisty v 50. letech 20. století, který nesl název proces s protistátní skupinou Bohumil Modrý a spol. V nedávné době byl vysílán v Českém rozhlasu např. pořad „Výročí procesu s československými hokejisty“²⁹. Procesem Bohumil Modrý a spol. se rovněž inspiroval dokumentární film „Postavení mimo hru“³⁰, kde jako hlavní postava vystupuje jeden ze zatčených hokejistů Augustin Bubník, který seznamuje diváky s průběhem celého procesu. Z produkce Česká televize lze dále např. uvést pořad „Na slovíčko... s Vladimírem Zábrodským“³¹, který se věnoval nejen osobě Zábrodského, ale i zmiňovanému procesu.

Specifickým druhem pramene jsou tzv. memoáry, tedy vzpomínková vyprávění zaměřená na prostředí a osobnosti, které autor poznal a na události, kterými byl svědkem. V případě této práce byla použita vzpomínková kniha Jana Palouše *Mušketýři s hokejkou*³² popisující počátky českého hokeje. Hokejoví mušketýři je označení osmi hráčů, kteří jako první tvořili na oficiálním mezinárodním turnaji v ledním hokeji v roce 1909 ve francouzském městě Chamonix hokejovou reprezentaci Čech.

Dále byla v práci využita řada poznatků získaná za pomoci internetu. K nim je ovšem třeba přistupovat kriticky, neboť otevřenost dnešního internetu přináší komukoli možnost zveřejnit jakékoli informace v jakékoli podobě bez ohledu na správnost či ověřitelnost. Na druhou stranu existují spolehlivé a ověřené servery jako jsou např. oficiální stránky nejrůznějších organizací, které dnes v moderním světě 21. století často

---

²⁶ SOKA Liberec. Heimates Kundes des Bezirkes (Kreises) Reichenberg in Böhmen, Sudetland 1931 – 1941, B351.

²⁷ SOKA Liberec. 30 jähriges jubiläum des Reichenberger sport-klubs 1899-1929, B1269.

²⁸ SOKA Liberec. Reichenberger Zeitung, inv. č. 4, karton č. 1.

SOKA Liberec. Reichenberger Zeitung, inv. č. 11, album č. 1.

²⁹ Rozhlas.cz. [online] URL:

<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/705574>, 18. června 2010.

<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706070>, 18. června 2010.

<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706457>, 18. června 2010.

<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706704>, 18. června 2010.

³⁰ Vysíláno dne 4. března 2010 na ČT2 ve 20:00.

³¹ Vysíláno dne 10. března 2010 na ČT4 ve 20:00.

³² PALOÚŠ, J. A.: *Mušketýři s hokejkou*, Praha 1968.

slouží jako primární způsob prezentace a nikoli (jako to bylo dříve v minulosti) pouze jako doplňková aktivita. Je proto nutné rozlišovat internetové zdroje a přikládat informacím v nich obsažených odpovídající váhu. Např. oficiální stránky klubu Bílých Tygrů Liberec³³, které již několik let slouží jako nejvýznamnější prostředek komunikace klubu s veřejností, obsahují veškeré dostupné materiály, záznamy rozhlasových vysílání či prezentace prostřednictvím jiných médií. Je třeba zdůraznit, že většina zde přítomných informací není jiným způsobem k dispozici.

Mezi další významné online zdroje patří stránky Českého svazu ledního hokeje³⁴ a s ním spolupracující portál hokej.cz.³⁵ Zejména stránky hokej.cz obsahují mimo aktuálních informací také kopie archivních dokumentů a dříve zveřejněné články. Lze zde nalézt stručné výsledky nejvyšších domácích soutěží již od 30. let, úspěchy reprezentačních mužstev v průběhu hokejové historie i medailonky nejvýznamnějších hokejových osobností. Ačkoliv v současnosti tyto portály pojmu svou činností veškeré hokejové dění v Čechách, archivní materiály obsahují pouze výsledky jednotlivých sezón s minimem doplňujících informací.

2.2. Kritika literatury

Při seznamování se s obecnými informacemi o československém a českém hokeji jsem vycházela především z publikace Karla Guta a Jaroslava Prchala *100 let českého hokeje*³⁶. Historie hokeje je popsána také v práci, kterou koncipovali oba autoři pod názvem *Český hokej*³⁷. Na textu se jistě výrazně podepsala dlouholetá hráčská, trenérská a funkcionářská kariéra Karla Guta, který vlivem zažitých událostí (již od 50. let) klade nepatrně větší důraz na vlastní zkušenosti, o kterých má řadu unikátních informací. Stručně se historií hokeje do roku 1999 zabývají také autoři Stránský – Ondroušek v monografii *Historie československého a českého hokeje 1908 - 1999*³⁸. Dějiny hokeje

---

³³ <http://www.hcbilitygri.cz/>.

³⁴ <http://www.cslh.cz/>.

³⁵ <http://www.hokej.cz/>.

³⁶ GUT, K. – PRCHAL, J.: *100 let českého hokeje*, Praha 2008.

³⁷ GUT, K. – PRCHAL, J.: *Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje*, Praha 1998.

GUT, K. – PRCHAL, J.: *Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje 1999/2003*, Praha 2004.

³⁸ STRÁNSKÝ, J. – ONDROUŠEK, K.: *Historie československého a českého hokeje 1908-1999*, Praha 1999.

zpracoval rovněž M. Jenšík. Důsledně rok po roce jako kroniku a publikoval ji pod názvem *Kronika českého hokeje 1894 – 2000*³⁹. Těmto knihám lze vytknout obecně přílišnou popisnost, která se u podobných publikací často objevuje. Důraz je kladen na výsledky, zápasy, tabulky, sestavy apod., hokej je tak vytržen z kontextu doby a politické události bývají opomíjeny, stejně jako téma každodenního života.

Vedle těchto knih byla použita literatura zabývající se konkrétními hokejovými událostmi. Například publikace M. Jenšíka *První mistři světa*⁴⁰ detailně popisuje mistrovství světa 1947 v Praze. Monografie je tvořena reportážemi ze šampionátu a nejenom dobře zachycuje dobou atmosféru, ale také obsahuje i stručné medailonky zúčastněných hokejistů. Do této oblasti lze zařadit knihu *Velké okamžiky ledního hokeje*⁴¹ spoluautorů Bárta a Leschinger, která přináší specifitější téma – hokejové zápasy mezi Evropou a zámorím, ke kterým začalo docházet i za účasti profesionálů v roce 1972. Podstatnou roli v nich sehrál Kanadský a později Světový pohár. Pavel Bárta je také autorem knihy *Velké okamžiky ledního hokeje 2*⁴², která nenavazuje, jak by mohlo vybízet, na turnaje konané v Kanadě, ale podrobně analyzuje hokej na olympijských hrách v letech 1920 – 2006. I přes použitý popularizační styl tyto monografie díky svému specializovanému zaměření velmi přesně a podrobně popisují konkrétní události. Na textu se viditelně podepsala více než dvacetiletá zkušenost Pavla Bárty jako sportovního publicisty, který se osobně účastnil mnoha významných turnajů (např. OH v Naganu, Salt Lake City, Turíně ad.).

Pravděpodobně nejvíce propracovaným hokejovým tématem je kauza Bohumil Modrý a spol., které se věnuje několik monografií. Jednu ze stěžejních prací napsal Jiří Macků ve formě tetralogie: *Zapřené generace; Obětovaní šampióni*⁴³ a *Kauza Zábrodský; Na oltáři komunismu*⁴⁴. Okrajově o tématu pojednávají i jiné publikace, např. dvě o Vladimíru Zábrodském: *Říkali mu šéf*⁴⁵ a *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové*

³⁹ JENŠÍK, M.: *Kronika českého hokeje 1894 – 2000*, Praha 2001.

⁴⁰ JENŠÍK, M.: *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*, Praha 1997.

⁴¹ BÁRTA, P. – LESCHINGER, M.: *Velké okamžiky ledního hokeje*, Ústí nad Orlicí 2005.

⁴² BÁRTA, P. – LESCHINGER, M.: *Velké okamžiky ledního hokeje 2*, Ústí nad Orlicí 2007.

⁴³ MACKŮ, J.: *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určení k likvidaci*, Praha 2004.

⁴⁴ MACKŮ, J.: *Kauza Zábrodský: hokejový génus, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*, Praha 2005.

⁴⁵ ČERNOCH, F. – ZÁBRODSKÝ, V.: *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*, Praha 1999.

legendy⁴⁶. V některých kapitolách se procesu B. Modrý a spol. dotýká také biografie *Stanislav Konopásek: Hráč, který přežil*⁴⁷. Je třeba upozornit na to, že vzpomínky v ní, stejně jako v předchozích dvou monografiích o Vladimíru Zábrodském, mohou mít subjektivní charakter, a proto je nutné s ohledem na to s nimi pracovat. Nejnovější pohled na politický proces s protistátní skupinou Bohumil Modrý a spol. podává bakalářská práce Hany Beranové z roku 2010.⁴⁸

Hojně rozšířeným fenoménem nejenom v hokeji, ale obecně ve sportu jsou životopisné monografie významných osobností či tzv. hvězd, které se výrazně rozšiřují zejména v posledních dvaceti letech díky zvýšenému zájmu čtenářů a fanoušků. Mezi ně patří např. knihy o Jaromíru Jágrovi⁴⁹, Dominikovi Haškovi⁵⁰, Ivanu Hlinkovi⁵¹, Vladimíru Růžičkovi⁵², bratřech Holíkových⁵³ a mnoho dalších. Společným prvkem těchto biografií je značná subjektivita a téměř bezvýhradná sympatie autora ke konkrétní osobnosti. Proto je obvykle nutné zde získané informace doplňovat dalšími zdroji.

Hokej samozřejmě není ojedinělým fenoménem, a proto je třeba vnímat v kontextu dobových souvislostí. V rámci rešerše bylo tedy nutné kromě sportovní literatury pracovat také s obecnými historickými díly týkajícími se českých a československých dějin 20. století. Za stěžejní lze považovat publikaci J. Cuhry *České země v evropských dějinách IV*⁵⁴, moderní historickou práci zpracovanou s důrazem na význam mezinárodních vlivů na lokální události. České dějiny jsou zde podány jako nedílná součást evropských i mimoevropských trendů, kniha klade důraz na politické i socioekonomické souvislosti. Dalším ze zdrojů informací byla kniha J. Pernese *Československé dějiny očima Dikobrazu*⁵⁵ zabývající se 55letou epochou komunistického režimu. Monografie je zpracována na základě analýzy humoristického časopisu Dikobraz, který měl podporovat politiku KSČ v letech 1945 – 1990.

---

⁴⁶ LUKŠŮ, D. - PALÁN, A.: *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha 2010.

⁴⁷ LUKŠŮ, D. - PALÁN, A. - KONOPÁSEK, S.: *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*, Praha 2007.

⁴⁸ BERANOVÁ, H.: *Proces Modrý a spol. a jeho někteří účastníci*, BP TUL, KHI, Liberec 2010.

⁴⁹ ŠMÍD, J.: *Jaromír Jágr-má léta v Pittsburghu*, Praha 2001.

⁵⁰ ZÁRUBA, R.: *Dominik Hašek: chytám svůj život*, Praha 1999; LACINA, J. – NOVÁK, J. G.: *Dominik Hašek. Cesta za Stanley Cupem: Cesta fenomenálního brankáře za kultovní trofeji - z Pardubic přes Chicago, Buffalo až do Detroitu*, Praha 2002.

⁵¹ HLINKOVÁ, L. – KIRCHNER, J. – ZUKAL, M.: *Ivan Hlinka*, Praha 2005.

⁵² KIRCHNER, J. – RŮŽIČKA, V.: *Vladimír Růžička: příběh hokejové legendy*, Praha 2003.

⁵³ KIRCHNER, J.: *Dynastie Holíků*, Praha 2006.

⁵⁴ CUHRA, J. a kol.: *České země v evropských dějinách. Díl čtvrtý, od roku 1918*, Praha, Litomyšl, 2006.

⁵⁵ PERNES, J.: *Československé dějiny očima Dikobrazu: 1945 – 1990*, Brno 2003.

Dále byla prostudována literatura zabývající se důležitými mezníky československých dějin. Politickým procesům komunistického režimu se věnují např. monografie Karla Kaplana *Československo v letech 1948-1953*⁵⁶, *Největší politický proces Milada Horáková a spol.*⁵⁷ a dále také publikace K. Kaplana a P. Palečka *Komunistický režim a politické procesy v Československu*⁵⁸. Rok 1968 charakterizují mj. monografie *Československo roku 1968*⁵⁹; *Praha 1968*⁶⁰; *Pražské jaro-naděje a zklamání*⁶¹.

Pro libereckou část této studie je stěžejní prací ilustrující dobová témata *Kniha o Liberci*⁶². Tyto dosud nejobsáhlejší dějiny Liberce mapují historii města od jeho založení až do konce 20. století. O dramatických událostech během invaze armád Varšavské smlouvy do tehdejšího Československa pojednává kniha *Srpen 1968 v Liberci*⁶³ vydaná 40 let po zahájení okupace. Unikátní dobové fotografie ilustrují vpád vojenských sil do města Liberce stejně jako mnoho osobních výpovědí jak čelních libereckých i národních představitelů, tak i obyčejných lidí. Kapitola o událostech 1968 v Liberci byla dále doplněna o informace z monografie *Liberec 1968*⁶⁴ vydané ke stejnojmenné výstavě v Severočeském muzeu v Liberci. Informace k událostem v Liberci v srpnu 1968 lze rovněž nalézt v publikaci *Stalo se na severu Čech*⁶⁵.

Co se týká libereckého ledního hokeje, nebyla dodnes vydána žádná historická ani sportovní publikace, která by mapovala jeho minulost a postupný vývoj. Tato práce je tedy první, jež se tématem zabývá.

Celkový seznam použitých pramenů a literatury je uveden na konci práce.⁶⁶

---

⁵⁶ KAPLAN, K.: *Československo v letech 1948-1953: zakladatelské období komunistického režimu*, 2. část, Praha 1991.

⁵⁷ KAPLAN, K.: *Největší politický proces Milada Horáková a spol.*, Brno 1995.

⁵⁸ KAPLAN, K. – PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Brno 2001.

⁵⁹ KURAL, V. a kol.: *Československo roku 1968, I. Obrodný proces*. Praha 1993.

MENCL, V. a kol.: *Československo roku 1968, II. Počátky normalizace*. Praha 1993.

⁶⁰ PAUER, J.: *Praha 1968. Vpád Varšavské smlouvy. Pozadí-plánování-provedení*. Praha 2004.

⁶¹ VANČURA, J.: *Pražské jaro – naděje a zklamání*, Praha 1990.

⁶² KARPAŠ, R. a kol.: *Kniha o Liberci*, Liberec 2004.

⁶³ MAREK, J. a kol.: *Srpen 1968 v Liberci*, Liberec 2008.

⁶⁴ LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008.

⁶⁵ KARPAŠ, R. a kol.: *Stalo se na severu Čech*, Liberec 2001.

⁶⁶ Seznam pramenů a literatury viz s. 161 – 168.

3. Historie českého a československého ledního hokeje

3.1. Počátky českého hokeje

„Bandy hokej“

Počátky českého hokeje spadají do let 1908/1909. Ale nový sport – hokej – se na území českých zemí objevil už koncem 19. století.⁶⁷ Hráli ho všesportovní nadšenci, kteří kombinovali hokej i s jinými sporty (tenis, fotbal ad.). Tehdy ještě nešlo o „klasický hokej“, ale jednalo se o tzv. „bandy hokej“, hokej s míčkem, dnes bychom ho přirovnali k pozemnímu hokeji. Hrál se se zahnutými holemi, které byly podobné dnešním golfovým holím a v sestavě bylo až jedenáct hráčů.

Už v roce 1894 se v časopise Sportovní obzor objevil článek popisující pravidla tohoto nového sportu: „*Hockey může se hráti 3 proti 3 atd. až do 11 proti 11. Míče bývají trojí v užívání. Velký fotbalový kope se bruslí, menší plný (tvrdý) bije se rovnými nebo ohnutými kyji, lehký (tenisový) bije se a žene se ohnutým kyjem nebo lehkou holí. Úmyslem hry jest nepřátelskou branou prohnati míč častěji než byl prohnán vlastní branou. Při hře dlužno šetřiti řady pravidel jako: nedotýkati se zúmyslně spoluhráčích ni bruslí, ni rukou nebo kyjem, nepřekročiti vytčené meze atd.*“⁶⁸ V českých zemích prosazoval „bandy hokej“ hlavně Josef Rösler-Ořovský⁶⁹, tento sportovní nadšenec také popsal tehdy velmi zvláštní počítání branek: „*Která strana více bodů docílila, ta zvítězila. Má-li strana A 6 bran a 10 rohů, řekne se: 6 bran a 5 bodů, čili 11 bodů. Má-li strana B 3 brány a 5 rohů, řekne se: 3 brány a 2,5 bodu, čili 5 a půl bodu.*“⁷⁰ Roh byl tedy poloviční brankou, a tak se mohly ve výsledcích objevovat pro nás dnes zvláštní čísla. V „bandy“ se totiž nehrálo jako v dnešním

⁶⁷ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 9.

⁶⁸ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 8.

⁶⁹ Josef Rösler-Ořovský byl českým všestranným sportovcem, organizátorem a publicistou, vynikal zejména ve vodních sportech, lyžování a rychlobruslení. Byl zakladatelem či spoluzakladatelem řady klubů i jiných sportovních organizací. V letech 1908 – 1929 byl generálním tajemníkem Českého a později Československého olympijského výboru. S největší pravděpodobností byl okolo roku 1890 první, kdo přivezl ze své návštěvy Paříže výbavu pro bandy hokej na ledě.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 8).

⁷⁰ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 8.

hokeji i za brankářovou klecí, ale pouze před ní. Tuto „vymoženost“ poznali českoslovenští hokejisté až na mezinárodním turnaji v Chamonix v roce 1909.

K hokejové výstroji tehdy patřily jen brusle⁷¹ a hokejky, které vypadaly jako zahnuté hole.⁷² Místo puku se používal plný gumový míček⁷³ a branky na ledové ploše byly tvořeny stejně jako dnes dvěma tyčemi a břevnem, ovšem o zcela jiných rozměrech.⁷⁴

Hra se brzy stala oblíbenou zábavou, a to nejenom mužů, ale i dívek. Bruslilo se hlavně na Vltavě a po Praze. I v jiných městech vznikala řada kluzišť. Velkým nepřítelem pro hokejisty v této době bylo počasí. Neexistovala umělá kluziště, hráči si led vytvářeli sami, když mrzlo, chodili s kyblíky s vodou a polévali vyhrazenou plochu. Často přišla jejich snaha vniveč, díky oblevě zbyly z ledu jen louže.⁷⁵

„Kanadský hokej“

Počátkem 20. století pronikl do Evropy hokej, kterému se podle země původu – Kanady – říkalo „kanadský hokej“. Do Evropy jej přinesli kanadští studenti, kteří studovali na anglických univerzitách. Od „bandy“ se lišil počtem hráčů, velikostí hřiště, holemi a namísto míčku se používal puk⁷⁶ – míček z tvrzené gumy. Míček už nebyl odpalován golfovým způsobem, ale hráči ho co nejdéle drželi na holi a pohybovali se s ním po celém hřišti. „Kanadský hokej“ postupně „bandy“ vytlačil, až ho úplně nahradil.⁷⁷

Zrod českého „kanadského“ hokeje by bylo možné datovat rokem 1908. Dne 15. listopadu 1908 přihlásil Emil Procházka⁷⁸ český hokej do Mezinárodní federace ledního

---

⁷¹ Brusle byly několikerého druhu: šroubovky, merkurky a halifaxky a tzv. džeksny. Šroubovky byly nejlevnější a nejjednodušší, určené pro malé kluky. Merkurky měly špičatý zobák vpředu, čímž se lišily od halifaxek, které diponovaly zobákem zakulaceným. Oboje se k podrážce a podpatku přišroubovávaly klikou. Džeksny se k botám přišroubovávaly napevno, ale měly jednu nevýhodu: zakulacenou špičku, takže se hráč nemohl při rozjíždění odrážet.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 9 – 10).

⁷² Šířka hole byla maximálně 5 cm a hůl nesměla být delší než 121 cm.

⁷³ O průměru 6 – 7 cm a hmotnosti 100 – 142 g.

⁷⁴ Šířka branky byla 3,65 m a výška 2,13 m.

⁷⁵ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 8.

⁷⁶ Parametry puku jsou následující: průměr 76,5 mm ± 0,5; výška 25,4 ± 0,5; váha 156 – 170 g.

(Více viz např. Gut, K. – Pacina, V.: *Malá encyklopedie ledního hokeje*, Praha, Bratislava 1986.)

⁷⁷ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 6.

⁷⁸ Emil Procházka – propagátor sportu, ačkoliv podle pamětníků nikdy nesportoval. Funkcionář, od roku 1896 člen Slavie Praha. Působil ve fotbalovém svazu, v Českém olympijském výboru, v České amatérské atletické unii a ve Spolku pro zimní sporty. Byl iniciátorem založení Českého svazu ledního hokeje. Předsedou svazu byl v letech 1911–1913.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 14).

hokeje (LIGH⁷⁹). V tomto roce ještě neexistoval žádný Český hokejový svaz a mimo to neexistovalo ani jedno české hokejové mužstvo. Český Svaz Hockeyový vznikl až 11. prosince 1908, Emil Procházka jako hlavní iniciátor se stal jeho předsedou.⁸⁰ Vznik národního hokejového svazu za Rakouska-Uherska, který byl počinem emancipačních snah českého národa, by bylo možné považovat za první politickou záležitost v československém hokeji. Mnohem více se pak politická situace odrazila ve sportovních duelech s Německem a se Sovětským svazem, nejvýrazněji v roce 1969. Abych situaci ještě blíže vysvětlila, je třeba poznamenat, že na počátku 20. století existoval rozdíl mezi státním a národním principem. Většina sportovních mezinárodních federací, které se začaly utvářet koncem 19. století, respektovala státní princip, tedy že za jeden stát vystupuje jedno sportovní ústředí. Kdyby toto mělo být dodržováno, nemohli by Češi vytvořit vlastní hokejový svaz, neboť by se stali součástí rakousko-uherského. Generální tajemník Mezinárodního olympijského výboru Pierre de Coubertin⁸¹ přišel ve spolupráci s českým propagátorem sportu Guthem-Jarkovským⁸² s tzv. národnostním principem, tedy vymyslel jakousi sportovní teorii, že ve sportu má právo na samostatnost každý národ, který je natolik vyspělý, že může uspět na mezinárodních turnajích. A tento princip využili Češi, kteří nejenže vytvořili vlastní hokejový svaz, ale také se stali zakládajícími členy mezinárodní hokejové federace.⁸³

K prvnímu skutečnému „hokejovému“ zápasu v české historii došlo 23. ledna 1909.⁸⁴ Tehdy se konal mezinárodní hokejový turnaj ve francouzském městě Chamonix. Vedoucí výpravy brankář Josef Gruss⁸⁵, zároveň delegát kongresu, se potýkal hlavně s finančními problémy a také do poslední chvíle nevěděl, jestli všichni nominovaní

---

⁷⁹ LIGH = Ligue Internationale de Hockey sur Glace (Mezinárodní federace ledního hokeje), vznik 1908.

⁸⁰ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 9 – 10.

⁸¹ Francouzský pedagog a historik, zakladatel moderních olympijských her.

⁸² Jiří Stanislav Guth – Jarkovský byl v letech 1919 – 1923 generální tajemník Mezinárodního olympijského výboru. V letech 1900-1929 byl předsedou Českého a po vzniku republiky Československého olympijského výboru, spoluzakladatel a první předseda České amatérské atletické unie, předseda a redaktor Klubu turistů.

⁸³ *Historie.cs: Hokej není jenom sport*. Pořad České televize, 2008. Vysíláno dne 17. 4. 2008 na ČT24.

⁸⁴ Utkání proti Francii, v němž český výběr podlehl 1:8.

⁸⁵ Josef Gruss – významná postava českého a československého sportu, povoláním lékař. Zároveň všestranný sportovec, v Chamonix byl brankářem reprezentačního výběru. Kromě hokeje se věnoval také šermu, tenisu, běhu na lyžích, atletice a fotbalu. V řadě sportů působil jako rozhodčí. Kromě toho také působil ve funkcionářské práci: byl předsedou Československé sportovní obce, České amatérské atletické unie, šermířského svazu, působil rovněž v olympijském hnutí (předseda ČSOV = Československý olympijský výbor a MOV = Mezinárodní olympijský výbor).

(Zdroj: GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 9).

pojedou, jak zaznamenali Gut a Prchal v knize 100 let českého hokeje: „*Dopis s pozvánkou, který zaslal jednomu mladičkému hokejistovi, se mu vrátil neotevřený s otcovou ráznou poznámkou na obálce: Nikam nepojede, musí se učit!*“⁸⁶ Gruss nakonec pana Vindyše přemluvil a jeho syn Ota se stal dlouhodobým reprezentantem. Do Chamonix odcestovali hokejisté vlakem a pouze s vlastními finančními zdroji. Ve vlaku poznali brankáře belgického týmu a poprvé tak spatřili brankářské chrániče nohou (betony), hokejky i puk ve tvaru drobného válce, který označili jako pivní tácek. Teprve na místě si pořídili hole pro „kanadský hokej“. V Chamonix bylo pro hokejisty vše nové a neznámé. Teprve se „kanadský hokej“ učili, a tak nebylo divu, že v turnaji⁸⁷ nezískali ani bod. Vezli si domů ale cenné zkušenosti, první opravdové hole na kanadský hokej a Gruss si odvážel nejnovější verzi pravidel kanadského hokeje, kterou z angličtiny přeložil a vydal.⁸⁸ I přes neúspěch byl český tým chválen francouzským tiskem: „*České mužstvo*⁸⁹ *překvapilo nás rychlostí svých útočníků, výbornými přihrávkami, bojovností i dobrou kombinací. Jakmile toto mužstvo bude lépe ovládat kanadskou hůl a naučí se lépe střílet, bude mezi nejlepšími.*“⁹⁰

V roce 1910 se Mezinárodní hokejová federace rozhodla uspořádat první mistrovství Evropy. Čeští nadšenci se nabídli, že šampionát uspořádají v Dobříši u Prahy, ale organizaci mistrovství svěřila Mezinárodní hokejová federace středisku Les Avants ve francouzských Alpách. Čeští hokejisté tam nepřijeli z finančních důvodů - nebylo dost peněz na cestu.⁹¹

Na konci roku 1910 pozval novinář Josef Laufer⁹² na přátelské utkání do Prahy anglický tým Oxford Canadiens složený z Kanadčanů.⁹³ Ti pozvání přijali a Prahu navštívili počátkem roku 1911. „*Sympatičtí chlapíci horlivě obdivovali pražské památky a děvčata,*

⁸⁶ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 16.

⁸⁷ Hráli kromě s Francií ještě s Belgií, Švýcarskem a Velkou Británií.

⁸⁸ O hokejových začátcích i cestě do Chamonix a následných mezinárodních turnajích více vypráví Jan Palouš ve vzpomínkové knize „*Mužketýři s hokejkou*“, která byla poprvé vydána v Praze roku 1955.

⁸⁹ Osm hráčů, kteří jako první tvořili hokejovou reprezentaci Čech, je oslovováno jako „hokejoví mužketýři“: Josef Gruss, Antonín Topůček, Boleslav Hammer, Jan Fleischmann, Ctibor Malý, Jaroslav Jarkovský, Otokar Vindyš a Jan Palouš.

⁹⁰ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 17.

⁹¹ GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 19 – 20.

⁹² Josef Laufer – dlouholetý šéf sportovní redakce Československé tiskové kanceláře. Za druhé světové války byl pronásledován za svůj židovský původ.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 18).

⁹³ Jako Neevropané se nemohli zúčastnit evropského mistrovství.

pochutnávali si na specialitách české kuchyně a na plzeňském pivu.“⁹⁴, napsal K. Gut a J. Prchal. Odehráli v Praze dva zápasy: jeden s pražskou Slavií a druhý s reprezentací.⁹⁵ Pro příznivce hokeje byla senzace vidět v Praze tento proslulý tým, jak vzpomínal ve své knize⁹⁶ Jan Palouš: „*Jejich mužstvo se skládalo z hráčů na tu dobu opravdu skvělých. Předvedli nám v driblingu, ovládání touše a střelbě kabinetní kousky svého umění.*“⁹⁷

Poprvé mistry

Počátkem roku 1911 se konalo druhé mistrovství Evropy. Do Berlína přijeli i čeští hráči.⁹⁸ První, co je zaujalo, byl berlínský Ledový palác, dějiště mistrovství. Takto na něj vzpomínal Jan Palouš: „*Vypadal jako někdejší pražské divadlo Varieté, jenže měl jeviště – lední plochu – uprostřed rozsáhlé a vysoké dvorany, hlediště pak bylo ze tří stran, čtvrtou stranu tvořila vysoká stěna, celá pokrytá zrcadly (...)*“⁹⁹ A Josef Laufer: „*Byl to oslňující pohled na velkou, zlatým štukem a zrcadly na čelné straně v elektrickém světle se skvoucí dvoranu, zarámovanou ze tří stran lóžemi a galerií až ke stropu, s mléčně bílým kluzištěm uprostřed. Hlediště ve tvaru podkovy (...)*“¹⁰⁰

Na turnaj přijely čtyři týmy.¹⁰¹ Českoslovenští reprezentanti oblékli místo slávistických dresů dresy s lvíčkem, všechny ostatní celky porazili¹⁰² a stali se mistry Evropy. Z Berlína si odvezli ještě jedno vítězství: kongres LIGH se usnesl, že Český hokejový svaz bude stále samostatným členem, a to i v případě, že se za člena přihlásí Rakouský hokejový svaz.¹⁰³ V Čechách čekalo hokejisty velké překvapení. Vystoupili z vagonu, a zatímco procházeli kolem přihlížejících, burácelo jim vstříc volání a potlesk, vzduchem se míhalo tisíce klobouků, čepic a kapesníků.¹⁰⁴ Poprvé v historii se tolik fanoušků sjednotilo na jednom místě, aby přivítali své oblíbené.

⁹⁴ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 19.

⁹⁵ Oba vyhráli, a to poměrem 12:0 a 4:0.

⁹⁶ PALOUSH, J. A.: *Mušketýři s hokejkou*, Praha 1968.

⁹⁷ PALOUSH, s. 89.

⁹⁸ Ve složení: brankář Jan Hamáček, obránci: Jan Fleischmann a Jan Palouš, záložník: Otokar Vindyš, útočníci: Jaroslav Jirkovský, Jaroslav Jarkovský, Josef Rublič, Josef Šroubek a Miloslav Fleischmann. Ve vedení týmu: Emil Procházka a Josef Laufer.

⁹⁹ PALOUSH, s. 98.

¹⁰⁰ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 20.

¹⁰¹ Čechy, Německo, Belgie a Švýcarsko. Pozvání odmítli Angličané, jejichž kanadští hráči nesměli na mistrovství Evropy startovat a bez nich se necítili dost silní.

¹⁰² Švýcarsko 13:0, Německo 4:1 a Belgii 3:0.

¹⁰³ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 21.

¹⁰⁴ PALOUSH, s. 106.

Mistrovství Evropy v Praze 1912

O rok později čeští optimisté požádali o pořádání mistrovství Evropy. Uspěli. Na turnaj do Prahy přijeli pouze hokejisté Německa a Rakouska, účast odmítly Velká Británie, Francie, Belgie i Švýcarsko. Český tým v turnaji zvítězil „na skóre“ před Německem. Němci však po zápase podali protest.¹⁰⁵ Nejdříve protestovali proti uznání prvního gólu, ten byl ale uznán za platný a protest neprošel. A tak vymysleli něco nového – prohlásili, že se v průběhu hry stal led neregulérním. Proti tomu Liga namítla, že sudí před zápasem uznal led způsobilým, a tak byl protest znovu zamítnut. Ale Němci se nedali a přišli s tím, že Rakousko v době pořádání šampionátu ještě nebylo členem LIGH, takže jeho mužstvo startovalo neoprávněně. Tento protest Liga přijala, nařídila však, aby se znovu opakovalo finále mezi Čechy a Němci o titul. To však nebylo kde hrát, a tak nakonec Němci dosáhli „svého vítězství“ a výsledky turnaje byly anulovány.¹⁰⁶

Podruhé mistry Evropy

V roce 1913 přivezli českoslovenští hokejisté z Mnichova, kde se konalo mezi čtyřmi účastníky¹⁰⁷ čtvrté mistrovství Evropy, druhé místo. O rok později, v roce 1914, získali podruhé v Berlíně titul mistrů Evropy.¹⁰⁸ Deník Prager Tagblatt český tým chválil: *„Že pražští Češi jsou s to zvítězit proti Německu, které může volit ze šedesáti milionů, je přinejmenším pozoruhodný fakt, tím spíše, že Berlínští mohou takřka po celý rok cvičit na umělém kluzišti a znali je tudíž nepoměrně lépe než Češi, kteří nemají pro přípravu ledový palác a kromě toho museli hrát na hřišti jim neznámém.“*¹⁰⁹

V prvních letech nového sportu zaznamenali čeští hokejisté skvělou bilanci. Zúčastnili se čtyř z pěti evropských turnajů, které se uskutečnily: dvakrát vyhráli, jednou skončili na druhém místě a jedenkrát o titul přišli.¹¹⁰ Za šest let existence českého hokeje to byl úctyhodný výkon, a to i vzhledem k tomu, že asi dvacet pět klubů v celé zemi bylo odkázáno na přírodní kluziště a nepříznivé počasí.¹¹¹

---

¹⁰⁵ GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 19 – 20.

¹⁰⁶ JENŠÍK, M.: *Kronika českého hokeje 1894 – 2000*, Praha 2001, s. 31.

¹⁰⁷ Belgie, Čechy, Německo a Rakousko.

¹⁰⁸ GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 20.

¹⁰⁹ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 25.

¹¹⁰ GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 20.

¹¹¹ Tamtéž, s. 20.

3.2. Lední hokej v českých zemích v meziválečném období

Roku 1914 vypukl válečný konflikt. První světová válka změnila mapu Evropy, Rakousko-Uhersko se rozpadlo a na jeho místě vznikly nové státy – mezi nimi i samostatné Československo.¹¹² S novým státem, který vznikl 28. října 1918, se mohl lední hokej „pochlubit“ i vlastní reprezentací již samostatného Československa. Činnost hokejových organizací a klubů na čtyři roky přerušila válka, během níž nesehrála reprezentace českých zemí ani jedno mezistátní utkání. Čtyřletá válečná přestávka zanechala na hokeji viditelné stopy. Během války museli někteří hokejisté na frontu. Někteří z hráčů se z války již nevrátili, zahynuli na bojišti nebo v zajateckých táborech. K nim patřil např. Václav Ullrich nebo Jaroslav Jirkovský, který zůstal na Dálném východě. Krátce po válce zemřel vojenský lékař Šebek. Jiní po válce nechtěli mít se sportem už nic společného. Hokeje se vzdal např. Jarkovský.¹¹³

20. léta 20. století

Po válce se zdálo, že hokej téměř zaniknul. Nakonec ale hokejoví nadšenci zorganizovali v roce 1920 v belgických Antverpách mezinárodní turnaj s účastí Československa, Švédska, Švýcarska, Belgie, Francie a poprvé dvou zámořských týmů: Kanady a USA.¹¹⁴ Tento turnaj byl součástí letních olympijských her a v roce 1928 byl dodatečně prohlášen za 1. mistrovství světa.¹¹⁵ Výrazným týmem se stalo družstvo Kanady, jak napsali K. Gut s J. Prchalem v monografii 100 let českého hokeje: „*Jejich bruslení, střelba a práce s hokejkou braly dech.*“¹¹⁶ Obdiv vzbudila i kanadská výstroj. Takto ji popsal dlouholetý reprezentant českého hokeje Jan Palouš: „*Zpod punčoch vytahovali hliníková chránítka na holeně a lýtka, trenýrky byly silně vatované a nadto vpředu a na bocích podložené silnou plstí. Velký, silný plstěný krunýř jim pokrýval celý trup od ramenou až k rozkroku; vzadu byl sešněrován tkanicemi. Kromě toho měli přiléhavé kožené nárameníky a náloketníky. Většina hráčů měla na hlavě i ochrannou přilbu ze zkřížených ocelových per, obšitých kůží. Samozřejmě měl každý z hráčů nádherně vypracované,*

¹¹² O vzniku Československa více viz např. KLIMEK, A.: *Říjen 1918: vznik Československa*, Praha 1998.

¹¹³ PALOÚŠ, s. 148.

¹¹⁴ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 12.

¹¹⁵ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 31.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 29.

*mohutné rukavice.*¹¹⁷ Co proti tomu byly české lehoučké chrániče na holeně z rákosu, bílá trička a trenýrky vypůjčené od fotbalistů? Hokejové rukavice oblékali pouze tři hráči týmu. Brankář Wältzer hrál jen v obyčejných plesových rukavicích.¹¹⁸

Po dvou vysokých prohrách s Kanadou a USA¹¹⁹ a těsném vítězství nad Švédy¹²⁰ získalo ČSR bronzovou medaili. Zlato si odvážela Kanada. V tomto roce se také konal první poválečný kongres LIGH, který z členství vyloučil týmy Rakouska a Německa jako poražené v první světové válce. Proto také v Antverpách chyběli.¹²¹

V roce 1920 měl Československý svaz hokeyový čtyřicet dva členských klubů, ale dvě třetiny z nich hrály ještě „bandy“.¹²² V roce 1921 vznikl Československý svaz kanadského hokeye, kterému měla konkurovat v roce 1923 vzniklá Československá asociace kanadského hokeye.¹²³

Za třetím titulem ME se vydalo československé reprezentační mužstvo v roce 1922 do Svatého Mořice. Tohoto mistrovství se zúčastnily pouze tři týmy.¹²⁴ Roku 1924 odjížděli čeští hokejisté na historicky první zimní olympijské hry do Chamonix. Pozvání na „Týden zimních sportů“¹²⁵ přijalo rekordních osm týmů, které pořadatelé rozdělili do dvou skupin.¹²⁶ V prvním zápase podlehl československý tým celku javorových listů. Výsledek tohoto zápasu vešel svým výsledkem 0:30 do dějin československého hokeje. První zimní olympijské hry vyhráli Kanadčané, jejichž celkové skóre 133:3 už těžko někdo někdy překoná. ČSR zaujalo pátou příčku.¹²⁷

V roce 1925 se mělo pořádat mistrovství Evropy na pražské Letné. Prahu ale zastihla obleva, a tak se šampionát přesunul na Slovensko.¹²⁸ Podle Karla Guta a Jaroslava Prchala se *„hokej usadil i v srdcích a myslích slovenských sportovních nadšenců. Od tohoto okamžiku můžeme začít nazývat historii českého hokeje i historií hokeje*

---

¹¹⁷ PALOÚŠ, s. 158.

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ S Kanadou 0:15 a s USA 0:16.

¹²⁰ Švédy porazili reprezentanti 1:0.

¹²¹ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 29 – 31.

¹²² GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 25.

¹²³ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 13.

¹²⁴ Pořádající Švýcaři, Švédové a Čechoslováci.

¹²⁵ Jak byl šampionát prvně nazván.

¹²⁶ V 1. skupině: Československo, Kanada, Švédsko, Švýcarsko, 2. skupinu tvořily celky USA, Velké Británie, Francie a Belgie.

¹²⁷ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 35 – 36.

¹²⁸ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 13.

československého.“¹²⁹ Původně slibovaná hojná účast se stáhla na čtyři týmy.¹³⁰ Ve finále mistrovství porazilo Československo celek Švýcarska a před domácí diváky získalo čtvrtý titul. Pátý titul mistrů Evropy se československému celku podařilo vybojovat na ME v Budapešti v roce 1929. Ve finálovém zápase se český tým utkal s celkem Polska. Poláci téměř celý zápas vedli 1:0, ale 90 sekund před koncem se českému mužstvu podařilo skórovat, vyrovnat a zápas se musel prodlužovat. V prodloužení se trefil Dorasil, a tak si Poláci odváželi pouze druhé místo.¹³¹

Na konci dvacátých let měl československý hokejový svaz už přes čtyřicet pět klubů, posléze v roce 1931 vznikla Československá liga kanadského hokeye.¹³²

Zázrak jménem Štvanice

Velký mezník v československém hokeji znamenal rok 1931: českoslovenští hokejisté se dočkali první ledové umělé plochy, která byla postavena na pražském ostrově Štvanici. Stadion se začal stavět na konci léta 1930. 17. ledna 1931 byl jeho provoz slavnostně zahájen zápasem LTC¹³³ Praha – Manitoba (Kanada).¹³⁴ V den utkání si lidé mohli přečíst toto oznámení: *„Umělý stadion na Štvanici v provozu! Včera večer byla provedena zkouška, která dopadla skvěle. Solanka byla ochlazená na minus osm stupňů Celsia a dnes bude hřiště polito. Během dvou hodin bude na kluzišti 4 cm silná vrstva ledu. V 18 hodin se koná zápas LTC – Manitoba za každého počasí. Hlediště je upraveno tak, že ze všech míst bude velmi dobrý rozhled. Jednotné vstupné k stání 16 Kčs.“*¹³⁵ Zápas skončil výhrou Kanadčanů 2:0. Druhý den se hrálo odvetné utkání, které skončilo bezbrankovou remízou, což byl velmi lichotivý výsledek. Tento zápas na pražské Štvanici se stal historickou událostí, protože přinesl první rozhlasový přenos z hokejových zápasů. Na starost ho dostal zkušený reportér Josef Laufer.

Pražská Štvanice se roku 1933 stala poprvé pořadatelem mistrovství světa. Mistrovství světa se od roku 1930 hrála pravidelně (až na některé výjimky) každý rok a už se jej neúčastnily pouze tři až čtyři týmy, takže bylo mnohem obtížnější se prosadit na

¹²⁹ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 13.

¹³⁰ ČSR, Rakousko, Švýcarsko a Belgie.

¹³¹ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 48 – 49.

¹³² STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 13 – 15.

¹³³ LTC = Lawn Tennis Cercle (později Club).

¹³⁴ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 53 – 54.

¹³⁵ Tamtéž, s. 54.

medailových pozicích. Na MS 1933 v Praze získali českoslovenští hokejisté šestý titul mistrů Evropy.¹³⁶ Šampionát přilákal k hokeji další příznivce, hokej pronikal do více domácností a šířil se i v menších městech a na vesnicích.¹³⁷

Zrození ligy

V sezoně 1936/1937 se Československo dočkalo prvního mistrovství země, účastnilo se ho osm týmů, jak dokazuje publikace 100 let českého hokeje K. Guta a J. Prchala: „*Dne 13. prosince byla rozlosována (liga) za účasti pražských klubů LTC, Sparty a Slavie, Stadionu České Budějovice, BK Mladá Boleslav, SSK Vítkovice, HC Tatry a německého Troppauer EV* (Troppau = německý název Opavy, pozn. K. K.).“¹³⁸ Těchto osm mužstev vzešlo z kvalifikační soutěže. První ligový zápas mezi sebou odehrály týmy SSK Vítkovice a Sparty Praha 3. ledna 1937. V soutěži se hrálo systémem každý s každým, vítězem se stal ten, kdo měl nejvíce bodů. V první ligové sezóně získala titul LTC Praha.¹³⁹

Štvanice podruhé pořadatelem MS

Po reprezentačních neúspěších v letech 1934 až 1937 bylo v Praze v roce 1938 pořádáno světové mistrovství. To už měl československý tým svého prvního trenéra. Mike Buckna přišel do ČSR na konci roku 1935 z Kanady a vstoupil do reprezentačního týmu jako hrající trenér. Hráči si jeho jméno počestili a říkali mu Matěj.¹⁴⁰ Bucknovo působení v týmu později popsal jeden z hráčů – Jiří Tožička¹⁴¹: „*Konečně jsme získali kanadského hráče a trenéra, jemuž jsme všichni dobře rozuměli, a hlavně on rozuměl nám. Znovu jsme dostali chuť se učit. Matěj totiž pro hokej hořel sám nejvíce. Buckna byl poctivý, upřímný a korektní. Před každým utkáním nám dával osobní úkoly, a ty jsme museli plnit. Běda, když někdo hrál po svém a neplnil úkol! Buckna zastával názor, že hokej je tvrdá hra, proto musí být i trenér tvrdý a musí ukládat tresty.*“¹⁴²

---

¹³⁶ Díky konečnému pořadí USA, Kanada, ČSR. USA získaly titul mistrů světa.

¹³⁷ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 13 – 15.

¹³⁸ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 62.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 60.

¹⁴¹ Jiří Tožička – jeden z předních československých hráčů, také útočník Sparty Praha, Slavie Praha, LTC Praha a I. ČLTK Praha. V I. ČLTK a LTC Praha působil rovněž jako trenér. Proslavil se také jako komentátor hokejového dění na stránkách sportovního tisku.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 53).

¹⁴² GUT – PRCHAL: 100 let, s. 60 – 61.

Na MS Čechoslováci sice v semifinále podlehlí Kanadě, ale vítězstvím nad USA si poprvé v historii zajistili výhru nad zámořským týmem. Stadion na Štvanici byl zcela vyprodán a v hledišti bylo možné zahlédnout přední politiky jako např. prezidenta Edvarda Beneše či národního socialistu Petra Zenkla.¹⁴³ V tomto případě jde o první doložený důkaz zájmu politiků o významná reprezentační utkání. Dodnes je možné tento „trend“ v hokeji sledovat, jako poslední důkaz by bylo možné uvést MS 2010 v Německu, kde se mimo jiných významných osob objevil i prezident Václav Klaus, který pogratuloval českým hokejistům a předal zlaté medaile.¹⁴⁴

O třetí místo hráli českoslovenští hokejisté na mistrovství světa v Praze 1938 s Němci. Tentýž den dopoledne vystoupil s projevem Adolf Hitler, ve kterém oznámil budoucí německý útok do střední a východní Evropy (tzv. Drank nach Osten). V takové atmosféře nastoupil tým Československa proti Německu. Němci na začátku zdravili zdviženou pravicí, takže atmosféra byla vyhrocená ještě předtím, než zápas vůbec začal.¹⁴⁵ Čechoslováci zvítězili a nejenže přivezli bronzové medaile, ale údajně vítězstvím nad obávaným Německem vzbudili v československých fanoušcích „národní hrdost“.

Protektorát Čechy a Morava

Dalšímu rozvoji československého hokeje zabránil vznik samostatného Slovenského štátu, ustavení Protektorátu Čechy a Morava a následně druhá světová válka. V letech 1939 až 1945 se mezinárodní hokej nerozvíjel. Jedinou výjimkou byl Týden zimních sportů uspořádaný Němci v Garmisch-Partenkirchenu v roce 1940. Pozvány byly pouze země, jež byly spojenci Německa a které pozvání jednoduše řečeno odřící nemohly. Nejdříve se mužstvo Čech a Moravy utkalo dne 11. ledna 1940 s Němci v Praze. Zápas lze vnímat jako národní demonstraci. Stadion byl vyprodáný, a když němečtí vojáci začali zpívat své popěvky, čeští fanoušci reagovali českými lidovými písněmi a po vítězství 5:1 nad Říší zazněla i česká národní hymna. V Garmisch-Partenkirchenu nejdříve protektorátní tým porazil Slovensko 12:0 (bylo to první vzájemné utkání Česko-Slovensko) a Itálii.

---

¹⁴³ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 63.

¹⁴⁴ Informace získané analýzou novinových článků a televizních a rozhlasových médií.

¹⁴⁵ *Historie.cs: Hokej není jenom sport*. Pořad České televize, 2008. Vysíláno dne 17. dubna 2008 na ČT24.

Dostal se do finále, kde se ale neutkal s Německem, které „klopýtlo“ o Maďarsko. Další demonstrace se tedy nekonala.¹⁴⁶ Liga se během války rovněž nehrála.

Toto období paradoxně přineslo hokeji vzestup. V roce 1939 měl hokejový svaz 251 klubů, v roce 1945 už 874 klubů. Jak je možné to vysvětlit? V době okupace a války byl sport jednou z mála možností, jak trávit volný čas a navíc během války byly zrušeny tělovýchovné organizace, takže jejich členové po zrušení přecházeli do sportovních klubů, včetně hokejových.¹⁴⁷ V této době také můžeme mluvit o vzestupu mládežnického hokeje, který měl údajně zabránit rozšíření vlivu Kuratoria.¹⁴⁸ Po skončení války se spojily dva národní svazy a vznikla organizace s názvem Československé ústředí ledního hockeye.¹⁴⁹

3.3. Poválečné období a komunistický převrat

Poprvé mistry světa

První poválečný mezistátní zápas se hráli českoslovenští hráči se Švédskem v listopadu 1945. V reprezentačním výběru chyběl nejpopulárnější hráč té doby – Vladimír Zábrodský¹⁵⁰, neboť v průběhu války se hrál několik hokejových zápasů za německé týmy, takže byl automaticky považován za kolaboranta. Jeho trest byl oproti mnohým jiným¹⁵¹ mírný – nesměl si zahrát do konce roku 1945.

V roce 1947 se na Štvanici konal první poválečný šampionát.¹⁵² Aby se však z mistrovství Evropy stalo mistrovství světa, musel se turnaje účastnit minimálně jeden ze

---

¹⁴⁶ *Historie.cs: Hokej není jenom sport*. Pořad České televize, 2008. Vysíláno dne 17. dubna 2008 na ČT24.

¹⁴⁷ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 68 – 71.

¹⁴⁸ Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě (KVMČM) byla organizace v Protektorátu Čechy a Morava programově zaměřená na rozvoj sportovních aktivit a branné zdatnosti mladých. Právým smyslem Kuratoria však byla převýchova českého obyvatelstva podle cílů nacistické ideologie. Jejím zakladatelem byl ministr školství a lidové osvěty Emanuel Moravec.

¹⁴⁹ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 13 – 15.

¹⁵⁰ Vladimír Zábrodský – hráči i fanoušci mu říkali „Vovka“, začínal jako hráč LTC, v roce 1950 přešel do Sparty. Za svou kariéru byl pětikrát nejlepším střelcem ligy, patnáctkrát nejlepším klubovým střelcem. Reprezentoval československý tým, získal s ním dva tituly mistrů světa (1947 a 1949), stříbro z olympijských her ve Svatém Mořici a v roce 1950 byl při vykonstruovaném procesu Modrý a spol. mezi těmi, kteří zůstali na svobodě.

(O politickém procesu z roku 1950 více v kapitole 3.3.).

¹⁵¹ Např. herec Vlastimil Burian byl také obviněn z kolaborace, ale jeho trest byl mnohem horší: na několik měsíců byl odsouzen k těžkému žaláři a zároveň dostal vysokou pokutu a postihl ho i herecký distanc. (Více viz např. JUST, V.: *Věc: Vlasta Burian. Rehabilitace krále komiků*, Praha 1991).

¹⁵² Šampionát měl být původně uspořádán ve Velké Británii, ale kvůli obavám, že by mistrovství světa bylo prodelečné, se Velká Británie pořadatelství zřekla.

zámořských států. Nakonec do Prahy přijelo mužstvo USA sestavené z amerických klubů AAU¹⁵³ a AHA¹⁵⁴. Šampionát začali českoslovenští hokejisté¹⁵⁵ vítězně¹⁵⁶. Pak ale přišlo zklamání z prohry se Švédskem. Tento zápas z tribuny sledovali i prezident Edvard Beneš s manželkou či Jan Masaryk¹⁵⁷. Nikdo poté už ve zlato nevěřil. Aby se tak stalo, musel by československý mančaft¹⁵⁸ zvítězit nad USA a Švédové by museli podlehnout Rakousku. V to nikdo nedoufal. A přece. Ve sportu se dějí zázraky. Tím jedním byl právě památný zápas Rakousko – Švédsko, kdy Rakušané dokázali Švédy přehrát o jednu branku 2:1. Zajímavým momentem je fakt, že se Rakousko poražené ve 2. světové válce, na rozdíl od situace po roce 1918, mohlo turnaje zúčastnit, a to i přesto, že až do roku 1955 nebylo samostatným státem. Zápas ČSR – USA skončil 6:1 a českoslovenští hokejisté získali první titul mistrů světa. Jako poděkování poslalo Československo poválečnému Rakousku vlak s potravinami. Na motivy mistrovství světa 1947 v Praze byl natočen film Polibek ze stadionu, který režíroval Martin Frič, který použil i autentické záběry ze Štvanice.¹⁵⁹

O rok později na olympijských hrách ve Svatém Mořici získal československý tým stříbrné medaile. Československo¹⁶⁰ vyhrálo všechny zápasy, až na remízu s Kanadou, která měla stejný počet bodů jako tým z Československa. O titulu MS tak rozhodlo skóre, které však měl lepší konkurent. Přesto se tento turnaj stal velmi významným, protože československé mužstvo poprvé na oficiálním světovém turnaji nepodlehlo týmu javorových listů.¹⁶¹

---

¹⁵³ AAU = Amateur Athletic Union.

¹⁵⁴ AHA = Alberta Hockey Academy.

¹⁵⁵ Československý tým byl složený z brankářů: Ing. Bohumil Modrý, Zdeněk Jarkovský; obránců: František Pácalt, Miroslav Sláma, Josef Trousílek, Miroslav Pokorný, Vilibald Šťovík; útočníků: Ladislav Troják, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Vladimír Bouzek, Karel Stibor, Josef Kus a Jaroslav Drobný.

¹⁵⁶ Porazili Rumunsko, Rakousko, Polsko, Švýcarsko a Belgii.

¹⁵⁷ Jan Masaryk – tehdejší ministr zahraničí navštěvoval hokejová utkání pravidelně, mezi lidmi se dokonce říkalo, že když je na zápasech přítomen „Honza“, tak se neprohraje. (Zdroj: JENŠÍK, M.: *První mistři světa*, Praha 1997).

¹⁵⁸ Mužstvo znovu trénoval Mike Buckna, který se po sedmi letech v roce 1946 vrátil do Československa.

¹⁵⁹ BERANOVÁ, s. 32.

¹⁶⁰ Na tento turnaj mohlo být již nominováno 17 hráčů namísto dosavadních patnácti. Byli jimi: brankáři: Ing. Bohumil Modrý, Zdeněk Jarkovský; obránci: Oldřich Zábrodský, Miroslav Sláma, Miroslav Pokorný, Vilibald Šťovík, Josef Trousílek; Přemysl Hajný; útočníci: Ladislav Troják, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Jaroslav Drobný, Karel Stibor, Vladimír Kobranov, Vladimír Bouzek, Augustin Bubník; trenérem byl Mike Buckna.

¹⁶¹ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 78 – 79.

Po ZOH dostal brankář Bohumil Modrý¹⁶² v Praze nabídku od vedoucího kanadského týmu dr. Watsona odjet do zámoří. Dr. Watson Modrému slíbil poslat smlouvu a zajistit mu zaměstnání. Za půl roku, tedy až po únorovém komunistickém převratu, Ing. Bohumil Modrý skutečně smlouvu od klubu Ottawa obdržel. Cestu do Kanady chtěl spojit se stavební stáží¹⁶³ a procvičením jazyků. Generální tajemník ČOS¹⁶⁴ Špirk Modrému slíbil, že když bude hrát na MS 1949 ve švédském Stockholmu, tak mu po šampionátu pas vymůže se svolením předsedy vlády Antonína Zápotockého.¹⁶⁵ Po návratu z mistrovství světa se Modrý o slíbené povolení k cestě do Kanady přihlásil u ministra Václava Kopeckého¹⁶⁶, který mu však věc začal rozmlovat a souhlas k cestě nakonec nedal.¹⁶⁷

Převrat 1948 a letecká katastrofa nad kanálem La Manche

Komunistický převrat 20. února 1948 zastihl většinu hokejových reprezentantů na cestě do Moskvy. Ten den odjíždělo mužstvo LTC Praha¹⁶⁸ (většina reprezentantů hrála ligu právě v tomto týmu) na zájezd do Sovětského svazu, kde mělo ukázat budoucím sovětským hokejistům kanadský lední hokej, neboť do této doby hráli pouze bandy hokej s míčkem. Nikdo ze zúčastněných si důsledky zpráv, které se k nim o převratu dostaly, nepřipouštěl. Prozíravý byl pouze tenista a hokejista Jaroslav Drobný¹⁶⁹, který se také nacházel v Moskvě a údajně řekl: „*Pánové, dejte na mne, všechno je v hajzlu.*“¹⁷⁰ Československé ústředí ledního hockeye se proměnilo v Akční výbor československého svazu ledního hokeje, v jehož čele se začali usazovat komunisté. Měnily se i názvy klubů a oddílů.¹⁷¹

V listopadu toho roku se rovněž pořádal zájezd československých hokejistů do Paříže a Londýna. Po vítězství nad pařížským týmem Racing Club se reprezentanti měli

---

¹⁶² Bohumilu Modrému bude pozornost podrobněji věnována v kapitole 3.3.

¹⁶³ Krom toho, že byl Bohumil Modrý hokejista, byl také uznávaným architektem a projektantem.

¹⁶⁴ Československá obec sokolská.

¹⁶⁵ K Antonínu Zápotockému více viz např. KAPLAN, K. – KOSATÍK, P.: *Gottwaldovi muži*, Praha 2004.

¹⁶⁶ O jeho osobě více viz např. PÁVOVÁ, J.: *Demagog ve službách strany. Portrét komunistického politika a ideologa Václava Kopeckého*, Praha 2008.

¹⁶⁷ BERANOVÁ, s. 33.

¹⁶⁸ Zájezdu do Moskvy se zúčastnili: Bohumil Modrý, Josef Jirka, Josef Trousílek, Vilibald Šťovík, Oldřich Zábrodský, Miroslav Pokorný, Přemysl Hajný, Ladislav Troják, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Karel Stibor a Augustin Bubník.

¹⁶⁹ O jeho osobě více v kapitole 3.5.

¹⁷⁰ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 72 – 81.

¹⁷¹ STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 16.

přesunout do Londýna. Odlet do Londýna byl stanoven na 8. listopadu 1948, jenže krátce před odjezdem francouzští pořadatelé oznámili, že část mužstva musí odletět už o den dříve. S tím ovšem českoslovenští hokejisté nesouhlasili, neboť víza pro čtyři hráče¹⁷² měla být vydána na britském velvyslanectví v Paříži právě až 8. listopadu. Nakonec bylo dohodnuto, že šest hráčů v Paříži zůstane. Šlo o Ladislava Trojáka, Vilibalda Šťovíka, Miroslava Pokorného, Karla Stibora, Zdeňka Jarkovského a Zdeňka Švarce. Ty do Velké Británie mělo dopravit speciální letadlo¹⁷³, které vylétlo z letiště Le-Bourget v 16:28 hodin. Do Londýna však nikdy nedoletělo. Hokejisté i s posádkou zmizeli beze stopy někde nad kanálem La Manche. Hráči československého mužstva ve Velké Británii čekali na zprávu o svých spoluhráčích. A až den poté překládal Bohumil Modrý anglické články, kde se dočetl o zmizení letounu. Československý tým odřekl zbylý program a vrátil se do Československa.¹⁷⁴

V Československu zavládl smutek, reprezentační tým přišel o mnoho skvělých hráčů. Státní bezpečnost¹⁷⁵ proti pozůstalým zahájila vyšetřování. Podezírala je z emigrace do Kanady nebo Ameriky. Postihům se nevyhnuly ani mnohé rodiny. Např. rodina Ladislava Trojáka byla násilně vystěhována z bytu a perzekuována. Po čase byla potvrzena hypotéza, že letadlo skutečně havarovalo a roku 1968 byli všichni hokejisté z letecké nehody i perzekuované rodiny uznáni nevinnými.¹⁷⁶

V prosinci 1948 pražský tým LTC¹⁷⁷ odjel na Spenglerův pohár¹⁷⁸ a ještě před odjezdem probíhala mezi několika hráči debata o případné emigraci. Oldřich Zábrodský se ptal Bohumila Modrého na jeho stanoviska, ten se přiklonil k tomu, že v zahraničí zůstat nechce, protože má v Praze manželku a dvě dcery. I během zájezdu probíhaly debaty o emigraci, až nakonec došlo k hlasování, zda se do Československa vrátit či nikoliv. Protože

---

¹⁷² Ladislava Trojáka, Vilibalda Šťovíka, Karla Stibora a Miroslava Pokorného.

¹⁷³ Beechcraft F-BGAF – model č. 18 pro 6 až 11 osob.

¹⁷⁴ BERANOVÁ, s. 34 – 36.

¹⁷⁵ Nadále jen StB.

¹⁷⁶ BERANOVÁ, s. 36.

¹⁷⁷ Ve složení Ing. Bohumil Modrý, Josef Jirka, Dr. Miroslav Sláma, Oldřich Zábrodský, Přemysl Hajný, Josef Trousílek, Oldřich Němec, Václav Roziňák, Stanislav Konopásek, Vladimír Zábrodský, Jiří Hajný, Vladimír Bouzek, Augustin Bubník, Miloslav Charouz a 3 vedoucí výpravy: Antonín Vodička, Oldřich Zábrodský starší, Kroupa.

¹⁷⁸ Turnaj v ledním hokeji – tradičně nazývaný Spenglerův pohár – se konal pravidelně každý rok v období mezi vánočními svátky a Novým rokem v Davosu ve Švýcarsku, a to již od roku 1923. Tohoto klání se účastnily nejlepší klubové týmy z Evropy. Aby pohár získalo mužstvo trvale, muselo jej vyhrát třikrát po sobě bez přerušení. Klubu LTC se to podařilo roku 1948, když vyhrál Spengler cup v letech 1946, 1947 a 1948.

však shoda nebyla úplná, rozhodl tehdejší kapitán Vladimír Zábrodský¹⁷⁹, že se mužstvo LTC vrátí do Československa. K tomu však v úplném počtu nedošlo, neboť v emigraci zůstali Miroslav Sláma¹⁸⁰, jeden z vedoucích výpravy Kroupa a Oldřich Zábrodský¹⁸¹.

Podruhé mistry světa

V roce 1949 čekal na Československo na mistrovství světa ve Stockholmu další triumf v podobě titulu mistrů světa.¹⁸² Poprvé v dějinách porazili Kanadu.¹⁸³ Mistrovství mělo pro československý tým ještě jedno překvapení. Nejlepším střelcem nebyl Zábrodský, ale Stanislav Konopásek¹⁸⁴. Bývalý reprezentant a funkcionář Josef Loos¹⁸⁵ v závěrečném hodnocení turnaje napsal: „*Po zásluze jsou všemi uznáváni za opravdové mistry světa, za zasloužené vítěze soutěže. Neboť jejich výkon byl ukázkově ukázněný, úzkostlivě slušný a poctivý. To je nejradostnější skutečnost – Čechoslováci získali obdiv všech zúčastněných. Jak švédské veřejnosti, tak i soupeřů, ale i delegátů sovětské tělovýchovy ve Stockholmu přítomných.*“¹⁸⁶ Když se mistři světa ze šampionátu vraceli, vítaly je na Václavském náměstí tisíce fanoušků. Na Wilsonově náměstí pronesl řeč i ministr Václav Kopecký¹⁸⁷: „*Chci vás ujistit, že celý národ, pracující lidé, dělníci, všechna mládež sledovali s nebyvalým napětím vaše zápolení na ledě a zahrnou vás vděčnou láskou za váš obětavý úspěch.*“¹⁸⁸

¹⁷⁹ Kapitánem mužstva se Vladimír Zábrodský stal roku 1945, a to právě na Spenglerově poháru, kde byl zvolen hráči před Ing. Bohumilem Modrým a bývalým kapitánem Ladislavem Trojákem.

¹⁸⁰ Miroslav Sláma – ligu začínal hrát za DSK Třebíč, od roku 1940 byl hráčem I. ČLTK Praha. Na MS 1947 získal s československým týmem zlatou medaili, z olympijských her ve Svatém Mořici si odvázel stříbro. Emigroval do USA.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 80).

¹⁸¹ O jeho osobě více v kapitole 3. 5.

¹⁸² GUT – PRCHAL: Český hokej, s. 33 – 34.

¹⁸³ Výsledkem 3:2.

¹⁸⁴ Stanislav Konopásek – hráč LTC, s Vladimírem Zábrodským a Bohuslavem Trojákem (později Václavem Roziňákem) vytvořili asi nejúspěšnější útočná řadu v poválečném evropském hokeji.

(O jeho osobě více např. monografie LUKŠŮ, D. - PALÁN, A. - KONOPÁSEK, S.: *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*, Praha 2007).

¹⁸⁵ Josef Loos – hráč Slavie Praha, kde začínal ještě s bandy hokejem. V roce 1914 získal titul mistra Evropy, ale sehrál pouze jedno utkání. V letech 1946 – 1948 předseda hokejového svazu, v letech 1945 – 1953 členem direktoriátu LIGH.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 23).

¹⁸⁶ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 81.

¹⁸⁷ Václav Kopecký – jeden z hlavních představitelů komunistické politiky 40. a 50. let, 1945 – 1953 ministr informací, 1953 – 1954 ministr kultury, od roku 1955 místopředseda vlády.

(Více např. KAPLAN, K.: *Československo v letech 1948-1953: zakladatelské období komunistického režimu*, 2. část, Praha 1991).

¹⁸⁸ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894-2000*, Praha 2001, s. 150.

V souvislosti s tímto šampionátem je třeba ještě zmínit jednu událost, která zasáhla do dalšího vývoje československého hokeje. Někteří hráči údajně vypověděli, že se jich Bohumil Modrý ve Stockholmu ptal, zda při příštím zájezdu budou emigrovat. Později obžaloba ve vykonstruovaném procesu právě toto považovala za „svádění“ druhých hráčů k velezradě. Je však pravděpodobné, že Modrý hráče nechtěl „svádět“, nýbrž chtěl znát názory druhých, které mu mohly pomoci při vlastním rozhodování, zda zemi ilegálně opustit a v případě, že ano, tak jakou cestou.¹⁸⁹

Proces s hokejisty¹⁹⁰

Miloslav Jenšík v Kronice českého hokeje 1894 – 2000 uvedl: „*V pondělí 13. března 1950 nastupují v Londýně účastníci šampionátu k slavnostnímu zahájení. Jeden z přihlášených týmů chybí – loňští mistři! Měli z Prahy odletět v sobotu, ale vrátili se z Ruzyně. Prý proto, že velvyslanectví Spojeného království neudělilo vstupní víza rozhlasovým reportérům.*“¹⁹¹ Nebyla to pravda, protože anglická ambasáda později kopie těchto víz vystavila. Když hokejisté nemohli odjet na šampionát, sešli se ve Zlaté hospůdce v Pštrossově ulici za Národním divadlem.¹⁹² Ještě toho večera byla většina týmu zatčena StB, druhý den byli zatčeni i někteří další hráči a později i Bohumil Modrý, který nejenže nebyl v osudný večer ve Zlaté hospůdce, protože trávil dovolenou s rodinou v Krkonoších, ale už nepatřil ani k týmu, protože se nedávno předtím vzdal reprezentace.¹⁹³

StB jejich zadržení vysvětlovala tím, že hráči v restauraci nadávali na režim a na jeho představitele. To je sice pravda, jak dokazuje výpověď jednoho ze zatčených - Augustina Bubníka¹⁹⁴: „*Pamatuju, jak jsme s Vaškem Roziňákem vybíhali z té hospody a*

---

¹⁸⁹ BERANOVÁ, s. 42.

¹⁹⁰ Procesu Bohumil Modrý a spol. se podrobně věnuje BERANOVÁ, H.: *Proces Modrý a spol. a jeho někteří účastníci*, BP TUL, KHI, Liberec 2010, informace je možné také nalézt v mnoha jiných publikacích, např.: MACKŮ, J.: *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampioni: mistři světa určení k likvidaci*, Praha 2004.; ŠKUTINA, V. - BAKALÁŘ, R.: *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*, Pardubice 1990.

¹⁹¹ JENŠÍK, *Kronika*, s. 154.

¹⁹² GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 35.

¹⁹³ JENŠÍK, *Kronika*, s. 154.

¹⁹⁴ Augustin Bubník - hrál v týmech LTC Praha, ATK Praha, Spartak Brno, Motorlet Praha a HC Slovan Bratislava. Mistr světa 1949, stříbrný medailista ze ZOH ve Svatém Mořici. Později trenér mnoha československých klubů, poté významně přispěl k rozvoji hokeje ve Finsku – byl prvním Čechoslovákem, který trénoval cizí národní tým. V letech 1998 – 2002 poslanec parlamentu za ODS, v roce 2008 byl uveden do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje. (Zdroj: GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 83).

*křičeli, jak chceme mít křídla a chceme být volní. Křičeli jsme 'smrt komunismu' a že chceme svobodu. Blázniví dvacetiletí kluci, mysleli jsme, že to všechno zvrátíme,*¹⁹⁵, ale proč byl pak zatčen Bohumil Modrý, když v hospodě ten večer vůbec nebyl a proč byl následný vykonstruovaný politický proces označen jako Modrý a spol.? Dále padlo obvinění, že hráči uvažovali o emigraci. Proč pak ale zatčení a souzení Bohumila Modrého, který už s reprezentací odjet neměl? To jsou otázky, na které dosud nedokážeme odpovědět.

Někteří věří, že důvodem procesu mohl být blížící se nástup sovětských hokejistů na přední místa světového hokeje a tím pádem obava z možného poražení „našeho vzoru“. Tuto teorii však zpochybňuje fakt, že tým SSSR se začal účastnit světových šampionátů až o čtyři roky později. Jiní jako důvod vidí obavu předních politiků z KSČ o to, aby hokejisté jako celek neemigrovali a nedali tím signál ke vzpouře a neukázali Západu, jaká nesvoboda vládne v zemích sovětského bloku, což by mohlo mít za následek pokus o intervenci do politiky Sovětského svazu. Jako třetí možnost se nabízelo, že většina hráčů pocházela z 1. republiky, mohla se tedy zrodit myšlenka, že takoví nemohou reprezentovat nové zřízení. Byla vyslovena i domněnka, že hokejisté ovlivňovali postoje mnoha lidí – nosili západní oblečení namísto svazáckých košil, na hlavě měli klobouky, nikoliv radiovky a někteří z nich vlastnili i automobil, který byl na počátku 50. let pro většinu lidí nedosažitelný, a právě proto byli pro režim „nepohodlní“. Hypotéza a spekulace se objevilo mnoho. Žádná z nich se však nezdá reálná a dnes už zřejmě nezjistíme, co za procesem stálo a proč komunistická moc zlikvidovala nejlepší světový tým poválečného období.

V procesu Bohumil Modrý a spol. bylo souzeno 11 hráčů a nájemce restaurace. Celkem byli odsouzeni na sedmdesát sedm let a osm měsíců.¹⁹⁶ Hlavou spiknutí se paradoxně stal muž, který už opustil reprezentaci, neabsolvoval s mužstvem přípravu a nebyl ani ve Zlaté hospůdce – Bohumil Modrý. Výrok soudu zněl takto: Bohumil Modrý 15 let, Augustin Bubník 14 let, Stanislav Konopásek 12 let, Václav Roziňák 10 let, Vladimír Kobranov 10 let, Josef Jirka 6 let, Mojmír Ujčík 3 roky, Zlatko Červený 3 roky, Jiří Macelis 2 roky, Antonín Španinger 1 rok, Přemysl Hajný 1 rok a Josef Stock 8 měsíců. Ve vězení se ocitlo osm mistrů světa, tři hráči, kteří o titul chtěli poprvé bojovat (Červený,

---

¹⁹⁵Hokej.cz.[online].URL:<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=47343>, 3. června 2010.

¹⁹⁶JENŠÍK: *Kronika*, s. 154.

Španinger a Macelis) a nájemce restaurace, ve které byli hráči zatčeni (Ujčík). Z vězení je propustili dříve, ale všechny doba strávená ve vězení poznamenala. Na všechny bylo pohlíženo jako na bývalé trestance, problematicky hledali zaměstnání, bydlení, atd. Nejsmutnější osud potkal Bohumila Modrého: „*Po Malečkovi byl druhým Čechem, který dostal nabídku z NHL. Byl realista a tušil, že by v obrovské konkurenci nejspíš neuspěl, ale Amerika ho lákala jako inženýra i z profesního hlediska. Ministr Václav Kopecký mu prý slíbil, že po MS 1949 může odejít a nesplnění tohoto slibu bylo jedním z důvodů, proč se rozhodl v následující sezóně s hokejem skončit.*“¹⁹⁷ Na práci v uranových dolech doplatil zdravím a později i životem. V roce 1968 byli všichni odsouzení rehabilitováni.¹⁹⁸

V souvislosti s procesem je často vyslovováno i jméno Vladimíra Zábrodského¹⁹⁹, který ač patřil do zlaté generace hokejistů, nebyl zatčen. Někteří badatelé spekulují o jeho podílu na zatčení spoluhráčů. Nic takového však nikdy nebylo prokázáno. Vladimír Zábrodský ve Zlaté hospůdce v osudný večer nebyl. Sice nejprve o emigraci vyjednával, ale při hlasování ve Švýcarsku na přelomu let 1948/1949 se přiklonil k návratu do Československa. Pro přesnost je třeba uvést, že Oldřich Němec a Josef Trousílek také byli přítomni hlasování na zájezdu ve Švýcarsku a pravděpodobně hlasovali pro emigraci a stejně jako Vladimír Zábrodský se zatčení vyhnuli.²⁰⁰ Vinu Vladimíra Zábrodského zcela odmítá jeho bratr Oldřich: „*Vůbec tomu nevěřím. Je to nesmysl. (...) Víte, strašně mě mrzí, jak někdo na bratra pořád háže špínu. Nenašel se jediný dokument, který by mu dával cosi za vinu. Ale stále se opakují nějaké lži. Nedivím se Vladimírovi, že moc nechce jezdit do Čech. Jednak už má věk, jednak ho nebaví pořád se obhajovat před pomluvami.*“²⁰¹

---

¹⁹⁷ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 89.

¹⁹⁸ GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 39.

¹⁹⁹ O roli Vladimíra Zábrodského více viz ČERNOCH, F. – ZÁBRODSKÝ, V.: *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*, Praha 1999; LUKŠŮ, D. – PALÁN, A.: *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*, Praha 2010.

²⁰⁰ BERANOVÁ, s. 111 – 118.

²⁰¹ Hokej.cz.[online].URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=37000/>>, 28. května 2010.

3.4. Hokejové události od 50. let do roku 1969

I po vynuceném odchodu mnoha výborných hráčů se československý hokej rozvíjel. Vyrůstali noví hráči, stavěly se další umělé ledové plochy, byť zatím nekryté. V padesátých letech přibývala také řada hokejistů ze Slovenska, mnozí se pak prosadili i v národním týmu.²⁰² Nová reprezentace se představila v roce 1950 v Praze a v Brně proti Finsku. V roce 1951 následoval zájezd do Moskvy.²⁰³ V Paříži v té době probíhalo mistrovství světa, kterého se však českoslovenští hokejisté neúčastnili. „Byla důvodem obava z debaklu nezkušených hráčů, nebo jejich případná emigrace?“²⁰⁴, kladou si otázku Gut s Prchalem v monografii Český hokej. Na mistrovství světa v rámci zimních olympijských her v Oslu roku 1952 už česká reprezentace nechyběla. Vybojovala tam čtvrté místo. Z mistrovství světa, které v roce 1953 pořádalo Švýcarsko, českoslovenští hokejisté předčasně odjeli. Důvodem byl vyhlášený státní smutek v souvislosti se smrtí prezidenta Gottwalda.²⁰⁵

O rok později přijela československá reprezentace na mistrovství světa ve Stockholmu.²⁰⁶ Na tomto šampionátu se poprvé objevil celek Sovětského svazu.²⁰⁷ „Když poprvé nastupovali na led, leckterý divák se neubránil úsměvu. Jen do poloviny šněrované boty a tím jiné bruslení s volněějšími kotlíky, nezvykle dlouhé hokejky, na hlavách rychlobruslařské čepice nebo podivné přilby. Ale smích všechny přešel, jakmile se začalo hrát. Dokonalá fyzická kondice hnala mužstvo do nevídaných obrátek. K tomu vynikající obratnost hráčů, dokonalá organizace hry podpořená disciplínou všech na ledě a

---

²⁰² STRÁNSKÝ – ONDROUŠEK, s. 18.

²⁰³ GUT – PRCHAL: Český hokej, s. 41.

²⁰⁴ Tamtéž, s. 41.

²⁰⁵ První komunistický prezident Československa, zároveň generální tajemník KSČ a předseda KSČ. Klement Gottwald zemřel 14. 3. 1953. Prezidentem se stal po abdikaci Edvarda Beneše v roce 1948. 11. 3. 1948 se Gottwald vrátil ze Stalinova pohřbu a tři dny na to zemřel. Československo pohltil státní smutek, noviny zaplavily zprávy o úmrtí a pohřbu bývalého prezidenta. Jeho tělo bylo uloženo v mauzoleu v Národním památníku na Vítkově a v letech 1953 až 1962 bylo vystavováno návštěvníkům podobně jako Leninovo. Až poté došlo k jeho zpopelnění.

(Další informace viz např. KAPLAN, K. – PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Brno 2001; KAPLAN, K.: *Kronika komunistického Československa. Klement Gottwald a Rudolf Slánský*, Brno 2009; KAPLAN, K.: *Československo v letech 1948-1953: zakladatelské období komunistického režimu*, 2. část, Praha 1991, PERNES, J.: *Takoví nám vládli: komunističtí prezidenti Československa a doba, v níž žili*, Praha 2003).

²⁰⁶ Českoslovenští hráči získali pomyslnou „bramborou“ medaili.

²⁰⁷ GUT – PRCHAL: Český hokej, s. 49 – 50.

v *naposlední řadě i výhoda delších holí při vypichování puků.*“²⁰⁸, napsali K. Gut s J. Prchalem v knize 100 let českého hokeje. Již ze svého prvního mezinárodního turnaje si Sovětský svaz odvážel zlaté medaile. A ještě mnohokrát poté byl světovou jedničkou.

Další šampionáty nepřinesly zlaté úspěchy: mistrovství světa 1955 v SRN – třetí místo²⁰⁹, 1956 olympijské hry v Itálii (Cortina) – páté místo. O tomto turnaji prohlásil tehdejší trenér československého týmu Vladimír Bouzek: „*Cortina byla vyvrcholením hokejových omylů padesátých let.*“²¹⁰ V roce 1957 na MS v Moskvě získal československý tým třetí místo, na MS 1958 v Oslu čtvrté místo. V roce 1959 se světový šampionát hrál v Praze na Štvanici. Český hokej si připomínal padesát let vzniku ledního hokeje. Československé hokejové mužstvo převzalo před domácími diváky bronzové medaile.²¹¹

V roce 1959 vyvrcholila aféra, které je dnes známá pod názvem „případ Sazka“. Sportovci měli během jednoho týdne sázet na předem domluvené výsledky. Hokejové špičky se mezi sebou domluvily na výsledku, na nějž pak vsadily s tím, že hlavním kritériem byl nejvyšší kurz. Nelze ovšem vyloučit nevinu některých zúčastněných, jak dokládá zpověď Františka Tikala: „*Ani nevím, jak jsem k tomu přišel. Jednou, bylo to po utkání s Kladnem, mně Zábrodský, jenž měl na starosti peníze, a kapitán Gut oznámili, že i mně odebírají dvě stovky premií. Nevěděl jsem proč, ale byl jsem bažant a nikdo mi nic nemínil vysvětlovat. Až později mi došlo, že peníze odepřené všem byly zřejmě použity na sázení a uplácení.*“²¹² Někdo však promluvil a do případu se vložila StB. Postiženo bylo asi 100 lidí z různých sportovních odvětví, z hokeje 40, z toho 12 hráčů oblékalo dres Sparty. K trestům patřily zákazy činnosti, vyřazení z reprezentace i vězení. Např. brankář Sparty Jiří Hanzl byl odsouzen na tři roky. Nikdy reprezentovat už nesměl Vladimír Zábrodský. Hráči Gut, Tikal, Bacílek, Jiřík a Volf nesměli reprezentovat do konce listopadu 1960.²¹³

V roce 1960 byla v Praze otevřena víceúčelová krytá sportovní hala v Holešovicích, kde se později pořádala mistrovství světa. Její součástí byly komfortní šatny pro sportovce,

---

²⁰⁸ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 101.

²⁰⁹ První medaile po šesti letech.

²¹⁰ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 106.

²¹¹ GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 49 – 50.

²¹² Hokej.cz. [online]. URL:

<<http://macku.blog.respekt.cz/c/45798/Uplne-pravdivy-pribeh-Frantiska-Tikala.html>>, 26. května. 2010.

²¹³ SOELDNER, D.: *Naše krev je Sparta*, Praha 2004, s. 66.

široké ochozy či prostorné hlediště. Diváci zde poprvé viděli stroj na úpravu ledu²¹⁴. Stadion se stal domovem Sparty, která se sem přestěhovala ze Štvanice.²¹⁵ D. Soeldner v monografii *Naše krev je Sparta* uvedl: „*Dlouhá léta se Sportovní hala pyšnila přívlastkem největší zimní stadión v ČSSR a krátce největší krytá aréna v Evropě. Je vysoká 29 m. Původní kapacita 18 700 diváků poklesla po sérii rekonstrukcí na 14 080 míst k sezení. Slavnostní otevření proběhlo 7. února 1960 lední revuí.*“²¹⁶

Šedesátá léta začala pro národní tým na ZOH ve Squaw Valley v USA. Československý celek poprvé reprezentoval nově přejmenovaný stát – Československou socialistickou republiku (ČSSR). Českoslovenští hokejisté skončili na čtvrtém místě, zlaté medaile vybojovali pořádající Američané. V roce 1961 zamířilo československé hokejové mužstvo na MS do Švýcarska. Získalo stříbrné medaile za druhé místo ve světě a zlaté medaile za první místo v Evropě. To byl první velký úspěch po MS 1949. Ale zlaté medaile z MS stále nepřicházely: 1963 MS ve Stockholmu – třetí místo, 1964 ZOH a MS v Innsbrucku – třetí místo, 1965 MS v Tampere – druhé místo, 1966 MS v Lublani – druhé místo, 1967 MS ve Vídni – čtvrté místo, 1968 ZOH a MS v Grenoblu – druhé místo.²¹⁷

Ve druhé polovině 60. let se lidé se pomalu začali vyjadřovat ke stavu společnosti, ve které žili. Situace vyvrcholila v tzv. Pražské jaro, kdy byl 5. ledna 1968 do funkce prvního tajemníka ÚV KSČ zvolen Alexandr Dubček a Komunistickou stranu Československa ovládli reformní komunisté. Proběhly několiké reformy, které byly pokusem uvolnit režim a spustit proces částečné demokratizace. Na tyto události reagoval Sovětský svaz negativně a společně s vojsky Varšavské smlouvy vpadl 21. srpna 1968 na území Československa, jenž následně okupoval. Veřejnost během prvního týdne okupace vyjadřovala silný odpor. Ale to nebylo nic platné. Bylo přerušeno rozhlasové i televizní vysílání, pokus o reformu socialismu byl potlačen.²¹⁸

Na mistrovství světa konaném ve Stockholmu v roce 1969 měli někteří českoslovenští hráči na důkaz odporu proti okupaci přelepeny hvězdy na státním znaku

---

²¹⁴ Dnes rolba.

²¹⁵ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 132.

²¹⁶ SOELDNER, D.: *Naše krev je Sparta*, Praha 2004, s. 72.

²¹⁷ GUT – PRCHAL: *Český hokej*, s. 49 – 50.

²¹⁸ Více k tématu viz např. VANČURA, J.: *Pražské jaro – naděje a zklamání*, Praha 1990; PAUER, J.: *Praha 1968. Vpád Varšavské smlouvy. Pozadí-plánování-provedení*. Praha 2004; KURAL, V. a kol.: *Československo roku 1968, I. Obrodný proces*, Praha 1993.

černou izolační páskou. V turnaji dvakrát za sebou porazili tým SSSR²¹⁹ a tím vzbudili v ČSSR obrovskou euforii. Lidé doma prožívali symbolickou pomstu za sovětskou okupaci. Při oslavách došlo také k demolici kanceláře sovětské letecké společnosti Aeroflot v dolní části Václavského náměstí. Za asi nejvýraznějším konfliktem hokejových oslav stála pravděpodobně sama StB. Je možné, že StB na chodník před kancelář s předstihem přivezla dlažební kostky, které během oslav její agenti začali házet do výlohy. V té době bylo na náměstí kolem 150 000 lidí a někteří se snadno nechali provokatéry strhnout.²²⁰

Protisovětské akce se staly pro Sovětský svaz záminkou k tomu, aby zvýšil tlak na odstoupení prvního tajemníka KSČ Alexandra Dubčeka. Na zasedání ÚV KSČ v dubnu Dubček sám požádal o uvolnění z funkce a na jeho místo nastoupil Gustáv Husák. V Československu naplno „odstartovala“ normalizace.²²¹

V roce 1969 Kanada požádala, aby za reprezentaci mohli nastupovat hráči s profesionálními smlouvami. Kvůli nepovolení se Kanada rozhodla nezúčastnit se MS v roce 1970 a na vrcholových soutěžích nestartovala až do roku 1976.

3.5. Období normalizace

Období normalizace znamenalo pro obyvatele Československa naprostý útlum společenského života. Špičky disentu²²² seděly za mřížemi, aniž by o tom většina lidí věděla. Každodenní život se měnil ve shánění věcí, které na Západě byly samozřejmostí. Propast mezi prosperujícími západními zeměmi a stagnujícím socialistickým blokem se prohlubovala. Zdánlivě poklidný průběh narušoval boj s disentem, zejména pak od roku 1977, kdy své prohlášení vydala Charta 77, které sdružovala široké spektrum stávajícího režimu. Podpisové akce proti jejím představitelům byly dalším krokem, jak zastrašit obyvatele státu a donutit je k poslušnosti.

---

²¹⁹ 2:0 a 4:3.

²²⁰ *Historie.cs: Hokej není jenom sport*. Pořad České televize, 2008. Vysíláno dne 17. dubna 2008 na ČT24.

²²¹ Více k tématu např. MENCL, V. a kol.: *Československo roku 1968, II. Počátky normalizace*, Praha 1993.

²²² Disent = označení jednotlivců a skupin, které veřejně a otevřeně vyjadřují názory odlišné od oficiální vládnoucí ideologie. Termín původně z oblasti náboženské, v politickém kontextu užíván ve vztahu ke komunistickým systémům a dalším systémům totalitního zaměření.

Zlatá léta československého ledního hokeje

Sedmdesátá léta se paradoxně stala zlatými lety v československém ledním hokeji. Mezinárodní hokejová federace se v roce 1972 rozhodla poprvé oddělit olympijské hry a mistrovství světa, které do té doby byly pořádány dohromady. První samostatné olympijské hry, celkově již jedenácté, se konaly v Sapporu, zúčastnilo se jich 11 hokejových týmů. Českoslovenští hokejisté vybojovali bronzové medaile.²²³

Asi dva měsíce po olympijských hrách se hlavním městem hokejového dění stala Praha. Na tomto mistrovství světa nestartovali Američané ani Kanadčané, takže se předpokládalo, že největším soupeřem československého týmu²²⁴ bude Sovětský svaz. Při každém zápase se hlásilo „vyprodáno“. V tom roce se českoslovenští hokejisté po dvaceti třech letech stali mistry světa.²²⁵ Na dalších třech mistrovstvích světa: 1973 v Moskvě, 1974 v Helsinkách a 1975 v Mnichově a Düsseldorfu se československý tým umístil na druhé příčce za Sovětským svazem.

Stříbro Československu patřilo i po zimních olympijských hrách v Innsbrucku, které se uskutečnily v roce 1976. Na těchto olympijských hrách se poprvé v československém hokeji objevil dopink. Přistiženým byl kapitán týmu František Pospíšil, který trpěl dráždivým kašlem a doktor mu ze zvyku naordinoval kodein, který sice nebyl na seznamu zakázaných látek IIHF²²⁶, ale seznam Mezinárodního olympijského výboru kodein zakazoval. Dopink byl zjištěn při odběru před zápasem s Polskem, proto výsledkem tohoto utkání byla kontumační výhra Polska.²²⁷ V prohlášení stálo: „*Na základě porušení článků 27 A a Olympijských řádů bude zápas Československa s Polskem považován za prohraný pro mužstvo Československa (ztrácí dva body a dosažené branky tohoto utkání.*“²²⁸

²²³ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 162 – 164.

²²⁴ Jak v roce 1972 vypadalo vítězné československé mužstvo? Nejzkušenějším hráčem byl Jiří Holík, který odehrál již svůj devátý turnaj za národní tým, osmým šampionátem byla Praha pro brankáře Vladimíra Dzurilla a útočníka Václava Nedomanského, posedmé hrál na šampionátu Jan Klapáč, šestkrát oblékli reprezentační dres na MS a OH Oldřich Machač, František Pospíšil a Jaroslav Holík, pětkrát Josef Horešovský, čtvrtého mistrovství se zúčastnili brankář Jiří Holeček, Jiří Kochta a Richard Frada, již třikrát byli do reprezentace pozváni Vladimír Bednář, Vladimír Martinec a Ivan Hlinka, na druhém šampionátu startovali Jiří Bubla, Rudolf Trajcnár, Bohuslav Šťastný a Julius Haas a poprvé na led velkého turnaje nastoupili Milan Kužela a Josef Paleček.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 167).

²²⁵ GUT – PRCHAL: Český hokej, s. 57.

²²⁶ IIHF – na kongresu LIGH v roce 1975 došlo k přejmenování této organizace, která dostala anglický název International Ice Hockey Federation (Mezinárodní federace ledního hokeje).

²²⁷ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 172 – 182.

²²⁸ Tamtéž, s. 182.

Toho roku se Polsko stalo pořadatelskou zemí MS, které bylo uspořádáno v Katovicích. Po devíti výhrách a jediné remíze se Sovětským svazem a s velkým náskokem v tabulce získal československý tým již počtvrté pohár mistrů světa. Časopis The Hockey News napsal: „Československo je v srdcích evropských fanoušků číslem jedna v této sezoně. Talentovaní Čechoslováci vyhráli na mistrovství světa všechno, ztratili jen jediný bod v posledním, vzrušujícím utkání se Sovětským svazem. Jednou z největších opor byl brankář Jiří Holeček. Chladnokrevně likvidoval útoky sovětských hokejistů a byl zvolen i do mužstva All Star²²⁹. V útočné, ofenzivní hře vyrostli českoslovenští hráči do nové kvality. Na závěr mistrovství bylo šest z deseti nejlepších střelců turnaje z československého týmu. Největší postavou byl Vladimír Martinec²³⁰, rychlý, nezastavitelný útočník. Vstřelil devět branek, stejně jako spoluhráči Jiří Novák a Milan Nový. Hlavní osobností v obraně se stal František Pospíšil. Byl rovněž zvolen do mužstva All Star.“²³¹

Jako třetí událost roku 1976 proběhl 1. Canada cup²³², turnaj pořádaný pod záštitou NHL²³³. Canada Cup znamenal oficiální návrat Kanadčanů na mezinárodní scénu. Pozváno na něj bylo šest nejsilnějších mužstev světa: Kanada, USA, ČSSR, Finsko, SSSR a Švédsko a zahájen byl 2. září 1976. Československo se dostalo do finále, kde ho jako soupeř čekala Kanada. Finále se hrálo na dva vítězné zápasy. V prvním duelu ČSSR – Kanada se československému týmu nedařilo, Kanada vyhrála jednoznačně 6:0. Druhý zápas byl zcela jiný, především dramatickým závěrem: v 56. minutě Augusta srovnal na 3:3, v 57. minutě dokonce na 4:3 zvýšil Marián Šťastný, ale 132 sekund před koncem se trefil kanadský útočník a dovedl tak zápas do prodloužení, ve kterém pak československý tým podlehl a Canada Cup tak připadl profesionálům z NHL.²³⁴ František Pospíšil o zápase později řekl:

²²⁹ All star – „hvězdný tým“, který je vyhlašován na konci MS nebo OH a vybírán ze všech zúčastněných hráčů.

²³⁰ Vladimír Martinec – útočník, trenér, trojnásobný mistr světa (1972, 1976, 1977), účastník jedenácti MS, tři ZOH (1972, 1976, 1980) a Kanadského poháru 1976, klubový i reprezentační trenér juniorů i A-mužstva, jako asistent trenéra byl u olympijského zlata v Naganu, v současné době je asistentem generálního manažera HC Eaton Pardubice.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 185).

²³¹ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 184.

²³² Canada cup – v 70. letech 20. století se na tehdejších hokejových turnajích nemohli střetnout nejlepší světoví hokejisté, protože na olympijských hrách nesměli hrát profesionálové, tedy hráči z NHL. Šéf hráčské asociace této ligy Alan Eagleson přišel s nápadem uspořádat Světový pohár, který dostal název Kanadský pohár. Konal se od roku 1976 do roku 1991 pětkrát (čtyřikrát ho získala pořádající Kanada, jedenkrát Sovětský svaz), v roce 1996 ho nahradil tzv. World Cup (Světový pohár).

²³³ NHL – National Hockey League.

²³⁴ BÁRTA, P. – LESCHINGER, M.: *Velké okamžiky ledního hokeje*, Ústí nad Orlicí 2005, s. 32 – 52.

*„Bylo to velké a nezapomenutelné drama, ve kterém jsme se opět přesvědčili, že umíme hrát opravdový hokej. Myslím, že jsme se s Kanadou rozloučili důstojně.“*²³⁵ Po finále Canada Cupu 1976 sledovali diváci v hokeji ojedinělý úkaz, když si hráči z obou týmů začali měnit dresy. Jako první pravděpodobně přijel Kanadčan Pete Mahovlich, a to za útočníkem československého celku Jaroslavem Pouzarem. Potom ho následovali další.²³⁶ Šlo o nový rituál, který od té doby hokej doprovází. Obdobu můžeme sledovat i v jiných sportovních odvětvích.

O sedm měsíců později, v květnu 1977 pořádala MS Vídeň. Tento rok se na šampionát po sedmi letech vrátila Kanada, jejíž dres už oblékali profesionálové z NHL a WHA²³⁷. Nebyli to první profesionálové na MS, protože už rok předtím v Katovicích přivezly mužstvo složené z profesionálů Spojené státy americké. Umožnila jim to Mezinárodní hokejová federace, která vyhověla přáním severoamerických zemí postavit do týmu profesionální hráče.²³⁸ Po prohře s Kanadou 2:8 se zdálo, že tým Československa zlaté medaile nezíská. Jenže velký zvrat v turnaji připravili Švédové, kteří přehráli Sovětský svaz 3:1 a zamíchali výsledkovou tabulkou tak, že nejenže pro sebe vybojovali stříbrné medaile, ale také „způsobili“, že první v tabulce zůstali Čechoslováci, kterým tak patřilo zlato a pátý titul mistrů světa.

Mistrovství světa v Praze 1978 a MS v Moskvě 1979 přinesla ještě dvě sady medailí pro československý celek, obě stříbrné.²³⁹ Pro všechny tyto úspěchy lze sedmdesátá léta označit za zlatá léta historie československého ledního hokeje. Velkou zásluhu na tom měli i Karel Gut²⁴⁰ a Ján Starší²⁴¹, kteří trénovali reprezentační tým v letech 1973 – 1979.

---

²³⁵ Tamtéž, s. 53.

²³⁶ BÁRTA – LESCHINGER, s. 53.

²³⁷ WHA = World Hockey Association.

²³⁸ BÁRTA – LESCHINGER, s. 69.

²³⁹ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 191 – 195.

²⁴⁰ Karel Gut – obránce, trenér, funkcionář. Na MS 1955 byl vyhlášen nejlepším obráncem, v obranné dvojici hrál nejčastěji s Františkem Tikalem. Trenér Sparty Praha, EV Landshut v SRN, reprezentační trenér. V letech 1994 – 2004 předseda hokejového svazu. Autor či spoluautor mnoha publikací o historii československého a českého hokeje. V roce 1998 byl uveden do Síně slávy IIHF. (Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 109).

²⁴¹ Ján Starší – útočník, trenér, pedagog. S hokejem začínal na Slovensku, v době studií hrál v Praze. Účastník pěti MS (1958 – 1961, 1963), trénoval na Slovensku, v Německu, také v Československu (s K. Gutem a později s Františkem Pospíšilem). Více než 25 let přednášel na FTVS v Bratislavě. Po rozdělení Československa se stal konzultantem slovenského hokejového svazu a šéfem trenérské rady. V roce 1999 byl uveden do Síně slávy IIHF. (Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 135).

Emigrace

K prvním poválečným emigracím došlo po převzetí moci komunisty v roce 1948. Během několika měsíců po nástupu komunistické strany k moci v únoru roku 1948 byly uzavřeny státní hranice. Komunisté měli v plánu izolovat československé občany od západních mocností a jejich vlivů. Vzhledem k tomu byl zakázán západní zahraniční tisk i rozhlas a mimo to i vycestování obyvatel Československa do „nepřátelských zemí“. V důsledku toho začali někteří lidé uvažovat o případné emigraci. Ta se mohla stát snažší pro ty, kteří měli za určitých podmínek povolen výjezd do zahraničí, což se týkalo např. sportovců, kteří odjížděli hrát turnaje do cizí země. Někteří z nich se již nevrátili.²⁴²

Jedním z prvních, kdo po roce 1948 opustil československou vlast, byl Jaroslav Drobný, muž, který miloval dva sporty: tenis a hokej. Vyhrál Wimbledon, stal se hokejovým mistrem světa v roce 1947 a stříbrným medailistou olympijských her ve Svatém Mořici v roce 1948. Na švýcarský šampionát vzpomínal velmi rád: *„Ta medaile byla z mých nejoblíbenějších. Malá, ušmudlaná. Stála tak dvacet korun. Ale nesmírně cenná!“*²⁴³ S hokejem skončil Drobný v roce 1949, když po únorových událostech odešel do zahraničí. Emigroval. Když se v červenci roku 1949 účastnil tenisového turnaje v Gstaadu ve Švýcarsku, rozhodl se, že se zpátky do vlasti již nevrátí. V zahraničí s ním zůstal i jeho tenisový kolega a přítel Vladimír Černík. Jak sám později o emigraci promluvil a upozornil tak na krutý osud hokejových mistrů světa z roku 1949, kteří po vykonstruovaném politickém procesu Bohumil Modrý a spol. v roce 1950 putovali za mřížemi: *„Kdybych to neudělal, seděl bych v base stejně jako všichni kamarádi.“*²⁴⁴ StB na Drobného vyvíjela nátlak, aby se do Československa vrátil, ten to však neudělal.²⁴⁵

V zahraničí se mu dostalo hned několika hokejových nabídek. Nejzajímavější z nich přišla zřejmě z NHL od zámořského klubu Boston Bruins, který mu nabídl 20 000 dolarů. Drobný však nabídku nepřijal, neboť by nemohl dále hrát tenisové turnaje, navíc NHL v té době nebyla natolik slavná, jako je nyní. Jaroslav Drobný se tedy začal věnovat výhradně tenisu a bez státní příslušnosti, která mu byla odebrána, jezdil po tenisových kurtech. Později mu bylo nabídnuto občanství Egypta, které přijal. Od padesátých let se usadil ve

---

²⁴² Více k emigraci po únoru roku 1948 viz např. KAPLAN, Karel. *Poúnorový exil 1948-49*, Liberec 2007.

²⁴³ Hokej.cz.[online].URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=39037>>, 28. května 2010.

²⁴⁴ Tamtéž.

²⁴⁵ Tamtéž.

Velké Británii. Po revoluci v roce 1989 požádal o návrat československého občanství, a ač měl s tímto podle svých slov problémy, bylo mu nakonec vyhověno. Do rodné země se již nevrátil a zemřel v britské metropoli v roce 2001.

Stejně jako jiní emigranti, ani on se nemohl objevit před rokem 1989 ve sportovních publikacích. Pokud se o něm zmiňovali komunističtí novináři, byl označován za zrádce národa, prohnílého, odsouzeného k zániku. Sám to bral s nadhledem: „*At' si píší, co chtějí, jen těch nevinných spoluhráčů mi bylo líto.*“²⁴⁶ Po sametové revoluci se stal pro sportovní i nesportovní veřejnost slavným tenistou i hokejistou, o němž se zmiňuje řada monografií i článků.

Po roce 1948 odešel z Československa i bratr Vladimíra Zábrodského – Oldřich Zábrodský, jež hrával za pražský klub LTC Praha a získal stejně jako Jaroslav Drobný stříbrnou olympijskou medaili na šampionátu ve Svatém Mořici. Necelý rok poté ilegálně opustil republiku. Stalo se tak při zájezdu LTC ve Švýcarsku, kde se pražský klub účastnil Spenglerova poháru. Jak sám řekl: „*Emigrace přišla velmi rychle. Vůbec jsem ji neměl promyšlenou. Ale nikdy jsem toho kroku nelitoval.*“²⁴⁷ Nejříve se usadil ve Švýcarsku, od roku 1951 žil ve Spojených státech amerických.

Do emigrace odešli i jiní. Např. tehdejší správce LTC Jaromír Citta, který již v březnu 1948, tedy měsíc po komunistickém převratu, opustil československou republiku spolu s významným československým hokejistou předválečné éry Josefem Malečkem a manželí Stříbrnými²⁴⁸ přes Rakousko do Švýcarska. Josef Maleček využil při emigraci falešného peruánského pasu se jménem Robert de Aquire. Na hranicích mu bylo prý řečeno: „*Pane Maleček, vy jste poslední Peruánec, který od nás odjíždí!*“²⁴⁹, jak napsal Jiří Macků ve své monografii *Zapřené generace*. V Rakousku se Maleček připojil k manželům Cittovým, Stříbrným aj. a společně dále pokračovali do již zmíněného Švýcarska a později do New Yorku.

Do emigrace neodcházeli pouze hokejisté či hokejoví funkcionáři, ale i jiní sportovci. Československo v roce 1950 opustila také slavná krasobruslařka Alena

---

²⁴⁶ Hokej.cz.[online].URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=39037>>, 28. května 2010.

²⁴⁷ Hokej.cz.[online].URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=37000>>, 28. května 2010.

²⁴⁸ Josef Stříbrný byl funkcionářem LTC Praha.

²⁴⁹ MACKŮ, Jiří. *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určení k likvidaci*, Praha 2004, s. 103.

Vrzáňová, její kolegyně Jiřina Nekolová nebo tenisté Milan Matouš a jeho snoubenka, tenistka Helena Straubeová.²⁵⁰

Mnozí občané se rozhodli emigrovat poté, co tehdejší Československo obsadila vojska Varšavské smlouvy. Jedním z nich byl také útočník Sparty Petr Hejma. On i jeho manželka, tehdy jedna z nejlepších hráček stolního tenisu Marta Hejmová (za svobodna Lužová, pozn. K. K.), se pro odchod rozhodli spontánně, neplánovaně. Po okupaci Sparťané odjeli na soustředění do Německa, kde v té době pobývala na exhibici i Hejmová manželka Marta. Při tomto pobytu se manželé rozhodli, že se do rodné země nevrátí. A to i přesto, že Petra přijela do Německa k návratu přemlouvát tříčlenná delegace realizačního československého týmu. Sám k tomu podotknul: „*I kdyby nám slibovali cokoli, zpátky bychom nešli. V tomhle jsme měli s manželkou od první minuty jasno.*“²⁵¹ Režim manžele za odchod odsoudil, oba přišli o československé státní občanství²⁵² a Hejma zároveň dostal od hokejové federace zákaz startu na 18 měsíců, tedy rok a půl nesměl hrát hokej. Čas využíval tím, že trénoval, studoval, apod. a po vypršení trestu začal hrát hokej za Düsseldorf. Stejně jako Jaroslav Drobný i Petr Hejma v rozhovoru pro hokej.cz zdůraznil, že jeho jméno, ani jméno manželky se v komunistické době nesmělo objevit v textu či v jiné publikaci: „*Před rokem 1989 se o nás emigrantech psát nemohlo. Tenkrát třeba uvedli, že čtyřhru na mistrovství světa ve stolním tenisu párů vyhrál pouze Vlado Miko.*“²⁵³

V 70. a 80. letech mohli na legální odchod z Československa do NHL pomýšlet jen hokejisté po třicítce, kteří splnili předepsaný počet mezistátních startů (150) a zároveň byli ochotni akceptovat podmínky organizace zvané Pragosport, již odváděli desátky. Mladší a ostatní měli smůlu. Pokud chtěli do NHL, museli emigrovat. To se podařilo např. Jiřímu Crhovi, Jiřímu Bublovi, Petru Klímovi, Františkovi Musilovi nebo Petru Svobodovi a dalším. Mimo jiné i Petru Rosolovi, který potvrzuje, že ten, kdo emigroval, se zpátky vrátit nemohl. A pokud neodešel s rodinou, ztratil se svými nejbližšími kontakt: „*Tehdy šlo o rozhodnutí na celý život.*“²⁵⁴

---

²⁵⁰ BERANOVÁ, s. 25.

²⁵¹ Hokej.cz.[online]. URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=44277>>, 27. května 2010.

²⁵² Později získali německé státní občanství a dodnes oba v Německu žijí.

²⁵³ Hokej.cz.[online]. URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=44277>>, 27. května 2010.

²⁵⁴ Hokej.cz.[online]. URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?lng=CZ&webid=0&id=46710&view=clanek>>, 27. května 2010.

Kromě nich byli ale i tací, kteří Československo opustit nechtěli. Příkladem může být Eduard Uvíra²⁵⁵, mistr světa z roku 1985, který byl v roce 1982 draftován²⁵⁶ zámořským Torontem. K cestě do NHL ale tehdy vedla jen emigrace. Pro tu se však Eduard Uvíra nakonec nerozhodl: „*V jednom momentu už jsem byl nalomený, ale pak zvítězila mateřská hrdost. Vztah k zemi. Také jsem dobře věděl, co bych odchodem způsobil rodičům a příbuzným.*“²⁵⁷

Velmi zajímavý je i názor Arnolda Kadlece²⁵⁸: „*Já na emigraci nebyl. Nedokázal bych to. Jiní odešli a vykládali, že tady byli diskriminováni. Blbost, nebyli. Já ty kluky dobře znám, udělali to hlavně pro peníze.*“²⁵⁹ Ačkoliv finanční odměna v zahraničních klubech jistě hrála při rozhodování o emigraci nezanedbatelnou roli, z výše uvedených prohlášení známých emigrantů vyplývá, že peníze nebyly na prvním místě. Naopak pro mnohé byla motivací zejména nesvoboda v Československu. Je třeba si uvědomit, že největší vlny emigrací probíhaly vždy po významných politických událostech, vedoucích k útlaku a útlumu veřejného sportovního i kulturního života, tedy po roce 1948, 1968 a v době tuhé normalizace, vedoucí k útlumu veřejného sportovního i kulturního života. Pro hráče byla možnost působení v nejlepší soutěži světa (NHL) obrovskou motivací ke kariérnímu vzrůstu a zároveň finanční ohodnocení hokejistů bylo ve srovnání se situací v Československu několikanásobně vyšší.

Bylo by možné diskutovat, co vedlo Arnolda Kadlece k takovému názoru na emigranty. Zda se jedná o výrok, o kterém je on sám na základě osobních zkušeností skutečně hluboce přesvědčen, či zda je naopak ovlivněn komunisty zmanipulovanou „mediální pravdou“ (např. výše zmíněný článek o vítězství jediného hráče v tenisové čtyřhře) nebo jinými důvody. To ví pravděpodobně jen on sám.

Po sametové revoluci v listopadu 1989 a pádu železné opony se hranice otevřely pro všechny občany bez rozdílu a tedy samozřejmě i pro sportovce. Rozhodování o případném odchodu do zahraničí se tak dostalo na zcela jinou úroveň, neboť není již problémem se kdykoliv vrátit zpět nebo vzít rodinu s sebou. Když měl tedy hokejista na počátku

---

²⁵⁵ Eduard Uvíra působil jako obránce Jihlavy, Litvínova a Slovanu Bratislava.

²⁵⁶ Draft = výběr hráčů do profesionálních družstev.

²⁵⁷ Hokej.cz. [online]. URL: <<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&id=38024/>>, 28. května 2010.

²⁵⁸ Arnold Kadlec – odchovanec Litvínova, který pronikl mezi elitu v Jihlavě a několik let hrál i v národním mužstvu.

²⁵⁹ Hokej.cz.[online].URL:

<<http://www.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&webid=0&id=39503>>, 28.května 2010.

devadesátých let nabídku od zahraničního klubu, mohl svobodně posoudit, zda výhody zahraničního pobytu a finanční odměna vyváží odloučení od rodiny a známých. Pokud odcestoval, měl kdykoliv možnost se se svými blízkými spojit všemi dostupnými prostředky a samozřejmě přijíždět zpátky tak často, jak mu smlouva dovolovala. A tato situace se ani v současnosti nemění.

Opuštění republiky bylo od přijetí zákona 231/1948²⁶⁰ trestným činem a pachatel se automaticky stával vlastizrádce. Tím také ztrácel československé občanství i majetek. Později se situace změnila a občanům bylo pouze odebráno občanství a byl jim konfiskován majetek.

Za období komunistické vlády (1948 – 1989) emigrovalo do zahraničí asi 200 000 občanů. V první vlně emigrace (po únoru 1948) opustilo Československo za dobu tří let asi 25 000 lidí. Komunistický režim na to reagoval výstavbou elektrifikovaných zátaras, které odchod v letech 1952 – 1964 značně ztížily. Další vlna činila v letech 1968 – 1969 asi 70 000 uprchlíků. V následujícím desetiletí počty lidí opouštějících Československo klesaly a od roku 1979 dosahovaly za rok okolo 5000.²⁶¹

Při přechodu státních hranic se občané vystavovali nebezpečí zatčení, zastřelení hlídkami Pohraniční stráže, usmrcení v elektrických drátěných zátarasech, nástražnými nášlapnými minami, utonutí v pohraničních řekách apod. Podle studie Martina Pulce bylo při přechodu československých hranic s Rakouskem a Německem v letech 1948 – 1989 usmrceno 280 lidí.²⁶²

80. léta

Osmdesátá léta začala pro hokejisty zimními olympijskými hrami v Lake Placid. Pro československý celek to nebyl po mnoha letech úspěchu dobrý šampionát, obsadili až pátou příčku. Olympijské prvenství si po 22 letech připsali Američané. Po rezignaci Karla Guta a Jána Staršího přišli dva noví trenéři: Luděk Bukač²⁶³ a Stanislav Neveselý²⁶⁴.

---

²⁶⁰ K nalezení např. na totalita.cz.[online].URL:

<http://www.totalita.cz/texty/zakon_1948-231.php>, 10. června 2010.

²⁶¹ totalita.cz. [online]. URL: <<http://www.totalita.cz/vysvetlivky/emigrace.php>>, 10. června 2010.

²⁶² PULEC, M.: *Organizace a činnost ozbrojených pohraničních složek. Seznamy osob usmrcených na státních hranicích 1945 – 1989*, Praha 2006, s. 172 – 173.

²⁶³ Luděk Bukač – útočník, trenér, pedagog. Účastník MS 1961 a 1963. V lize hrál za LTC Praha, I. ČLTK Praha, Spartak Praha Sokolovo a Duklu Jihlava. Po aktivní hráčské kariéře se věnoval trénování. Byl trenérem Sparty Praha, VSŽ Košice, Motoru České Budějovice. Trénoval rovněž československou

Poprvé vedli hráče na MS ve Švédsku v roce 1981, kde se podařilo získat bronzové medaile. Pak přišla série stříbrných medailí: na MS ve Finsku 1982, v Německu 1983 a Sarajevu 1984. Mistrovství světa v roce 1985 pořádala Praha. V přípravách se československému mužstvu nedařilo, a tak nikoho nepřekvapilo, že československý tým postoupil do finálové skupiny až ze čtvrtého místa. Ve finálové skupině ale slavil úspěchy: po sedmi letech zvítězil nad Sovětským svazem, vysoko porazil Spojené státy americké²⁶⁵ a zvítězili i nad druhým zámořským soupeřem – Kanadou²⁶⁶. Velkou zásluhu na vítězstvích měl podle hokejových odborníků brankář Králík.²⁶⁷ Českoslovenští hokejisté přebírali před vlastním publikem zlaté medaile. Po šesté v historii se stali mistry světa, potřetí to bylo v Praze. S mužstvem se loučili trenéři Bukač a Neveselý a nahradili je Ján Starší a František Pospíšil.

Další léta zlaté úspěchy nepřinesla. Gut s Prchalem k tomuto podotkli následovně: *„Profesor Vladimír Kostka, ve své době jedna z nejuznávanějších veličin světového hokeje, kdysi vyslovil myšlenku, že křivka našich úspěchů se vždy propadá poté, co dosáhne vrcholu. Snad je to v naší národní povaze, jako bychom si vždycky po velkých vítězstvích zdřímli na vavřínech.“*²⁶⁸ Na MS 1986 v Moskvě obdrželo Československo 5. místo, z MS 1987 ve Vídni odváželi českoslovenští hokejisté bronzové medaile, na ZOH v Calgary

---

reprezentaci, v sezóně 1979/1980 s K. Gutem a S. Neveselým, od roku 1980 do 1985 ve dvojici se Stanislavem Neveselým. Pak vedl reprezentační mužstva Rakouska a Německa, v letech 1994 – 1996 se znovu vrátil k českému reprezentačnímu týmu, v roce 1997 odstoupil a v roce 1999 ukončil trenérskou kariéru u polského národního týmu. Kromě toho byl také pedagogem, přednášel na FTVS UK, byl rovněž lektorem na mnoha zahraničních i tuzemských seminářích. Je známý i jako autor nebo spoluautor odborných publikací.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 141).

²⁶⁴ Stanislav Neveselý – útočník a trenér. S hokejem začínal v Moravské Třebové, na vojně hrál za Duklu Litoměřice, během studia FTVS byl hráčem Sparty Praha, potom Dukly Jihlava. Jako trenér působil v letech 1965 – 1982 v Dukle Jihlava na pozici asistenta Jaroslava Pitnera, v letech 1982 – 1987 byl hlavním trenérem Dukly Jihlava, rok poté švýcarského Klotenu. U reprezentačního československého týmu začal na ZOH s K. Gutem a L. Bukačem.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 191).

²⁶⁵ ČSSR – USA 11:2.

²⁶⁶ ČSSR – Kanada 5:3.

²⁶⁷ Jiří Králík – brankář, trenér. Mistr světa 1985, účastník MS 1979, 1982, 1983, ZOH 1980 a 1984, Kanadského poháru 1981. Na MS 1982 a 1985 byl vyhlášen nejlepším brankářem. V lize působil v Gottwaldově a v Dukle Jihlava. Po MS 1985 odešel do německého Rosenheimu. Jako trenér působil ve Zlíně a v Berlíně (Eisbären). Od roku 1994 se věnuje podnikání ve sportovní oblasti.

(Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 214).

²⁶⁸ GUT – PRCHAL: Český hokej, s. 75.

1988 se československý tým umístil na 6. příčce, z Canada Cupu v roce 1987 odvážel čtvrté místo a z MS 1989 ve Stockholmu bronzové medaile.²⁶⁹

3.6. Období po převratu

Politický převrat v listopadu 1989 zasáhl i do hokeje: „*I hokejovým prostředím se šířila revoluční nálada, která vyvrcholila stávkou. Lidé sice přicházeli na stadiony, ale tam obvykle vyslechli prohlášení kapitánů.*“²⁷⁰ Revoluce hnala hráče dopředu, v lednu vypukla nová stávka, a to kvůli nedostatečnému pojištění hráčů. Hráči založili svou asociaci, měnili se i kluboví funkcionáři.²⁷¹

Řada hráčů se chtěla prosadit v zámoří, ale i v Evropě a najednou k tomu měla možnosti. Prakticky celá jedna hokejová generace opustila domácí led. Brzy tento trend ustal, a i přesto, že každou sezónu odcházelo mnoho hráčů do zahraničí, nebylo ani málo těch, kteří se vraceli zpět. Vraceli se však již do dvou samostatných republik, České a Slovenské. K 1. lednu 1993 se československý hokej v kontextu rozpadu státu rozdělil na český a slovenský. IIHF rozhodla, že nástupcem Československa je Česká republika, jež byla zařazena do hokejové elitní skupiny A, naopak Slovensko bylo přearazeno až do skupiny C, v níž je dnes např. tým Francie.

Samostatný český hokej první velké vítězství získal v roce 1996 na mistrovství světa ve Vídni, kde čeští reprezentanti po postupu z 1. místa v základní skupině zdolali ve čtvrtfinále Němce, v semifinále si poradili s Američany a ve finále s Kanadou.²⁷² Trenér Luděk Bukač své mužstvo chválil: „*Hráli jsme výborný hokej, podali jsme stabilní výkon od úvodního zápasu až do posledního. Výsledek hovoří o tom, že jsme byli nejlepšími na turnaji. Jsem rád, že jsme tak šťastně odstartovali novou českou hokejovou historii.*“²⁷³

V následujícím období se ale trenérovi Bukačovi nedařilo. Na 1. World cupu²⁷⁴ v září 1996, se české mužstvo neprobojovalo do závěrečných bojů po porážce s Německem. Takový výsledek nikdo nečekal. Na Světovém poháru se vytvořily dvě čtyřčlenné skupiny, vítězové každé z nich rovnou postupovali, druzí a třetí hráli o další dvě místa, poslední jeli

²⁶⁹ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 222 – 235.

²⁷⁰ GUT – PRCHAL: *100 let*, s. 236.

²⁷¹ Tamtéž, s. 236.

²⁷² Tamtéž, s. 266 – 267.

²⁷³ Tamtéž, s. 268.

²⁷⁴ World cup nahradil Canada cup.

domů – Česká republika a Slovensko. První světový pohár nevyhráli překvapivě Kanadťané, ale Američané.

Po nepříznivých výsledcích v přípravě na MS ve Finsku 1997 trenér Luděk Bukač rezignoval. Nahradil ho Ivan Hlinka²⁷⁵, kterému byli jako asistenti při ruce Slavomír Lener²⁷⁶ a Vladimír Martinec. Ivan Hlinka před MS prohlásil: „*Spokojen bych byl s postupem ze základní skupiny, radostí bez sebe z titulu a trochu méně radostí bez sebe ze druhého místa.*“²⁷⁷ V Helsinkách hráli čeští hokejisté s Ruskem o bronzové medaile a výsledek 4:3 rozhodl o jejich vítězství.

Nagano 1998

V roce 1998 se konaly olympijské hry v japonském Naganu. Poprvé se na dobu olympijských her zastavila zámořská NHL, český tým podpořilo 11 profesionálů²⁷⁸. Jak vypadal herní systém? Do olympijského turnaje bylo přímo do finálové skupiny nasazeno šest nejlepších týmů z MS 1995. Finsko, Švédsko, Kanadu, Českou republiku, Rusko a USA měly doplnit dva nejúspěšnější týmy z osmičlenné kvalifikační skupiny. Probojovaly se celky Kazachstánu a Běloruska, naopak Slovensko jelo domů. Finálová skupina pak byla rozdělena na dvě čtyřčlenné skupiny, z každé postupovaly dva nejlepší do čtvrtfinále.²⁷⁹

---

²⁷⁵ Ivan Hlinka – útočník, trenér, funkcionář. Od žáků až do ukončení hráčské hokejové kariéry působil v Litvínově (s výjimkou půlroční vojny v Dukle Trenčín). Je trojnásobný mistr světa (1972, 1976, 1977), účastník 11 MS, ZOH 1972 a 1976, Kanadského poháru 1976. Na počátku 80. let působil jako trenér v zámořské NHL (Vancouver), poté ve Švýcarsku (EV Zug). V 90. letech byl (s výjimkou 1994 – 1996 – generální manažer v CHZ Litvínov) trenérem reprezentace, se kterou získal zlatou olympijskou medaili v Naganu a zlato na MS 1999. Byl prvním Evropanem, který vedl mužstvo NHL (Pittsburgh) celou sezónu. Pak působil v Omsku. V roce 2004 tragicky zemřel při dopravní nehodě u Karlových Varů. (Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 178).

²⁷⁶ Slavomír Lener – absolvent FTVS UK, trenér a metodik. Trénoval B-tým Dukly Jihlava v Písku, I. ČLTK Praha, reprezentaci Číny, reprezentační B mužstvo Československa. Působil i v NHL – jako jeden z asistentů trenéra v Calgary Flames. Na MS 1996 ve Vídni byl asistentem L. Bukače, 1996 – 1998 trenér Sparty a současně reprezentace s I. Hlinkou a V. Martincem. Dále trénoval na Floridě (asistent), 2002 – 2004 znovu reprezentační mužstvo Čech (s V. Růžičkou a A. Stavjaňou), Spartu, švédský tým Lulea, německý Düsseldorf a švédský Lidköping. (Zdroj: GUT – PRCHAL: 100 let, s. 284).

²⁷⁷ GUT – PRCHAL: 100 let, s. 273.

²⁷⁸ Brankář Hašek, obránci: Šmehlík, Šlégr, Hamrlík, Svoboda; útočníci: Jágr, Straka, M. Procházka, Ručinský, Reichel a Lang. Do Nagana přijelo osm hokejistů z české extraligy: brankář Hnilička a obránce Kučera ze Sparty, útočník Růžička ze Slavie, tři hráči Vsetína – brankář Čechmánek, útočníci Beránek a Dopita, Vítkovice reprezentoval útočník Moravec a Pardubice útočník Hejduk. Čtyři hráči reprezentačního týmu hráli skandinávskou ligu: obránci L. Procházka a Špaček a útočník Patera přijeli ze Švédska, útočník Čaloun z Finska; trenéři Hlinka, Lener.

²⁷⁹ BARTA, P.: *Velké okamžiky ledního hokeje 2*, Ústí nad Orlicí 2007, s. 360.

Čeští hokejisté sehráli úvodní zápas s Finskem. Vstup do šampionátu se vydařil, na konci zápasu ukazovala světelná tabule výsledek 3:0 pro Českou republiku. Proti Kazachstánu vychytil Dominik Hašek svou druhou nulu, zápas skončil vysokým vítězstvím ČR (8:0). Z prvního místa skupiny český tým sesadilo Rusko, které ve vzájemném zápase nad výběrem České republiky zvítězilo 2:1. Ve čtvrtfinále český tým čekalo mužstvo USA. V první třetině Američané vedli 0:1, ale ve druhé třetině Růžička, Jágr a Ručinský otočili stav na 3:1. Ve třetí třetině padl ještě jeden gól do americké sítě – z hole Jiřího Dopity. Američané svoji prohru neunesli, „v kabině lámali hokejky a házeli bruslemi o zed'. Vztek si vybíjeli i v olympijské vesnici – poškodili podlahy, zaneřádili stěny, nábytek vyházeli oknem na dvůr. Následovalo vyšetřování policie a především ostuda před celým světem.“²⁸⁰

Semifinále s Kanadou se po remíze 1:1 protáhlo až k samostatným nájezdům. P. Bárta v monografii Velké okamžiky ledního hokeje 2 k tomuto napsal: „Na ledě probíhal nervy drásající penaltový rozstřel. Čeští hokejisté stáli vedle sebe na střídačce a drželi se kolem ramen. Vyzařovala z nich taková energie a souznění, že snad ani nemohli prohrát.“²⁸¹ Neprohráli, český tým byl ve finále olympijských her. Martin Ručinský o tomto zápase řekl: „Po vyrovnávacím gólu jsme si připadali jako ve zlém snu. Ale sebrali jsme se. Věřili jsme, že když přežijeme prodloužení, na penalty vyhrájeme.“²⁸²

Finále hráli čeští hráči proti Rusku. Za největší hvězdou východoevropského státu byl v Naganu považován Pavel Bure, který řekl: „Ještě než jsem začal hrát proti Haškovi, četl jsem knihu od jeho jmenovce. Dobrý voják Švejk. Znáám tedy Hašky dva. Jeden byl slavným spisovatelem, druhý je asi nejlepším gólmanem na světě.“²⁸³ Finále se hrálo v neděli 22. února. Český tým vyjížděl v hale Big Hat k finálovému zápasu. O vítězi osmnáctých zimních olympijských her rozhodl jediný gól ve 49. minutě, který do ruské branky vstřelil obránce Petr Svoboda. Třináct vteřin před koncem se vhadzovalo v obranném pásmu Rusů, puk se dostal k Martinu Ručinskému. „Hašek začal divoce skákat v brance a mávat ruku. Už to věděl.“, napsal P. Bárta.²⁸⁴ Český tým získal poprvé v historii českého i

---

²⁸⁰ BÁRTA, s. 366.

²⁸¹ Tamtéž, s. 366 – 367.

²⁸² Tamtéž, s. 370.

²⁸³ Tamtéž, s. 371.

²⁸⁴ Tamtéž, s. 374.

československého ledního hokeje zlaté olympijské medaile. Hned druhý den přistáli čeští hokejisté na starém letišti v Ruzyni, kde je vítaly desetitisíce fanoušků.

„Národní hrdost“²⁸⁵

Slavné okamžiky jako Nagano vyvolávají v lidech pocit sounáležitosti a jisté národní hrdosti, problematika české národní hrdosti ovšem obvykle vzbuzuje rozporuplné pocity. Pravděpodobně i vzhledem k relativně nedávné minulosti totalitního režimu není národní uvědomění u nezanedbatelné části obyvatelstva na prvním místě. Za dob komunistického režimu mnoho lidí na český stát příliš hrdých nebylo a tento pocit v mnohých přetrval dodnes.

Žádná z těchto ani podobných okolností ovšem nezmění fakt, že v případě tak významných (zejména sportovních) událostí jako je vítězství mistrovství světa či získání olympijské medaile se naprostá většina obyvatel státu sjednotí v náhlém hrdém vztahu ke své zemi. Typickým příkladem je výhra titulu na hokejovém turnaji zimních olympijských her v Naganu 1998, kdy po vítězství české reprezentace nad týmem Ruska obrovské davy svorně skandovaly „Kdo neskáče, není Čech. Hop, hop, hop.“

Příklady podobného chování lze vysledovat od počátků hokejové historie. Již v roce 1911, poté co český hokejový výběr získal první titul mistrů Evropy, přivítaly do té doby neznámé reprezentanty tisíce jásajících fanoušků. Obdobný či snad ještě větší význam měla zlatá medaile mistrovství Evropy 1913, kterého se účastnil i tým Rakouska. Porážka reprezentace státu, který v té době představoval Čechům nadřazenou mocnost tehdejší monarchie, jistě vyvolala v mnohých významný pocit vlastenecké sounáležitosti.

Podobný vliv na vnímání hokeje jako prostředku vyjádření národní hrdosti mělo vítězství nad Němci na mistrovství světa v Praze 1938 ve stejný den, kdy Adolf Hitler oznámil budoucí invazivní plány. Čechoslováci získali nejenom bronzovou medaili, ale i pocit zadostiučinění nad vojenskými agresory a budoucími okupanty českého území, podobně jako při porážce Němců během týdne zimních sportů v Garmisch-Partenkirchenu v roce 1940.

Na rozdíl od těchto úspěchů proti fašistickému režimu mělo v pořadí druhé zlato na mistrovství světa 1949 poněkud odlišný význam. Zde se již nevedl symbolický boj proti

---

²⁸⁵ Pokud není uvedeno jinak, vycházím pro tuto kapitolu z předchozích výzkumů a analýzy médií a novinových článků.

neprátelským mocnostem. Porážka největších světových sportovních velikanů, jako byla Kanada, utvrdila české národní sebevědomí a identifikaci s českou myšlenkou, což bylo bohužel do jisté míry zneužito nastupujícím komunistickým režimem ve vlastní prospěch. Symbolická pomsta komunistickému Sovětskému Svazu proběhla krátce po vpádu vojsk Varšavské smlouvy na území Československa v roce 1969. Na mistrovství světa konaném ve Stockholmu v roce 1969 národní reprezentanti dvakrát porazili sovětský tým, a ačkoliv celkově nezvítězili, byli fanoušky v rodné vlasti v euforii oslavováni jako národní hrdinové.

Jeden z aspektů českého národního uvědomění, vtipně popsany Jaromírem Nohavicou v písni *O té revoluci 1848*²⁸⁶, se dost možná projevil již například v průběhu tzv. pasivní rezistence českých politiků v roce 1863. Tato určitá pasivita je vysledovatelná i v současnosti, například ve volební účasti v parlamentních volbách, která od rekordního porevolučního roku 1990 (dle materiálů Úřadu vlády ČR přišlo k urnám 96,8% voličů) má klesající tendenci a významná část obyvatelstva nemá zájem volit, přestože není spokojena se současným politickým stavem.

Ovšem v okamžiku mezinárodního sportovního úspěchu, jakým bylo například vítězství mistrovství světa v hokeji 2010 v Německu, miliony diváků vlastenecky hovoří o českém hokejovém národu. Z těchto vlivů a v historii se opakujících situací lze vyvodit značný vliv hokejových i obecně sportovních událostí na masové pojetí českého národního uvědomění v před i porevoluční společnosti a na kolektivní identifikaci se sportovními vzory a s tím související vývoj národní hrdosti.²⁸⁷

Další hokejový vývoj

Další roky českého hokeje přinesly velmi dobré výsledky: MS 1999 Lillehammer – 1. místo, MS 2000 Moskva - 1. místo, MS 2001 Německo – 1. místo, MS 2005 Rakousko - 1. místo, MS 2006 v lotyšské Rize – 2. místo. Pak se ale týmu tři roky po sobě na MS nepodařilo postoupit ze čtvrtfinále: 2007 na MS v Rusku vypadl český tým s pořadající

---

²⁸⁶ Úryvek z textu zní: „(...) *Schovejte kokardy, zmuchlejte prapory, uče se mlčení, uče se pokory (...)* pivičko v sklenicích a dobré uzené, ty naše Rakousko už to máš spočtené...”

²⁸⁷ Národní hrdost ve vztahu ke sportovním událostem podrobně analyzuje Petr Lozoviuk ve studii „Wir sind das richtige Team“, in: *Sonderdruck aus Nachbarschaft. Inkulturelle Beziehungen zwischen Deutschen, Polen und Tschechen herausgegeben von Klaus Roth*, Münster, New York, München, Berlin 2001, s. 97 – 116.

zemí, na MS 2008 (Kanada) a 2009 (Švýcarsko) vyřadilo mužstvo České republiky Švédsko. Po ZOH v Naganu se konaly troje olympijské hry: 2002 v Salt Lake City, 2006 v Turíně a 2010 ve Vancouveru. Dvakrát se České republice nepodařilo přejít přes čtvrtfinále: na OH 2002 v americké metropoli byli poraženi Rusy, na OH 2010 v Kanadském Vancouveru Finy. Úspěch však přinesly OH v italském Turíně, kde získala Česká republika bronzové medaile.²⁸⁸

74. mistrovství světa se konalo v květnu 2010 v německých městech Kolín nad Rýnem a Mannheim. Toto mistrovství vešlo do historie díky zahajovacímu zápasu (USA – Německo), který byl uspořádán na fotbalovém stadionu Schalke 04, při němž bylo dosaženo nového diváckého rekordu, který činil téměř 78 000 návštěvníků. Čeští hokejisté se po třech letech na mistrovství světa probíjeli přes čtvrtfinále (vítězství proti Finsku po samostatných nájezdech 2:1), v semifinále po samostatných nájezdech porazili Švédsko (3:2) a ve finále se utkali s Ruskem. Po strhujícím zápase a výsledku 2:1 pro české reprezentanty získali hráči České republiky po pěti letech titul mistrů světa.²⁸⁹

Shrnutí

Z této stručné kapitoly o historii československého a českého hokeje vyplívá a je zřejmá velká hokejová úspěšnost tak malého státu, jakým je Česká (a dříve Československá) republika. Celky tohoto státu vždy konkurovaly a nadále konkurují státům, jako je Kanada, Rusko, Finsko nebo Švédsko, kde teploty v zimním období sahají daleko pod bod mrazu. Osobně se domnívám, že důvodem tak vysoké úspěšnosti je tzv. hokejové dědictví. Na začátku nového sportu – hokeje – vyrostlo několik skvělých hráčů, kteří pak své schopnosti, dovednosti a hokejové myšlení předávali dále a mladší a další hokejisté toto herní umění přebírali, dále ho rozvíjeli a znovu předávali dalším.

Jiným důvodem by mohl být také fakt, že již od počátků, kdy „hokejoví mušketýři“, jak první české hokejisty nazývá J. A. Palouš, přivezli do české země „kanadský hokej“, studovali ho a trénovali, byli úspěšní. První titul mistrů Evropy získali již v roce 1911. Je pravda, že tehdy konkurence nebyla příliš veliká, ale po vstupu Kanadčanů a Američanů do Evropy, byli znovu českoslovenští hokejisté těmi prvními, kteří dokázali zámořským

---

²⁸⁸ Hokej.cz. Historie českého a československého hokeje. [online]. URL: <<http://historie.hokej.cz/>>, 13. října 2009.

²⁸⁹ Čerpáno z vysílání České televize ve dnech 7. – 23. května 2010.

týmům vzdorovat. Zásahu na tom nepochybně měli různí hokejoví experti z Kanady, kteří v Československu působili a pomohli s vývojem a do československého hokeje vnesli nové prvky. V první řadě je třeba uvést jméno Mike Buckna, prvního kanadského trenéra působícího v Československu, který pomohl pro Československo získat první titul mistrů světa v roce 1947. Mezi zámořským a evropským stylem hokeje byl původně značný střet, oba se ale postupně ovlivňovaly, promíchaly a v současné době to už nikdo nepozná. Důvodem toho je i fakt, že v současné době přichází do extraligových klubů hráči ze zámoří.

Neméně důležitým argumentem je skutečnost, že hokejisté jsou ke sportu vedeni již od raného dětství, kdy jejich výchova a vzdělání je doplňována pravidelnými tréninky a hokejovými turnaji v žákovských a juniorských kategoriích.²⁹⁰

---

²⁹⁰ Čerpáno z analýzy předchozích výzkumů.

4. Historie libereckého ledního hokeje

4.1. Počátky ledního hokeje v Liberci

Lední hokej má v Liberci dlouhou tradici. Pravděpodobně první liberecký hokejový (tehdy ovšem psáno jako hockeyový) tým složený převážně z českých sportovců se zformoval na půdě sportovního klubu²⁹¹ Rapid Horní Růžodol v roce 1934. Původně německý *FK Rapid Ober Rosental* (vznik 1911) se stal v roce 1922 českým klubem, jenž pěstoval fotbal a házenou žen, později také hokej. Hockeyový celek dosáhl úspěchu už v prvním roce svého působení, kdy vybojoval postup do I. A třídy. V roce 1936 se stal jejím vítězem a usiloval v kvalifikačním turnaji o postup do divise. Kvůli pozdnímu začátku turnaje byl ale sehrán pouze jeden zápas.²⁹² Další činnost klubu přerušila okupace a následně druhá světová válka.²⁹³

Ještě před válkou byl vytvořen další český hockeyový oddíl, a to pod hlavičkou SK Doubí.²⁹⁴ O jeho vzniku se dozvídáme v kronice Místního národního výboru Doubí: „V roce 1937 byl založen hockeyový odbor, který si vedl v zápasech velmi úspěšně.“²⁹⁵ Stejně jako jiné kluby musel i SK Doubí své působení kvůli válce na šest let přerušit.

Po druhé světové válce Rapid i Doubí svoji sportovní aktivitu obnovily a v roce 1945 se v Liberci uskupily další dva hokejové oddíly: Slavia (pod SK Slavia) a Stráž bezpečnosti Liberec (pod AFK²⁹⁶ Stráž bezpečnosti Liberec). AFK vynikal především v kopané, „nebyla to však jenom kopaná, také lední hockey byl ve Stráži s úspěchem pěstován a hockeyové mužstvo bylo jedním z nejlepších na Liberecku.“²⁹⁷ O liberecké Slavii nacházíme jednu z prvních zmínek v deníku Stráž severu z 12. října 1945: „SK Slavia Liberec – odbor ledního hockeye koná pracovní schůzi 16. října ve 20 hodin. Pořad: Sdělení výsledků valné hromady župy ledního hockeye, informace o zařazení závodního

---

²⁹¹ Dále jen SK.

²⁹² V němž Rapid zvítězil proti týmu Bakova vysokým rozdílem 7:1.

²⁹³ TALÍK, A. F. a kol.: *Sport a tělovýchova v pohraničí*, Liberec 1946, s. 256.

²⁹⁴ SK Doubí – český sportovní klub, jehož vznik je datován do roku 1922, zaměřený převážně na fotbal, do roku 1925 rovněž na dámskou házenou, od roku 1937 na hokej; po válce také na odbíjenou, stolní tenis i jiné.

²⁹⁵ SOkA Liberec. Místní národní výbor Doubí. Obecní kronika Doubí 1550 – 1975, inv. č. 1, kn.1.

²⁹⁶ Atletický fotbalový klub.

²⁹⁷ TALÍK, s. 259.

týmu do mistrovské soutěže, pokyny pro novou registraci, přeregistrování a přestup hráčů a ustanovení o zahájení zimní sezony a suchých tréninků.“²⁹⁸

Všechny týmy se v počátcích svého působení potýkaly s mnoha nepříznivými podmínkami. Jedním z problémů byl nedostatek hráčů. Docházelo k výpůjčkám členů z jiných klubů, leckterí hráči se věnovali i více sportům, a tak museli svůj čas rozdělit mezi několik aktivit. Oproti tomu v současné době je zájemců o hokej mnohem více, takže se do profesionálního hokeje, hokejových škol a přípravných družstev dostanou jen ti nejlepší. Typickým rysem dnešní hokejové doby můžeme označit složení hokejového klubu z mnoha samostatných hokejových týmů, kdy kromě „hlavního“ A mužstva fungují i týmy dorostenecké či družstva starších a mladších žáků, případně různé „B týmy“, které často hrají v nižších soutěžích. Tato fakta nám ilustrují, na kolik byla situace pro příznivce hokeje ve 40. letech obtížná. Hockey byl pouze sportovním koníčkem, nikoliv zaměstnáním s možností výdělků. Tréninky se konaly až po té, co se hráči vrátili ze svých řádných zaměstnání, v jejich volném čase.

Společensko-ekonomická situace 40. let nebyla v porovnání s dneškem zdaleka tolik nakloněna bohatým sponzorským darům a kluby si tedy svou činnost financovaly z velké části z vlastních zdrojů. To obnášelo mimo jiné zajištění hráčské výzbroje a výstroje - dresů, chráničů, bruslí, hokejek; ale rovněž i úpravy lední plochy, vylepování plakátů apod. Ačkoliv se našli příležitostní sponzoři, kteří jako sportovní fanoušci podporovali klubové aktivity jednorázovými dary, většinu z výše zmíněného si hokejisté museli obstarat sami. Například úpravu ledové plochy řešili hráči čištěním přírodních ledových ploch²⁹⁹, případně poléváním různých hřišť (to samozřejmě obnášelo nošení značného množství kbelíků a věder vody, což v závislosti na vzdálenosti od vodního zdroje mohlo představovat náročné fyzické cvičení).

Brusle, hokejky, chrániče ad. představovaly obvykle osobní investici jednotlivých hráčů. Vzhledem k tomu, že ani puky a podobné společné vybavení nebylo zadarmo, řešily se nákupy pomůcek dary některých hráčů nebo jejich příbuzných, eventuálně finančními půjčkami. Problémy spojené s hokejem komentuje i F. A. Talík v knize Sport a tělovýchova v pohraničí: „*Odbor ledního hokeje začal letošního roku za velmi*

²⁹⁸ Stráž Severu, 12. října 1945, roč. 1, č. 115, s. 4.

²⁹⁹ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

*nepříznivých podmínek. Nebylo hráčů, výbroje, kluziště, mantinelů a pomocného nářadí. Díky obětavosti členstva se překážky brzy zdolaly. Půjčkou několika členů a příznivců bylo umožněno zakoupiti výbroj a zaregistrovat nové členy.*³⁰⁰

S přihlédnutím k již řečenému je třeba podotknout, že žádná z předchozích „hokejových komplikací“ se nevyrovnala handicapu počasí. Pražští bruslaři mohli využívat výhod umělé ledové plochy již od roku 1938, Liberec čekal na její vybudování až do roku 1956. Ve 40. letech a v polovině 50. let se tedy v Liberci bruslilo pouze na přirozeně zamrzlých plochách, které během oblev tály. František Blíženec, jeden z nejlepších obránců 60. let Stadionu Liberec, vzpomněl na sedm libereckých kluzišť: „*Hrálo se na jezírku (u ZOO, pozn. K. K.), led byl také tam, kde je dnešní fotbalový stadion – tam hrál Tatran (dnešní fotbalový stadion Nisa, pozn. K. K.), Rapid měl hřiště na místě dnešních tepláren, jednu dobu byl přírodní led rovněž pod kasárnami, další hřiště měla Rudá Hvězda na Králově Háji, bruslilo se i na jízdárně (dnešní textilní škola, pozn. K. K.) a na Tržním náměstí (dnes bazén, pozn. K. K.).*“³⁰¹

Z toho je patrné, že nejvýraznější vliv na sportovní formu tehdejších libereckých týmů neměly finanční potíže, ale nenadálé výkyvy teplot, což bylo i často medializováno: „*Největším handicapem pro hockeyisty byly nepříznivé povětrnostní podmínky, čímž se stalo, že sezóna byla velmi krátká a několikrát přerušena oblevou.*“³⁰² Zpočátku se hokej hrál pouze v zimním období, a to jen tehdy, když mrzlo. V některých letech došlo dokonce k tomu, že hockeyisté se na led dostali pouze několik dnů či týdnů. Běžně se pak stávalo, že hráči hockeye se kromě oblíbeného zimního sportu věnovali v letním a dalším období i jiným aktivitám, nejčastěji fotbalu, ale také např. tenisu, odbíjené či házené.

První poválečné liberecké přírodní kluziště začal budovat Rapid Horní Růžodol. Rozšířili plochu fotbalového hřiště, tu pak zbavili trávy, posypali pískem a obklopili terasovitým náspem pro diváky.³⁰³ O jeho vzniku se dočteme ve Stráži Severu ze 7. prosince 1945: „*V těchto dnech skončil SK Rapid Liberec práce na úpravě svého hřiště, které je umístěno vedle hřiště na kopanou, je opatřeno terasovitými ochozy, vysokými mantinely a elektrickým osvětlením. Hockeyisté Rapidu čekají již jen na mráz, aby mohli*

---

³⁰⁰ TALÍK, s. 259.

³⁰¹ Rozhovor s Františkem Blížencem, 7. června 2010, Liberec.

³⁰² TALÍK, s. 259.

³⁰³ Stráž Severu, 8. listopadu 1945, roč. 1, č. 137, s. 4.

zahájit svoji činnost.³⁰⁴ Závislost na počasí dokazuje i článek z 19. prosince téhož roku: „Severočeská župa ledního hockeye upozorňuje všechny své členské kluby, aby byly připraveny na zahájení mistrovství. Bylo usneseno, aby mistrovské soutěže byly zahájeny ihned, jak budou mít kluby schopný led. Dá se očekávat, že to bude ještě před Vánocemi.“³⁰⁵ Tedy hockey v Liberci se v počátcích mohl hrát jediné za příznivého počasí. Domluvené zápasy bývaly často kvůli povětrnostním podmínkám odkládány, případně i přerušovány.

Hokejové týmy z Liberce a nejbližšího okolí vytvořily v roce 1945 vlastní okrsek – nazvaný *Ještědský* – který byl rozdělen na dvě skupiny A a B.³⁰⁶ Ačkoliv pořadatelé naplánovali odehrání zápasů na pevně stanovená data, počasí jim program velmi často zpřetrhalo. Museli proto improvizovat a vše podřizovat venkovním podmínkám. Někdy se rovněž mohlo stát, že týmy v jeden den měly nastoupit ke dvěma zápasům, aby využili příznivých venkovních teplot, což dokazuje i deník *Stráž severu*: „V neděli 20. ledna (1946) dopoledne hraje SK Rapid mistrovský zápas s druhým mužstvem SK Slavia Liberec. Toto utkání se hraje na hřišti Slavie od 10.30 hodin. V neděli odpoledne utká se mužstvo SK Rapidu v dalším mistrovském zápase Ještědského okrsku s mužstvem SK Mimoň. Zápas se koná od 14.30 na hřišti Rapidu v Horním Růžodole.“³⁰⁷ Již počátkem února roku 1946 byla hockeyová sezona ukončena. Skupinu A vyhrál BK Jablonec bez jediné prohry. První místo v oddělení B získal Rapid Liberec.³⁰⁸

Vlivem počasí v této sezóně došlo ke „zvýhodnění“ klubu SK Rapid, který měl možnost odehrát čtyři zápasy, což bylo v porovnání s ostatními kluby dvojnásobek. Je možné si také všimnout kontrastu v počtu odehraných zápasů dříve a dnes. V současnosti se hraje i přes 60 mistrovských utkání za sezónu. Vzhledem k absenci umělého kluziště nebylo tehdy možné odehrát takové množství zápasů. Výrazná změna nastává až výstavbou zimního stadionu a především jeho zakrytím, počty zápasů se pak zvyšovaly a přibližovaly se výši odehraných utkání v současné době.

³⁰⁴ *Stráž Severu*, 7. prosince 1945, roč. 1, č. 161, s. 4.

³⁰⁵ *Stráž Severu*, 19. prosince 1945, roč. 1, č. 170, s. 4.

³⁰⁶ Do skupiny A byly zařazeny týmy: Slavia Liberec, Jablonec nad Nisou, Kateřinky (pozn.: r. 1945 samostatná obec, k Liberci přičleněny až r. 1957), Bor u České Lípy, Český Dub; do skupiny B: Rapid Liberec, Česká Lípa, Stráž bezpečnosti Liberec, Doubí, Mimoň a Slavia Liberec II. (Zdroj: *Stráž Severu*, 14. prosince 1945, roč. 1, č. 166, s. 4).

³⁰⁷ Sport a tělovýchova. *Stráž Severu*, 19. ledna 1946, roč. 2, č. 16, s. 4.

³⁰⁸ Všechny konečné výsledky jsou uvedeny v příloze.

Sezóna 1946/1947 znamenala pro všechny liberecké kluby posun do severočeského župního³⁰⁹ mistrovství. Týmy byly rozčleněny hierarchicky do dvou tříd. I. třída se dále dělila do oddělení A a B (celkem 12 klubů) a II. třída do čtyř okrsků: A-sever, A-jih, B-sever, B-Jih (dohromady 26 týmů). Vítěze obou skupin I. třídy čekalo kvalifikační utkání o postup do divisi, tehdy třetí nejvyšší hokejové soutěže.³¹⁰ Rapid a Slavia byly zařazeny do I. třídy skupiny A a Stráž bezpečnosti Liberec a Doubí do II. třídy oddělení A-sever.³¹¹ Hokejová sezona byla započata 19. prosince 1946 přátelským utkáním Rapidu a Doubí. Dvouciferné vítězství Rapidu 27:2 přesvědčilo o kvalitách týmu z Horního Růžodolu, což komentoval i tisk: „*Ve čtvrtek byla oficiálně zahájena hokejová sezóna na hřišti Rapidu, kam se dostavilo asi 100 diváků, kteří byli svědky skutečně přesvědčujícího vítězství domácích. Zápas sám byl hrán převážně jen na třetině hostí, kteří byli nuceni jen bránit. Rapid, který patří k favoritům I. A třídy, se představil v nejlepším světle, neboť suverénním způsobem ovládl hru a dovolil hostům jen několik ojedinělých protiútoků. Jeho útočné řady jsou skutečně prvotřídní a není naprosto rozdílu mezi oběma útoky.*“³¹²

Hokejové mistrovství zahájené 22. prosince 1946 skončilo již začátkem ledna následujícího roku. Na Nový rok bylo sehráno páté, poslední kolo hokejového mistrovství I. třídy-sever a II. třídy-sever A. V první třídě se stal vítězem Rapid Liberec, který po celých pět kol nezaznamenal ani jednu porážku. Mužstvo se tím probojovalo do kvalifikačního utkání s vítězem jižní župy, kterým byla Sparta Kopinidlo. Oba kluby se utkaly v jediném zápase o postup do divise. Vítězem II. třídy se stala liberecká Stráž bezpečnosti a postoupila do I. třídy.³¹³ Tedy mistrovství v hokeji v sezóně 1946/1947 se hrálo pouhých deset dní, což je ve srovnání s dneškem skutečně málo. V současné době trvá hokejová sezóna prakticky celý rok a mistrovství se hraje zhruba osm měsíců, v době mimo sezónu hráči trénují a připravují se na nové období.

Boj o postup do divisi soutěže byl naplánován na neděli 5. ledna 1947. Jelikož se zápas hrál na hřišti Rapidu, vyvolal mezi libereckými fanoušky značný zájem. Příznivci

---

³⁰⁹ Župa = samosprávný celek státu jako např. region nebo v dnešní době kraj.

³¹⁰ Pod divizí tehdy byla I. třída a pod ní II. třída.

³¹¹ Stráž Severu, 20. listopadu 1946, roč. 2, č. 265, s. 6.

³¹² Stráž Severu, 21. prosince 1946, roč. 2, č. 292, s. 8.

³¹³ Stráž Severu, 3. ledna 1947, roč. 3, č. 2, s. 8.

přišli hokejisty³¹⁴ podpořit v dosud největším počtu, bohužel však výsledek zápasu 4:5 přinesl zklamání. O napínavosti zápasu referovala Stráž Severu: „*Rekordní návštěva 2.500 diváků. – Napínavý boj, trvající až do tmy. – Nešťastná porážka Rapidu. – Vyrovnávající branky Sparty Kopinidlo minutu před koncem. – Rozhodující branka v posledních vteřinách prodloužení. – Rapid lepším mužstvem většinu zápasu. – 22 vyloučených během zápasu. – Liberec je i v příštím roce bez divise.*“³¹⁵ Zvyšující se počty diváků kolem přírodních kluzišť svědčí o značné popularitě hockeye v Liberci. Tento sport si získával čím dál více příznivců, což dokazuje i zájem tisku, kde se na stránkách sportovních rubrik objevovaly hokejové zprávy stále častěji.

Sezónu doplnila ještě neoficiální soutěž o titul nejlepšího libereckého klubu, kterého se zúčastnila tři mužstva: Slavia, Rapid a AFK Stráž bezpečnosti. Nejlepším hokejovým týmem ve městě pod Ještědem se stal Rapid.³¹⁶

Významnou událostí v ročníku 1946/1947 se pro liberecký hockey stala návštěva hokejových reprezentantů Spojených států amerických, která získala značný zájem veřejnosti při přátelském zápase s týmem AFK Stráže bezpečnosti. Že to byla význačná událost, dokazuje rovněž zájem kronikáře města Liberce, který ji zaznamenal: „*Na hokejovém hřišti Labutího jezírka sehráli dnes přátelský zápas reprezentanti USA s mužstvem AFK Stráže bezpečnosti. Utkání přihlíželo asi 3.000 diváků, mezi nimi četní představitelé veřejného života z Liberce. Američané zvítězili 6:9.*“³¹⁷

Hokejových týmů na Liberecku neustále přibývalo a pro vzrůstající zájem o hockey byla pro sezónu 1947/1948 rozšířena Severočeská župa o III. třídu. Do ní byl zařazen také nově vzniklý liberecký tým SK Železničář Liberec.³¹⁸ SK Doubí mělo hrát ve II. třídě, Rapid, Slavia a AFK Stráž bezpečnosti v I. třídě.³¹⁹

Počasi zimním sportovcům v novém ročníku 1947/1948 nepřálo. Hokejové boje byly nejprve odloženy kvůli silným mrazům: „*Mistrovství ledního hockeye v severočeské župě bylo nutno pro velké mrazy odložit. Led je totiž následkem krutých mrazů tak tvrdý, že*

³¹⁴ Hokejisté nastoupili v sestavě: Vybíral, Komárek, Katik, B. Doležal, K. Doležal, Tišnovský, Kopecký, Hušek, Koberský a Runkas.

(Zdroj: Stráž Severu, 5. ledna 1947, roč. 3, č. 4, s. 8).

³¹⁵ Stráž Severu, 7. ledna 1947, roč. 3, č. 5, s. 6.

³¹⁶ Po výsledcích Rapid - AFK Stráž bezpečnosti 7:4, Rapid - Slavia 11:4 a AFK Stráž bezpečnosti - Slavia 5:0.

³¹⁷ SOkA Liberec. Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1945-1949, inv. č. 142, kn. 142.

³¹⁸ Stráž Severu, 8. listopadu 1947, roč. 3, č. 260, s. 6.

³¹⁹ Stráž Severu, 8. listopadu 1947, roč. 3, č. 260, s. 6.

*vstoupí-li na něj hockeyisté svými bruslemi, mají je okamžitě tupé, takže nemohou hrát. (31. 12. 1947)*³²⁰, nedlouho poté naopak kvůli vysokým teplotám: *„Z teplého počasí mají nejméně radosti sportovci, kteří se těšili na led a na sněh. A tak dnešní neděle byla bez ledního hockeye, skoku na lyžích. Hrál se pouze stolní tenis. (4. 1. 1948)*³²¹ Radikální změna přírodních podmínek během pouhých čtyř dnů opět ilustruje nevyzpytatelnost počasí, jež znemožnila hraní hockeye po většinu sezóny.

Přetrvávající nepříznivé počasí způsobilo, že sportovní komise Severočeské župy ledního hockeye rozhodla, aby se mistrovství I. třídy odehrálo turnajovým³²² způsobem.³²³ Díky změně teplotních podmínek narychlo uspořádal hockeyový turnaj SK Jablonec. Zúčastnila se ho jen čtyři mužstva.³²⁴ Turnaj nakonec zůstal bez vítěze, protože rozhodující zápas SK Jičín – Sparta Kopinidlo se nehrál pro nedostatek času.³²⁵ K sehrání turnajového mistrovství se také přihlásily kluby hrající nižší soutěž. Ani turnaj II. třídy se nedohrál. Hockeyisty znovu postihla nepřízeň počasí. Na špatném ledě bylo sehráno pouze pět v sobotu absolvovaných zápasů. Turnaj sledovalo jen asi sto diváků. Stinnou stránkou soutěže bylo jednak nepříznivé počasí a dále okolnost, že dvě ze zúčastněných mužstev nastoupila s hráči, kteří neměli oprávnění ku startu (populárně řečeno s „černochoy“), takže ve dvou zápasech byly výsledky kontumovány.³²⁶

V Liberci se hockey v zimě 1947/1948 nehrál až do konce února. Teprve ke konci druhého měsíce v roce se ochladilo natolik, že hockeyisté mohli připravit led u liberecké sokolovny, kde však odehráli pouze několik zápasů, protože se zakrátko oteplilo, a znovu tak skončila radost příznivců zimních sportů.³²⁷ Nejiniciativnějším týmem konce této sezóny byl tým AFK Stráž bezpečnosti, který jako jediný uspořádal a sehrál na svém ledě několik zápasů.

Neustálé teplotní výkyvy vyvolaly diskuse o vybudování umělého kluziště v Liberci. Podnět k tomu dalo nejen špatné počasí, ale také skutečnost, že již řada českých měst (Praha, Brno, Ostrava, Pardubice, Olomouc, České Budějovice, Stará Boleslav) zimní

³²⁰ Stráž Severu, 31. prosince 1947, roč. 3, č. 302, s. 4.

³²¹ SOkA Liberec. Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1945-1949, inv. č. 142, kn. 142.

³²² Turnaj je soutěž většího počtu účastníků, kteří v nějakém sportu, hře či jiné disciplíně zápolí o celkové vítězství. Sestává z řady jednotlivých utkání, na jejichž základě se pak vybere vítěz turnaje.

³²³ Stráž Severu, 11. ledna 1948, roč. 4, č. 9, s. 6.

³²⁴ Pořádající SK Jablonec, SK Rapid, exdivisní SK Jičín a divisní Sparta Kopinidlo.

³²⁵ Stráž Severu, 10. ledna 1948, roč. 4, č. 16, s. 6.

³²⁶ Stráž Severu, 28. ledna 1948, roč. 4, č. 23, s. 6.

³²⁷ SOkA Liberec. Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1945-1949, inv. č. 142, kn. 142.

stadiony postavila.³²⁸ Koncem ledna byl ustaven přípravný výbor, jehož úkolem se stalo realizovat další kroky k vybudování umělé ledové plochy.³²⁹ V té době ještě hockeyisté ani sportovní veřejnost netušila, že Liberec na zimní stadion bude muset počkat dalších osm let.

4.2. Etapa 1948/1949 – 1955/1956

V únoru roku 1948 převzali moc ve státě komunisté. Zasáhli do života všech občanů, změny se nevyhnuly žádné sociální vrstvě ani žádné instituci či zájmovým organizacím. To se týkalo i sportu. Komunisté prosadili sjednocení československé tělesné výchovy a sportu. Novým režimem bylo přijato rozhodnutí, aby všechny tělovýchovné, sportovní a turistické svazy, spolky a kluby přešly se svou členskou základnou a s majetkem do jednotné tělovýchovné organizace s názvem Československá obec sokolská³³⁰. Veřejně bylo sjednocení vyhlášeno dne 31. března 1948 a v červenci 1949 potvrzeno přijetím zákona „O státní péči o tělesnou výchovu a sport“³³¹, podle něhož veškeré řízení, všechny pravomoci i veškeré rozhodování v této oblasti spadaly do rukou Státního úřadu pro tělesnou výchovu a sport.³³²

Sezóna 1948/1949 začala, co se přírodních podmínek týče, vlídněji než ta minulá. Listopadové podzimní počasí vystřídal mráz: „*Při pohledu na kalendář se nám nechce věřit, že by již mohlo být uvažováno o druhém nejoblíbenějším sportu, hockeyi, ale další pohled a to na teploměr, naše pochyby rázem rozptýlí. Zatím co loňského roku jsme si vlastně ani zimy neužili (a s ohledem na stav topiva se proto mnoho nezlobili), vypadá to letos s příchodem zimy zcela opačně. Již několik dnů pěkně mrzne.*“³³³ Hockeyisté se v důsledku toho mohli pustit do příprav ledních ploch: „*V hockeyových odborech sokolských jednot nastal pojednou cílý ruch. Hřiště, kde se za několik málo dnů prvně zaskví zrcadlová plocha hladkého ledu, jsou horečně upravována, správci inventáře pečlivě*

³²⁸ Stráž Severu, 22. ledna 1948, roč. 4, č. 18, s. 6.

³²⁹ Stráž Severu, 29. ledna 1948, roč. 4, č. 24, s. 6.

³³⁰ Dále jen ČOS.

³³¹ Přesné znění zákona viz např. Digitální parlamentní knihovna. [online]. URL: <http://www.psp.cz/eknih/1948ns/tisky/t0335_00.htm>. Český Olympijský výbor. 20. června 2010.

³³² Kolář, F. Vývoj olympijského hnutí v Česku. [online]. URL: <http://www.olympic.cz/public/img/dokumenty/olympismus/vyvoj_olympijskeho_hnuti_v_cesku.pdf>. Český Olympijský výbor. 10. června 2010.

³³³ Stráž Severu, 14. listopad 1948, roč. 4, č. 266, s. 12.

*čistí všechny ty krunýře a rekvisity. A tak zatím co vyznavači kopané, házené a všech ostatních sportovních odvětví pověsí své věci na hřebíček k zimnímu spánku, ovládne veškerý život zimní sport, hockey.*³³⁴

Tyto pro hockey příznivé teploty nevydržely dlouho a znovu se ochladilo až v prosinci. Komise Severočeské župy ledního hockeye provedla rozlosování tříd a stanovila termín oficiálního zahájení hockeyového mistrovství na 25. prosince. Do I. třídy oddělení A byly zařazeny tři liberecké kluby, všechny sjednocené pod hlavičku Sokola: Sokol Rapid Liberec, Sokol Slavia Liberec a Sokol SNB³³⁵. II. třída byla rozdělena na čtyři oddělení (A/a, A/b, B/c, B/d) po šesti klubech, do okrsku A/a se dostaly další tři zástupci hockeyového Liberce: Sokol Železničáři Liberec, Sokol Doubí a nově vzniklý VSJ³³⁶ Liberec.³³⁷ Liberec tedy zastupovalo šest týmů, což je ve srovnání s dnešní dobou rozdíl.

Hockeyové mistrovství této sezóny začalo o vánočních svátcích přesně podle stanoveného data a již v polovině ledna 1949 bylo dohráno všech pět mistrovských zápasů I. třídy. Velkému favoritovi oddělení A – Rapidu Liberec se tato sezóna příliš nevydařila a v konečném pořadí skončil na pátém místě ze šesti.³³⁸ Do boje o vyšší divisní soutěž se probojovaly týmy Sokola Železný Brod (vítěz I. A. třídy) a Sokola Jičín (vítěz I. B. třídy). II. třída oddělení A/a zastoupená hned třemi libereckými kluby byla ukončena posledním mistrovským utkáním až 7. února. Čtyřmi vítěznými zápasy a jednou remizou se vítězem stalo mužstvo VTJ Liberec.

Ročník 1949/1950 přinesl změnu v systému hockeyových soutěží a namísto divise bylo zorganizováno tzv. zemské mistrovství. Jediným reprezentantem Libereckého kraje ve vyšší hockeyové soutěži byl Sokol Železný Brod.³³⁹

Zájem o hockey v Liberci v průběhu let narůstal a vznikalo čím dál více hockeyových oddílů, což potvrzuje i článek vydaný ve Stráži severu 8. prosince 1949: *„Lední hockey v Libereckém kraji zapouští stále více a více kořeny. Koncem sezóny minulého roku mělo Liberecko celkem 34 oddílů, které pěstovaly lední hockey. Dnes, před*

³³⁴ Stráž Severu, 14. listopad 1948, roč. 4, č. 266, s. 12.

³³⁵ SNB = Sbor národní bezpečnosti – dřívější AFK Stráž bezpečnosti.

³³⁶ VSJ = Vojenská sokolská jednota.

³³⁷ Stráž Severu, 13. prosince 1948, roč. 4, č. 296, s. 6.

³³⁸ Do boje o vyšší divisní soutěž se probojovaly týmy Sokola Železný Brod (vítěz I. A. třídy) a Sokola Jičín (vítěz I. B. třídy) – kvalifikační turnaj vyhrál Sokol Železný Brod.

³³⁹ Stráž Severu, 12. listopadu 1949, roč. 5, č. 265, s. 6.

zahájením nové sezóny, sdružuje Krajský výbor Sokola v Liberci³⁴⁰, odbor ledního hockeye, již 43 oddílů.³⁴¹ Počátkem prosince se počet ještě zvýšil, hockeyový odbor KVS v Liberci sdružoval na 50 oddílů ledního hockeye.³⁴² S tímto vývojem bylo také nutno zajistit dostatek rozhodčích. Již od hockeyových počátků se v Libereckém kraji řešil problém, který spočíval v příliš malém počtu rozhodčích na množství hraných utkání. V některých případech se dokonce stávalo, že rozhodčí se na zápas nedostavil a výsledek utkání tak musel být anulován. Nejvíce hockeyových oddílů sdružoval Liberecký okrsek, avšak disponoval nejméně rozhodčími.³⁴³ Situace s počtem rozhodčích nebyla skutečně nijak příznivá a řešila se takovým způsobem, že v novinách byly vypisovány žádosti o případný zájem sudích, později rovněž bylo v rukou oddílů, aby sehnali určitý počet rozhodčích.³⁴⁴

V druhé polovině listopadu připravila sportovní komise odboru ledního hockeye KVS v Liberci uspořádání krajské mistrovské soutěže, jejíž systém zůstal stejný jako v předchozích letech: I. třída byla rozdělena do dvou skupin po šesti mužstvech, skupina A-sever měla zastoupení hned čtyř libereckých mužstev: VSJ Liberec, ZSJ³⁴⁵ Zdar Slavia Liberec, Sokol Rapid Liberec a Sokol SNB Liberec. II. třída se opět měla hrát ve čtyřech odděleních (Sever A, Sever B, Jih A a Jih B), do okrsku Sever A byly zařazeny také dva týmy z Liberce: Sokol Doubí a nově utvořený ZSJ ČSAD Liberec³⁴⁶. Krajské mistrovství doplňovala ještě III. třída rozčleněná do dvou skupin A a B, v níž nefiguroval žádný klub z města pod Ještědem.³⁴⁷

Teplý prosinec znovu jako již několikrát dříve znemožnil hockeyistům zahájení nového ročníku. Významnou událostí prvních lednových dnů se stalo dokončení nového kluziště v Liberci pod kasárnami, na jehož vybudování se největší měrou podíleli hráči VSJ Liberec. O tomto počínu informoval deník Stráž severu: „*Se stavbou kluziště bylo započato 24. října 1949. Z nepravidelného zahnívajícího rybníčku, položeného v bahnitěm zákoutí zarostlého vysokou travou a kopřivami byl vyhlouben tvar kluziště, když muselo býti vykopáno 750 krychlových metrů jílu. Tímto jílem byla jednak zavežena zbývající plocha*

---

³⁴⁰ Dále jen KVS.

³⁴¹ Stráž Severu, 20. listopadu 1949, roč. 5, č. 272, s. 12.

³⁴² Stráž Severu, 8. prosince 1949, roč. 5, č. 287, s. 8.

³⁴³ Stráž Severu, 8. prosince 1949, roč. 5, č. 287, s. 8.

³⁴⁴ Informace získané analýzou novinových článků.

³⁴⁵ ZSJ = Závodní sokolská jednota.

³⁴⁶ Založen místo Železničářů Liberec.

³⁴⁷ Stráž Severu, 24. listopadu 1949, roč. 5, č. 275, s. 6.

*rybníčku a jednak bylo zřízeno svahovité hlediště.*³⁴⁸ Kluziště bylo 0,5 m pod úrovní okolního terénu s rozměry 56 m délky a 27 m šířky. Kromě mantinelů vysokých 80 cm, byla celá plocha kluziště opatřena zábradlím s drátěnými ochrannými sítěmi za brankami. Na kluzišti byla rovněž provisorní dřevěná šatna a rozhlas a na pěti lanech viselo šachovitě 22 osvětlovacích těles.³⁴⁹

Smírně se tvářící teplotní podmínky příliš dlouho nevydržely, a tak stanovené termíny musely být opět pro nedostatek přírodního ledu několikrát pozměněny. Odbor ledního hockeye proto rozhodl, že oddíly všech tříd mohou zápasy sehrát za předpokladu příznivého počasí i v dřívější době, než je stanoveno, a mohou i přeložit začátky utkání, které je možné odehrát i v dopoledních hodinách. Nutná byla pouze oboustranná dohoda.³⁵⁰

Mistrovství Libereckého kraje bylo zahájeno až ve druhé polovině ledna a protože mělo být ukončeno 28. ledna 1950, musely být zápasy hrány nejen o víkendech, jak bylo běžné, ale vzhledem k časové tísní i ve všední dny po večerech.³⁵¹ Vítězem I. třídy – Jih se po přesvědčivých výkonech stal Sokol Dolní Bousov, zatím co jeho soupeř do kvalifikačního zápasu o postup do oblastního mistrovství nebyl znám až do poslední chvíle. Po všech odehraných utkáních projednával výbor ledního hockeye KVS v Liberci případ týkající se Sokola Jablonec, neboť se přišlo se na to, že Sokol Jablonec hrál mistrovství neoprávněně, protože před zahájením sezóny vydalo předsednictvo odboru ledního hockeye zprávu, že pokud Sokol Jablonec nezaplatí Sokolu Dolní Bousov dlužnou částku 2000 Kč, bude mu zastavena činnost. Jablonečtí nezaplatili, a tak všechny jejich zápasy byly anulovány, což vedlo k přesunům v tabulce oddělení I. třídy – Sever. Postupujícím do kvalifikačního utkání se tak stal Sokol Česká Lípa, sestupujícím Sokol Jablonec a VSJ Liberec.³⁵²

Krátce po absolvování mistrovské soutěže se vybraní hockeyisté z celého Libereckého kraje zúčastnili přátelského mezikrajového utkání s družstvem Královéhradeckého regionu. K prvnímu střetnutí krajských mužstev došlo na kluzišti ZSJ Zdar Slavia Liberec. Souboj sledovalo asi 2 000 diváků, kteří odcházeli spokojeni

---

³⁴⁸ Stráž Severu, 5. ledna 1950, roč. 6, č. 5, s. 6.

³⁴⁹ Tamtéž.

³⁵⁰ Stráž Severu, 13. ledna 1950, roč. 6, č. 11, s. 4.

³⁵¹ Stráž Severu, 22. ledna 1950, roč. 6, č. 19, s. 12.

³⁵² Stráž Severu, 29. ledna 1950, roč. 6, č. 25, s. 12.

s výsledkem 7:4 pro liberecké reprezentanty³⁵³. V odvetném zápase v Hradci Králové si vybraný liberecký tým vedl znovu velmi dobře a v jen trochu pozměněné sestavě³⁵⁴ vyhrál 15:7. Severočeský deník utkání sledoval a výkon reprezentantů Liberecka hodnotil velmi kladně: „*Hosté vyhráli zaslouženě. Bojovali s nadšením a s chutí, převyšujíc svého partnera nejen rychlostí, ale i technikou a taktikou.*“³⁵⁵ Mezuregionální zápasy se později staly běžnými a ve většině případů se těšily oblibě návštěvníků, kteří i za nepříznivých povětrnostních podmínek přicházeli podpořit vybraný tým z Liberecka.

V dubnu roku 1950 byla ustavena nová závodní sokolská jednota – Kolora Liberec, která byla posílena oddílem Rapidu.³⁵⁶ V červnu téhož roku se změnil také název dalšího významného libereckého oddílu – Zdar Slavie Liberec, neboť došlo ke sloučení n. p.³⁵⁷ Zdar s n. p. Obchodní domy a tím se změnil dosavadní název sokolské jednoty Zdar Liberec na Sokol OD Liberec.³⁵⁸

Krajské hokejové mistrovství bylo pro sezónu 1950/1951 uspořádáno opět do tří tříd. Do nejvyšší krajské soutěže, I. třídy, rozdělené na dvě skupiny A-Východ, B-Západ po šesti týmech, byla zařazena tři nejlepší liberecká mužstva: Sokol OD, Sokol Kolora a SNB. II. třída byla rozdělena na čtyři okrsky (celkem 24 oddílů), dva kluby ve skupině A reprezentovaly město pod Ještědem: ČSAD a Sokol Nisan Doubí.³⁵⁹ Liberecké zastoupení měla v této sezóně i III. třída, do které se nominovalo druhé mužstvo Sokola Kolory Liberec.³⁶⁰ Některé oddíly se již nepotýkaly s nedostatkem hráčů jako v prvních poválečných letech na Liberecku, ale naopak zájemců přibývalo a bylo možné vytvořit i tzv. „B“ týmy.

Protože Liberci na počátku 50. let stále chyběl zimní stadion a počasí bylo pro zimní sportovce nevyzpytatelné, začali se hokejisté připravovat na hřištích s umělým ledem. Např. do Pardubic na zimní stadion odjelo trénovat mužstvo SNB.³⁶¹ Příprava na

---

³⁵³ Hráči Liberecka ve složení: Kocvera (D. Bousov), Vybíral (Rapid Liberec), - Hafner (S. Turnov), Brůcha (SNB Liberec), - Šichta, Šolc (oba Dolní Bousov), - Matoušek (S. Turnov), Vestfál (VSJ Turnov), Ota (Jablonec), - Novák (Zdar Slavia Liberec), M. Holý (D. Bousov) a Fintes (VSJ Liberec). (Zdroj: Stráž Severu, 29. ledna 1950, roč. 6, č. 25, s. 12).

³⁵⁴ Z výběru vypadl Novák, ale přibyli dva útočníci: Charvát z D. Bousova a O. Holý z VSJ Liberec.

³⁵⁵ Stráž Severu, 5. února 1950, roč. 6, č. 31, s. 12.

³⁵⁶ Stráž Severu, 21. dubna 1950, č. 94, s. 4.

³⁵⁷ Národní podnik.

³⁵⁸ Stráž Severu, 17. června 1950, č. 142, s. 6.

³⁵⁹ Stráž Severu, 7. prosince 1950, r. 6, č. 287, s. 6.

³⁶⁰ Stráž Severu, 13. prosince 1950, r. 6, č. 292, s. 6.

³⁶¹ Stráž Severu, 12. prosince 1950, r. 6, č. 291, s. 6.

zimní sezónu byla důležitá rovněž pro hráče, kteří přicházeli v úvahu pro zařazení do krajského reprezentačního týmu mužů a dorostenců. Ti proto odjeli už v polovině prosince trénovat na umělá kluziště zimních stadionů v Kladně a Chomutově.³⁶² Později se jezdilo také do Litvínova a nejezdili pouze „muži“, ale také žáci³⁶³. Na přechod z přírodního ledu na umělé kluziště vzpomínal Jiří Plodek: „*Na druhý nejstarší zimní stadión v republice do Chomutova jsme jezdili jako žáci (v 60. letech, pozn. K. K.) trénovat a tam byl tak kvalitní led, že my jsme na tom ani neuměli hrát. Padali jsme a utíkaly nám puky pod hokejkami.*“³⁶⁴

Koncem posledního měsíce roku 1950 bylo v Liberci dostavěno další hockeyové kluziště patřící klubu Sokola Kolora Liberec. Svou polohou se nacházelo ve středu města u textilní školy na pozemcích letní jízďárny v Tyršově ulici. Kluziště bylo vybaveno osvětlením, vysokými mantinely a ochozy kolem hřiště, které mohlo navštívit až 3.000 diváků.³⁶⁵

Mistrovství Libereckého kraje, jehož začátek byl plánován na 25. prosince, muselo být kvůli teplotním podmínkám odloženo a k jeho zahájení došlo až na Silvestra. Zahajovací zápasy se neodehrály podle tzv. zásad fair-play.³⁶⁶ Podle periodika Stráž severu „*docházelo k vážným zraněním hráčů, urážkám rozhodčích, případně i k jejich napadení ze strany hráčů. Puzení nezdravou rivalitou a úsilím získat mistrovské body stůj co stůj uchylovali se hráči k bezohledně tvrdé hře, která měla v četných případech vážné následky. Desítky hráčů, jímž muselo být poskytnuto nemocniční ošetření a kteří jsou na delší dobu vyřazení z práce, to je bilance prvních mistrovských bojů v ledním hokeji.*“³⁶⁷ Na tento nepříznivý stav reagoval odbor ledního hokeje KVS v Liberci, který sepsal článek „proti nepřístojnostem v ledním hokeji“³⁶⁸ a vydal ho v novinách Stráž Severu. Vyzýval v něm funkcionáře oddílů, aby poučovali hráče, vyžadovali od nich slušnou hru, neukázněné

³⁶² Stráž Severu, 12. prosince 1950, r. 6, č. 291, s. 6. a Stráž Severu, 14. prosince 1950, r. 6, č. 293, s. 6.

³⁶³ Žáci i dorost hráli hokej v Liberci již od 50. let 20. století.

³⁶⁴ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

³⁶⁵ Stráž Severu, 28. prosince 1950, r. 6, č. 304, s. 4.

³⁶⁶ Kód sportovní etiky (Rada Evropy 1993) definuje fair-play nejen jako slušné chování, ale i způsob myšlení: „...mnohem více než jen hru podle pravidel...zahrnuje i přátelství, respektování druhých sportovců...součástí je i eliminace podvádění, používání nedovolených prostředků, dopingu, násilí (fyzického i slovního), vykořisťování, nerovnosti podmínek, nadměrné komercializace a korupce.“

(Zdroj: Atletika - Vlašim. 10 principů Fair Play. [online]. URL:

<<http://www.atletika-statistika.tym.cz/download/fairplay.htm>>. 10. června 2010).

³⁶⁷ Stráž Severu, 3. ledna 1951, r. 7, č. 1, s. 6.

³⁶⁸ Článek byl publikován v deníku Stráž severu 8. ledna 1951, r. 7, č. 4, s. 6.

hráče z mužstva vyřazovali, udržovali dobrou morálku a sami se vyvarovali jakéhokoli nečestného chování jako např. přetahování a podplácení hráčů.³⁶⁹

Vítěz hockeyového mistrovství I. A třídy byl znám ještě před ukončením soutěže. Stal se jím liberecký tým SNB.³⁷⁰ Příležitostí pro hockeyisty ověřit si svoji výkonnost, poznat jiná prostředí a další hráče se staly mimo jiné i mezikrajské zápasy. První utkání v sezóně 1950/1951 sehráli reprezentanti Libereckého regionu s výběrem Ústeckého kraje, které mělo oproti Libereckým mnohem více příležitostí k tréninku, neboť mu byl k dispozici nedaleký zimní stadion v Chomutově. Ačkoliv zápas skončil vítězstvím Ústeckých³⁷¹, vidělo 2.000 diváků vyrovnané klání. Největší zastoupení v libereckém výběru³⁷² měli hráči Dolního Bousova³⁷³. Odvetný zápas hraný v Liberci přinesl dvanáct gólových akcí, sedm branek spadlo do ústecké sítě, pět do liberecké klece.³⁷⁴ Další dva zápasy sehráli zástupci Libereckého kraje³⁷⁵ s výběrovým mužstvem Ostravy a Brna. Na zimním stadionu v Ostravě Liberečtí ostravskému týmu podlehl³⁷⁶, mezikrajské utkání v Brně však skončilo pro vybraný tým z města pod Ještědem vítězně³⁷⁷. Je třeba si uvědomit, že hockeyisté ve 40. a 50. letech nebyli profesionály, ale běžnými zaměstnanci podniků a oblíbenému sportu se věnovali pouze před a po zaměstnání a ve svém volném čase včetně víkendů. Z toho vyplývá, že pokud odjížděli na delší dobu z místa pracovního pobytu, neměli jinou možnost, než si vzít dovolenou. Tato situace se pak změnila v 60. letech, kdy docházelo k zaměstnaneckým refundacím a zcela významně v 70. letech, kdy už se hokejoví hráči stali poloprofesionály, kteří se od rána do večera věnovali svému

---

³⁶⁹ Stráž Severu, 6. ledna 1951, r. 7, č. 4, s. 6.

³⁷⁰ Stráž Severu, 30. ledna 1951, r. 7, č. 24, s. 6.

³⁷¹ 5:1.

³⁷² Za Liberecký kraj nastoupili: Kocvera – Linke, Šichta (všichni Dolní Bousov), - Štěcha (S. Kolora Liberec), Sobotka (S. Skloexport Jablonec), - O. Holý, M. Holý a J. Holý (všichni Dolní Bousov), - Novák (S. OD Liberec), Ota, Kasan (S. Skloexport Jablonec), - Scheib (S. Kolora), Nykodým (S. ČSAD Liberec), Mečíř (S. Skloexport Jablonec) a v útoku střídal Mrtek (S. Borokrystal Nový Bor).

(Zdroj: Stráž Severu, 25. ledna 1951, r. 7, č. 20, s. 6).

³⁷³ Dolní Bousov se v sezóně 1949/1950 stal mistrem Libereckého kraje a v sezóně 1950/1951 byl účastníkem celostátní soutěže.

³⁷⁴ Stráž Severu, 6. února 1951, r. 7, č. 30, s. 6.

³⁷⁵ Hráči odjeli na zájezd v sestavě: Kocvera – Šichta, Linke – M. Holý, O. Holý, Mrtek – Vlasák, Brůcha – Šolc, Novák, Ota. Jako náhradníci: Houška, Richter a Exner.

(Zdroj: Stráž Severu, 8. března 1951, r. 7, č. 56, s. 6).

³⁷⁶ 4:9.

³⁷⁷ V poměru 7:2.

sportu, ačkoliv byli stále vedeni v běžném zaměstnaneckém poměru (například většina libereckých hokejistů u Pozemních staveb).³⁷⁸

V žádném z uvedených meziregionálních utkání neměli diváci příležitost zahlédnout tehdy jednoho z nejlepších libereckých hráčů hrajícího za Sokol Kolora Liberec O. Koberského. Podle deníku Stráž Severu se Koberský dopustil „některých přestupků“ při mistrovském zápase Sokola SNB Liberec – Sokola Kolora Liberec. O jaké přestupky konkrétně šlo, noviny neinformovali: *„Hrací komise případ řádně prošetřila, uvážila všechny polehčující okolnosti, zásluhu jmenovaného závodníka o sport, jeho dosavadní zachovalost, doznání i účinnou lítost, ale též přitěžující okolnosti, že se přestupků dopustil jako kapitán mužstva a člen reprezentačního družstva kraje.“*³⁷⁹ Koberský byl potrestán zastavením činnosti do konce sezóny 1950/1951. Stráž Severu v článku ještě dodala: *„O jeho zařazení do reprezentačního družstva kraje může býti uvažováno až v sezoně 1951 – 1952 za předpokladů, že se nedopustí v letní sezoně žádného nového přestupku v kterémkoli sportovním odvětví.“*³⁸⁰

V roce 1951 došlo k reorganizaci domácích soutěží a pro sezónu 1951/1952 byly konstituovány okresní přebory, v nichž se podle tehdejších směrnic měla projevit hlavně „masovost“.³⁸¹ Řídily je Okresní výbory Sokola.³⁸² Zároveň bylo rozhodnuto, že přeborníci okresů sehraji kvalifikační turnaj o postup do krajského přeboru, do nějž se dostanou dva nejlepší. Aby mohl hrát okres svůj přebor, musely v něm být přihlášeny alespoň tři oddíly, v jiném případě musely být zařazeny do sousedního okresu.³⁸³ Do přeborů v Libereckém kraji se přihlásilo devět okresů.³⁸⁴ Největším počtem hockeyových týmů disponoval okres

---

³⁷⁸ O profesionalizaci hokeje více kapitola 5. Hráči.

³⁷⁹ Stráž Severu, 7. ledna 1951, r. 7, č. 5, s. 10.

³⁸⁰ Tamtéž.

³⁸¹ Nejvíce se tzv. masovost projevovala ve spartakiádách. Spartakiády byly považovány za politicky a ideologicky významnou událost a byly prezentovány jako oslavy osvobození Československa Rudou armádou v roce 1945. Politické poselství spartakiád bylo vyjadřováno ústředním ideovým heslem, texty doprovázejícími jednotlivé skladby, radostně optimistickými melodiemi a v neposlední řadě i povinným nácvikem skladeb ve školách, v armádě a v dalších organizacích. První celostátní spartakiáda se konala v roce 1955.

(Zdroj: *Jak vzniklo slovo spartakiáda*. Pořad Českého rozhlasu, vysíláno 18. 12. 2005).

³⁸² Dále jen OVS.

³⁸³ Např. okres Frýdlant – jeho dvě mužstva byla přeřazena do libereckého okresu.

³⁸⁴ Okresy: Frýdlant, Jablonec, Liberec, Mnichovo Hradiště, Nový Bor, Turnov, Česká Lípa, Semily a Rumburk.

Liberec, jenž byl v soutěži rozdělen do tří skupin.³⁸⁵ Skupinu A i B vyhrála mužstva z Liberce: Sokol ČSSZ³⁸⁶ Liberec a Sokol ČSAD, ve skupině C zvítězil tým Sokol Textilana Nové Město pod Smrkem.³⁸⁷ Tyto tři kluby se utkaly o titul přeborníka okresu Liberec, kterým se stal ČSSZ Liberec. V rozhodujícím zápase porazil tým Sokola ČSAD vysokým rozdílem³⁸⁸ a dostal se do turnaje přeborníků okresů o postup do krajského přeboru.³⁸⁹ Turnaj se hrál ve dvou skupinách, do vyšší soutěže postupovali vítězové skupin: Sokol Bakov a Sokol ČSSZ Liberec.³⁹⁰

Vedle okresních přeborů se hrál stejně jako dříve krajský přebor. Nebyl však rozčleněn jako dříve do dvou skupin, ale bylo do něj zařazeno pouze šest oddílů³⁹¹ ve skupině jedné. Již po čtyřech zápasech znali příznivci hockeye na Liberecku vítěze: přeborníkem kraje se stalo mužstvo S. Kolora Liberec, čímž vybojovalo účast v turnaji o postup do mistrovství Československa v hokeji.³⁹² V něm však neuspělo a nadále zůstalo v krajské soutěži.

Pro ročník 1952/1953 byl krajský hokejový (od této sezóny bylo slovo hockey nahrazenou dodnes používanou českou transkripcí) přebor obohacený o dva nové účastníky klasifikován do dvou skupin po čtyřech týmech.³⁹³ I přebor okresu Liberec měl dva oddíly a také bohaté zastoupení hokejových klubů z města pod Ještědem.³⁹⁴

Přebor kraje byl zahájen 20. a 21. prosince 1952 a oproti dřívějším sezónám hrály týmy pouze tři mistrovské zápasy. Vítězem skupiny A se stalo mužstvo ČSSZ Liberec,

---

³⁸⁵ Skupina A: S. ČSSZ Liberec, S. Nisan Doubí, S. Totex Chrastava, S. Jizerské pily Jablonné, S. LRI Liberec, skupina B: VPŠ (Vyšší průmyslová škola) Liberec, S. Toko Vratislavice, S. ČSAD Liberec, S. ELP (Elektro-Praga) Stráž nad Nisou, skupina C: S. Kolora Liberec B, S. Textilana Hejnice, S. Textilana Nové Město pod Smrkem, S. Autorenova Liberec.

(Zdroj: Stráž Severu, 29. prosince 1951, r. 7., č. 304, s. 6).

³⁸⁶ Československé stavební závody, do této tělovýchovné jednoty přešel během roku 1951 OD Liberec.

³⁸⁷ Stráž Severu, 31. ledna 1952, r. 8., č. 26, s. 4.

³⁸⁸ 14:3.

³⁸⁹ Stráž Severu, 5. února 1952, r. 8., č. 30, s. 6.

³⁹⁰ Stráž Severu, 14. února 1952, r. 8., č. 38, s. 4.

³⁹¹ Sokol Dolní Bousov, Sokol Železnobrodské sklo Železný Brod, nový tým z Liberce Sokol Rudá Hvězda Liberec, Konopa Turnov, v kvalifikaci si účast vybojovali Sokol Kolora Liberec a Sokol Preciosa.

³⁹² Tehdy 2. nejvyšší soutěž po I. lize.

³⁹³ Do skupiny A byly zařazeny: Sokol ČSSZ Liberec, S. Rudá hvězda Liberec, S. Dolní Bousov a S. Železnobrodské sklo Železný Brod; do skupiny B: S. Kolora Liberec A, S. Preciosa Jablonec, S. Konopa Turnov a S. Bakov.

(Zdroj: Cesta míru, 6. prosince 1952, r. 1, č. 41, s. 10).

³⁹⁴ Ve skupině A byly začleněny Sokol Jizerské pily Jablonné, S. Nisan Doubí, S. Kolora Liberec B, S. Normal Stráž nad Nisou; ve skupině B S. AZNP (Automobilové závody národního podniku) Hanychov, S. ČSSZ B, S. Totex Chrastava, S. RLI Liberec.

(Zdroj: Cesta míru, 20. prosince 1952, r. 1, č. 43, s. 10).

skupiny B Kolora Liberec. Oba týmy se střetly ve dvou finálových zápasech o titul přeborníka kraje. Tím se po dvou vyhraných utkáních³⁹⁵ stal Sokol Kolora Liberec.³⁹⁶ Za normálních podmínek by Kolora postoupila do kvalifikace krajských přeborníků o postup do mistrovství ČSR. To se toho roku ale neuskutečnilo, neboť „z *civilních týmů nesměl postoupit nikdo, aby mohly být do příštího ročníku ligy zařazeny nově vytvořené týmy ozbrojených složek Tankista Praha (pozemní vojsko) a Rudá hvězda Brno (ministerstvo vnitra)*.“³⁹⁷ Na základě tohoto politického rozhodnutí nedostali Liberečtí šanci se ucházet o pozice v národním mistrovství. Dnes se můžeme již jen dohadovat, zda by za jiných podmínek uspěli a do jaké míry tento zásah komunistického aparátu ovlivnil hokejové dění na Liberecku.

Intervenci jiného charakteru lze však snadno vystopovat jen o několik týdnů později. Roku 1953 došlo k reorganizaci tělovýchovy a dosavadní závodní sokolské jednoty byly na základě usnesení strany a vlády z 12. prosince 1952, díky němuž byl při vládě ustaven Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport, přetvářeny na tělovýchovné jednoty dobrovolných sportovních svazů.³⁹⁸ Pro hokejové civilní týmy to znamenalo, že povinně převzaly názvy dobrovolných sportovních organizací podle začlenění patronátních závodů do odborových sdružení.³⁹⁹

V souvislosti s politickou situací 50. let a s tím souvisejících zákonných změn se kluby přejmenovávaly. Nové jméno přijala jedna z nejúspěšnějších jednot v Libereckém kraji Kolora Liberec, z níž se stala Jiskra Liberec (Jiskra Liberec Kolora).⁴⁰⁰ Změnu zaznamenala i další významná liberecká jednota – ČSSZ, která se společně s Piana Ruprechtice, Libena Liberec a Československé státní lesy vyslovila pro sdružení v jednu tělovýchovnou jednotu Tatran Liberec.⁴⁰¹ Zároveň je nutno uvést, že všechny sportovní kluby nesly od tohoto roku až do listopadu 1989 povinné označení TJ (Tělovýchovná jednota).

---

³⁹⁵ Poměrem 7:5 a 8:2.

³⁹⁶ Cesta míru, 24. ledna 1953, r. 2, č. 4, s. 10.

³⁹⁷ Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 30. března 2010.

³⁹⁸ Cesta míru, 31. ledna 1953, r. 2, č. 5, s. 10.

³⁹⁹ Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 30. března 2010.

⁴⁰⁰ Cesta míru, 7. února 1953, r. 2, č. 6, s. 10.

⁴⁰¹ Cesta míru, 31. ledna 1953, r. 2, č. 5, s. 10.

Na návrh KV TVS⁴⁰² byl dvojnásobný přeborník Libereckého kraje v ledním hokeji tým Jiskra Liberec-Kolara zařazen v sezóně 1953/1954 do celostátní hokejové soutěže (jak se tehdy nazývala II. nejvyšší domácí soutěž), o níž bylo rozhodnuto, že se bude hrát dvoukolově celkem ve čtyřech skupinách. Soupeři Jiskry Liberec se staly: Spartak Mladá Boleslav, Spartak Hradec Králové a Jiskra Havlíčkův Brod.⁴⁰³

Další hokejové oddíly v regionu byly rozděleny do dvou krajských soutěží – krajského přeboru a nově se utvořivší krajské soutěže, která byla oproti přeboru soutěží nižší. Krajský výbor v Liberci rozdělil krajský přebor na dvě oddělení po čtyřech mužstvech⁴⁰⁴ a krajskou soutěž do dvou skupin po šesti týmech⁴⁰⁵. Ostatní hokejové celky byly začleněny do okresních soutěží.

Přestože obleva narušila průběh krajského mistrovství, dospěly boje ve skupinách do závěrečných kol. Již před koncem krajského přeboru byli známi vítězové skupin. V oddělení A vyhrál Tatran Liberec a ve skupině B tým Jiskra Železný Brod. Obě mužstva se střetla ve dvou zápasech o titul přeborníka kraje, jímž se stal Tatran Liberec a postoupil tak do boje přeborníků krajů o postup do celostátní soutěže, v němž však neuspěl, neboť hned v prvním kole vypadl s mužstvem Tatraru Týniště. Stejně tak se nedařilo ani Jiskře Liberec, která ve své skupině II. ligy obsadila koncové 4. místo se třemi body, druhou nejvyšší domácí soutěž ale neopustila.

V následující sezóně 1954/1955 byla Jiskra⁴⁰⁶ přiřazena do skupiny E celostátní soutěže⁴⁰⁷. Ve II. lize fungoval stejný systém jako v ročníku 1953/1954. Hrál se tedy dvoukolovým systémem každý s každým, vítěz skupiny se pak dostal do kvalifikačního turnaje o postup do I. ligy⁴⁰⁸.

---

⁴⁰² Krajský výbor tělovýchovy a sportu.

⁴⁰³ Cesta míru, 24. října 1953, r. 2, č. 43, s. 10.

⁴⁰⁴ Krajský přebor: skupina A – Tatran Liberec, Rudá Hvězda Liberec, Jiskra Jablonec, Spartak Česká Lípa; skupina B – PDA Liberec, Slavoj Turnov, Slavoj Bakov, Jiskra Železný Brod.
(Zdroj: Cesta míru, 21. listopadu 1953, r. 2, č. 47, s. 10).

⁴⁰⁵ Krajská soutěž: skupina A – Jiskra Nový Bor, Dynamo Doksy, Spartak Rumburk, Jiskra Varnsdorf, Jiskra Mimoň, Tatran Jablonec; skupina B – Sokol Pěnčín, Jiskra Semily, Tatran Liberec B, Dynamo Liberec, Sokol Kněžmost, Jiskra Tanvald.

(Zdroj: Cesta míru, 21. listopadu 1953, r. 2, č. 47, s. 10).

⁴⁰⁶ Na soupisce týmu stála tato jména: brankáři – Kocvera, Topek, Mocek; obránci – Tichý, Doležal, Šlechta, Večeřa; útočníci – Macek, Koberský, Stelzig, Blecha, Vacátko, Frejlach, Svatoš, Řáha a Kuře.

(Zdroj: Cesta míru, 7. ledna 1955, roč. 4, č. 2, s. 6).

⁴⁰⁷ Vedle mužstev Spartaku Ústí nad Labem, Spartaku Mladá Boleslav a Dynama Praha.

⁴⁰⁸ Tak se tehdy nazývala nejvyšší soutěž v Československu.

Krajské hokejové soutěže zaznamenaly oproti sezóně 1953/1954 jen nepatrné změny. Krajský přebor byl rozšířen na 12 mužstev, které byly rozděleny do dvou skupin.⁴⁰⁹ Systém soutěže byl určen jako jednokolový a bylo učiněno rozhodnutí, že vítězové obou skupin tradičně zaujmou místo v boji o titul přeborníka kraje, který se pak zúčastní kvalifikace o místo ve vyšší soutěži; poslední mužstva z obou skupin naopak sestoupí do soutěže nižší, tj. krajské. Krajská soutěž zůstala v rozdělení i počtu účastníků nezměněna⁴¹⁰ a stejně jako přebor byla hrána jednokolově. Vítězové skupin pak přímo postupovali do krajského přeboru. Dva poslední z každé skupiny sestoupili do okresních přeborů a jejich místa získali čtyři nejlepší kluby z okresních přeborů, jež určil kvalifikační turnaj.⁴¹¹

Nejpřekvapivějším výsledkem Jiskry Kolory v této sezóně se stalo vítězství nad mužstvem Dynama Praha, kdy liberecký tým porazil na zimním stadionu v Praze domácí 5:3.⁴¹² V konečné tabulce celostátní soutěže se Jiskra umístila na třetím místě, vítězem skupiny se stal pražský tým. Pro další ročník byla připravena reorganizace. Počet účastníků II. ligy se snížil a v důsledku toho sestoupila Jiskra do oblastní divisiční soutěže. V ní ji doplnil další klub z města pod Ještědem – Tatran Liberec, který zvítězil ve skupině A krajského přeboru, ve dvou utkáních o titul přeborníka kraje porazil mužstvo Bakova⁴¹³ a v kvalifikaci o postup do oblastní soutěže sehrál dva vítězné zápasy proti Tatranu Kopinidlo⁴¹⁴, čímž si pro sezónu 1955/1956 zajistil účast ve vyšší soutěži.⁴¹⁵

Obě mužstva reprezentující oblastní soutěž před začátkem ročníku 1955/1956 trénovala na nejbližších dostupných zimních stadiónech (v Pardubicích, Chomutově, Kladně) – Jiskra pod vedením Milana Trégla, Tatran pod taktovkou Koberského.⁴¹⁶

---

⁴⁰⁹ Krajský přebor: skupina A – Tatran Liberec, Rudá Hvězda Liberec, Jiskra Mšeno n. N., Spartak Česká Lípa, Jiskra Varnsdorf a Jiskra Nový Bor; skupina B – Jiskra Železný Brod, Slavoj Bakov, Slavoj Turnov, PDA Liberec, Sokol Kněžmost a Jiskra Tanvald.

(Zdroj: Cesta míru, 26. listopadu 1954, r. 3., č. 59, s. 8).

⁴¹⁰ Krajská soutěž: skupina A – Tatran Jablonné, Dynamo Doksy, Spartak Rumburk, Čkalov Zákupy, Spartak Jiříkov, Ocel Doksy; skupina B – Jiskra Liberec Kolora B, Jiskra Semily, Jiskra Turnov, Jiskra Raspenava, Spartak Rýnovice, Slavoj Lomnice.

(Zdroj: Cesta míru, 26. listopadu 1954, r. 3., č. 59, s. 8).

⁴¹¹ Cesta míru, 26. listopadu 1954, r. 3., č. 59, s. 8.

⁴¹² Cesta míru, 11. ledna 1955, r. 4., č. 3, s. 4.

⁴¹³ 10:2 a 3:2.

⁴¹⁴ 12:4 a 4:1.

⁴¹⁵ Cesta míru, 15. února 1955, r. 4., č. 13, s. 4 a Cesta míru, 22. února 1955, r. 4., č. 15, s. 4.

⁴¹⁶ Jedná se o Koberského, který byl v sezóně 1950/1951 jako hráč Kolory potrestán zákazem činnosti za blíže nespecifikované přestupky

Připraveny byly i krajské soutěže. Do krajského přeboru⁴¹⁷ i krajské soutěže⁴¹⁸ bylo zařazeno po 12 mužstvech ve dvou odděleních. Velké množství hokejových příznivců zaznamenaly okresní přebory, do nichž se přihlásilo více jak 50 týmů.

Koncem roku 1955 se řada malých sportovních spolků začala spojovat a vytvářet větší celky. V prosinci došlo ke sloučení dvou tělovýchovných jednot – Tatranu Liberec a Slavoj Liberec a bylo dohodnuto, že sloučená jednota ponese název Slavoj Liberec. Změna postihla i Jiskru Liberec. Po sloučení Tatranu a Slavoj byla v Liberci vytvořena další velká jednota – Lokomotiva Liberec. Stalo se tak tím, že se TJ Lokomotiva spojila s Jiskrou Liberec Kolora, Slovanem KNV a Slovanem Severočeské tiskárny.⁴¹⁹ Je však třeba poznamenat, že až do konce sezóny 1955/1956 odehrály oblastní soutěž Tatran i Jiskra pod původními názvy.

Divizní soutěž byla dohrána začátkem února 1956. Jiskra i Tatran zakončily soutěž porážkou a v konečné tabulce se umístily na druhém a čtvrtém místě. Jiskra si tak zajistila pro další období opětovnou účast v oblastní soutěži, Tatran však z poslední příčky sestoupil do krajského přeboru.⁴²⁰

V této sezóně se objevil další případ potrestání libereckého hokejisty. Zdeňku Hönigovi z týmu Lokomotiva Liberec byla na 12 měsíců zastavena činnost, „*jelikož se z návodu dosud nevyšetřeného činovníka pokoušel obejít směrnice KV TVS⁴²¹ o členství a chtěl se z návodu dobrého rádce dostat z Lokomotivy Liberec přes Spartak Česká Lípa dostat zpět do Liberce – ale do Slavoj, kde mu byl přislíben byt.*“⁴²² Potrestání se nevyhnul ani předseda sekce ledního hokeje v Liberci Pikal, jemuž byla také zastavena funkční

---

⁴¹⁷ Krajský přebor: skupina A – Jiskra Varnsdorf, Spartak Česká Lípa, Tatran Jablonec, Jiskra Nový Bor, Slavoj Bakov, Sokol Kněžmost; skupina B – Spartak Rýnovice, Jiskra Tanvald, DA Liberec, Slavoj Turnov, Jiskra Železný Brod, Jiskra Jablonec nad Nisou.

(Zdroj: Cesta míru, 29. listopadu 1955, r. 5, č. 95, s. 4).

⁴¹⁸ Krajská soutěž: skupina A – Rudá hvězda Varnsdorf, Spartak Šluknov, Spartak Jiříkov, DA Čkalov, Dynamo Doksy, Spartak Rumburk; skupina B – Slavoj Lomnice, Jiskra Liberec Kolora B, Slavoj Jablonec n. N., Spartak Mnichovo Hradiště, Jiskra Semily, Slavia Liberec VŠS (Vysoká škola strojní).

(Zdroj: Cesta míru, 29. listopadu 1955, r. 5, č. 95, s. 4).

⁴¹⁹ Tuto informaci potvrzuje jak Cesta míru ze dne 23. prosince 1955, tak i materiály uložené v SOkA Liberec, in: Kronika města Liberce z let 1950 -1955, inv. č. 143, kn. 143.

⁴²⁰ Cesta míru, 3. února 1956, r. 5, č. 10, s. 6.

⁴²¹ Krajský výbor tělesné výchovy a sportu.

⁴²² Cesta míru, 6. března 1956, r. 5, č. 19, s. 4.

činnost. Důtka byla udělena kapitánovi oddílu Novákovi za připuštění Höniga k utkání s Dynamo Pardubice, ačkoliv věděl, že není členem jednoty a hrát nesmí.⁴²³

Zda případy potrestání hokejistů souvisely s politickou situací 50. let, je otázkou. Po převzetí moci komunisty v únoru 1948 byl nastolen totalitní režim, který doprovázela řada politických procesů a perzekucí. Jeden z nich byl namířen přímo proti hokejistům (kauza Bohumil Modrý a spol.). V tzv. zakladatelském období komunistického režimu měly procesy nejen zúčtovat se skutečnými, předpokládanými nebo vymyšlenými odpůrci a nepřáteli, ale také měly „vychovávat masy“. To se projevilo obzvláště v monstrprocesech. Mezi ně patřily např. soudy s církevními představiteli, proces M. Horáková a spol., Rudolf Slánský a spol. Procesy probíhaly podle předem vypracovaného scénáře a s vybraným obecnstvem. Politické procesy postihly celou společnost, poznamenaly hospodářství, politiku, kulturu, právo i sport a ovlivnily mezilidské vztahy a celkový morální stav společnosti. Oběti procesů byly poznamenány dlouhodobě, některé i doživotně. Lidé zůstávali v očích veřejnosti jako nepřátelé režimu, podezřelí a politicky nespolehliví. Jejich návrat do společensky rovnocenného života byl obtížný až nemožný. Bývalí političtí vězni nepřestali být předmětem zájmu Státní bezpečnosti ani po opuštění věznic, StB je neustále kontrolovala a dávala je sledovat.⁴²⁴

Někteří lidé po nastolení moci komunisty volili odchod do emigrace. Mezi postiženými nalezneme i některé příznivce hokeje. Lze se domnívat, že naopak šanci hrát hokej v Československu mohli dostat méně talentovaní hráči mající členství ve straně.

4.3. Etapa 1956/1957 – 1967/1968

V sezóně 1956/1957 mělo krajské město Liberec ve vyšších hokejových soutěžích slabé zastoupení. Do divizní soutěže, skupiny E⁴²⁵, bylo zařazeno z libereckých týmů mužstvo Lokomotivy Liberec. Hokejisté Lokomotivy se již od října připravovali na novou

---

⁴²³ Cesta míru, 6. března 1956, r. 5, č. 19, s. 4.

⁴²⁴ O politických procesech více viz např. KAPLAN, K. – PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Brno 2001; KAPLAN, K.: *Největší politický proces. Milada Horáková a spol.*, Praha 1995.

⁴²⁵ Za soupeře měla Lokomotiva Duklu Litoměřice, Spartak Hradec Králové a Spartak Ústí nad Labem.

sezonu na nejbližších zimních stadionech, kde sehráli pod taktovkou hrajícího trenéra Milana Trégla několik přípravných utkání, např. v Kolíně, Litvínově nebo Ústí nad Labem.

Krajské soutěže byly stejně jako v minulých letech rozděleny do krajského přeboru a krajské soutěže, ale nově pojmenovaných jako I. A třída⁴²⁶ a I. B. třída⁴²⁷. Obě byly rozčleněny do dvou skupin. Pro příští rok bylo naplánováno, že bude vytvořena pouze jedna skupina I. A. třídy, a proto z dosavadních dvou skupin měly sestoupit z oddělení A i B čtyři mužstva.

Rok 1956 bychom pro liberecký lední hokej mohli označit jako zlomový. Po mnoha letech, kdy museli hokejisté spoléhat na přírodní a povětrnostní podmínky a s nimi spojené dlouhodobé tuhé mrazy, byl v Liberci dostavěn zimní stadion s umělým ledem. Hokej ve městě pod Ještědem už nebyl záležitostí pouhých několika týdnů, ale několika měsíců. Trénovat a hrát se mohlo v době, kdy byl led na zimním stadionu ochlazován.

Výstavbu zimního stadionu v Liberci projednala rada Městského národního výboru již 10. září 1954. Bylo rozhodnuto, že zimní stadion s uměle vyráběným ledem bude vybudován v Topolově ulici za koupalištěm u Vápenky a bude napojen na mrazírny jatek, odkud bude odebírána solanka k zmrazování lední plochy. Krajský národní výbor v Liberci tento projekt schválil a již v roce 1954 se začalo s prvními zemními úpravami.⁴²⁸ Společná strojovna by měla velké výhody, neboť by zařízení bylo v provozu celý rok. Na začátku roku 1955 ale bylo od výstavby mrazíren upuštěno. Komise pro výstavbu zimního stadionu stála před otázkou, zda je účelné, aby byl zimní stadion budován na Vápence jako samostatné sportovní zařízení. Nakonec bylo navrženo přemístění stadionu z Topolové ulice do ulice Jeronýmova v Horním Růžodole. Rada MNV⁴²⁹ a KNV⁴³⁰ návrh schválila a zanedlouho se začalo s projekčními pracemi.⁴³¹

---

⁴²⁶ I. A. třída: skupina A – Spartak Jiřikov, Jiskra Nový Bor, Slavoj Bakov, Tatran Jablonné, Sokol Kněžmost, Jiskra Varnsdorf; skupina B – Slavoj Liberec, Spartak Rýnovice, Jiskra Železný Brod, Slavoj Jablonec, Slavoj Turnov.

(Zdroj: Cesta míru, 14. prosince 1956, r. 5, č. 100, s. 6).

⁴²⁷ I. B. třída: skupina A – Jiskra Velký Šenov, Dynamo Doksy, Spartak Česká Lípa, Spartak Rumburk, Spartak Mnichovo Hradiště, Jiskra Šluknov; skupina B – Slavia Liberec VŠS, Jiskra Raspenava, Jiskra Dolní Bousov, Jiskra Lomnice, Jiskra Tanvald, Jiskra Velké Hamry.

(Zdroj: Cesta míru, 14. prosince 1956, r. 5, č. 100, s. 6).

⁴²⁸ SOkA Liberec. Městský národní výbor Liberec, karton č. 597, inv. č. 503.

⁴²⁹ Městský národní výbor.

⁴³⁰ Krajský národní výbor.

⁴³¹ Cesta míru, 23. srpna 1955, r. 4, č. 67, s. 4.

Stavba stadionu byla dokončena koncem roku 1956 v prostoru bývalých cihlen v Horním Růžodole.⁴³² Provoz byl zahájen 18. prosince 1956 utkáním mezi Lokomotivou Liberec a Jiskrou Litvínov, které navštívilo asi 700 diváků. Vítězem klání se po výsledku 3:9 stal hostující tým.⁴³³ Slavnostní otevření stadionu proběhlo 25. prosince 1956. Jako hosté byli přizváni krasobruslaři z Kladna, kteří uspořádali lední revue.⁴³⁴

Jediné, co stadionu prozatím scházelo, bylo vzhledem k nestálému počasí zastřešení. Hokejové zápasy tedy ještě pořád ovlivňovaly nepřízně počasí – déšť, sněhové bouře apod., k tomu uvedl Jiří Plodek: „*Když hodně chumelilo, rozhodčí zapískal, my jsme dostali hrabla a odhrnovali jsme sníh. Když se odklidil, tak se pokračovalo. A když bylo hodně sněhu a hala byla ještě odkrytá, tak tribuny naproti sobě se při hokeji navzájem koulovali.*“⁴³⁵

Hokejové mužstvo Lokomotivy Liberec reprezentující krajské město v oblastní⁴³⁶ soutěži nedokázalo překonat své protivníky ani v jednom zápase a v tabulce skončilo na posledním, čtvrtém místě. Další dva liberecké týmy hrající v nižší soutěži si také nevedly příliš dobře. Slavia VŠS se umístila na dně tabulky a sestoupila. Slavoj Liberec skončil třetí a o setrvání v I. A. třídě sehrál zápas proti Sokolu Kněžmost. Po vyrovnaném střetnutí a nerozhodném výsledku⁴³⁷ muselo být utkání prodlouženo. Ani to však o účastníkovi I. A. třídy pro další sezónu nerozhodlo. Dnes by se konaly samostatné nájezdy, ale v roce 1957 rozhodl o vítězi los. Štěstí se přiklonilo na stranu Sokola Kněžmost a Slavoj sestoupil do I. B. třídy.⁴³⁸

V září 1957 byla rozlosována oblastní soutěž pro sezónu 1957/1958. Ve skupině C měl Liberecký kraj dvojí zastoupení. Vedle Lokomotivy Liberec hrál v divizní soutěži⁴³⁹ ještě Slavoj Bakov. V zahajovacím utkání nového hokejového ročníku porazili Liberečtí v přátelském zápase příslušníka I. ligy – Baník Kladno.⁴⁴⁰ A dařilo se jim i v oblastní

---

⁴³² SOkA Liberec. Městský národní výbor Liberec, karton č. 597, inv. č. 503.

⁴³³ Cesta míru, 21. prosince 1956, r. 5., č. 102, s. 6.

⁴³⁴ Cesta míru, 31. prosince 1956, r. 5., č. 108, s. 6.

⁴³⁵ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁴³⁶ Tj. divizní.

⁴³⁷ 4:4.

⁴³⁸ Cesta míru, 19. března 1957, r. 6, č. 22, s. 4.

⁴³⁹ Za protivníky Lokomotivy a Slavaje byla určena mužstva Jiskry Lovosice, Jiskry Dvora Králové nad Labem a Spartaku Ústí nad Labem.

(Zdroj: Cesta míru, 13. září 1957, r. 6, č. 73, s. 6).

⁴⁴⁰ 9:4.

soutěži. Tu zahájili po sloučení se Slavojem Liberec, na němž se v říjnu 1957 dohodli zástupci obou největších libereckých tělovýchovných jednot. Dosavadní hokejové oddíly Lokomotivy a Slavaje byly sloučeny do Lokomotivy.⁴⁴¹ Již dvě kola před koncem soutěže si Lokomotiva zajistila pětibodovým náskokem nejen první místo v tabulce skupiny C, ale i postup do II. ligy⁴⁴², tedy druhé nejvyšší domácí hokejové soutěže. Vedení v posledních dvou zápasech zcela potvrdila a oblastní soutěž zakončila střetnutím se Slavojem Bakov, které vyhrála dvouciferným výsledkem 21:2.⁴⁴³

V krajské soutěži se pořadatelé vrátili k původnímu rozdělení do I. a II. hokejové třídy. I. třída, jak již bylo avizováno výše, se hrála pouze v jedné skupině⁴⁴⁴, II. třída měla skupiny tři⁴⁴⁵. Obě soutěže se hrály jednokolově.

Přebor kraje II. třídy uzavřela krajská sekce ledního hokeje ke dni 9. února. Rozhodnutí bylo učiněno proto, že již 14. února byla zahájena kvalifikace vítězů všech tří skupin přeboru II. třídy o postup do I. třídy. Vítězná mužstva skupin byla známá ještě před tímto rozhodnutím, staly se jimi Jiskra⁴⁴⁶ Kamenický Šenov, Jiskra Jablonec a Jiskra Železný Brod⁴⁴⁷. Postup do I. třídy vybojoval tým ze Železného Brodu. Přebor libereckého okresu vyhráli hokejisté Slavie VŠS.

Komunismus sice potíral náboženství, přesto však dodržoval řadu rituálů a řadu jich i vytvářel. Ke každoročním akcím patřily prvomájové průvody, oslavy výročí Velké říjnové socialistické revoluce⁴⁴⁸, manifestace pořádané k výročí vzniku KSČ, KSSS nebo jiných komunistických stran v ostatních socialistických či lidově demokratických zemích, oslavy Mezinárodního dne žen, červnového Mezinárodního dne dětí, květnové oslavy osvobození apod. Kromě těchto, pro režim zásadních událostí, kterých se účastnila většina obyvatel

---

⁴⁴¹ Cesta míru, 25. října 1957, r. 6, č. 85, s. 6.

⁴⁴² Dříve mistrovství ČSR.

⁴⁴³ Cesta míru, 4. února 1958, r. 7, č. 14, s. 6 a Cesta míru, 27. února 1958, r. 7, č. 24, s. 6.

⁴⁴⁴ I. třída: Sokol Kněžmost, Slovan Varnsdorf, Spartak Rýnovice, Slavoj Turnov, Spartak Česká Lípa a Jiskra Raspenava.

(Zdroj: Cesta míru, 17. prosince 1957, r. 6, č. 100, s. 6).

⁴⁴⁵ II. třída: skupina západ – Spartak Jiřikov, Jiskra Nový Bor, Dynamo Doksy, Tatran Jablonné, Jiskra Šluknov, Jiskra Kamenický Šenov; skupina střed – Jiskra Jablonec, Lokomotiva Liberec B, Dukla Liberec, Jiskra Nové Město pod Smrkem, Jiskra Tanvald, Spartak Rychnov; skupina východ – Dukla Turnov, Jiskra Velké Hamry, Spartak Mnichovo Hradiště, Jiskra Lomnice, Jiskra Dolní Bousov, Jiskra Železný Brod.

(Zdroj: Cesta míru, 17. prosince 1957, r. 6, č. 100, s. 6).

⁴⁴⁶ Na základě usnesení strany a vlády z 12. prosince 1952 přejímaly hokejové kluby názvy jako Jiskra, Tatran, Rudá hvězda, Spartak, Křídla vlasti apod.

⁴⁴⁷ Cesta míru, 11. února 1958, r. 7, č. 15, s. 6

⁴⁴⁸ Dále jen VŘSR.

Československa, byly připomínány rovněž různé profesní svátky jako např. Den stavbařů, Den SNB apod. nebo narozeniny nejvyšších komunistických představitelů (Klementa Gottwalda, Karle Marxe aj.).⁴⁴⁹ Komunistické oslavy se promítaly i do sportovního dění a nejenom tomu bylo i v hokeji, kdy se pořádaly mnohé hokejové turnaje nejen v dospělých kategoriích, ale i mezi dorostenci či žáky. Jako příklad bychom mohli uvést turnaj na počest 40. výročí VŘSR konaný na zimním stadionu v Liberci v listopadu 1957. Zúčastnilo se ho 34 mužstev celého Libereckého kraje a prvním držitelem poháru soutěže o „Štít VŘSR“ se stala Lokomotiva Liberec.⁴⁵⁰ Tyto turnaje se v historii libereckého ledního hokeje ještě několikrát opakovali.

Počátkem ročníku 1958/1959 se hokejisté na podzim dovolávali umělého ledu, protože na většině ostatních zimních stadiónech v republice se už bruslilo. Vysvětlení, proč městský stadion ještě nemá led, podala redakce Cesty míru: *„Liberecký zimní stadion má již několik dní v chodu mrazící zařízení, ale teplé a deštivé počasí brání tomu, aby mohl být na umělé ledové ploše zahájen stálý provoz. Oproti jiným místům má totiž liberecký zimní stadion slabší kompresory, přepočítané tak, aby zmrazily potřebnou vrstvu ledu při nejvýše 10 stupních Celsia nad nulou. V Liberci nebývá v říjnu nikdy vyšší teplota, letos však je podzim mimořádně teplý.“*⁴⁵¹

Pokles průměrné teploty nakonec umožnil zahájení provozu na stadionu v polovině října, a tak se na novou sezónu mohli začít připravovat nejen krasobruslaři, ale také hokejisté. V přípravných zápasech si Lokomotiva Liberec vedla velmi dobře, a tak se příznivci čím dál víc populárního sportu těšili na výkony libereckých hokejistů ve II. lize. K zahajovacímu zápasu Lokomotivy ve vyšší soutěži přišlo navštívit zimní stadion dosud rekordních 3.000 diváků, kteří zhlédli utkání libereckého celku s týmem Spartak Smíchov Tatra, loňským účastníkem I. ligy.⁴⁵² Při domácí premiéře II. hokejové ligy v Liberci Lokomotiva pražskému týmu podlehl.⁴⁵³ V průběhu celé sezóny se Lokomotiva pohybovala ve druhé polovině tabulky a jejím hlavním cílem bylo udržet se ve II. nejvyšší hokejové soutěži. Rozhodujícím momentem se stal předposlední zápas proti Jiskře Havlíčkův Brod hraný na Vysočině. Mužstvo Jiskry Havlíčkův Brod dovedlo liberecký

⁴⁴⁹ totalita.cz. [online]. URL:<<http://www.totalita.cz/>>, 11. června 2010.

⁴⁵⁰ Cesta míru, 10. prosince 1957, r. 6, č. 98, s. 4.

⁴⁵¹ Cesta míru, 9. října 1958, r. 7, č. 118, s. 4.

⁴⁵² Cesta míru, 4. listopadu 1958, r. 7, č. 129, s. 4.

⁴⁵³ 3:7.

celek porazit vysoko 7:1, čímž bylo definitivně rozhodnuto o sestupu Lokomotivy zpět do divizní soutěže.⁴⁵⁴

V oblastní soutěži ani v krajském přeboru I. třídy nemělo podještědské město žádného zástupce, v krajském přeboru II. třídy hrálo druhé mužstvo Lokomotivy Liberec a v nově utvořené meziokresní soutěži Dukla Liberec (ve skupině B) a Slavia Liberec VŠS (ve skupině C). Zbývající hokejové celky v kraji byly rozděleny do přeborů jednotlivých okresů.⁴⁵⁵ Vznik nově se objevivšího týmu - Dukly Liberec objasnil Jiří Plodek: „*Na vojnu* (tím je myšlena základní vojenská služba, která byla povinná na dva roky) *do Liberce přišli hokejisté, kteří se nedostali do oficiálních Dukel. Po večerech chodili trénovat, aby si vojnu zpestřili a pak založili Duklu Liberec.*“⁴⁵⁶ Nástupní termín do Dukel byl vždy 1. července, aby „*se stihla udělat letní příprava, vytvořit jeden mančaft, protože každá Dukla byla složená z tzv. jednoročáků – bažantů a dvouročáků – mazáků.*“⁴⁵⁷, dodal Jiří Plodek vzápětí. Po dvouleté vojně pak hráči odcházeli zpět do extraligových či ligových týmů.

Významnou sportovní událostí konce sezóny se v kontextu doby stala rovněž návštěva zahraničního týmu Lokomotivy Moskva, jenž sehrál na zimním stadionu v Liberci přátelský zápas s nejúspěšnějším libereckým klubem Lokomotivou Liberec. Utkáni s výsledným koncem 2:8 pro sovětské hokejisty sledovalo na 3.000 diváků.⁴⁵⁸ Obecně bychom mohli říci, že jedinými zahraničními týmy, se kterými se mohli liberečtí hokejisté ve vzájemných zápasech utkat v 50. letech, byly kluby či výběry ze zemí tzv. Východního bloku⁴⁵⁹ (v Liberci např. Sovětský svaz, Německá demokratická republika, Bulharsko, Rumunsko).⁴⁶⁰

Kvůli mimořádně suchému počasí a nedostatku vody nebyl zimní stadion otevřen pro přípravu libereckých týmů na ledě pro ročník 1959/1960 v polovině října, jak bylo zvykem⁴⁶¹, ale až v posledních listopadových dnech. Mužstvo Lokomotivy Liberec proto zajíždělo na stadiony v sousedních krajích. Příprava ovšem byla dle vyjádření trenéra

---

⁴⁵⁴ Cesta míru, 17. února 1959, r. 8, č. 20, s. 4.

⁴⁵⁵ Cesta míru, 6. listopadu 1958, r. 7, č. 130, s. 3.

⁴⁵⁶ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁴⁵⁷ Tamtéž.

⁴⁵⁸ Tuto informaci potvrzuje jak Cesta míru ze dne 21. února 1959, tak i materiály uložené v SOkA Liberec, in: Kronika města Liberce z let 1956-1960, inv. č. 144, kn. 144.

⁴⁵⁹ Východní blok je označení Sovětského svazu a jeho politických satelitů, tedy zemí, jež byly v sovětské sféře vlivu. Vojenskou organizací Východního bloku byla Varšavská smlouva, hospodářskou RVHP.

⁴⁶⁰ Informace získané analýzou novinových článků.

⁴⁶¹ Cesta míru, 24. října 1959, r. 8, č. 125, s. 4.

Jaromíra Kšandy nedostačující. Před zahájením sezóny odehrála Lokomotiva několik mezikrajevých utkání (např. s týmem Karlových Varů). V Liberci byl první přátelský zápas na zimním stadiónu odehrán začátkem prosince. Proti sobě nastoupily celky Lokomotivy Liberec a Spartaku Mladá Boleslav. Na zápas, který skončil vítězstvím libereckého týmu (6:4), se přišlo podívat asi 800 diváků.⁴⁶²

Oblastní soutěž, do níž (do skupiny B⁴⁶³) byla Lokomotiva zařazena po sestupu z celostátní soutěže, začala 20. prosince. V prvním zápase mistrovské sezóny se Liberečtí utkali s mužstvem Lokomotivy Turnov a jednoznačně zvítězili (16:1).⁴⁶⁴ Dařilo se jim i nadále a výsledkem byl postup do II. ligy.

Ve II. lize bylo původně pro sezónu 1960/1961 naplánováno vytvoření tří skupin po osmi týmech. Od původního návrhu se však ustoupilo a byly znovu vytvořeny dvě skupiny po dvanácti účastnících. Lokomotiva byla zařazena do skupiny A.⁴⁶⁵ Ještě před začátkem soutěže sehráli hokejisté nejúspěšnějšího libereckého mužstva řadu přípravných zápasů, v nichž je vedl Milan Trégl⁴⁶⁶, který byl nejen trenérem, ale i aktivním hráčem týmu.

První přátelský zápas mohli diváci v Liberci zhlédnout již 12. října 1960. V zápase s Jiskrou Kamenický Šenov padlo rekordních 26 branek do sítě hostů.⁴⁶⁷ V listopadu 1960 byli pozváni k přátelskému zápasu také hokejisté z Berlína. Liberecké mužstvo⁴⁶⁸ nedokázalo čelit rychlému německému týmu a podlehl 3:11. Mezinárodní utkání se stejně

---

⁴⁶² Cesta míru, 8. prosince 1959, r. 8, č. 143, s. 4.

⁴⁶³ Vedle Lokomotivy Liberec byly ve skupině B: Lokomotiva Turnov, Jiskra Kamenický Šenov, Jiskra Úpice, Jiskra Ramo Pardubice a Tatran Kopidlo. (Zdroj: Cesta míru, 26. listopadu 1959, r. 8, č. 138, s. 4).

⁴⁶⁴ Cesta míru, 22. prosince 1959, r. 8, č. 149, s. 4.

⁴⁶⁵ Soupeři Lokomotivy byly určeny týmy: Dukla Litoměřice, Jiskra Havlíčkův Brod, Spartak Kolín, Motorlet Praha, Spartak Mladá Boleslav, SONP Kladno B, Dynamo Karlovy Vary, Spartak Hradec Králové, Tatra Smíchov, Královopolská Brno a Spartak Sokolovo B. (Zdroj: Vpřed, 23. září 1960, r. 1, č. 64, s. 4).

⁴⁶⁶ Milan Trégl se narodil v roce 1929 v Bakově, kde také začal hrát hokej. V sezóně 1949/1950 přešel do Mladé Boleslavi, kterou opustil v roce 1952 a přišel do Liberce, kde začal hrát hokej nejdříve v Koloře, pak v Tatranu, po sloučení obou hrál za Lokomotivu a pak za Stadión. Do sezóny 1965/1966, tj. za 13 let, odehrál za Liberec na 400 zápasů, nastřílel 652 branek, v sezóně 1964/1965 byl po Kasíkovi druhým nejlepším střelcem a nahrávačem. Kromě aktivního hokeje začal vést dorostenecký hokejový oddíl Slávie ODPM Liberec společně s Ottou Kučerou – trénoval např. Blížence, Kahouna, Hofmana, Skalického ad. (Zdroj: brožura Stadiónu Liberec z let 1965/1966, kterou vydal výbor oddílu ledního hokeje Stadiónu Liberec a je k dispozici v SOKA Liberec (fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno)).

⁴⁶⁷ Vpřed, 14. října 1960, r. 1, č. 70, s. 4.

⁴⁶⁸ Jež nastoupilo ve složení Matys (Bulda) – Vlasák, Večeřa, Trakal, Vozák – Studničný, Trégl, Pěnička, Motl, Nebeský, Trafina – Roudný, Hönig, Jün. (Zdroj: Vpřed, 11. listopadu 1960, r. 1, č. 78, s. 4).

jako i jiné mezistátní zápasy znovu setkal s velkým zájmem libereckých příznivců hokeje, na zimní stadión jich přišlo přes 2.500.⁴⁶⁹

Prvních bodů dosáhl liberecký celek v 5. kole na ledě Spartaku Sokolova „B“. Rozlehlé prostory zimního stadionu v Praze zely prázdnotou, a tak první vítězství⁴⁷⁰ libereckého klubu vidělo jen 450 diváků.⁴⁷¹ V posledních kolech musel liberecký tým bojovat o udržení ve II. lize. Teprve závěrečných šest utkání rozhodlo o dvou sestupujících a o vítězi II. ligy. Kolektiv Lokomotivy zakončil soutěž v domácím prostředí remízou⁴⁷² se Spartakem Motorlet⁴⁷³ a skončil v konečném pořadí na 8. místě, které znamenalo záchranu ve II. lize.⁴⁷⁴

Kromě celostátních soutěží byly připraveny i nižší v rámci kraje a okresu. V krajském přeboru nemělo město Liberec žádné zastoupení, v I. A třídě reprezentoval město tým Lokomotivy Liberec B, v okresním přeboru hrály Dukla Liberec a Slavia VŠS. Druhému celku liberecké Lokomotivy pod taktovkou Stanislava Motla⁴⁷⁵ se po loňské sezóně, kdy vyhrál I. B třídu a postoupil do I. A třídy⁴⁷⁶, podařil další úspěch v podobě vítězství I. A a postupu do krajského přeboru. Soutěž vyhráli hokejisté bez ztráty bodu poměrem branek 84:32.⁴⁷⁷

V únoru 1961 byl městský stadión vyprodán. Do Liberce přijeli juniorští sovětské hokejisté z Moskvy. Zájem diváků o toto utkání byl ojedinělý. Zimní stadion navštívilo 8.000 diváků. Reprezentanti Moskvy dosáhli vítězství 7:2.⁴⁷⁸

Dne 12. března 1961 byl po pěti měsících provozu uzavřen zimní stadión. Během té doby se na stadionu vystříдалo téměř 170 000 návštěvníků. Ve 137 dnech vyhrazených pro bruslení hostila ledová plocha 102 457 bruslicích, ve zbývajících dnech hokejisté sehráli

⁴⁶⁹ Vpřed, 11. listopadu 1960, r. 1, č. 78, s. 4.

⁴⁷⁰ 6:4.

⁴⁷¹ Vpřed, 29. listopadu 1960, r. 1, č. 83, s. 4.

⁴⁷² 3:3.

⁴⁷³ Pražské mužstvo.

⁴⁷⁴ Vpřed, 21. února 1961, r. 2, č. 15, s. 4.

⁴⁷⁵ Stanislav Motl – hráč Liberce, podobně jako Milan Trégl byl rovněž hrajícím trenérem, původně trénoval Lokomotivu B, později byl dva roky na stáži v SSSR, po návratu se stal hlavním trenérem prvního libereckého mužstva.

⁴⁷⁶ V I. A. třídě byly protivníky Lokomotivy B: Jiskra Jablonec, Jiskra Nový Bor, Jiskra Železný Brod, Jiskra Šluknov, Spartak Rýnovice a Slovan Frýdlant – hrálo se dvoukolově, pro nedostatek ledu však nebyly sehrány odvetné zápasy Lokomotivy se Slovanem Frýdlant a Jiskrou Šluknov.

(Zdroj: Vpřed, 17. března 1961, r. 2, č. 61, s. 6).

⁴⁷⁷ Vpřed, 17. března 1961, r. 2, č. 61, s. 6.

⁴⁷⁸ Toto informaci uvádí noviny Vpřed z 28. února 1961, r. 2, č. 17, s. 4 i materiály uložené v SOKA Liberec, in: Kronika města Liberce z let 1961-1965, inv. č. 145, kn. 145.

382 zápasů, z toho mládež 279. Na hokejová klání se přišlo podívat 43 898 diváků. Téměř 17.000 diváků zhlédlo další akce jako lední revue, krasobruslařská představení, dětský karneval apod.⁴⁷⁹

Do hokejového ročníku 1961/1962 vstupovali hokejisté již pod novým názvem. V červnu 1961 byla ustavena nová tělovýchovná jednotka, která dostala název Stadión Liberec a do které přešel hokejový oddíl Lokomotivy. Zároveň bylo dohodnuto, že koncem roku přejde z Lokomotivy i oddíl lehké atletiky a kopané.⁴⁸⁰

Na sezónu 1961/1962 se Stadión připravoval pod novým vedením trenéra Jaromíra Kšandy⁴⁸¹, neboť Milan Trégl, nadále aktivní hráč prvního mužstva Stadiónu, se v trenérské pozici začal soustředit na práci s hokejovým dorostem družstva Slávie Liberec ODPM.⁴⁸² Zahajovací zápas nové jednoty v Liberci se konal 18. října 1961 se Sokolem Ruzyně za deštivého počasí, které nepříznivě ovlivňovalo kvalitu ledu. První návštěvníci viděli vítězství domácích 8:3.⁴⁸³

V prvních listopadových dnech vstoupila do nového ročníku II. hokejová liga. Hokejová premiéra II. ligy v Liberci v sezóně 1961/1962 a porážka libereckého týmu 1:7 zklamala více než 2.000 domácích příznivců.⁴⁸⁴ První body získali hokejisté Stadiónu až v pátém kole, když sehráli zápas na ledové ploše zimního stadiónu v Liberci s Dynamem Karlovy Vary a dosáhli vítězství poměrem branek 8:4.⁴⁸⁵

Nechvalným způsobem se při mistrovském zápase s Jiskrou Havlíčkův Brod na konci roku 1961 zachovali liberečtí fanoušci, kteří vedle pokřikování ohrožovali i zdraví rozhodčích a hráčů vyhazováním různých předmětů, mimo jiné i hřebíků a skla na ledovou plochu, takže bylo nutné první třetinu předčasně ukončit a dohrávat ji po přestávce, aby

---

⁴⁷⁹ Vpřed, 17. března 1961, r. 2, č. 61, s. 6.

⁴⁸⁰ Vpřed, 20. října 1961, r. 2, č. 84, s. 4.

⁴⁸¹ Jaromír Kšanda se narodil v roce 1918 a jeho prvním sportem se stal fotbal. Jako dorostenec začal hrát za fotbalový tým SK Horymír Příbram, kde nadále pokračoval i v dospělém mužstvu na postu pravého záložníka. Jak bylo tehdy běžné, věnovali se mnozí fotbalisté i lednímu hokeji, v letních měsících hráli kopanou, v zimních hokej. Jaromír Kšanda nebyl výjimkou a působil v týmu LK Příbram na místě pravého křídla prvního útoku. V roce 1945 odešel z Příbrami a působil v Liberci a v dalších klubech jako trenér hokeje. Dokonce se prosadil jako trenér na mezinárodní úrovni, neboť trénoval reprezentační mužstva Rumunska a Jugoslávie.

(Zdroj: SK Spartak Příbram. Životopis Jaromíra Kšandy. [online]. URL:

<http://www.skspartak.cz/index2.php?lang=0&id_clanku=72%29>. 12. června 2010).

⁴⁸² ODPM = Okresní dům pionýrů a mládeže.

⁴⁸³ Vpřed, 7. listopadu 1961, r. 2, č. 89, s. 4.

⁴⁸⁴ Vpřed, 28. listopadu 1961, r. 2, č. 89, s. 4.

⁴⁸⁵ Vpřed, 7. listopadu 1961, r. 2, č. 95, s. 4.

mohli zaměstnanci stadiónu odstranit střepiny, které by mohly zavinit vážná zranění. Takový případ liberecký stadión dosud nezažil, stejně jako dosud nebyl nucen kapitán mužstva z kabiny hlasatele uklidňovat neslušné návštěvníky.⁴⁸⁶ Případ se dostal až před disciplinární komisi ústřední hokejové sekce, která zastavila týmu Stadiónu činnost na jeden mistrovský zápas, uložila pokutu 250 Kčs a podmínku, dojde-li v kterémkoli dalším zápase k nesportovnímu chování diváků, bude muset oddíl odehrát jeden zápas namísto na vlastním stadionu v cizím prostředí.⁴⁸⁷ Bylo by možné si položit otázku, zda i díky těmto včasným a přísným opatřením, nejsou v současné době hokejoví fanoušci méně „problematickými“ oproti některým jiným.

I v dnešní době jsou vedeny různé diskuse o chování fanoušků na sportovních kláních. Za nejproblematictější fanoušky jsou považováni organizovaní fotbaloví příznivci, kteří vulgárně vystupují, v mnohých případech ohrožují zdraví zúčastněných, např. vyhazováním předmětů, dýmovnic apod. a někteří se dostávají také do konfliktů s policií. Nejznámější radikální skupinou fanoušků jsou tzv. hooligans, kteří se již od 60. let ve Velké Británii dostávali do konfrontací s jinými fanoušky. Jejich cílem bylo napadnout příznivce jiného týmu a ukořistit jejich šály, vlajky a podobné předměty, které je v rámci skupiny sjednocovaly. Střetnutí se často neobešla bez fyzického násilí, které zastavil až zásah policie. Později vznikaly skupiny hooligans i v jiných evropských zemích.⁴⁸⁸ V posledních letech radikální fanoušci využívají ke sdružování a organizování akcí i vlastních webových stránek, nejinak je tomu v České republice. Toto téma je hlouběji analyzováno v rámci psychologicko-sociologického výzkumu v několika publikacích.⁴⁸⁹

Ve druhé polovině sezóny 1961/1962 se Stadiónu nedařilo, po několika prohraných zápasech se dostal na poslední příčku v tabulce a musel bojovat o záchranu ve II. lize. O umístění ve vyrovnané druhé polovině tabulky rozhodl až předposlední, 21. mistrovský zápas, hraný na libereckém ledě, ve kterém proti sobě nastoupili hráči Stadiónu a Spartaku Mladá Boleslav. Na to, zda se domácím podaří odvrátit hrozící sestup, se přišlo podívat 4.000 příznivců. Zápas konající se v nepříznivém počasí přesvědčivě vyhráli Liberečtí 5:1.

---

⁴⁸⁶ Vpřed, 5. ledna 1962, r. 3, č. 1-2, s. 6.

⁴⁸⁷ Vpřed, 18. ledna 1962, r. 3, č. 10, s. 6.

⁴⁸⁸ mvcr.cz. [online]. URL:

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/souteze/2006/sod/nasili/3_historie.pdf>. 27. července 2010.

⁴⁸⁹ Např. MAREŠ, M. - SMOLÍK, J. - SUCHÁNEK, M.: *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*, Brno 2004; SMOLÍK, J.: *Fotbalové chuligánství. Historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary 2008.

Podle redakce periodika Vpřed měl na vítězství největší podíl Milan Trégl, „opravdový pilíř mužstva jak v obraně, tak i v útoku, navíc jeho první tři branky prakticky zápas rozhodly.“⁴⁹⁰ V Liberci tak byla i pro další sezónu zachráněna II. liga.⁴⁹¹

Nejenom druhá liga disponovala libereckým zástupcem. Také v krajském přeboru mělo město pod Ještědem svého představitele, a to druhé mužstvo Stadiónu B (ještě v sezóně 1960/1961 hrající pod hlavičkou Lokomotivy Liberec B). I. třídu hrála Dukla Liberec, která v ročníku 1960/1961 postoupila z okresního přeboru. Už čtyři zápasy před koncem soutěže se stala vítězem I. A třídy a postupujícím do krajského přeboru. V okresní soutěži bylo krajské město zastoupeno týmem Slávie VŠ, kterému byly v důsledku ubývání hokejových oddílů soupeři pouze dva celky.⁴⁹² Zde je patrný velký úbytek týmů v porovnání s dobou dřívější, kdy často působilo v okresech několik desítek mužstev. Sdružování týmů do větších celků s sebou přineslo výhody, jak pro hráče, tak i pro samotný tým, neboť trenér mohl vybírat z většího množství hráčů, vytvářet více útoků, častěji hráče střídát a současně měli hokejisté více příležitostí, jak nabrat zkušenosti prostřednictvím interakce s dalšími.

Ani v sezóně 1961/1962 nechyběly mezinárodní zápasy. První z nich sehrálo mužstvo Stadiónu A posílené o hráče Dukly Litoměřice a Dukly Liberec s reprezentačním družstvem Rumunska v listopadu 1961.⁴⁹³ Ke konci sezóny byl do Liberce pozván švédský prvoligový celek IK Gävle, proti němuž nastoupilo výběrové mužstvo okresu Liberec, které tvořili hráči TJ Stadión doplněné o šest hráčů Dukly Liberec. Zápas, který sledovalo 3.500 návštěvníků, vyzněl vítězně pro švédský celek (8:2).⁴⁹⁴ To byl první tým, který od komunistického převratu přijel do Liberce a nebyl součástí Sovětského bloku.

Na ročník 1962/1963 se začalo připravovat mužstvo Stadiónu suchými tréninky už v květnu pod novým vedením trenéra Jiřího Večeří⁴⁹⁵ a v nové sestavě⁴⁹⁶. Hokej v Liberci

---

⁴⁹⁰ Vpřed, 20. února 1962, r. 3, č. 15, s. 4.

⁴⁹¹ Stadión zaujal koncovou osmou příčku, sestupujícími týmy se staly Ruzyně a Holoubkov, do první hokejové ligy postoupilo mužstvo Spartaku Kolín.

⁴⁹² Spartak Hodkovice a Slovan Hrádek.

⁴⁹³ Hostující tým zvítězil dvoubrankovým rozdílem 4:2.

⁴⁹⁴ Vpřed, 27. února 1962, r. 3, č. 17, s. 4.

⁴⁹⁵ Jiří Večeřa se narodil v roce 1926 v Liberci, kde také začal hrát hokej – v roce 1951 jako obránce Rapidu, pak Kolory, Lokomotivy a nakonec Stadiónu. Za 11 let v Liberci odehrál na 400 utkání. Aktivní hráčskou hokejovou kariéru ukončil v roce 1961 následkem silného otřesu mozku, pak se stal v roce 1962 trenérem Stadiónu, potom se na šest let odmlčel a k hokeji se vrátil v sezóně 1968/69 jako pomocný trenér. (Zdroj: brožura Stadiónu Liberec z let 1968/1969, kterou vydal výbor oddílu ledního hokeje Stadiónu Liberec a je k dispozici v SOKA Liberec (fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

se pomalu stával celoročním sportem. Sérii mezinárodních utkání zahájili liberečtí hokejisté přátelským střetnutím s týmem SC Einheit Drážďany.⁴⁹⁷ Jednostranné utkání, kdy hosté prakticky jen bránili, vyhrál Stadión před 1.500 diváky dvouciferným rozdílem bez inkasované branky 17:0.⁴⁹⁸

Mistrovskou soutěž hranou znovu ve dvou skupinách po dvanácti zahájili hokejisté Stadiónu prohrou. Po první polovině soutěže zaujímal liberecký celek bezpečné, nesestupové 9. místo. V lednu 1963 složil funkci trenéra Večeřa, mužstvo do dalších bojů vedl Stanislav Motl. V předposledním kole hokejisté definitivně odvrátili sestup do nižší soutěže. Jedině vítězství v zápase se Spartakem Sokolovo B zajišťovalo jisté zachování II. ligy pro nejlepší liberecký tým. Až osm minut před koncem se Liberečtí ujali vedení a 90 sekund před sirénou náskok zvýšili. Velmi vyrovnaný zápas vyhráli⁴⁹⁹ a zachránili se tak pro další sezónu ve II. lize.⁵⁰⁰ V posledním zápase si v tabulce ještě polepšili (ač podlehl sestupujícímu Spartaku Hradec Králové) o jedno místo a obsadili 10. pozici.

Krajský přebor hráli v sezóně 1962/1963 dva zástupci města pod Ještědem – Stadión B a Dukla Liberec, oba ve stejné skupině – východ. Cílem Dukly, kterou trénoval R. Krupička, se stal v tomto ročníku po dvou úspěšných sezónách, jak je výše zmíněno, postup do II. ligy. Dukla vyhrála svoji skupinu krajského přeboru a sehrála kvalifikaci o titul přeborníka kraje s vítězem západní skupiny – CHZ⁵⁰¹ Litvínov B. V prvním kvalifikačním utkání však prohrála 3:5 v domácím prostředí a v Litvínově už nedokázala stav otočit a po remíze 1:1 zůstala pro ročník 1963/1964 v krajském přeboru bez možnosti se v kvalifikaci pokusit o postup do II. ligy.⁵⁰² Stadión B se umístil na opačném konci tabulky a sestoupil do I. třídy. V I. třídě reprezentoval krajské město tým Slávie Liberec

---

⁴⁹⁶ Z předchozího ročníku zůstali Matys, Bašta, Vlasák, Štěcha, Trégl, Trafina, Nebeský, Hönig, M. Roudný, J. Roudný, Studničný, Hofman, Vozák, Motl. Na vojenskou službu odešli Prokeš a Kasík (Dukla Hodonín). Ze základního vojenského výcviku se vrátili Blíženec (Z Dukla Olomouc), Haužvic (Z Dukla Hodonín) a Zítek (z Dukla Písek). Tým také posílili předchozího roku ještě dorostenci: Nedvěd, Lustig, Matuš (dorost Stadiónu) Buriánek, Hercík, Bakrlík, Pospíšil (ze Slávie Liberec ODPM) a Šteger (ze Slávie Liberec VŠ).

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

⁴⁹⁷ Tým NDR.

⁴⁹⁸ Vpřed, 9. listopadu 1962, r. 3, č. 90, s. 6.

⁴⁹⁹ 5:3.

⁵⁰⁰ Vpřed, 19. února 1963, r. 4, č. 14, s. 4.

⁵⁰¹ Chemické závody.

⁵⁰² Vpřed, 5. února 1963, r. 4, č. 10, s. 4 a Vpřed, 12. února 1963, r. 4, č. 12, s. 4.

VŠ. Okresní přebor měl stejně jako v loňském ročníku slabé zastoupení pouhých tří mužstev: Slovanu Hrádek a dvou libereckých „béček“ Dukly a Slávie Liberec VŠ.⁵⁰³

Pro přípravu sezóny 1963/1964 měl druholigový trenér Motl k dispozici 27 hráčů⁵⁰⁴, kteří se poprvé na ledě představili v polovině října. Hráči i sportovní hokejová veřejnost si však přáli, aby příprava hokejistů na ledě mohla začít již v září, k tomu však bylo potřeba zastřešení zimního stadiónu. Pro zakrytí hlasovali rovněž funkcionáři Stadiónu Liberec, protože mimo jiného byli také vystavováni riziku při sjednávání mezinárodních zápasů, které vyžadovaly vysoké náklady (20-30 tisíc) a v případě nepřízně počasí by mohly výrazně ohrozit finance klubu.⁵⁰⁵

K přípravným zápasům hráčů Stadiónu patřilo i mezinárodní utkání s národním mužstvem Rumunska v rámci přípravy rumunského týmu na olympijské hry v Innsbrucku, které se hrálo 26. října 1963 na libereckém ledě. Liberečtí hokejisté Rumunům podlehli 3:5.⁵⁰⁶

II. liga byla v sezóně 1963/1964 reorganizována. Byla rozdělena nikoliv do dvou, ale do tří skupin po osmi klubech, aby soutěž nebyla hrána dvoukolově, ale čtyřkolově. Stadión byl zařazen do oddělení B.⁵⁰⁷ Zahajovací zápas II. ligy sehrál liberecký reprezentant v Hradci Králové. Utkání přineslo nakonec oběma mužstvům po jednom bodě, i když ještě pět minut před koncem vedli Liberečtí 5:2. Vítězství uniklo hostům v předposlední minutě, kdy domácí vyrovnali.⁵⁰⁸ Na libereckém ledě se mužstvo Stadiónu představilo 6. listopadu 1963 v boji proti Spartaku Mladá Boleslav⁵⁰⁹.

V průběhu sezóny zaujímal Stadión 6. – 8. pozici (z 8 zúčastněných týmů) a v nejdůležitějším utkání závěru II. ligy prohrál se soupeřem, nad nímž před tím dokázal již třikrát vyhrát – Jiskrou Havlíčkův Brod. Porážka 10:1 znamenala pokles na poslední místo

---

⁵⁰³ Vpřed, 14. prosince 1962, r. 3, č. 100, s. 6.

⁵⁰⁴ Brankáři: Lustig, Klimeš, Kolovratník; obránci: Blíženec, Smola, Trakal, Haužvic, Kolář, Bujárek, Medelský, Turecký, Pícek; útočníci: Nedvěd, Krasnický, Studničný, Hofman, Trafina, Nebeský, M. Roudný, Vozák, Höhnig, Kahoun, Mašek, Trojan, Pěnička, Buřič, Vesecký.
(Zdroj: Vpřed, 18. října 1963, r. 4, č. 83, s. 6).

⁵⁰⁵ Vpřed, 18. října 1963, r. 4, č. 83, s. 6.

⁵⁰⁶ Vpřed, 30. října 1963, r. 4, č. 86, s. 4.

⁵⁰⁷ Soupeři Stadiónu: Motorlet Praha, Spartak Hradec Králové, Spartak Mladá Boleslav, Spartak Třebíč, Jiskra Havlíčkův Brod, Tesla Pardubice a Tatra Kolín.

(Zdroj: Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 11. dubna 2010).

⁵⁰⁸ Vpřed, 5. listopadu 1963, r. 4., č. 88, s. 4.

⁵⁰⁹ Mladoboleslavští hokejisté zvítězili 5:1.

v tabulce a jen malou možnost k záchraně v posledních třech kolech.⁵¹⁰ Až v posledním, 28. kole II. hokejové ligy, se rozhodlo o tom, kdo ze dvou ohrožených celků (Stadiónu Liberec a Jiskry Havlíčkův Brod) zachrání pro příští ročník druholigovou příslušnost. Oba týmy hrály v cizím prostředí, Liberec v Praze a Havlíčkův Brod v Mladé Boleslavi. Liberecký reprezentant zápas s Motorletem Praha prohrál⁵¹¹, a tak rozhodoval zápas v Mladé Boleslavi. Domácí vítězstvím⁵¹² odsoudili Havlíčkův Brod k sestupu a pro Stadión „vybojovali“ záchranu.⁵¹³

Na zcela opačném pólu tabulky se po celou sezónu pohybovala v krajském přeboru Dukla Liberec. Tři zápasy před ukončením sezóny si Dukla zajistila první místo v tabulce, neboť před druhým Železným Brodem měla náskok čtyři body a jeden zápas k dobru, takže nemohla být v čele ohrožena.⁵¹⁴ Stejně jako loňský rok postoupila do boje o titul krajského přeborníka. Ve dvoukolovém souboji proti sobě nastoupily kolektivy Dukly Liberec a Slovanu Ústí nad Labem⁵¹⁵. V prvním střetnutí vyhrálo Ústí 7:4, a tak v odvetě čekal Duklu sahající po titulu přeborníka kraje těžký úkol – zlikvidovat tříbrankový náskok soupeře. Vítězství vojáků 6:4 nestačilo a již podruhé přišli o možnost bojovat v kvalifikaci o postup do II. ligy.⁵¹⁶ V I. třídě skupiny C krajské soutěže reprezentovaly liberecký okres dva týmy: Stadión B a Slávie VŠ Liberec.⁵¹⁷

Mnoho hráčů Stadiónu opustilo⁵¹⁸ na konci ročníku liberecký celek z důvodu nástupu na základní vojenskou službu nebo z rodinných důvodů, a tak se trenér Motl musel pokusit o získání nových hráčů a byl úspěšný⁵¹⁹. Přípravný premiérový zápas na domácím

---

⁵¹⁰ Vpřed, 1. února 1964, r. 5, č. 5, s. 6.

⁵¹¹ 3:6.

⁵¹² 3:0.

⁵¹³ Vpřed, 22. února 1964, r. 5, č. 8, s. 6.

⁵¹⁴ Vpřed, 1. února 1964, r. 5, č. 5, s. 6.

⁵¹⁵ Vítěz skupiny A.

⁵¹⁶ Vpřed, 22. února 1964, r. 5, č. 8, s. 6.

⁵¹⁷ Vpřed, 22. listopadu 1963, r. 4., č. 93, s. 6

⁵¹⁸ Nedvěd, Kahoun, Lustig (Dukla Litoměřice), Kolář (RH Praha), Klimeš (Dukla Písek), Buřič (České Budějovice) a Studničný (Mladá Boleslav).

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno.)

⁵¹⁹ Do mužstva přišel brankář Vladimír Dvořáček (z Tesly Pardubice), obránce Karel Bašta (z Tesly Pardubice B), útočníci Josef Pluhař a Karel Šulc (ze Spartaku Mladá Boleslav). Ze základní vojenské služby se vrátili: brankář Ruda Vích, obránci Jan Prokeš, Jiří Jarolímek, František Tyrychtr a útočníci Jaroslav Kasík a František Hartl. Z dorosteneckého týmu byli zařazeni Pavel Skalický, Jiří Jaroš, Jaroslav Gajdoš a Pavel Vavříčka.

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

ledě se hráli liberečtí hokejisté před zahájením sezóny 1964/1965 14. října 1964, když v přátelském utkání hostili mužstvo Spartaku Mladá Boleslav.⁵²⁰

Tradičně byl mezi přípravnými zápasy zařazen i mezinárodní hokej. Liberečtí pozvali na svůj stadión švýcarský tým HC Villars.⁵²¹ Zápas hraný 19. října vyhráli domácí 4:2.⁵²² Čím dál častěji byly do Liberce zvány týmy, které nebyly součástí sovětského bloku, jako příklad bychom mohli uvést švýcarské kluby. Tento vývoj by mohl být důkazem postupného uvolňování společenského života v 60. letech, které v roce 1968 vyvrcholí tzv. Pražským jarem.

Nový ročník II. ligy 1964/1965, v němž byl Stadión Liberec zařazen ve skupině B⁵²³, zahájili liberečtí hráči 15. listopadu 1964 se Spartakem Sokolovo B na pražském zimním stadiónu.⁵²⁴ Ani v této sezóně se Stadiónu nedařilo tak, jak by si hráči i příznivci přáli. Sestup odvrátili až několik kol před koncem a ve vyrovnané konkurenci obsadili 5. místo.

Stejně jako v předchozích dvou letech vyhrála Dukla Liberec svoji skupinu krajského přeboru a zápasila o titul přeborníka kraje. Po dvou úspěšných bojích získala titul a zařadila se do bojů o postup do II. hokejové ligy. Kvalifikace byla rozdělena do tří oddělení a do II. ligy postupovali přímo vítězové skupin, kterými se staly týmy Litvínov, Bohemians a Hodonín. O čtvrtém účastníku se rozhodovalo mezi mužstvy na druhých místech, kde liberecká Dukla získala osm bodů, zatím co Konstruktiva a Kopřivnice v dalších skupinách pouze po sedmi bodech, a tak příští ročník II. ligy byl obsazen dvěma zástupci z krajského města Liberec.⁵²⁵

Derby Stadiónu a Dukly se však hokejoví příznivci v mistrovských zápasech II. ligy nedočkali, neboť Dukla byla zařazena do skupiny A⁵²⁶ a Stadión do oddělení B⁵²⁷. Přípravy

---

⁵²⁰ Utkání skončilo výsledkem 7:3 vítězně pro Stadión.

⁵²¹ HC Villars – dvojnásobný mistr Švýcarska, v jehož řadách hrálo každou sezónu několik Kanadčanů, včetně trenéra André Girarda.

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

⁵²² Vpřed, 24. října 1964, r. 5, č. 43, s. 6.

⁵²³ Spolu s Duklou Litoměřice, Spartakem Hradec Králové, Spartakem Mladá Boleslav, Jiskrou Havlíčkův Brod, Tatrou Kolín, ČKD Praha a Spartakem Sokolovo B.

⁵²⁴ Vpřed, 21. listopadu 1964, r. 5, č. 47, s. 6.

⁵²⁵ Vpřed, 16. března 1965, r. 6, č. 11, s. 4.

⁵²⁶ Vedle Dukly Liberec hrály ve skupině A Karlovy Vary, Plzeň B, Chomutov, České Budějovice, Kladno B, Slávie Praha a Litvínov B.

(Zdroj: Vpřed, 3. srpna 1965, r. 6, č. 31, s. 4).

obou týmů na ledě pro sezónu 1965/1966 probíhaly mimo liberecký zimní stadión, neboť část ledové plochy zabíralo lešení, jež podpíralo sloupy budoucího zastřešení. Návrh na zastřešení stadiónu vypracovala projekční skupina Krajského projektového ústavu v Liberci vedená Ing. Šedou. Jeho realizací byly pověřeny n.p. Pozemní stavby, VTŽ⁵²⁸ Chomutov, Průmstav Pardubice a Průmstav Praha.⁵²⁹ Bylo naplánováno, že stadión bude zastřešen bez jakékoliv vnitřní podpory, veškerá tíha konstrukce bude spočívat jen na postranních sloupech.⁵³⁰

Hráči Stadiónu s novým trenérem Stanislavem Vozákem⁵³¹ zavítali v přípravě do Polska. V Lodži sehráli tři vítězné přátelské zápasy s mužstvem I. polské ligy Pomorzanin Toruň, třetím týmem ligy LKS Lodž a kombinovaným celkem Wukuas a Boruta Zgier.⁵³² Nejstarším a nejzkušenějším hokejistou, kterým disponoval Stadión v této sezóně, byl mnohokrát již zmiňovaný Milan Trégl. Hokejisté Dukly se týden před zahájením mistrovské soutěže připravovali pod vedením Stanislava Motla na Slovensku.⁵³³

Tu zahájily liberecké týmy 3. listopadu 1965, Dukla v Plzni a Stadión na domácím ledě s Motorletem Praha.⁵³⁴ Dukle se v premiérové účasti ve vyšší soutěži dařilo a celkově v tabulce skupiny A obsadila jako nováček 4. místo z osmi. S třiceti získanými body se umístila za VTŽ Chomutov, Motorem České Budějovice a Slávií Praha. Jistým sestupujícím z II. ligy v oddělení B se stal tým Stadiónu Liberec, kterému tato sezóna nevyšla a klesl do oblastní (tj. divizní) soutěže. Po nezdařilé sezóně, kdy mužstvo Stadiónu sestoupilo, bylo nutné provést několik změn v podobě příchodu nových hráčů.⁵³⁵

---

⁵²⁷ Stadión Liberec doplnily ve skupině B tyto týmy: Havlíčkův Brod, Bohemians, Hradec Králové, Kolín, Mladá Boleslav, Motorlet a Dukla Litoměřice.

(Zdroj: Vpřed, 3. srpna 1965, r. 6, č. 31, s. 4).

⁵²⁸ Válcovny trub a železářny.

⁵²⁹ SOKA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

⁵³⁰ Vpřed, 26. července 1967, r. 7, č. 30, s. 4.

⁵³¹ Stanislav Vozák – narodil se v roce 1933 v Uherském Hradišti. Hokej začal hrát ve Slezanu Opava, kde oblékal jako obránce prvoligový dres. Na vojně hrál za Duklu Litoměřice a v sezóně 1958/1959 se poprvé objevil v dresu Liberce zpočátku jako obránce, později v útočné řadě. Aktivním hráčem „Áčka“ byl do poloviny sezóny 1964/1965 a po odstoupení trenéra Motla byl jednomyslně jmenován výborem oddílu i hráčským kolektivem do funkce trenéra ligového mužstva.

(Zdroj: brožura Stadiónu Liberec z let 1965/1966, kterou vydal výbor oddílu ledního hokeje Stadiónu Liberec a je k dispozici v SOKA Liberec (fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno).

⁵³² Osobní archiv Josefa Pluhaře, Turnov 2010.

⁵³³ Vpřed, 2. listopadu 1965, r. 6, č. 44, s. 4.

⁵³⁴ Vpřed, 2. listopadu 1965, r. 6, č. 44, s. 4.

⁵³⁵ Do libereckého oddílu se vrátili Lustig a Kolář, přestup ohlásili také Vozka (z Litvínova) a Vrána (z Opavy).

(Zdroj: Vpřed, 8. srpna 1966, r. 7, č. 39, s. 4).

Od září 1966 se na sezónu 1966/1967 začala připravovat Dukla Liberec na zimním stadionu v Litvínově. Vedl ji trenér Luděk Ledvina, jež měl k dispozici 25 hráčů ze II. nebo dorostenecké ligy. Koncem září 1967 byla již liberecká hala pod střechou. První jubilejní zápas v ní sehráli hokejisté Dukly Liberec, kteří k přátelskému zápasu pozvali Duklu Jihlava, v jejíž sestavě mohli diváci zahlédnout bratry Holíky i další reprezentanty ČSSR. Zápas skončil vítězstvím hostujícího týmu 8:2.⁵³⁶

Stadión Liberec k zahajovacímu utkání sezóny pozval švýcarský celek HC Lausanne. Domáci v prvním utkání nového ročníku podali dobrý výkon, vítězství 2:1 si však odvezli hosté.⁵³⁷ Švýcarský tým, tentokrát však HC Davos⁵³⁸, přivítal i druhý reprezentant Liberce – Dukla. První mezinárodní utkání liberecké Dukly v její historii vyšlo vítězně pro armádní mužstvo, a to výsledkem 10:3. Pozvání na toto utkání přijal i trenér, hokejový zpravodaj a dlouholetý reprezentant Československa Jiří Tožička. Zápas z počátku hodnotil jako rozháraný, později se ale podle něj z duelu vyvinul „*boj plný dramatických momentů, rychlý, živý a zajímavý*“⁵³⁹. Z libereckých vojáků nejvíce ocenil „*Černého, Tůmu, Skalického a brankáře Šperla*“. Utkání hodnotil i předseda HC Davos a místopředseda švýcarského hokejového svazu Dr. Frei: „*Výkonem vašeho mužstva jsem udiven a nemohu uvěřit, jak jste takový kolektiv mohli dát v krátké době dohromady. Naši nehráli špatně, i když snad byli poněkud unaveni. To však nic nemění na skutečnosti, že Dukla Liberec v dnešní formě by porazila kterýkoliv tým Švýcarska. A ještě něco: tak vysokou porážku jsme v naší lize neutrpěli v celé historii švýcarského hokeje.*“⁵⁴⁰

Ve druhém mezinárodním utkání v historii hostila Dukla reprezentační družstvo Rumunska. Po úspěšné premiéře se švýcarským HC Davos znovu zvítězila, soupeři nastřílela devět branek, zatímco sama inkasovala pouze dva góly.⁵⁴¹ Tyto i další velmi dobré výsledky v přípravných zápasech vojáků vyvolaly zvýšený zájem o hokej v Liberci, který ustal po špatných umístěních Stadiónu.

K prvnímu mistrovskému zápasu zajížděla Dukla do Mladé Boleslavi, kam ji doprovázelo na 600 jejich příznivců. Zájezdy vojáků do cizího prostředí zajišťoval Klub

⁵³⁶ Vpřed, 27. září 1966, r. 7, č. 39, s. 4.

⁵³⁷ Vpřed, 18. října 1967, r. 7, č. 44, s. 4.

⁵³⁸ HC Davos – dlouholetý mistr Švýcarska a tradiční pořadatel Spenglerova poháru.

⁵³⁹ SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno.

⁵⁴⁰ SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno.

⁵⁴¹ Vpřed, 1. listopadu 1966, r. 7, č. 44, s. 4.

přátel Dukly Liberec⁵⁴² spolu s Dopravními podniky města Liberce. Členové Dukla klubu⁵⁴³ podávali přihlášky a zálohu u tajemnice MěstNV⁵⁴⁴, ostatní zájemci si mohli zajistit místenky v předprodeji na dispečinku Dopravních podniků na tehdejším Gottwaldově náměstí⁵⁴⁵, odkud se také konal odjezd autobusů. Pro ilustraci stála cesta do Mladé Boleslavi a zpět členy klubu 10 Kčs, nečleny 15 Kčs.⁵⁴⁶ Utkání s Auto-Škoda Mladá Boleslav hrané na velmi špatném ledě bylo rozhodnuto až v poslední třetině. Těsné vítězství 2:1 si odvezli hosté.⁵⁴⁷

Po 13 odehraných zápasech se liberečtí vojáci dostali do čela tabulky II. ligy. Ve druhé polovině soutěže však byli lepší její soupeři, ale celkové 4. místo z osmi účastníků bylo dobrým výsledkem. Velmi příznivě byla hodnocena zvýšená návštěvnost zápasů, ke které určitou měrou přispěla i krytá hala. Vždyť po první polovině soutěže držel Liberec prvenství v průměrném počtu diváků na zápas – 4150 diváků. Srovnajme např. s Bohemians, Litvínovem B nebo Motorletem, jejichž stadióny zely prázdnotou a průměrně na stadión chodilo 320, 400 a 700 diváků.⁵⁴⁸

Cílem Stadiónu se pro sezónu 1966/1967 stal návrat do II. ligy. V září převzal funkci trenéra Milan Trégl, který po ročníku 1965/1966 ukončil aktivní hráčskou hokejovou činnost. K dispozici měl 20 hráčů⁵⁴⁹, jejichž průměrný věk byl 22 let. Z přípravných utkání Stadiónu skončilo šest vítězně, pět prohrou a jedno remízou. Mistrovství oblastního přeboru bylo zahájeno až v polovině prosince. První zápas vyhráli Liberečtí proti Baníku Most 4:2⁵⁵⁰ a i v dalších bojích si vedli velmi dobře a po celý ročník se drželi na prvním místě. Dvě utkání před koncem rozhodli o prvenství v tabulce a o účasti

---

⁵⁴² Dukla klub měl stejnou vizi jako dnešní fankluby – sdružoval hokejové příznivce a zajišťoval zájezdy do cizích prostředí. Vznikl jako zájmový odbor VTJ Dukla Liberec a jeho členem se mohl stát každý občan starší 14 let, který pak na základě schválené přihlášky a po zaplacení jednorázového zápisného (v roce 1966/1967 činil poplatek 5 Kč) obdržel členský průkaz. Ročně pak musel ještě zaplatit členský příspěvek (1966/1967 10 Kčs). Stejně jako dnešní Fanklub, měl i Dukla klub své orgány. Byly jimi členská schůze, výbor a revizní komise.

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

⁵⁴³ O fanoušcích více pojednává kapitola 7. Fanoušci

⁵⁴⁴ Městský národní výbor.

⁵⁴⁵ Dnešní Soukenné náměstí.

⁵⁴⁶ SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno.

⁵⁴⁷ Vpřed, 8. listopadu 1966, r. 7, č. 45, s. 4.

⁵⁴⁸ SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno.

⁵⁴⁹ K dispozici trenérovi Tréglvi byli brankáři Vích a Lustig, obránci Blíženec, Trakal, Prokeš, M. Kolář, J. Kolář, útočníci Matuš-Kasík-Vozka, Hartl-Hofman-Krasnický, Haužvic-Navrátíl-Vrána a Hubka, Štör, Fanta. (Zdroj: Vpřed, 6. prosince 1966, r. 7, č. 49, s. 4).

⁵⁵⁰ Vpřed, 6. prosince 1966, r. 7, č. 49, s. 4.

v kvalifikaci o postup do II. ligy společně s vítězi východočeské a západočeské oblasti. Před největším konkurentem z Chomutova dosáhli v základní části náskoku dvou bodů. Z celkového počtu 20 plánovaných zápasů odehráli 17, protože třikrát bylo zaregistrováno vítězství 5:0 vzdáním soupeře. Celkově získali liberečtí hráči 36 bodů při skóre 124:30. Pro zajímavost můžeme uvést, že „na docílených 124 brankách se podíleli obránci 20 procenty, útočníci 68 procenty a zbylých 12 procent je nutno započítat kontumací tří zápasů. V kanadském hodnocení⁵⁵¹ vyšel jako vítěz z brankářů Vich, který pustil v průměru na jeden zápas 1,33 branek, z obránců získal prvenství Blíženec se 14 body a z útočníků Kasík s 21 body.“⁵⁵²

V kvalifikaci sehrál Stadión čtyři zápasy – dva s Duklou Letec Hradec Králové a dva se Sokolovem B. První zápas vyhráli liberečtí hokejisté doma proti Hradci 5:3, ale ve druhém zápase v Sokolově byli poraženi 1:4, čímž si zkomplikovali situaci v tabulce. Aby mohli postoupit, museli by v obou dalších utkáních zvítězit, přitom nad Sokolovem nejméně o 4 branky. Ve třetím zápase s Hradcem však po remíze 3:3 ztratili naději na vítězství kvalifikace, nestačilo ani poslední vítězství 7:3 nad Baníkem Sokolov, který se stal pro příští ročník účastníkem II. ligy. „A“ mužstvo Stadiónu tímto nepostupem do II. ligy zamezil postupu do oblastní soutěže mužstvu Stadiónu B, které vyhrálo oddělení A I. třídy a muselo v ní zůstat i pro další sezonu⁵⁵³, neboť tehdy nebylo a ani dnes není možné, aby první i druhý tým klubu měl svého zástupce ve stejné soutěži.⁵⁵⁴

Ještě před zahájením ročníku 1967/1968 byla na podzim roku 1967 dokončena další část rekonstrukce zimního stadiónu. Diváci se dočkali kompletně hotové tribuny na západní straně, kde bylo připraveno 1.400 laminátových sedadel. Do haly se mohlo celkově dostavit cca 7 500 návštěvníků. V prostoru správní budovy, kde byly umístěny šatny, rozhlasové kabiny, sklady, sprchy a další prostory, byla otevřena restaurace. Zároveň bylo zprovozněno devět pokojů s hotelovým zařízením, které sloužily pro ubytování sportovců při jejich zápase v Liberci i pro běžné zájemce o ubytování.⁵⁵⁵

---

⁵⁵¹ Kanadské bodování odráží aktivitu hráčů při vstřelených brankách, sčítá se asistence na gól a autorství gólu. U brankáře je počítán průměr obdržených gólů na zápas.

⁵⁵² Vpřed, 21. února 1967, r. 8, č. 8, s. 4.

⁵⁵³ Vpřed, 7. března 1967, r. 8, č. 9, s. 4 a Vpřed 14. března 1967, r. 8, č. 11, s. 4.

⁵⁵⁴ Obvyklou hierarchií je, že první mužstvo startuje v soutěži vyšší a druhé mužstvo v soutěži nižší.

⁵⁵⁵ Vpřed, 8. srpna 1967, r. 8, č. 32, s. 4.

Před nastávající sezónou sehráli hokejisté jako každý rok mnoho přátelských zápasů. Vojáci z Dukly Liberec se střeli s vojáky z armádního mužstvo NDR, které vedlo I. ligu a disponovalo pěti reprezentanty - ASK Vorwärts Crimmitschou⁵⁵⁶. Proto se výsledek 3:0 pro liberecký tým stal překvapujícím a 3.500 diváků odcházelo z libereckého stadiónu spokojeno.⁵⁵⁷ Během přípravy pozvala Dukla i další mezinárodní týmy, s nimiž měla sehrát přátelské zápasy. Byl mezi nimi např. finký klub AIK Helsinky⁵⁵⁸ nebo mužstvo první švýcarské ligy HC Lausanne.

Sezónu 1967/1968 zahájili hokejisté Dukly⁵⁵⁹ ve skupině B II. ligy⁵⁶⁰ na začátku listopadu s novým znakem na dresu. Původní kruh se šipkou a nápisem Dukla vystřídal znak města Liberce, v jehož dolní části byl umístěn znak vojenského oddílu. Po první polovině soutěže (tj. po 14 utkáních) byla situace v tabulce oddělení B taková, že každý z týmů měl šanci na čelní umístění, zároveň však žádné mužstvo nemohlo s jistotou tvrdit, že nebude bojovat o udržení. Ve vyrovnané skupině nakonec zaujala Dukla již potřetí čtvrté místo s dosaženým skóre 101:87. Nejlepším střelcem byl vyhodnocen Kašťák s 20 vstřelenými góly a nejúspěšnější útočnou řadou první: Kapoun – Kašťák – Hora, které se dohromady podařilo vstítit soupeřům 43 branek. Druhou ligu opustil tým Tatra Kolín, který paradoxně dokázal porazit dvakrát zvítězivší Hradec Králové, jedenkrát druhou Slávii a třikrát libereckou Duklu.⁵⁶¹

Po skončení soutěže se k vojákům vyjádřil mjr. Bachura: „*Naše skupina je velmi vyrovnaná. Nebylo sice mužstva, které bychom neporazili, ale každé také dokázalo porazit nás. Vzhledem k tomu, že každý rok děláme mužstvo prakticky z dorostenců a juniorů, je dosažené tradiční čtvrté místo opět úspěchem. Tím nechci říci, že se nemůžeme pokoušet o*

---

⁵⁵⁶ ASK Vorwärts Crimmitschou vedl Čechoslovák Bláha – dříve trénoval Duklu Litoměřice.

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

⁵⁵⁷ Vpřed, 26. září 1967, r. 8, č. 39, s. 4.

⁵⁵⁸ Ve středu finského týmu hráli čtyři reprezentanti Finska a za zmínku jistě stojí, že je trénoval dlouholetý reprezentant Československa Augustin Bubník, ten samý Augustin Bubník, který byl odsouzen ve vykonstruovaném procesu B. Modrý a spol. v 50. letech.

⁵⁵⁹ Trenér Luděk Ledvina měl k dispozici tyto hráče: brankáři Hoznourek, Švejda, Smrt, obránci Kolář, Urban, Daněk, Bártl, Špaček, Vejvoda; útočníci: Marx, Stelšovský, Tůma, Hora, Kašťák, Kapoun, Jonák, David, Říha, Trojan, Valášek, Dipold, Pospíšil. Po první čtvrtině soutěže odešel trenér Ledvina, jeho místo převzal R. Krupička a v závěru 1. poloviny soutěže opustil tým také obránce Špaček, místo něho přišel útočník Burda.

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

⁵⁶⁰ Účastníci II. ligy skupiny B: Dukla Liberec, Sparta ČKD Praha, Spartak Motorlet Praha, Spartak Třebíč, Tatra Kolín, Slavia Praha, Spartak Hradec Králové a Autoškoda Mladá Boleslav.

(Zdroj: Historie.hokej.cz. [online]. URL: <<http://historie.hokej.cz/>>. 11. dubna 2010).

⁵⁶¹ SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno.

*lepší umístění. Co je teď hlavní? Rozřešit otázku stabilního trenéra, který bude mít pro věk mužstva potřebné pochopení a potřebnou náročnost, doplnit mužstvo hráči, jejichž hokejové, ale i charakterové kvality dají záruku pro dobrý kolektiv a sportovní kázeň. A potom příprava, tvrdá a náročná příprava, kde si dres musí každý zasloužit.*⁵⁶²

Stadión Liberec⁵⁶³ znovu pod taktovkou M. Trégla zahájil Severočeský oblastní přebor⁵⁶⁴ během prosince. Po první polovině soutěže se držel na druhém místě a na první Chomutov B mu scházelo 5 bodů. Pak se ale pořadí vyrovnalo, neboť se liberecký tým dokázal svému rivalovi přiblížit na ztrátu pouhého jednoho bodu. A v závěru se dokonce dostal před svého soupeře, o dva body vyhrál skupinu a postoupil do kvalifikace o II. ligu, kde se mu stali soupeři Jiskra Havlíčkův Brod a Kovo Holoubkov.⁵⁶⁵

Kvalifikační turnaj se hrál stejně jako dříve dvoukolově a do vyšší soutěže postoupil tým s největším počtem získaných bodů. První zápas hrál Stadión v Havlíčkově Brodě, kde dokázal domácí mužstvo porazit 2:1. V Liberci si pak poradil proti Holoubkovu výsledkem 7:1 a potom ho čekal před libereckým publikem nejdůležitější zápas s týmem z Vysočiny jako druhým aspirantem postupu. Tento rozhodující moment neušel ani sportovní redakci periodika Vpřed: „Zahajovací třetina přinesla oboustranně nervózní hru, ale i čisté konto. Ve druhé části se sice hosté ujali vedení, ale jejich radost trvala jen jednu minutu, domácí vyrovnali a naopak těsně před odhroukáním znovu překonali výborného Blažka. A když na začátku poslední třetiny domácí vsílili třetí branku, bylo prakticky rozhodnuto. Tři minuty před závěrečným zvukem sirény zvýšil Stadión na 4:1. Po ohlášení poslední minuty domácí jako by vypnuli, jako kdyby přestali brát soupeře na vědomí – a dvě laciné branky v jejich síti potvrdily, že hra končí až po uplynutí poslední vteřiny.”⁵⁶⁶ Bez ohledu, jak dopadne poslední zápas Stadiónu s Holoubkovem⁵⁶⁷, měli Liberečtí po dvouleté přestávce jistý postup do II. hokejové ligy.

---

⁵⁶² SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno.

⁵⁶³ V této sezóně nastoupili za Stadión tyto hráči: brankáři Lustig, Klimeš a Vích; obránci Trakal, Prokeš, Blíženec, Kolář J., Smola, Hanzlík, Matuš a útočníci Vavříčka, Gajdoš, Hartl, Hubka, Jaroš, Kasík, Vozka, Trafina, Smrž, Vrána, Ubry, Haužvic a kapitán Krasnický. Pomocníkem hlavního trenéra Milana Trégla byl Josef Pluhař.

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

⁵⁶⁴ V oblastním přeboru byli soupeři Stadiónu tyto: Slovan Louny, Dukla Litoměřice, Dynamo Trmice, DMH Chudeřín, Secheza Lovosice, VTŽ Chomutov B a Baník Most.

(Zdroj: Vpřed, 5. prosince 1967, r. 8., č. 49. s. 4).

⁵⁶⁵ Vpřed, 27. února 1968, r. 9, č. 9, s. 4.

⁵⁶⁶ Vpřed, 12. března 1968, r. 9, č. 11, s. 4.

⁵⁶⁷ Ten nakonec skončil 12:4 pro Stadión.

4.4. Etapa 1968/1969 – 1976/1977

Druhou polovinu 60. let lze považovat za dobu liberalizace ve společnosti, jejímž vyvrcholením bylo tzv. Pražské jaro. Ze strany Sovětského svazu však sílil tlak proti tomuto procesu, jenž vyvrcholil v noci z 20. na 21. srpna 1968 vpádem vojsk Varšavské smlouvy na území Československa, včetně Liberecka. Na území Liberecka vstoupila vojska Varšavské smlouvy už v 0:15 hodin, kdy byla proražena hranice u Hrádku nad Nisou. Do samotného města přijely tanky okolo půl druhé v noci. V tu dobu je potkávali především lidé, kteří se vraceli domů z různých nočních podniků. Domnívali se, že jde o vojenské cvičení. Okolo 3:15 se poprvé v Liberci ozvala střelba, jejímž následkem bylo první zranění. Probouzející se obyvatelé začali tušit, že se děje něco špatného. Na tuto událost vzpomněl i Jiří Plodek: „*To jsem byl na vojně (Dukla Liberec). 21. srpna 1968 ve 4 ráno jsme se vzbudili. To byl rachot. Létala letadla a my jsme nevěděli, co se děje. Za chvíli poplach a už jsme stáli venku před kasárnami. Nikdo nevěděl nic. Pak jsme slyšeli střelbu – tanky. Vydali nám samopaly a ostré náboje. Naštěstí se nic nestalo.*“⁵⁶⁸ V brzkých ranních hodinách se ulice Liberce začaly zaplňovat lidmi, kteří projíždějícím vojenským kolonám dávali najevo svůj odpor, hrozili tankům pěstmi, házeli po nich různými předměty a snažili se jim bránit v cestě. Okolo sedmé hodiny ranní již byla oblast poblíž radnice zaplněna zástupy lidí, kteří chtěli vyjádřit svůj nesouhlas se sovětskou okupací. Vojáci útoky opětovali palbou. Nejvíce postiženi byli lidé ukrytí u vchodu do Radničního sklípku. K dalšímu vážnému incidentu došlo před polednem, když jeden z tanků projíždějící dnešním náměstí dr. Edvarda Beneše vybočil ze své dráhy a narazil do podloubí sousedícího s radnicí a prorazil sloup, čímž došlo k sesuvu prvního patra domu. Podloubí bylo v té chvíli plné lidí, na které v tu chvíli začaly padat části domu. Celkově si okupace v Liberci vyžádala devět obětí⁵⁶⁹, což je po Praze druhý největší počet mrtvých v celé republice.⁵⁷⁰

---

⁵⁶⁸ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁵⁶⁹ Oběti libereckého masakru jsou jmenováni na pamětní desce na stěně radnice. Mezi ně patřili: Březina Vincenc, Čížek Miroslav, Dragoun Zdeněk, Fialka Josef, Kobr Bohumil, Kuliš Jindřich, Libečková Eva, Starý Rudolf, Veselý Stanislav.

(Zdroj: MAREK, J. a kol.: *Srpen 1968 v Liberci*, Liberec 2008, s. 86).

⁵⁷⁰ LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008, s. 31 – 37.

Vzhledem k událostem byl v Liberci obrovský zájem o informace. Lidé si přáli vědět, co se stalo, kdo to způsobil, kde jsou jejich známí a příbuzní, jak reagují hlavní představitelé státu apod. Informovanost občanů se v Liberci podařila udržet na velmi vysoké úrovni, neboť místní média nebyla obsazena okupačními vojsky. Významnou roli plnilo periodikum Vpřed vycházející pod názvem Svobodný Vpřed, které dvakrát až třikrát denně přinášelo čerstvé zprávy a stalo se tak hlavním zdrojem informací. Mezi 21. – 30. srpnem vydalo 14 mimořádných čísel.⁵⁷¹ 21. srpna 1968 pobývali v Liberci na návštěvě také Václav Havel a Jan Tříska. Oba se do dění v Liberci ihned zapojili. Václav Havel psal každodenní komentáře do regionálního rádia, kde je Jan Tříska poté předčítal. Zároveň vystupovali v narychlo zřízeném televizním studiu. „Viděl jsem, jak sovětské tanky na náměstí rozbořili podloubí, které zasypalo několik lidí. Viděl jsem, jak se pomátl velitel tanku a začal zběsile střílet do davu. Viděl jsem a zažil mnoho dalších věcí, z nichž nejsilněji na mě působil ten zvláštní fenomén solidární pospolitosti, který byl pro tuto dobu tak příznačný (...) Ten týden pro mě znamenal zážitek, na který asi těžko někdy zapomenu.“⁵⁷², vzpomněl Václav Havel v roce 1998.

Liberec stejně jako i jiná města v Československu zaplavila vlna protiokupačního humoru. Téměř na každém rohu se objevovala vtipná hesla projevující nesouhlas s okupací a reagující na události ve městě (*Rudí bratři! Vraťte se do svých rezervací. Winnetou, Báli jsme se Západu, napadli nás z Východu*⁵⁷³, *Pan Brežněv je velké pták, chce nám zbourat Benešák*⁵⁷⁴). Nápisů byly malované barvou na volných plochách ve městě, na zdech, chodnicích, plotech, ve výlohách, objevovaly se i ručně psané plakáty. Tyto spontánní reakce vystřídal organizovaný odpor, který se projevil v několika podpisových akcích a při různých manifestacích a shromážděních. Ty byly v týdnu od 21. srpna téměř na denním pořádku. Zároveň v mnoha oknech visely vlajky s černou páskou a mnozí lidé nosili na svých oděvech připevněnou trikoloru se jmény státních představitelů.⁵⁷⁵

Výraznou úlohu ve městě hrály také skupiny trampů, které se spojily s Městským národním výborem a nabídly svoji pomoc. Na základě toho jim bylo svěřeno odstranění názvů ulic, náměstí i čísel domů, což významně znesnadnilo orientaci ruským tankům.

⁵⁷¹ LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008, s. 40.

⁵⁷² MAREK, J. a kol.: *Srpen 1968 v Liberci*, Liberec 2008, s. 100.

⁵⁷³ MAREK, J. a kol.: *Srpen 1968 v Liberci*, Liberec 2008, s. 49.

⁵⁷⁴ LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008, s. 40.

⁵⁷⁵ LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008, s. 45 – 46.

Všude se tak objevilo jednotné označení *Dubčekova ulice* apod. I v následujících dnech trampové dále pomáhali, a to při vykonávání strážní služby.⁵⁷⁶

Oběti tragických událostí v srpnu 1968 byly v Liberci pohřbeny během dvou hromadných pohřbů, kterých se zúčastnilo více než 5000 lidí. Nad městem zavlál černý prapor na znamení smutku připevněný na radniční věž skupinou libereckých horolezců.⁵⁷⁷

Ačkoli byly tyto události pro všechny občany tehdejšího Československa zcela zásadní a důležité, z hráčského pohledu hokejisty se toho příliš mnoho nezměnilo. Naopak z vyjádření pamětníků vyplívá, že přestože je tyto události velmi zasáhli jako vojáky, studenty, pracující apod., tak z čistě hokejového hlediska se údajně nic nezměnilo: „*Samostatný klub situaci až tak neprožíval, protože sport v té době byl celkem dobře zabezpečený díky státním podporám. Politickou vazbu to samozřejmě mělo, ale nikdo z hráčů se jí nezabýval.*“⁵⁷⁸

V září 1968 byla dokončena druhá etapa rekonstrukce zimního stadiónu. K největším změnám patřila výměna ledové plochy a chladicího systému. Stávající plocha byla vyrovnána do roviny a na ni bylo položeno a zavařeno 24 km nových trubek, které přikryla betonová pokrývka. Chladicí látkou již nebyla solanka, nýbrž čpavek umístěný ve dvou nádržích ve strojovně, které byly uloženy v hloubce čtyři metry. Nový systém značně zvýšil chladicí výkon, původní kapacita kompresorů 460 kW/h se zvedla na 900 kW/h, což umožňovalo chlazení při daleko vyšších teplotách než dříve, a bylo tedy možné vyrobit led i v letních měsících. Hokej v Liberci se stal celoročním sportem. Ke změně na stadiónu patřilo i to, že hokejové mantinely nebyly uloženy pevně jako dříve, ale tak, že je bylo možné vyjmout z osazení a plochu upravit pro jiný sportovní nebo společenský účel (např. košíková, box, házená, tanec, výstavy, konference aj.). Krytá hala tedy již neměla sloužit výhradně zimním sportům.⁵⁷⁹

Po postupu Stadiónu se obě liberecká mužstva Stadión i Dukla ocitla v sezóně 1968/1969 opět ve stejné soutěži a díky reorganizaci II. ligy, která spojila obě „české“ skupiny A i B v jednu, také poprvé ve stejném oddělení. Nově se tedy seskupilo 16 týmů⁵⁸⁰

---

⁵⁷⁶ LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008, s. 46.

⁵⁷⁷ LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008, s. 53.

⁵⁷⁸ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

⁵⁷⁹ Vpřed, 18. července 1968, r. 9, č. 29, s. 4.

⁵⁸⁰ Kromě Dukly a Stadiónu byly do II. ligy zařazeny týmy: Škoda Plzeň, AŠ Mladá Boleslav, Slavia Praha, Motorlet/I. ČLTK Praha, Dukla Písek, Slovan Ústí n. L., VTŽ Chomutov, Spartak Hradec Králové, CHZ

dohromady a soutěž byla hrána namísto čtyřkolového systému dvoukolovým. První dva kluby postupovaly do kvalifikace o nejvyšší soutěž a poslední dva naopak čekal sestup.

Stadión i Duklu tradičně postihlo před začátkem sezóny mnoho změn v podobě výměn hráčů.⁵⁸¹ Dukla se na nové období připravovala pod staronovým vedením Stanislava Motla, který se po dvouletém působení mimo hranice Československa vrátil k mužstvu, jenž přivedl do II. ligy, od července – nejprve suchými tréninky, od srpna pak na ledě v Jihlavě a od září v libereckém působišti. Na vojně v Dukle Liberec byl v té době Jiří Plodek, jenž na Stanislava Motla zavzpomínal: „*To byl takový speciální trenér (smích). On byl před Duklou dva roky v Rusku. A Rusko je známé náročnou fyzickou přípravou a náročnými tréninky, jak říkají – Těžko na cvičišti, lehko na bojišti. A s tímto přišel Motl do Liberce. Pro nás to byla hrozně těžká letní příprava. My jsme běhali po Ještědu s činkami apod. (smích), ale bylo to dobré, člověk měl pak fyzickou kondici ještě dlouhou dobu.*“⁵⁸² I Stadión Liberec se už v přípravě setkal s novým trenérem – Jaroslavem Volfem⁵⁸³, druhým trenérem mužstva byl zvolen dřívější kouč libereckého týmu Jiří Večeřa.

Oba liberecké celky zahajovaly soutěž s mužstvy ze stejného města – Písku. V premiéře ligy získala Dukla na domácím ledě oba body, když v devatenáctibrankové

Litvínov B, Jitex Písek, Dukla Litoměřice, Slavia Karlovy Vary, Spartak Třebíč a Sparta ČKD Praha B. (Zdroj: Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 11. dubna 2010).

⁵⁸¹ Z Dukly odešli Kašťák, Marx, Kolář, Hora, Tůma, Jonák, Stelšovský, Hoznousek, Valášek a Trojan a přišli brankáři Sýkora a Plodek, obránci Daič, Šupík, Chlupáč a Liška, útočníci: Urban, Vlk, Kabeláč, Sochůrek, Novotný, Němec a Švejda. V listopadu došlo ještě k výměně brankářů – odešel Zdeněk Smrt, jehož nahradil Miroslav Kapoun.

(Zdroj: SOKA Liberec, fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

Do Stadiónu přišli Hoznousek, Burdys, Tůma, Kahoun, Valášek, Schejbal, Koukal, Slezák, po skončení vojenského výcviku se vrátili Trojan, Hofman, Mráček a brankář Jan Holý; z dorosteneckého mužstva byl přeřazen Ctibor Jech.

(Zdroj: Vpřed, 6. srpna 1968, r. 9, č. 32, s. 4).

⁵⁸² Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁵⁸³ Jaroslav Volf - bývalý reprezentant Československa a dlouholetý ligový hráč SONP Kladna, se narodil v roce 1933 v Kladně. Původně hrál házenou (Tankista Praha), ke které se dostal na vojenské službě v letech 1953-1955. Pak se definitivně rozhodl pro hokej a poprvé v sezóně 1956/1957 oblékl ligový dres Kladna, za nějž odehrál do roku 1966 11 sezón. V letech 1958 - 1961 byl členem národního hokejového mužstva, v roce 1960 se s ním účastnil ZOH. V roce 1959 vyhrál s Kladnem titul přeborníka republiky za první místo v nejvyšší československé soutěži. V roce 1962 se stal nejlepším střelcem ligy. Za národní mužstvo sehrál 55 utkání, v dresu Kladna odehrál na 800 zápasů. V roce 1966 odešel na rok do Chomutova, pak se vrátil zpět do Kladna a v sezóně 1967/1968 působil jako hrající trenér v divizním mužstvu Švermova, které dovedl až do kvalifikace o II. ligu. V sezóně 1968/69 podepsal smlouvu se Stadiónem Liberec jako trenér prvního týmu.

(Zdroj: brožura Stadiónu Liberec z let 1968/1969, kterou vydal výbor oddílu ledního hokeje Stadiónu Liberec a je k dispozici v SOKA Liberec (fond: soudobá dokumentace - sport, hokej, nezařazeno).

přestřelce porazila Jitex Písek 11:8, Stadión Liberec v hostujícím prostředí prohrál s armádním klubem Duklou Písek 1:2.⁵⁸⁴

První historické liberecké mistrovské derby se hrálo 2. prosince 1968. „*Hrdiny byli oba brankáři: Hoznourek u Stadiónu a Kapoun u Dukly*“, reflektoval Vpřed. Vítěze se liberečtí příznivci nedočkali, neboť duel skončil nerozhodným výsledkem 4:4.⁵⁸⁵ Značnou pozornost a celou řadu dohadů vzbudilo v Liberci i další derby mezi libereckými mužstvy. Za nepříznivého stavu pro Duklu 1:5 odešli ve 47. minutě vojáci z ledu. Tento případ dodatečně řešila disciplinární komise v Praze, která po několikahodinovém jednání rozhodla o zastavení činnosti trenéra Dukly S. Motla na jeden měsíc, o zastavení činnosti mužstva Dukly na jedno utkání (proto liberečtí vojáci prohráli s Duklou Litoměřice kontumačně 0:5) a o uhrazení nákladů oběma rozhodčím, kteří zápas řídili, a zástupci Stadiónu Liberec, kteří se museli zúčastnit jednání na disciplinárním řízení.⁵⁸⁶

Derby v Liberci byla mezi diváky tradičně velmi oblíbená, jak mezi fanoušky, o čemž svědčí výpověď Václava Ulvra: „*Když se oba týmy sešly v jediné soutěži, byl to obrovský zážitek.*“⁵⁸⁷, tak mezi hráči: „*Na derby s Duklou vzpomínám velmi rád. Tenkrát vojáci nikterak oblíbení nebyli. Výjimkou byl liberecký klub, který měl vynikající tým a mezi lidmi oblíbený byl. My jsme je spíš doháněli a tím pádem derby v Liberci to byly svátky. Stadion i Dukla měli svoje fanoušky, takže na zápasech bylo plno a všichni to velice prožívali. Dukla měla fanoušků méně, zato velmi dobře organizovaných.*“⁵⁸⁸, řekl Ctibor Jech.

Stadión zakončil působení ve II. lize vítězstvím nad Hradcem Králové a zajistil si tak v tabulce celkové 9. místo. Dukla se umístila po kontumaci zápasu, který měla sehrát s Duklou Litoměřice, na 10. příčce.⁵⁸⁹

Na výroční konferenci Stadiónu Liberec, která se konala v březnu roku 1969 po skončení předchozího ročníku, se přítomní mohli seznámit s hospodářskou stránkou jednoty. Na vstupném (včetně permanentek) se údajně vybralo 134.184 Kčs. Pět hokejových družstev spotřebovalo za sezónu 2.684 kusů hokejek a 69 brankářských

⁵⁸⁴ Vpřed, 30. října 1968, r. 9., č. 42, s. 4.

⁵⁸⁵ Vpřed, 10. prosince 1968, r. 9., č. 48, s. 4.

⁵⁸⁶ Vpřed, 25. února 1969, r. 10, č. 8, s. 4.

⁵⁸⁷ Rozhovor s Václavem Ulvrem, 31. května 2010, Liberec.

⁵⁸⁸ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

⁵⁸⁹ Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 14. dubna 2010.

v celkové hodnotě 111.123 Kčs. Za propůjčení hrací plochy činily poplatky 231.793 Kčs, cestovné a stravné 116.222 Kčs, refundace mzdy 79.698 Kčs.⁵⁹⁰

V březnu roku 1969, několik měsíců po sovětské okupaci, povzbuzovali obyvatelé Československa národní tým na mistrovství světa ve Stockholmu. A když na šampionátu porazil československý tým dvakrát mužstvo Sovětského svazu, zvedla se v Československu vlna nadšení, mnozí lidé chápali vítězství nad Sověty jako symbolickou pomstu za vpád socialistických zemí Varšavské smlouvy 21. srpna 1968. Slavili i hokejisté v Liberci, ale pouze privátně, jak uvedl František Blíženec: „*My jsme fandili, ale jen mezi sebou, soukromě.*“⁵⁹¹

Roku 1969 proběhla na zimním stadiónu v Liberci výměna strojního zařízení, která umožnila výrobu ledu při daleko vyšších teplotách než dříve. A tak byl v létě toho roku uspořádán hokejový turnaj v rámci Libereckých výstavních trhů, jehož se zúčastnilo 8 mužstev (švédský druholigový celek Örebro, Bratislava, Jihlava, Gottwaldov, Chomutov, Pardubice, Ústí nad Labem a Liberec s kombinovaným týmem Dukly a Stadiónu). Letní turnaj pořádaný ve dnech 27. července až 3. srpna a hraný o pohár města Liberce vyhrál Slovan Bratislava. Pořadatelům soutěž přinesla zklamání v zájmu veřejnosti: „*Po zjištění, že prvoligová mužstva nastoupí bez svých nejlepších, tj. československých reprezentantů (měli ve stejném termínu soustředění v Opavě), klesla návštěvnost na jednotlivé dny na pouhé stovky a ani vyvrcholení při finále nezaznamenalo v hledišti větší návštěvu jak 1.000 příznivců.*“⁵⁹²

V srpnu 1969 nastalo 1. výročí sovětské okupace. V mnoha domácnostech se dne 21. srpna 1969 objevily hořící svíčky na znamení toho, že lidé nezapomněli. V některých městech došlo ke srážkám skupin mladých lidí s bezpečnostními složkami. Jak vypadala situace v libereckých kasárnách, mezi nimiž byli i hokejisté Dukly Liberec, popsal Jiří Plodek, který byl toho roku na základní vojenské službě u Dukly Liberec: „*21. srpna 1969 – Když lidé pořádali demonstrace, v kasárnách měli strach, aby se něco nestalo, takže se zamkly všechny zbraně a vojákům byly místo nich rozdány hokejky (smích) a my (vojáci) jsme byli rozestavěni kolem kasáren a měli jsme je bránit těmi hokejkami (smích). Jenomže*

---

⁵⁹⁰ Vpřed, 11. března 1969, r. 10, č. 8, s. 4.

⁵⁹¹ Rozhovor s Františkem Blížencem, 7. června 2010, Liberec.

⁵⁹² Vpřed, 5. srpna 1969, r. 10, č. 31, s. 4.

*ty hokejky byly na celou sezónu a ti kluci, ne hokejisti, normální vojáci, je prodávali. A teď se najednou zjistilo, že my nemáme hokejky a tak jsme jeli shánět nové.*⁵⁹³

Jednou z příprav hokejistů Dukly pod vedením S. Motla na novou sezónu 1969/1970 byla účast na turnaji v NDR v Grimmitschau, kde se vojákům podařilo vyhrát všechny zápasy, čímž se stali vítězi turnaje a obdrželi pohár. Nejprekvapivějšího výsledku dosáhli proti týmu Dynamo Weisswasser, mistrem NDR, v jehož řadách působilo osm reprezentantů.⁵⁹⁴ Stadión vedl od letní přípravy Vl. Galina, před začátkem soutěže byl však z funkce trenéra odvolán a mužstvo převzala trenérská dvojice Pluhař – Vozák.⁵⁹⁵

Druhá liga začala 2. listopadu 1969 a hrála se stejným systémem jako v sezóně předchozí, tedy se 16 účastníky.⁵⁹⁶ Ani jednomu z libereckých týmů nevyšel úvodní zápas hraný s píseckými mužstvy. Stadión na domácí půdě remizoval 5:5 s Jitexem Písek, Dukla Liberec prohrála s celkem Dukly Písek na jeho hřišti 6:3.⁵⁹⁷

V 11. kole II. hokejové ligy došlo k rivalskému střetnutí obou libereckých oddílů. Dlouhou dobu hráli hokejisté bez vstřeleného gólu. Na začátku třetí třetiny vedla Dukla 2:0, Stadión ale dokázal po střelách Vozky a Haužvice vyrovnat. Během několika dalších minut získala Dukla znovu vedení. Minutu a půl před koncem odvolal Stadión brankáře a hrál se šesti hráči. Vyrovnat ale nedokázal, naopak Dukla vítězství potvrdila gólem do prázdné sítě.⁵⁹⁸ Tehdejší trenér Stadiónu Josef Pluhař na zápas o dva měsíce později zavzpomínal: „*Dvě třetiny jsme měli hru ve své moci a po dvou chybách jsme nakonec inkasovali branky a prohráli 2:4.*“⁵⁹⁹ Také druhé derby v sezóně 1969/1970 vyhrála Dukla, a to poměrem 1:5.⁶⁰⁰

Ze začátku soutěže se obě liberecká mužstva pohybovala na konci tabulky, ale zatímco Dukla dokázala svoje postavení vylepšit a obsadit celkové 5. místo, Stadión se ocitl na pozici sestupu. O jeho definitivní záchraně rozhodlo 28. kolo (z celkových 30 kol),

---

⁵⁹³ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁵⁹⁴ Vpřed, 14. října 1969, r. 10, č. 41, s. 4.

⁵⁹⁵ Vpřed, 3. března 1970, r. 11, č. 17, s. 4.

⁵⁹⁶ Motor Č. Budějovice, Dukla Písek, VTŽ Chomutov, Spartak Hradec Králové, Dukla Liberec, Baník Sokolov, AŠ Mladá Boleslav, Slavia Praha, Jiskra Havlíčkův Brod, I. ČLTK Motorlet Praha, Tatra Kolín, Stadion Liberec, Slovan Ústí n. L., Slavia Karlovy Vary, Jitex Písek, CHZ Litvínov B. (Zdroj: Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 14. dubna 2010).

⁵⁹⁷ Vpřed, 4. listopadu 1969, r. 10, č. 44, s. 4.

⁵⁹⁸ Vpřed, 9. prosince 1969, r. 10, č. 49, s. 4.

⁵⁹⁹ Vpřed, 6. února 1970, r. 11, č. 10, s. 4.

⁶⁰⁰ Vpřed, 10. února 1970, r. 11, č. 11, s. 4.

když nebezpečí odvrátil ziskem dvou bodů, kterých dosáhl ve střetnutí s kolektivem Slovanu Ústí nad Labem na libereckém kluzišti výsledkem 4:2.⁶⁰¹ Nakonec se umístil na 12. příčce.

Pro zajímavost si uveďme několik statistických údajů: V domácím prostředí vyhrála Dukla 11 zápasů, dvakrát remizovala a jen dvakrát prohrála. Venku byla již méně úspěšná, z 15 zápasů vyhrála 4, třikrát přivezla remizu a osmkrát prohru. V počtu branek zaznamenala celkově aktivní skóre 126:100. Nejlepším střelcem se stal Čech, který dokázal proměnit 18 příležitostí v branku, z obránců si střelecky nejlépe vedli Chuchel a Obrtlík, oba vstřelili 7 gólů. Brankář Miroslav Kapoun chytil ve 27 zápasech, Jiří Plodek byl nasazen do 11 utkání, z nichž 3 dochytil bez vystřídaní. Kapoun pustil na jeden zápas v průměru 2,7 gólů (ze 100 obdržel 73), Plodek 2,4 branek. V kanadském hodnocení obsadili první místa z obránců Kohout (15 bodů) a z útočníků Čech (92 bodů).⁶⁰² Stadión vykazoval v průběhu soutěže kolísavou formu, v domácím i cizím prostředí se mu dařilo obdobně: doma vyhrál šestkrát, jedenkrát remizoval a osmkrát prohrál; z venkovních zápasů přivezl 5 výher a 10 proher. Celkové skóre bylo pasivní 103:123. Nejlepším střelcem byl vyhlášen František Vozka, kterému se podařilo vsítit 15 branek, z obránců je nutno vyzdvihnout Františka Blížence, jenž proměnil 10 gólů.⁶⁰³

Ještě před začátkem nové sezóny došlo v Dukle Liberec ke značné změně. Dne 1. ledna roku 1970 bylo zřízeno Armádní středisko Dukla Liberec, jehož podřízenou jednotkou se stalo vojenské středisko Dukla Jihlava. Zhruba po půl roce po tomto vytvoření navrhl trenér Dukly Jihlava Jaroslav Pitner⁶⁰⁴, aby hokejové druholigové mužstvo v Liberci

---

⁶⁰¹ Vpřed, 17. února 1970, r. 11, č. 12, s. 4.

⁶⁰² Vpřed, 3. března 1970, r. 11, č. 17, s. 4.

⁶⁰³ Tamtéž.

⁶⁰⁴ Jaroslav Pitner – nar. 1926, zem. 2009 – legendární trenér Dukly Jihlava a československé hokejové reprezentace; začínal jako útočník, pak se z něj stal brankář - chytil za Moravii Olomouc a poté za Křídla vlasti Olomouc. Avšak brzy aktivní hráčskou kariéru ukončil a postavil se na střídačku Olomouce jako trenér. V roce 1958 vystřídal Jiřího Antona v Dukle Jihlava a stal se na dlouhých 24 let jejím hlavním trenérem. Žádný jiný trenér nepůsobil tak dlouhou dobu v jednom v klubu. Říká se, že z Dukly Jihlava vybudoval „tým snů“, přivedl do ní např. bratry Holíky, Jana Suchého, Jana Klapáče a mnoho dalších, z nichž většina se pak uplatnila i v národním mužstvu. Jaroslav Pitner dovedl Duklu Jihlava k osmi z celkových dvanácti titulů v lize. V letech 1966 - 1973 vedl spolu s Vladimírem Kostkou československé národní mužstvo, se kterým získal stříbro na ZOH v roce 1968 v Grenoblu a o čtyři roky později na dalších ZOH v Sapporu bronz. Největším úspěchem byl titul mistrů světa na domácím šampionátu v Praze v roce 1972, kde československým tým získal titul mistrů světa po 23 letech. V Dukle skončil Jaroslav Pitner jako trenér v roce 1982 již v důchodovém věku. Nakonec si trénování protáhl ještě o šest let. Dva a půl roku působil v německém Landshutu a pak tři roky v Plzni, kde definitivně skončil s trénováním v roce 1991. Ještě v roce 2008 pravidelně chodil jako divák na zápasy Dukly Jihlava. V roce 2009 zemřel.

nebylo samostatným družstvem, nýbrž B mužstvem Dukly Jihlava. Tento návrh byl schválen, což znamenalo sloučení oddílů ledního hokeje Dukly Jihlava a Dukly Liberec v rámci AS Dukla Liberec. Tím, že se oba oddíly staly součástí jednoho útvaru, byly vytvořeny dvě mužstva ledního hokeje A a B (tedy Dukla Jihlava a Dukla Jihlava B). Posláním B mužstva se stalo soustředit hráče, jejichž výkonnost pro A tým nestačila a až do této doby museli sedět jako náhradníci na lavičce. Velitel Dukly Liberec Otto Janoušek přirovnal tento způsob „*k systému farmářských mužstev profesionálních NHL*“.⁶⁰⁵

Po neúspěšném ročníku Stadiónu se vedení toho oddílu rozhodlo pro změnu trenéra, kterým se stal dlouholetý brankář Litvínova Josef Bruk⁶⁰⁶. Se suchým tréninkem začali hráči již po skončení sezóny, od září pak hráli na ledě řadu přípravných zápasů.

V závěrečných přípravách na novou sezónu se oba liberecké celky zúčastnili soutěže „O pohár Československa“, jež připravil Československý svaz ledního hokeje pro všechny druholigové týmy, které byly rozděleny do pěti skupin, z nichž jedna byla hrána v liberecké zimní hale (Stadión Liberec, VTŽ Chomutov, Dukla Hodonín a Slávia Karlovy Vary). Liberecká Dukla, která se poprvé představila pod hlavičkou Dukla Jihlava B, hrála ve skupině Hodonín se Slovanem Hodonín, TŽ Třinec, Spartak Třebíč a Dukla Písek; po čtyřech vítězstvích vyhrála svoji skupinu a postoupila do finálových bojů. Stadión se ve své skupině umístil na třetí příčce.⁶⁰⁷

Druhá hokejová liga byla zahájena 1. listopadu. V 11. kole mistrovské soutěže přišlo na zimní stadión v Liberci namísto tradičních několika stovek diváků dva tisíce příznivců. Důvod byl jasný – liberecké derby. „*Od první minuty se na ledové ploše*

(Zdroj: Osobnosti.cz. Jaroslav Pitner. [online]. URL: <<http://www.osobnosti.cz/jaroslav-pitner.php>>. 12. června 2010).

⁶⁰⁵ Vpřed, 14. srpna 1970, r. 11, č. 64, s. 6.

⁶⁰⁶ Josef Bruk se narodil v Nové Pace a začínal sportovní kariéru jako běžec na lyžích. K hokeji se dostal originálním způsobem, podobně jako Jan Holý –když po základní škole odešel studovat do Brna, spoluhráči ho přemluvili, aby si s nimi zkusil hrát hokej a když viděli, že to s jeho bruslením není žádná sláva, postavili ho do branky. Josef Bruk pak u hokeje už zůstal, v dorostu přešel do ODA Trenčín, na vojně chytal v Dukle Zřídlo Karlovy Vary, po vojně rok v Dynamu Karlovy Vary, pak přešel do Litvínova, kde působil osm let. Z Litvínova odešel do Prahy, kde stál v brance tří pražských týmů: Slávie, Sparty a Motorletu, v němž v 36 letech aktivní kariéru ukončil a začal s trénováním – nejprve u dorostu ve Spartě, později se stal vedoucím tréninkového střediska mládeže v Holešovicích a zároveň působil u juniorského národního týmu. V roce 1970 se stal trenérem Stadiónu Liberec, pak odešel do Dukly Trenčín a v roce 1986 do Jihlavy, kde se poprvé začal věnovat tréninku brankářů. Jeho jméno proslulo hlavně díky spolupráci s Dominikem Haškem nebo Petrem Břízou. V roce 2005 se Josef Bruk stal oficiálním trenérem spartánských brankářů – nejenom A mužstva, ale i dorostu a juniorů.

(Zdroj: hcsparta.cz. [online]. URL:< <http://www.hcsparta.cz/>>. 27. dubna 2010).

⁶⁰⁷ Vpřed, 11. září 1970, r. 11, č. 72, s. 6, Vpřed, 29. září 1970, r. 11, č. 77, s. 4 a Vpřed, 2. října 1970, r. 11, č. 78, s. 6.

odehrávalo sportovní drama, které skončilo až poslední vteřinou hry“, komentoval redaktor libereckého Vpřed. V první třetině se diváci branky nedočkali, teprve ve 37. minutě zvolali fanoušci Dukly „gól“. Za několik minut vojáci stav zvýšili na 2:0, ale hráčům Stadiónu se podařilo vyrovnat. Stav se do konce utkání již nezměnil a rivalské střetnutí tak skončilo remizou.⁶⁰⁸

Druhé derby sezóny viděli Liberečtí ve 25. kole. Podle dosavadních výsledků v ročníku, kdy se Dukla pohybovala v přední části tabulky a Stadión ohrožený sestupem na jejím druhém konci, byl favoritem vojenský celek. Po dlouhé době se krytá hala v Liberci opět alespoň trochu zaplnila, když 1138 platících diváků přišlo na tradiční derby v očekávání, jak Stadión dopadne. Z vítězství (5:2) se radovala Dukla.⁶⁰⁹

Nepříznivé výsledky Stadiónu vedly opět k výměně trenérského postu. 10. února 1971 došlo k dohodě mezi Stadiónem Liberec a Bohuslavem Rejdou⁶¹⁰, dlouholetým hráčem a později trenérem Tesly Pardubice.⁶¹¹ Předposlední kolo II. ligy mezi Stadiónem a týmem Autoškoda Mladá Boleslav rozhodlo, že třetím, kdo v případě nepostupu jednoho ze dvou účastníků skupiny v kvalifikačním turnaji soutěž opustí, nebude liberecký Stadión, který si výhrou 4:2 zajistil důležité dva body v tabulce⁶¹², v níž zaujal konečné 11. místo. Dukla se umístila v silné konkurenci na 4. příčce.

Stadión z odehraných 30 utkání zvítězil pouze devětkrát, 4 zápasy hrál nerozhodně a 17 jich prohrál. Celkovou sezónu refleктоval Vpřed takto: „*Nemastné, neslané výkony hokejistů přilákaly do hlediště minimum diváků, takže Stadión měl jednu z nejslabších návštěv soutěže. Ještě několik kol před jejím skončením patřil liberecký oddíl k vážným kandidátům sestupu. Prakticky v době největšího ohrožení dosavadní trenér Josef Bruk rezignoval a vedením mužstva byl pověřen* (do zvolení a nahrazení Bohuslavem Rejdou, pozn. K.K.) *Rudolf Krupička.*“⁶¹³

Pod novým trenérem začala příprava Stadiónu na sezónu 1971/1972 už 15. dubna. V kádru se objevilo několik nových tváří, z nichž nejvýznamnější Lindauer a Nejedlý ze

⁶⁰⁸ Vpřed, 8. prosince 1970, r. 11, č. 97, s. 4.

⁶⁰⁹ Vpřed, 8. prosince 1970, r. 11, č. 97, s. 4.

⁶¹⁰ Bohuslav Rejda – nejen dlouholetý hráč a později trenér prvoligové Tesly Pardubice, ale také po dva roky kouč reprezentačního celku Československa a vedoucí zahraničních mužstev (v Rakousku, Švýcarsku a Itálii působil přes šest let).

(Zdroj: Vpřed, 23. března 1971, r. 12, č. 23, s. 4).

⁶¹¹ Vpřed, 12. února 1971, r. 12, č. 11, s. 6.

⁶¹² Vpřed, 19. února 1971, r. 12, č. 14, s. 6.

⁶¹³ Vpřed, 23. března 1971, r. 12, č. 23, s. 4.

Sparty Praha. Ze základní vojenské služby se navrátili Polák a Masopust. Na ledě kryté liberecké haly se hokejisté připravovali od začátku srpna a již v tomto měsíci zhlédlo premiérový hokejový zápas nového ročníku tisíc návštěvníků, jež přišli podpořit v přátelském utkání Duklu Liberec, která pozvala prvoligový CHZ Litvínov. Zápas vyhráli vojáci 4:2.⁶¹⁴ I Stadión sehrál v rámci přípravy na druholigovou soutěž jako každý rok několik přátelských zápasů, mimo jiných i mezinárodní utkání s tehdejšími předními mužstvem polské I. ligy KKS Pomorzanin Toruň, které vedl L. Svoboda. Polští hokejisté byli na libereckém zimním stadionu poraženi 7:4, přičemž všechny branky Stadiónu vstřelila útočná řada Jech (4) – Polák (2) – Masopust (1). Zápas navštívilo pouhých 200 diváků.⁶¹⁵

Komunistický režim často využíval sportu ke své propagaci. V době vlády jediné strany byly k těmto účelům zneužívány také film, hudba či literatura, netknuty nezůstaly ani televizní a divadelní pořady.⁶¹⁶ V rámci oslav padesátileté existence Komunistické strany Československa se v říjnu 1971 konal třídenní turnaj druholigových týmů. Uspořádáním jedné ze skupin byl pověřen Stadión Liberec (ve skupině společně s Duklou Jihlava B, Duklou Písek a Autoškoda Mladá Boleslav). Hrál se systémem „každý s každým“ a až na poslední den byl připraven duel mezi libereckými mužstvy. Ani Stadión ani Dukla doposud nezaznamenali porážku, takže derby mělo určit, kdo z těchto dvou celků postoupí do finálových bojů. Když Stadión vedl nad vojáky 4:0, zdálo se, že je o zápase i o vítězi rozhodnuto, ale vojáci dokázali hru vyrovnat a střetnutí nakonec skončilo nerozhodným výsledkem 5:5. Remíza znamenala, že o vítězi turnaje rozhodne lepší poměr branek, díky kterému se vítězem turnaje stalo vojenské mužstvo Dukla Jihlava B.⁶¹⁷

II. liga začala 31. října 1971 pro mužstvo Stadiónu na domácím ledě se Slovanem Ústí, pro Duklu v Hradci Králové s místním Spartakem. Oba celky zahájily soutěž vítězně.⁶¹⁸ Ke konci roku 1971 prožilo A mužstvo Stadiónu historickou událost, kdy poprvé v dějinách libereckého klubu byl do národní reprezentace Československa vybrán hráč z jeho celku. Prvním československým reprezentantem, jež pocházel z řad prvního

⁶¹⁴ Vpřed, 31. srpna 1971, r. 12, č. 69, s. 4.

⁶¹⁵ Vpřed, 7. září 1971, r. 12, č. 71, s. 4.

⁶¹⁶ Příklad vlivu komunistického režimu na kulturní produkci je možné vysledovat např. ve filmu „Císařův pekař, pekařův císař“ v agitační písni „Ten dělá to a ten zas tohle“. Jan Werich v písni zpívá: „*Když všichni všechněm všechno dáme, tak budem všichni všechno mít dohromady.*“

⁶¹⁷ Vpřed, 26. října 1971, r. 12, č. 85, s. 4.

⁶¹⁸ Stadión vyhrál 5:2, Dukla 5:4.

týmu Stadiónu Liberec, se stal pravý obránce Vladimír Nejedlý⁶¹⁹, který byl vybrán pro vánoční zájezd B. mužstva ČSSR do Dánska.

Nejnavštěvovanějšími a nejlákavějšími zápasy v Liberci byla tradiční derby. Na první z nich v sezóně 1971/1972 přišlo 4.000 diváků. Jak zápas vypadal, popsal novinář Vpředu ve sportovní rubrice: „*Za stavu 4:1 již nebylo o vítězství Dukly pochyb. Ale Stadión ještě nekapituloval. Velkou šanci na zkorigování nepříznivého stavu měl ve 48. minutě, kdy došlo ke zranění Holého (brankář Stadiónu, pozn. K. K.) a útočník Walhauser šel odsedět celých pět minut. Holý byl odvezen k lékařskému ošetření a jeho místo zaujal Plodek. Pětiminutová přesilovka byla však vyjádřena jen jednou brankou, jejímž autorem byl v 50. minutě Jech. Naděje Stadiónu ještě jednou vzklíčila v 58. minutě, kdy při vlastním oslabení snížil na 4:3.*“ Vyrovnat však už nedokázal, naopak Dukla ještě zvýšila svůj náskok na 5:3.⁶²⁰

Odvětný duel byl sehrán v únoru 1972. Předcházela mu slavnostní ceremoniál, v němž byl za desetiletou činnost v oddíle odměněn vedoucí prvního útoku Stadiónu – Jaroslav Kasík⁶²¹, který je dlouhodobě spjat s libereckým hokejem - nejprve byl aktivním hráčem, pak trenérem a později i funkcionářem. Za Stadion Liberec hrál do roku 1974, pak se vydal na trenérskou dráhu mládeže, mimo jiné trénoval např. Petra Nedvěda, Leo Gudase, Zdeňka Orcta a další. Po vstupu firmy Syner (v 90. letech) do libereckého hokeje se stal jedním z viceprezidentů klubu. Nadále se také věnoval práci s mládeží. V letech 1973 – 1980 sepsal kroniku libereckého klubu a po celou dobu sbíral řadu materiálů a dokumentů, které uchovával, při stěhování ze Svijanské arény do Tipsport arény ale byly tyto cenné sbírky nenávratně ztraceny.

---

⁶¹⁹ Vladimír Nejedlý – tehdy dvacetiletý student 1. ročníku VŠST v Liberci; reprezentoval Československo již jako dorostenec a v roce 1970 se účastnil ME v kategorii juniorů (stříbro), ve stejné době již oblékal prvoligový dres SONP Kladno, kde jako devítiletý žák začínal. V roce 1970 přestoupil do Sparty Prahy a v roce 1971 do Stadiónu.

(Zdroj: Vpřed, 24. prosince 1971, r. 12, č. 102, s. 6 a materiály uložené v SOKA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno).

⁶²⁰ Vpřed, 14. prosince 1971, r. 12, č. 99, s. 4.

⁶²¹ Jaroslav Kasík se narodil v roce 1943 a hokej začal hrát jako dvanáctiletý žák za Jiskru Koloru Liberec v roce 1955. V sezóně 1957/1958 začal hrát za dorost v liberecké Slavii KDPM. V ročníku 1961/1962 se dostal spolu s Víchem, Prokešem a Hofmanem do prvního mužstva Stadiónu, kde byl zařazen do třetího útoku společně s Baštou a Studničným. Vojenskou službu absolvoval v Hodoníně, kde hrál pouze divizní soutěž za místí Duklu. Pak se vrátil zpět do Liberce a v sezóně 1964/1965 se stal nejlepším střelcem Stadiónu, když vstřelil 17 branek (v útoku vedle něho tehdy stáli M. Trégl a M. Hofman).

(Zdroj: SOKA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno).

Mistrovskou soutěž zakončil Stadión na domácím ledě porážkou s Tatrou Kolín, Dukla remízou v Chomutově. Stadión zaujal v konečné tabulce II. ligy 7. příčku. Mužstvo liberecké Dukly zaznamenalo v tomto ročníku svůj dosud největší úspěch, když obsadilo 2. místo za plzeňskou Škodovkou. Za běžných okolností by z této pozice Dukla postoupila do kvalifikace o I. ligu, ale protože tu reprezentovala už Dukla Jihlava A, možnost postupu do nejvyšší soutěže získala Slavia Praha, která se umístila na 3. příčce.

Událostí začínající sezóny 1972/1973 se pro 7000 návštěvníků libereckého stadiónu stalo střetnutí československého celku s mužstvem NDR, v němž diváci mohli vidět řadu slavných hráčů reprezentující Československo, jako např. bratry Holíky, Ivana Hlinku, Jiřího Bublu a další. Utkání přineslo málo gólových šancí, s výsledkem 3:1 nebyl spokojen trenér ČSSR Jaroslav Pitner: „*Při převaze, kterou jsme v obou zápasech⁶²² měli, je nutné, aby padaly branky.*“⁶²³

Nový ročník II. ligy byl zahájen 1. listopadu 1972 a bylo naplánováno, že od sezóny 1973/1974 dojde k reorganizaci soutěže – zruší se „česká“ skupina A II. ligy, v níž hráli i Stadión a Dukla, a „moravská“ B. skupina⁶²⁴ a obě se spojí v jednu, ve které bude hrát pouze 12 týmů. Do „nové“ II. ligy postoupí z období 1972/1973 přímo prvních pět celků skupiny A a čtyři skupiny B. Mužstva na 6. – 8. místě oddělení A a 5. – 7. místě oddělení B budou hrát kvalifikaci a doplní soutěž na 12 celků.⁶²⁵ Cíle obou libereckých mužstev vyjádřili oba trenéři. Bohuslav Rejda uvedl: „*Cíl je určen reorganizací – chceme skončit mezi prvními osmi. Příprava, tréninkové možnosti i první výsledky ostatních mužstev ukazují, že to nebude nijak snadné.*“ Jiří Vrba vyjádřil možnosti vojenského týmu takto: „*Věřím, že se nám podaří umístit se mezi prvními pěti. Zopakovat loňské umístění bude velice těžké.*“⁶²⁶

V 11. kole hokejové ligy se střetli liberečtí rivalové a „*krytá hala po dlouhé době znovu připomínala vrčí kotel, vždyť asi 4500 diváků již co do hlasitosti něco vydá. A jistě z přítomných nebude nikdo namítat, když první letošní mistrovské derby označíme za dosud nejlepší, co do úrovně, bojovnosti i dramatickosti. A zůstal-li konečný výsledek nerozhodný,*

---

⁶²² 1. zápas s NDR hráli českoslovenští hokejisté v Ústí n. L. a skončilo remízou 2:2.

⁶²³ Vpřed, 29. září 1972, r. 13, č. 78, s. 6.

⁶²⁴ Toto rozdělení platilo od sezóny 1968/1969, předtím existovaly české skupiny dvě a moravská skupina jedna. K tomu byla ještě tzv. slovenská skupina.

⁶²⁵ Vpřed, 25. července 1972, r. 13, č. 59, s. 4.

⁶²⁶ Vpřed, 31. října 1972, r. 13, č. 87, s. 4.

*pak to považujeme za naprosto spravedlivé vyjádření průběhu vysoce zajímavého boje“*⁶²⁷, popsal Vpřed.

Ještě dvě kola předtím se na přední místo v tabulce II. nevyšší soutěže dostala Dukla Jihlava B hrající v Liberci. Toto umístění si již nenechala vzít a tři utkání před závěrem soutěže se stala jistým vítězem skupiny A. Stadión se po celou sezónu snažil ze 6. – 8. pozice útočit na 5. příčku přímo zajišťující postup do nově reorganizované soutěže v příštím ročníku. V posledních kolech ale naopak bojoval o kvalifikační postupová místa, tedy o umístění na 6. – 8. místě. O konečném pořadí i „osudu“ Stadiónu rozhodlo až poslední, 30. utkání II. ligy, ve kterém nešlo jenom o možnost účastnit se kvalifikace, ale také se v co nejlepším obraze ukázat domácím návštěvníkům v tradičním a divácky lákavém derby. Stadión Duklu 2:1 porazil a tím „zajistil“ pro Liberec další měsíc hokeje.

V kvalifikaci byli Stadiónu soupeři dvě „česká“ města: Hradec Králové a Ústí nad Labem a tři hokejovou hrou pro Liberec zcela neznámá „moravská“ města: Opava, Olomouc a Prostějov. Soutěž totiž do této doby byla koncipována tak, že česká a moravská města hrála v odlišných skupinách a ve vzájemných zápasech se nepotkávala. Hrál se systémem každý s každým, celkem tedy 10 zápasů. Stadión dokázal zvítězit až v 6. utkání, kdy porazil Prostějov, stále ale zaujímal poslední, jedinou nepostupovou příčku. Po 8. zápase s Opavou, který vyhrál, se posunul v tabulce o jedno místo před Hradec Králové, jehož v následujícím kole musel porazit, aby si zajistil udržení II. ligy i v příštím období. Na tento duel se přišlo podívat 2500 návštěvníků libereckého stadiónu, kteří viděli vítězství Stadiónu 4:1, jenž si rozdílem jediného bodu zajistil účast ve druhé nejvyšší domácí hokejové soutěži pro sezónu 1973/1974.⁶²⁸

Zápasy kvalifikace dohrával Stadión už bez odstoupivšího Bohuslava Rejdy. 1. června 1973 převzal trenérskou taktovku Miloslav Havlát⁶²⁹, pod jehož vedením začal liberecký klub přípravu na sezónu 1973/1974 s měsíčním zpožděním. Na své začátky v Liberci později zavzpomínal: „*Když jsem se v červnu ujal vedení mužstva, začátky nebyly,*

⁶²⁷ Vpřed, 8. prosince 1972, r. 13, č. 98, s. 6.

⁶²⁸ Vpřed, 20. března 1973, r. 14, č. 22, s. 4., Vpřed, 27. března 1973, r. 14, č. 24, s. 4., Vpřed, 30. března 1973, r. 14, č. 25, s. 6. a Vpřed, 3. dubna 1973, r. 14, č. 26, s. 4.

⁶²⁹ Jméno Miloslava Havláta je spojeno s královopolským ledním hokejem (Brno), kde hrál jako obránce mimo jiných po boku československých reprezentantů Bouzka, Ošmery, V. Bubníka, Pantůčka a dalších. V Brně hrál Havlát po dobu 20 let, později tam působil jako trenér. Ve stejné roli byl zaměstnán také v Dukle Hodonín a Tatře Kopřivnice. V roce 1973 přišel do Liberce, aby se stal hlavním koučem prvního mužstva Stadiónu.

(Zdroj: SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno).

*jak tomu ostatně bývá skoro všude, nikterak lehké. Na tréninky docházelo pravidelně pouze 12 hráčů celého kádru, chyběla potřebná fyzická připravenost, u mnohých i životospráva. Po čase jsem poznal, že mezery v tréninku se dají systematickou prací dohnat.*⁶³⁰

Ještě před začátkem nově reorganizované soutěže zažil liberecký zimní stadión střešní rekonstrukci, což reflektovaly i liberecké noviny Vpřed „*Plechovou střechu haly zimního stadiónu v Liberci už ohlodal pořádně zub času a tak dostává důkladnou generálku. Starý, zrezivělý a hlavně děravý plech se vyměňuje za nový se speciálním povrchem.*“⁶³¹

II. liga pod novým názvem Česká I. Národní hokejová liga (I. NHL)⁶³² s 12 účastníky⁶³³ z českých i moravských měst poprvé hrajícími ve stejné skupině (mezi nimi byly i týmy Stadión Liberec a Dukla Jihlava B), byla zahájena již 16. září, protože zúžením 16 týmů na 12 bylo rozhodnuto o hraní soutěže čtyřkolovým způsobem.⁶³⁴ Oba v Liberci hrající kolektivy odstartovaly I. NHL úspěšně. Dukla Jihlava B zdolala v liberecké zimní hale s novou střechou tým ČLTK Praha 6:1, Stadión začínal také nad pražským mužstvem - Slavií a v hlavním městě zvítězil 4:2.⁶³⁵

Po první polovině stál v tabulce Stadión jen jedno místo za Duklou na 9. příčce. Sumístěním byl Miloslav Havlát spokojen. Jako klad týmu uvedl trenér Stadiónu bojovnost všech hráčů, nedostatek ovšem viděl v obranné hře. Ještě před 2. polovinou soutěže přišli do mužstva dvě opory – Jaroslav Nedvěd⁶³⁶ z Litvínova a Stanislav Prýl

---

⁶³⁰ SOKA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

⁶³¹ Vpřed, 22. června 1973, r. 14, č. 49. s. 6.

⁶³² Vedle české I. NHL existovala také slovenská I. NHL.

⁶³³ Gottwaldov, Ingstav Brno, Baník ČSA Karviná, Slezan Opava, Slovan Ústí n. L., Stadión Liberec, ZVVZ Milevsko, Slavia Praha, Dukla Jihlava B, Prostějov, MDS Olomouc, I. ČLTK DP Praha.

(Zdroj: Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 20. dubna 2010).

⁶³⁴ Vpřed, 14. září 1973, r. 14, č. 73. s. 6.

⁶³⁵ Vpřed, 18. září 1973, r. 14, č. 74. s. 4.

⁶³⁶ Jaroslav Nedvěd s hokejem začínal v Jihlavě, po skončení základní školy odešel na střední průmyslovou školu do Liberce, kde začal hrát v dorostu za Lokomotivu Liberec a v průběhu dorosteneckých let nastoupil také do mužstva dospělých. Základní vojenskou službu nastoupil v Litoměřicích, po ní odešel hrát do Litvínova, kde zůstal po dobu osmi let. Během nich byl také členem reprezentačního B-týmu Československa a v širším výběru A-mužstva pro olympijský turnaj v Sapporu 1972. V roce 1974 se vrátil do Liberce, kde ve svých 34 letech (v roce 1978) ukončil aktivní hráčskou kariéru a začal trénovat. Nejříve po boku M. Havláta, pak Z. Uhera, po jehož odchodu se stal hlavním trenérem A mužstva Stadiónu. U koučování zůstal dodnes, střídavě trénoval muže, dorost i žáky. Jeho dva synové, Jaroslav a mladší Petr, oba absolventi školy U Školy, se také vydali směrem k hokeji. Jaroslav hrál dlouhou dobu za Spartu a pak na Slovensku, Petr Nedvěd hrál mnoho let v zámořské NHL a nyní působí v Liberci.

(Zdroj: hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 15. března 2010).

z Pardubic, jejichž účast, jak věřil kouč, „formu mužstva zvýší“.⁶³⁷ Příchod Jaroslava Nedvěda tematizoval v roce 2009 současný generální manažer Bílých Tygrů Ctibor Jech: „Já jsem se s Jardou setkal v týmu, když se vrátil z Litvínova. Pro Liberec to byla bomba. Přišel hráč na vrcholu sil, který za sebou měl skvělé roky v Litvínově. Byl to hráč, který tady v takové kvalitě do té doby nebyl a také dlouhou dobu určoval kvalitu týmu a mužstvo pozdvihl. Před jeho příchodem jsme se pohybovali v té dolní polovině tabulky, po jeho příchodu jsme šli nahoru a obsazovali místa v horní polovině. Hráli jsme v té době 1. národní hokejovou ligu. Jarda hrál tak dobře, že po dvou letech ho chtěl Litvínov zpět, Měďa už zůstal nadobro tady. Přirovnal bych to k situaci, kdy do současného kádru přišli kvalitní hráči z NHL a mužstvo šlo nahoru. Jarda byl kvalitní hráč, odstartoval kariéru v Liberci, potom získal ostruhy jinde, ale zase se vrátil zpátky a ty zkušenosti využil ku prospěchu celého libereckého hokeje.“⁶³⁸

Poprvé v II. národní hokejové lize se Stadión umístil na 6. místě před Duklou, která skončila devátá, čemuž mohla napovědět také v této sezóně čtyři odehraná derby, z nichž tři vyhrál civilní tým. Hokejisté Stadiónu Liberec zakončili I. NHL jako druhý nejlepší „český“ celek za Slovanem Ústím. Podle libereckého trenéra měl na tomto úspěchu velký podíl právě Jaroslav Nedvěd: „Nerad plýtvám pochvalnými slovy, ale Jarda Nedvěd byl opravdu posilou v pravém slova smyslu. Dokázal to nejen uměním na ledě, ale vůbec svou přítomností v mužstvu. Mohl jsem se na něho stoprocentně spolehnout a nebojím se říci, že má rozhodující podíl na našem konečném úspěchu.“⁶³⁹

Co se týče návštěvnosti, největší zájem v Liberci vedle derby zaznamenala utkání, ve kterých se představily zahraniční týmy. Druhou největší návštěvnost v sezóně 1973/1974 hlásila liberecká zimní hala 2. listopadu 1973, kdy se přišlo 4.000 diváků podívat na přátelský souboj vybraného libereckého mužstva složeného z hráčů Stadiónu a Dukly s v té době sedmnáctinásobným mistrem Sovětského svazu CSKA Moskva. Sověti v zápase nejprve 2:0 vedli, Liberečtí pak dokázali vyrovnat a dokonce zvýšit na 4:3, ale ve třetí třetině Moskvané vstřelili poslední branku a skóre bylo opět nerozhodné. Vítězný gól nakonec vsítil Pokorný a postaral se tak o „senzaci“, kterou v Liberci málokdo čekal.⁶⁴⁰

---

⁶³⁷ Vpřed, 4. ledna 1974, r. 15, č. 1, s. 4.

⁶³⁸ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 15. září 2009. (článek z 29. 12. 2004)

⁶³⁹ Vpřed, 12. dubna 1974, r. 15, č. 29, s. 6.

⁶⁴⁰ Vpřed, 6. listopadu 1973, r. 14, č. 88, s. 4.

Největší zájem v Liberci o hokej se projevil ve vyprodaném stadiónu (7.000 návštěvníků) v únoru 1974, kdy se v místí hale střetl vybraný liberecký tým s anglickými profesionály London Lions. „*Výkon libereckého mužstva byl výborný, možno říci vynikající. Obránci pozorně bránili, útočníci soustavně forčekovali a ani v rychlosti nezůstali v ničem za soupeřem, který je hokejem živ.*“, hodnotil zápas reportér Vpřed. K tomu je třeba snad dodat pouze výsledek: Liberec – London Lions 4:1.⁶⁴¹

Sezónu 1974/1975 odstartoval Stadión v dubnu suchými přípravami a od srpna se již rozbrusloval na domácím ledě, kde sehrál také několik přípravných utkání. Před začátkem I. NHL byl ve dnech 30. srpna až 1. září 1974 na libereckém zimním stadiónu uspořádán Stadiónem Liberec turnaj na počest 30. výročí Slovenského národního povstání. Liberecký tým se představil poprvé pod pozměněným názvem jako Stadión Pozemní stavby Liberec (Stadión PS), neboť během roku 1974 přešel pod patronát podniku Pozemní stavby Liberec. Kromě pořádajícího týmu se turnaje zúčastnila další druholigová mužstva – slovenská Dukla Trenčín a Ingstav Brno a pozvání také přijal prvoligový celek TJ Gottwaldov, jenž turnaj vyhrál. Stadión jediným vítězstvím nad Trenčínem se v konečné tabulce umístil na třetí příčce.⁶⁴²

Druhou sezónu I. národní hokejové ligy zahájilo 12 týmů⁶⁴³ 25. září 1974. Stadión přivezl z utkání s Kladnem B jeden bod, vojáci na libereckém ledě podlehli hostující Slávii Praha.⁶⁴⁴ Trenér vojáků kpt. Ladislav Šmíd v úvodu soutěže prohlásil „*že bude spokojen, když se jeho tým letos v I. NHL udrží.*“⁶⁴⁵ Dukla si opravdu nestála v soutěži dobře. Z posledního místa v tabulce se vymanila až po 12. odehraném zápase, ve kterém zvítězila v Praze nad Slávií. V závěru poslední třetiny I. národní hokejové ligy Dukla znovu klesla na poslední příčku a zůstala v pásmu ohrožení dvou přímo sestupujících mužstev. Nakonec se umístila na 10. místě, a sice přímo nesestoupila do nižší soutěže, ale stala se tzv. čekatelem. Totiž v případě nepostupu prvního Ingstavu Brno do I. ligy by sestoupil ještě 3. poslední tým, tedy Dukla Jihlava B, což se nakonec nestalo.

---

⁶⁴¹ Vpřed, 19. února 1974, r. 15, č. 14, s. 6.

⁶⁴² Vpřed, 3. září 1974, r. 15, č. 70, s. 4.

⁶⁴³ Ingstav Brno, VTŽ Chomutov, Slovan Ústí n. L., Baník ČSA Karviná, Stadión Liberec, Slezan Opava, ZVVZ Milevsko, Slavia Praha, Prostějov, Dukla Jihlava B, SONP Kladno B, Tatra Kopřivnice. (Zdroj: Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 20. dubna 2010).

⁶⁴⁴ Vpřed, 27. září 1974, r. 15, č. 77, s. 6.

⁶⁴⁵ SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

Stadión PS Liberec se po celou dobu soutěže pohyboval kolem 6. příčky a podle redaktora Vpředu „i ten největší pesimista musí uznat, že hokej v Liberci má neustále vzestupnou tendenci. Stadión Pozemní stavby, který hraje v I. národní hokejové lize, se svým výkonem zařazuje mezi průměrná mužstva. Samozřejmě, že nikdo nepočítá na postup do I. ligy. V této skupině je jasným favoritem Ingstav Brno, ale také se nepočítá, že by Stadión měl sestoupit, jako tomu bylo v minulých letech.“⁶⁴⁶ Po mnoha letech, kdy v Liberci hrály dva celky, to byl velký obrat – Stadión v „bezpečí“, Dukla „na chvostu“. Na konci sezóny v tabulce zaujal Stadión koncovou 5. pozici, což byl dosud nejlepší výsledek v historii tohoto týmu. Podle tehdejších hokejových odborníků se na velmi dobrém umístění podíleli hlavně oba brankáři Jan Holý a Jiří Plodek. Po skončení sezóny se se Stadiónem rozloučili dlouholeté opory Kasík, Kahoun a Skalický.

Na první mistrovský hokej sezóny 1975/1976 přišli diváci do liberecké zimní haly 24. září, kdy začala I. národní hokejová liga. Trenér Miloslav Havlát, který měl vést hokejisty Stadiónu již třetí ročník, si ještě před zahájením přál navázat na loňské umístění.⁶⁴⁷ Těsně před začátkem soutěže došlo k ojedinělé situaci. Výbor oddílu odvolal svého doposud úspěšného trenéra z funkce a vedením mužstva pověřil „staronového“ Milana Trégla.⁶⁴⁸ Důvod tohoto překvapivého a poměrně nepochopitelného kroku se mi doposud nepodařilo zjistit.

V prosinci roku 1975 byla v Liberci v městském sportovním areálu v Horním Růžodole otevřena druhá uměle ledová chlazená plocha společně s nově postavenou přetlakovou halou pro míčové hry. Výstavba těchto dvou sportovních zařízení, která stála tři milióny Kčs, probíhala pouhých 7 měsíců (od května do prosince).⁶⁴⁹

V průběhu celé sezóny se Dukla pohybovala na konci tabulky. O sestupu dvou týmů z I. NHL rozhodlo až předposlední, 43. kolo, ve kterém Dukla podlehla Opavě a sestoupila do II. NHL.⁶⁵⁰ Stadión Pozemní stavby nezopakoval loňské umístění v první polovině tabulky a obsadil 9. příčku. Zda tento obrat zavinila výměna trenéra, lze jen těžko soudit.

---

⁶⁴⁶ Vpřed, 29. listopadu 1974, r. 15, č. 95, s. 6.

⁶⁴⁷ Vpřed, 22. srpna 1975, r. 16, č. 67, s. 6.

⁶⁴⁸ Vpřed, 23. září 1975, r. 16, č. 76, s. 4.

⁶⁴⁹ Tuto informaci uvádí noviny Vpřed z 23. prosince 1975, r. 16, č. 102-103, s. 8 i materiály uložené v SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

⁶⁵⁰ Vpřed, 9. března 1976, r. 17, č. 19, s. 4.

Podle předsedy oddílu Stadiónu Oldřicha Kaušky se Milan Trégl „*zhostil své úlohy vcelku úspěšně.*“⁶⁵¹

Po osmi měsících se Milan Havlát vrátil k týmu Stadiónu.⁶⁵² V důsledku toho začala pro liberecký civilní tým příprava na sezónu 1976/1977 zhruba o měsíc později než v předcházejících letech. Na ledové ploše trénovalo mužstvo od počátku srpna, sehrálo několik přátelských zápasů a jako vyvrcholení přípravy uspořádalo ve dnech 10. – 12. září 1976 turnaj stavbařů, jehož se kromě pořádajícího Stadiónu zúčastnily týmy Ingstav Brno, MDS Olomouc a Dukla Jihlava B. Turnaj o pohár Ústředního výboru Odborového svazu zaměstnanců ve stavebnictví, který se konal v Liberci již druhým ročníkem, přinesl vítězství brněnskému celku. Hokejistům Stadiónu se příliš nedařilo a po dvou porážkách a jedné remíze stanulo na posledním čtvrtém místě za místním rivalem Duklou Jihlava B.⁶⁵³

V I. národní hokejové lize odehráli liberečtí hokejisté Stadiónu první zápas sezóny 1976/1977⁶⁵⁴ na domácím ledě 22. září. Cíl mužstva pro nastávající sezónu vyjádřil v rozhovoru s redaktorem Vpřed Milan Havlát: „*Chtěli bychom skončit v té lepší polovině tabulky. Držme se na zemi a přejme si především, aby to letos bylo pro nás klidnější než loni.*“⁶⁵⁵ Začátkem ročníku oslavil v dresu Stadiónu desetileté působení brankář Jan Holý⁶⁵⁶, který se mezi tři tyče dostal originálním způsobem, jak sám řekl: „*Do branky jsem se postavil v 16 letech. Do branky proto, že jsem byl malý a nikdo nechtěl chytat.*“⁶⁵⁷

Po první polovině hokejové ligy se liberecký celek zařadil na 4. místo druhé nejvyšší domácí soutěže. Trenér Milan Havlát ještě v průběhu zrekapituloval vývoj svého týmu: „*Je jistě příjemné, že jsme se zařadili mezi nejlepší mužstva soutěže. Nelze to přeceňovat, ale o setrvání v silné čtyřce budeme tvrdě bojovat. Jsme nesporně lepším*

---

⁶⁵¹ Vpřed, 16. března 1976, r. 17, č. 21, s. 4.

⁶⁵² Vpřed, 21. května 1976, r. 17, č. 40, s. 6.

⁶⁵³ Toto informaci uvádí noviny Vpřed z 10. září 1976, r. 17, č. 72, s. 6 a ze 14. září 1976, r. 17, č. 73, s. 4 i materiály uložené v SOKA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

⁶⁵⁴ Stejně jako v předchozím roce měla I. NHL 12 účastníků (Slezan STS Opava, Ingstav Brno, Stadión Liberec, ZVVZ Milevsko, VTŽ Chomutov, Poldi SONP Kladno B, Slovan Ústí n. L., Baník ČSA Karviná, MDS Olomouc, Tatra Kolin, Spartak Hradec Králové, Prostějov), hrálo se systémem čtyřkolovým, tedy celkem 44 mistrovských zápasů, 2 poslední sestupovali do II. NHL, 3. od konce se stal tzv. čekatelem, do boje o I. ligy postupoval vítěz soutěže.

⁶⁵⁵ Vpřed, 21. září 1976, r. 17, č. 75, s. 4.

⁶⁵⁶ Jan Holý se narodil v roce 1947, po té, co se postavil do branky, rok chytal v dorostu, pak nastoupil základní vojenskou službu v Opavě a po vojně již začal chytat v „dospělém“ mužstvu Stadiónu Liberec.

(Zdroj: Vpřed z 8. října 1976, r. 17, č. 80, s. 6).

⁶⁵⁷ Vpřed, 8. října 1976, r. 17, č. 80, s. 6.

*mužstvem, než v posledních sezónách.*⁶⁵⁸ Během druhé poloviny I. NHL si Stadión ještě vylepšil pozici a konečným třetím místem v tabulce dosáhl největšího úspěchu v historii libereckého („civilního“) hokeje. Podle kanadského bodování se nejlepším útočníkem stal Vávra se 141 body, dále Polák 130 a Hlaváček 111, z obránců si nejlépe vedli Schejbal 64, Čermák 60 a Masopust 46. Nejlepším střelcem Stadiónu byl vyhlášen Polák, který vsítil 26 branek.⁶⁵⁹

Na úspěchy 70. let vzpomínal v roce 2010 Ctibor Jech: *„Hráli jsme na špici první národní ligy, a jelikož díky Pozemním stavbám tu bylo dobré zázemí, uvažovalo se o postupu do nejvyšší soutěže. V té době I. NHL byla soutěž vysoké úrovně, neboť extraliga byla naplněná špičkovými hokejisty, kteří nemohli odcházet do zahraničí. Tam se hráč mohl dostat, až když měl odehráno x sezón a zdravotně byl pomalu na odpis. To znamená, že všichni hokejisté byli tady. Ti nejlepší byli v extralize a spousta vynikajících byla i v této I. NHL. Takže i sem do Liberce přišlo spousta vynikajících hokejistů - Standa Prýl, Tonda Plíhal, Václav Černý, Jirka Titz, Jarda Nedvěd, Jarda Měrtl nebo Láďa Čermák. Ti vytvářeli kvalitu týmu. Potkal jsem se tak v týmu se spoustou vynikajících hráčů - nesmím zapomenout ani na Liberečáky, srdcaře, jako byli Jarda Kasík, Franta Vozka či Tonda Kahoun. Tehdy chodily do Svijanské haly výborné návštěvy, vzpomínám na památná derby s libereckou Duklou, která se později přejmenovala na Jihlavu B. To byly památné bitvy jak pro nás, tak i fanoušky. Atmosférou se tyto zápasy daly přirovnat k nejvyšší soutěži.*⁶⁶⁰

Dukla Jihlava B hrající v Liberci sestoupila v předchozí sezóně do II. národní hokejové ligy a v ročníku 1976/1977 byl jejím hlavním cílem znovu vybojovat I. NHL. Vojáci zahájili soutěž ve své skupině⁶⁶¹ o měsíc později než Stadión. „Liberecká“ Dukla se stala vítězem skupiny a postoupila do kvalifikace o boj do I. NHL, ve které nastoupila proti dvěma soupeřům: VTJ Písek a Meochema Přerov. Před domácími diváky oba zápasy prohrála, za to ve venkovním prostředí se jí dařilo a dvěma výhrami si zajistila návrat do I. národní hokejové ligy.

Hokejoví příznivci z města pod Ještědem navštěvovali řadu mezinárodních zápasů. V roce 1977 se událostí města stala návštěva hokejistů pocházejících z kanady, kolébky

⁶⁵⁸ Vpřed, 28. listopadu 1976, r. 17, č. 94, s. 6.

⁶⁵⁹ Vpřed, 25. března 1977, r. 18, č. 24, s. 6.

⁶⁶⁰ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

⁶⁶¹ Se Slávií IPS Praha, Autoškodou Mladá Boleslav, Duklou Litoměřice, Jiskrou Havlíčkův Brod, ČLTK Praha, Duklou Mělník a Spartakem Nové Město nad Metují.

hokeje. Mužstvo Montreal Stingers z univerzity Concordia v Montrealu sehrálo v Liberci přátelské utkání s výběrem hráčů Dukly Jihlava B. „*Co nejvíce překvapilo, vojáci byli bruslařsky lepší než většina hráčů Montrealu, stejně tak i střelba byla důraznější a přesnější na holích domácích hráčů*“, kteří zvítězili 7:3, napsaly okresní noviny Vpřed.⁶⁶²

4.5. Etapa 1977/1978 – 1984/1985

V sezóně 1977/1978 byl Liberec po roční přestávce zastoupen ve II. lize vedle Stadiónu i Duklou Jihlava B. Nový ročník odstartoval stejný den jako v minulé sezóně, tedy 22. září, opět s 12 mužstvy⁶⁶³ Čech a Moravy. Trenér vojenského celku, Ladislav Šmíd, viděl ambice týmu takto: „*Je to určitě lepší, vyrovnanější kolektiv než v loňské sezóně. Měli jsme v přípravě optimální podmínky, myslím, že především v obraně se nám podařilo odstranit loňské nedostatky. Dosavadní přípravné zápasy ukázaly, že by se ve hře mohla snoubit zkušenost hráčů druhého ročníku s bojovností nováčků. Úspěchem by bylo umístění někde v polovině tabulky.*“⁶⁶⁴ I Miloslav Havlát ještě před zahájením soutěže komentoval cíle svého celku, které viděl v umístění mezi pěti nejlepšími.⁶⁶⁵

Po první polovině soutěže se lépe dařilo armádnímu celku, který stanul na prvním místě I. národní hokejové ligy. Stadión po 22 kolech figuroval v tabulce na čtvrté příčce. Druhá polovina I. NHL a tedy i sezóna 1977/1978 byla uzavřena pro oba liberecké týmy vzájemným derby, které rozhodlo o konečném umístění. Oba týmy hrající ve městě pod Ještědem se zařadily mezi nejlepší – obsadily 3. (Dukla) a 4. pozici (Stadión) za Gottwaldovem a Opavou.⁶⁶⁶ Rivalských utkání sehrály oba celky tradičně čtyři, zajímavým momentem je údaj o klesající návštěvnosti zimního stadiónu v průběhu ročníku na tato utkání, ačkoliv si mužstva vedla po celou sezónu velmi dobře: první derby sledovala téměř zaplněná krytá hala, druhý zápas navštívilo 3.000 diváků, třetí 1.500 a na poslední derby přišlo pouhých 800 návštěvníků. Kromě dobrého umístění zaznamenal Stadión v této

---

⁶⁶² Vpřed, 4. ledna 1977, r. 18, č. 1, s. 4.

⁶⁶³ Gottwaldov, Slezan Opava, Dukla Jihlava B, Stadion Liberec, Slovan Ústí n. L., VTŽ Chomutov, ZVVZ Milevsko, Ingstav Brno, MDS Olomouc, Meochema Přerov, Baník ČSA Karviná, Poldi SONP Kladno B. (Zdroj: Historie.hokej.cz. [online]. URL:<<http://historie.hokej.cz/>>. 24. dubna 2010).

⁶⁶⁴ Vpřed, 13. září 1977, r. 18, č. 73, s. 4.

⁶⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶⁶ Vpřed, 14. března 1978, r. 19, č. 21, s. 4.

sezóně další úspěch: Nejlepším střelcem I. NHL se stal liberecký útočník Miroslav Polák⁶⁶⁷, který za celý ročník vstřelil 37 branek.⁶⁶⁸

V sezóně 1978/1979 se liberečtí fanoušci a příznivci populárního zimního sportu nedočkali oblíbených derby, neboť vojenský celek Dukla Jihlava B dlouhá léta spojený s libereckým armádním sportem se dnem 7. července 1978 rozloučil s působením ve městě pod Ještědem a nový ročník nastoupil v Písku. Tento počín vysvětlil velitel Armádního střediska vojenské služby Dukla Liberec pplk. dr. O. Janoušek: „*V současné době se výrazně posiluje kvalitativní složka vrcholového sportu a tím také přezkoumává kvalita všech družstev, která nesplňují požadavky vrcholového sportu a reprezentace státu. Vzhledem k tomu, že liberecká Dukla je střediskem vrcholového sportu se specifickým zaměřením na státní reprezentaci, bylo rozhodnuto přeargumentovat družstvo hokejistů jinam.*“⁶⁶⁹

Na začátku sezóny odehrál Stadión PS v hale libereckého zimního stadiónu dva přátelské mezinárodní zápasy s jedním z předních mužstev NDR – Dynamo Berlín. Za hosty nastoupilo osm reprezentantů NDR, přesto oba zápasy dokázal vyhrát liberecký celek.⁶⁷⁰ Srpnové zahájení sezóny se nesetkalo s příliš velkým zájmem veřejnosti, obě utkání navštívilo dohromady asi 800 diváků.⁶⁷¹

Mistrovství I. národní hokejové ligy začalo 28. září naposledy s 12 týmy v jedné skupině, neboť pro ročník 1979/1980 byla naplánována reorganizace, kdy I. česká NHL měla být rozšířena a doplněna o nejlepší tři účastníky z každé skupiny II. NHL⁶⁷² a o další, které postoupí z kvalifikačního turnaje, v němž si zahrají mužstva, která skončí v sezóně 1978/1979 na 11. a 12. místě I. NHL a na čtvrtých místech všech skupin II. NHL. Namísto jedné skupiny měly tedy být opět dvě – A a B. Miroslav Havlát vyjádřil cíl svého mužstva jako umístění se mezi pěti nejlepšími v soutěži.⁶⁷³

---

⁶⁶⁷ Miroslav Polák narozený v roce 1950 a spoluhráči přezdívaný jako „Rabák“ či „dědek“ začal s hokejem v 15 letech v žákovském týmu Slávia ODPM Liberec, pak přešel do dorostu. Vojenskou službu strávil částečně v dresu Dukly Praha a částečně v Dukle Příbram. V roce 1971 se vrátil do Stadiónu, tentokrát už do „A“ mužstva.

(Zdroj: Vpřed, 17. března 1978, r. 19, č. 22, s. 6).

⁶⁶⁸ Vpřed, 17. března 1978, r. 19, č. 22, s. 6.

⁶⁶⁹ Vpřed, 21. července 1978, r. 19, č. 58, s. 6.

⁶⁷⁰ 3:2 a 3:1.

⁶⁷¹ Vpřed, 15. srpna 1978, r. 19, č. 65, s. 4.

⁶⁷² II. Národní hokejová liga, třetí nejvyšší soutěž po extralize a I. NHL.

⁶⁷³ Tyto informace potvrzují noviny Vpřed z 19. září 1978, r. 19, č. 75, s. 4. i materiály uložené v SOkA Liberec, fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

Po první polovině soutěže stanul od tohoto ročníku (1978/1979) jediný liberecký celek na 7. místě, což pro vedení týmu znamenalo nespokojenost. Za nejvýznamnější negativum označil Miloslav Havlát špatnou střelbu a neproměňování šancí před brankou soupeře.⁶⁷⁴ Dohrát I. NHL na domácím ledě znemožnila Stadiónu havárie na zimním stadiónu v Liberci, a tak soutěž musel celek z Podještědí zakončit v mladoboleslavské hale.⁶⁷⁵

Postavení v tabulce nedokázal Stadión vylepšit a po skončení hokejové sezóny stálo jeho jméno na 7. příčce, stejně jako po první polovině, což podle vedení nebylo úspěchem. Vliv na nepříznivé výsledky týmu především v poslední třetině soutěže měly pravděpodobně kromě nehody na zimním stadiónu a ztráty domácího prostředí i vnitřní neshody v oddíle, jak uvedl sám kouč: „*Naše vztahy mezi hráči a výborem nebyly skutečně ideální. Je třeba věci diskuse, zda individuální pohovory výboru s hráči bez účasti trenéra jsou tou správnou formou.*“⁶⁷⁶ Další z možných příčin „špatného“ umístění mohly být i rodinné problémy M. Havláta, kdy mu na hokej zbývalo méně času, sám prohlásil: „*Jsem si toho vědom, ale mohl jsem se spolehnout na dobrou spolupráci s asistentem Nedvědem (Jaroslav Nedvěd, pozn. K. K.).*“⁶⁷⁷ Tyto a možná i další aspekty vedly k tomu, že po skončení ročníku se s mužstvem Stadiónu po šestileté spolupráci Miloslav Havlát rozloučil.

Velký úspěch v roce 1979 zaznamenal hokejista Stadiónu PS Jan Ludvig, odchovanec školy U Školy, student střední textilní průmyslové školy v Liberci, který byl na evropském hokejovém šampionátu v polském Tychy vyhlášen nejlepším útočníkem. Časopis Gól o něm napsal: „*V pěti ho přivedl kamarád mezi liberecké hokejisty, a talent ho rychle postrkoval dál: vždy hrál o kategorii výš, v dorostu pouhou jedinou sezónu. V reprezentaci měl být jedním z klíčových hráčů a svou roli také odehrál jako mistr. Po stránce hráčské inteligence a střelecké techniky snad neměl konkurenta.*“⁶⁷⁸

Kdo se v dubnu roku 1979 přišel podívat na městský stadión v Liberci na žakovský turnaj, mohl v hledišti vidět Matěje Bucknu, Kanaďana slovenského původu, jež je spjat s československým hokejem, kdy jako trenér národního týmu přivedl ČSR v roce 1947 k titulu mistra světa. Do liberecké haly zavítal kvůli synovi svého synovce Broňkovi

---

⁶⁷⁴ Vpřed, 12. prosince 1978, r. 19, č. 99, s. 4.

⁶⁷⁵ Vpřed, 14. února 1979, r. 20, č. 15, s. 6.

⁶⁷⁶ Vpřed, 23. března 1979, r. 20, č. 24, s. 6.

⁶⁷⁷ Vpřed, 23. března 1979, r. 20, č. 24, s. 6.

⁶⁷⁸ Gól, 27. dubna 1979, č. 15, s. 8.

Kvasničkovi. Pro novináře poskytnul i rozhovor, ve kterém mimo jiné prozradil: „*Je vidět, že hokej je u vás hodně populární a jsem rád, že se neubírá stejnou cestou jako u nás v Kanadě. Tam je hokej především velkým obchodem, majitelé chtějí zisky, hokejové zápasy se často mění v divoké šarvátky, divadlo. A ti nejmenší se v profesionálních manýrech zhlízejí, přebírají špatné a surové návyky.*“⁶⁷⁹

Do nově reorganizované soutěže se dvěma skupinami platné od sezóny 1979/1980 nastoupil Stadión s novým trenérem Zdeňkem Uherem⁶⁸⁰, jenž si jako cíl v novém působišti stanovil dosažení třetího místa v I. národní hokejové lize. Zvláštním způsobem se v tomto ročníku vyvíjel osud nejlepšího útočníka juniorské reprezentace v roce 1979 – Jana Ludviga, o kterého mělo po úspěchu v národním týmu zájem několik prvoligových mužstev, v první řadě Litvínov, pro nějž se mladý student rozhodl. 6. září 1979 Jan Ludvig telegraficky uvědomil matriční komisi, že svůj přestup do Litvínova odvolává (údajně pro nesplnění podmínek ze strany Litvínova) a vrátil se do Liberce, kde v hokejové dráze pokračoval.⁶⁸¹ S odvoláním Ludviga ale nesouhlasil Litvínov, který podal stížnost k revizním orgánům, podle jejichž rozhodnutí měl být liberecký hokejista hráčem CHZ Litvínov. Ten však přestoupit odmítl, a proto došlo mezi oběma oddíly k dohodě, podle níž měl Jan Ludvig ve Stadiónu hostovat, a to do 31. května 1980.⁶⁸²

Hokejisté Stadiónu skončili v sezóně 1979/1980 na 4. příčce, výbor oddílu však s tímto výsledkem spokojen nebyl. Již v průběhu ročníku došlo ze strany hokejového celku Tesly Pardubice k žádosti libereckého oddílu o uvolnění Zdeňka Uhera, který sice ve městě pod Ještědem podepsal smlouvu na dva roky, ale díky vzniklé dohodě mezi Libercem a Pardubicemi. Stadión trenéra po skončení sezóny uvolnil, a znovu stanul před otázkou, kdo povede liberecký hokej do dalšího období.⁶⁸³

---

⁶⁷⁹ Vpřed, 3. dubna 1979, r. 20, č. 27, s. 4.

⁶⁸⁰ Zdeněk Uher se narodil v roce 1936. Hokej začal hrát v rodném Holoubkově na přírodním ledě, jako dorostenec přestoupil do ligové Plzně, pak hrál v Pardubicích a pokračoval v nižších soutěžích v Tatře Kolín a ve Dvoře Králové nad Labem. Aktivní hráčskou kariéru ukončil v roce 1971. V roce 1964 začal trénovat – nejdříve nejmenší hokejisty a pak i starší celky Pardubic, vedl dokonce i československé juniory (v letech 1972 – 77). U dospělých začal v Dukle Liberec (1976 – 79) a v roce 1979 přišel do Stadiónu, kde působil pouze jednu sezónu. Od roku 1980 koučoval v Pardubicích, později také v Gottwaldově, Mladé Boleslavi nebo Českých Budějovicích. Zároveň účinkoval u reprezentace České republiky v letech 1994 – 1996 s Ludkem Bukačem a ziskem titulu mistrů světa ve Vídni více než třicetiletou trenérskou praxi zakončil. (Zdroj: GUT, K. – PRCHAL, J.: *100 let českého hokeje*, Praha 2008, s. 258).

⁶⁸¹ Vpřed, 19. října 1979, r. 20, č. 84, s. 6.

⁶⁸² Vpřed, 18. prosince 1979, r. 20, č. 101, s. 4.

⁶⁸³ Vpřed, 18. března 1980, r. 21, č. 23, s. 4.

Volba padla na bývalého úspěšného hráče Jaroslava Nedvěda, jehož asistentem se stal hrající Ctibor Jech.⁶⁸⁴ Národní liga v sezóně 1980/1981 doznala další významné změny v hracím systému. Stejně jako v ročníku 1979/1980 byly rozlosovány dvě skupiny, Stadión PS byl zařazen do první z nich (říkalo se jí také „česká“). Podle nové organizace nejdříve hráli v obou odděleních každý s každým dvoukolovým systémem, po první polovině soutěže prvních pět týmů z obou skupin vytvořilo samostatnou (tzv. finálovou skupinu) o deseti účastnících, která pak dále dvoukolově bojovala o titul přeborníka ČSR, který potom postupoval do kvalifikace o první ligu s vítězem slovenské národní hokejové ligy, která byla hrána na tři vítězná utkání. Mužstva, která se umístila na 6. – 12. pozici v původním rozdělení, nadále také hrála dvoukolovým způsobem, nikoli však o postup, ale o udržení se v I. NHL, neboť dva poslední přímo sestupovaly do krajských přeborů (celkem tedy 4).⁶⁸⁵

Nové rozdělení bylo vytvořeno z důvodu, že v minulých letech, kdy byla liga rozšířena z 12 na 24 týmů, se výkonnost mužstev ukázala velmi rozdílná. Už od prvních zápasů se tabulka rozdělila přibližně na dvě poloviny a slabší celky se silnějšími prohrávaly vysokým rozdílem. Nový systém měl utkání znovu přiblížit možnostem jednotlivých týmů a úroveň druhé nejvyšší domácí soutěže zatraktivnit.

Cíl trenéra, hráčů i výboru byl dán reorganizací zcela jasně, tzn. umístit se mezi prvními pěti a vybojovat tak finálovou účast ve druhé části soutěže. Po dobrém začátku přišla série nevyhraných zápasů, která znamenala pokles v tabulce na 9. místo. Předseda oddílu Stadiónu Slavomír Hartman komentoval příčiny slabších výsledků takto: *„Příčin je vždycky víc. Za hlavní považujeme skutečnost, že po počátečních dobrých výsledcích si mužstvo až příliš začalo věřit, nepřístupovalo k utkáním, zejména se slabšími soupeři, zcela*

---

⁶⁸⁴ Ctibor Jech do libereckého klubu přišel jako hráč Stadiónu v roce 1968 z Jihlavy. V libereckém dresu odehrál 15 sezon, s 650 odehranými zápasy patří v historii klubu mezi absolutní špičku. V roce 1983 se rozhodl ukončit hráčskou kariéru, kterou nahradil trenérstvím mužstva dospělých. Od května 1986 až do dubna 1992 působil jako mládežnický trenér. V roce 1991 začal navíc působit ve společnosti Stadion s.r.o., která měla pozvednout liberecký hokej. Od května 1992 až do dubna 1993 trénoval juniorské mužstvo Stadionu Liberec. V květnu 1993 začal znovu trénovat „A“ mužstvo ve druhé lize a zároveň se s Jaroslavem Kasíkem a Františkem Vozkou snažili získat strategického partnera pro podporu klubu. Ještě před sezónou se podařilo významného sponzora zajistit, a tak se znovu mohl Jech věnovat práci trenéra. Současně s „A“ mužstvem trénoval Jech také sportovní třídy, kde pomáhal vychovávat odchovance pro potřeby mužstva dospělých. Po postupu do I. ligy v roce 1995 skončil v pozici trenéra a začal se věnovat manažerské činnosti v klubu. Původně působil jako manažer-metodik týmu. Po postupu do extraligy se stal generálním manažerem klubu, tuto pozici zastává dodnes. Od května 2006 do června 2008 působil také ve funkci prezidenta Asociace profesionálních klubů ledního hokeje, roku 2008 je viceprezidentem Asociace, od roku 2010 je znovu jejím prezidentem. Pro liberecký hokej pracuje tedy více než 40 let. (Zdroj: hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>, 12. září 2009).

⁶⁸⁵ Vpřed, 19. září 1980, r. 21, č. 76, s. 6.

odpovědně, a po hrubých chybách pak najednou začalo ztrácet hlavu, ale také body. Zejména v utkáních doma jsme totálně zklamali.“⁶⁸⁶ V důsledku špatného umístění a nespokojenosti vedení byl snížen kádr mužstva a z funkce hrajícího asistenta byl uvolněn Ctibor Jech. Naopak tým byl znovu posílen Janem Ludvigem, který, jak už výše bylo avizováno, v Liberci hostoval do 31. května 1980, pak se ale musel vrátit zpět do Litvínova, kde však nedostával příležitost hrát a většinu času seděl na lavičce náhradníků. Jeho přestup zpět do Liberce matriční komise neschválila, ale záležitostí se pak zabývalo předsednictvo federálního svazu, které přestup Ludviga z CHZ Litvínov do Stadiónu Liberec schválilo.⁶⁸⁷

Na páté místo ztrácel Stadión jen několik bodů a po několika výhrách se brzy „vyšplhal“ do přední poloviny tabulky a po 22 kolech I. části národní hokejové ligy z páté příčky postoupil do nově se utvořivší finálové skupiny.⁶⁸⁸ V ní skončil na posledním, 10. místě, které zhodnotil prvním rokem nový trenér libereckého celku Jaroslav Nedvěd: *„Před sezónou jsme si vytkli za cíl účast ve finálové skupině o titul mistra ČSR – to se nám, byť s vypětím sil podařilo. Pak už jsme jen chtěli čestně obstát, skončili jsme desátí, domnívám se však, že bylo v silách kolektivu asi tak osmé místo.*“⁶⁸⁹

Ihned po skončení sezóny 1980/1981 začala v liberecké zimní hale další rekonstrukce. Byla rozpuštěna ledová plocha a došlo k odstranění starého betonového povrchu a starého chladicího potrubí. Byly vyměněny trubky, rozvody a kanály, byla nalita nová vrstva betonu, položeny nové podlahové krytiny, vymalovány všechny obvodové stěny, šatny a kabiny a staré dřevěné mantinely byly nahrazeny sklolaminátovými.⁶⁹⁰

Pro hokejisty Stadiónu PS znamenala přestavba ledové plochy nutnou přípravu pro ročník 1981/1982 namísto doma v Liberci na ledě v Litvínově. Na liberecký stadión vyjeli až 1. září (tedy o měsíc později než v minulých letech) a již v prvních dnech přivítali finské hokejisty Äsät Pori, s nimiž sehráli přátelský zápas.⁶⁹¹ Do mistrovství I. národní hokejové ligy, jež byla hrána stejným systémem jako v předchozí sezóně, vykročil liberecký kolektiv s cílem, který vyjádřil trenér Jaroslav Nedvěd: *„Pokusíme se, abychom si jako loni zajistili*

⁶⁸⁶ Vpřed, 18. listopadu 1980, r. 21, č. 93, s. 4.

⁶⁸⁷ Vpřed, 28. listopadu 1980, r. 21, č. 96, s. 6.

⁶⁸⁸ Kterou tvořily ze skupiny A týmy: Ústí nad Labem, Vimperk, Jihlava B, Milevsko a Stadión PS, ze skupiny B pak Zetor Brno, Olomouc, Ingstav Brno, Opava a Kolín.

⁶⁸⁹ Vpřed, 17. dubna 1981, r. 22, č. 39, s. 6.

⁶⁹⁰ Vpřed 10. července 1981, r. 22, č. 54, s. 6 a Vpřed, 4. září 1981, r. 22, č. 70, s. 6.

⁶⁹¹ Vpřed, 8. září 1981, r. 22, č. 71, s. 4.

postup do finálové skupiny. Za stávající situace to však nebude vůbec lehké a je třeba zůstat realisty a mít raději skromnější cíle.“⁶⁹²

O prvních pět postupových pozic v tabulce bojovalo až do závěru první poloviny NHL, kdy se tabulka dělila na dvě části, osm týmů. Poslední utkání před vytvořením finálové skupiny byl pro hokejisty Stadiónu rozhodující. Kdyby vyhráli, postoupili by. Liberečtí poslední zápas první národní hokejové ligy nečekaně prohráli a tím se téměř zbavili šance k postupu do finálové skupiny.⁶⁹³ Šanci ale ještě měli – počkat na výsledek Slavia IPS – Dukla Jihlava B, ve kterém vojáci potřebovali vyhrát, aby se dostali mezi „finálovou“ pětku, zatímco Slavie účast měla jistou. Výhrou pražského týmu se „*nemožné stalo skutkem, Stadión postupuje*“⁶⁹⁴, projevil radost redaktor novin Vpřed.

Mistrem ČSR 1981/1982 a účastníkem kvalifikace o postup do I. ligy se rozdílem jednoho bodu stal před Olomoucí Přerov. Liberečtí hokejisté ukončili I. NHL na 9. místě před DP Praha. Trenér Stadiónu zaujal k umístění kladné stanovisko: „*Závěrečná příčka v letošním ročníku NHL plně uspokojila naše požadavky ke kolektivu a myslím si, že je i vyjádřením současné výkonnosti hokeje pod Ještědem. Každý zápas jsme hráli na „doraz“ a nebyl potřebný čas k odpočinku. Myslím, že jsme nehráli špatně, o čemž svědčí mimo jiného i nejvyšší návštěvnost české skupiny NHL, kdy doma chodilo do ochozů v průměru 1300 diváků.*“⁶⁹⁵

Pro nastávající sezónu 1982/1983 byli hokejisté Stadiónu PS přerazeni do moravské „B“ skupiny, v níž měli především „daleké soupeře“: Slezan Opava, TJ Prostějov, TŽ Třinec, Baník Karviná, Ingstav Brno, VTJ Vyškov, Meochema Přerov, Žďár nad Sázavou, DS Olomouc a jen dva „bližší“: TJ Kolín a Stadión Hradec Králové.⁶⁹⁶ Mužstvo tedy čekaly daleko větší nároky na cestování, najetí mnoha tisíc kilometrů do vzdálených měst a s tím i spojené vyšší ekonomické výdaje.

I. národní hokejová liga zahájená 3. října 1982 byla obohacena zajímavým pravidlem, které stanovilo, že v mužstvu musí během utkání nastoupit jedenáct hráčů do 25 let, a z toho dva musí být maximálně devatenáctiletí.⁶⁹⁷ Cíl libereckého celku byl jasný.

---

⁶⁹² Vpřed, 2. října 1981, r. 22, č. 78, s. 6.

⁶⁹³ Vpřed, 18. prosince 1981, r. 22, č. 100, s. 6.

⁶⁹⁴ Vpřed, 22. prosince 1981, r. 22, č. 101–102, s. 8.

⁶⁹⁵ Vpřed, 23. dubna 1982, r. 23, č. 33, s. 6.

⁶⁹⁶ Vpřed, 17. srpna 1982, r. 23, č. 66, s. 4.

⁶⁹⁷ Vpřed, 1. října 1982, r. 23, č. 79, s. 6.

Jako v minulých letech obstat v první polovině soutěže a vybojovat finálovou skupinu. Ale už po první čtvrtině I. NHL bylo zcela jasné, že pátého a lepšího místa, která zajišťovala postup, Stadión nedosáhne, neboť stanul na posledním místě s velkým bodovým odstupem na ostatní.⁶⁹⁸ „*Je až neuvěřitelné, jaké šance dokáží naši hráči neproměnit. Přitom nácviku střelby a podobných jiných herních situací věnujeme v přípravě opravdu hodně času.*“⁶⁹⁹, komentoval hlavní příčinu špatného umístění nový asistent Jaroslava Nedvěda – Jaromír Kšanda, známý už z dřívějšího působení v Liberci jako hlavní trenér Stadiónu.

První část soutěže uzavřeli liberečtí hokejisté na předposledním místě⁷⁰⁰ a společně s dalšími šesti celky⁷⁰¹ je čekal v druhé polovině hokejového období 1982/1983 boj o záchranu v druhé nejvyšší domácí soutěži.⁷⁰² Neúspěch vedl k odvolání z trenérské lavičky Jaroslava Nedvěda i Jaromíra Kšandu, které nahradil Josef Roudný. Předseda sportovně technické komise oddílu M. Svoboda vysvětlil tento počín takto: „*Nebyli jsme spokojeni s kázní mužstva, jeho tréninkovou a zápasovou morálkou. Je pravda, že jsme to veřejně trenérovi nevytkli, ale domnívám se, že měl být mnohem důslednější. Také si myslíme, že měl dávat větší příležitost mladým hráčům, kteří v některých případech zbytečně seděli na lavičce. Není to populární řešení, ale od výměny trenérů si slibujeme určitý obrat k výkonnosti.*“⁷⁰³ Otázkou ale zůstává, zda svůj díl odpovědnosti nenesl také výbor oddílu, který mohl o nespokojenosti s výkonem mužstva a s nedostatky, které v týmu viděl, informovat hlavního kouče.

Boj o udržení v I. NHL Stadión prohrál. Z předposledního místa Liberečtí sestoupili do II. národní hokejové ligy.⁷⁰⁴ Špatné výkony se projeví i v návštěvnosti liberecké haly, když se na utkání chodilo dívat v průměru pouhých několik stovek diváků. Nejvíce byl liberecký stadión zaplněn (cca 3000 diváků) při mezinárodním utkání kolektivu ČSSR do 18 let, který v rámci své přípravy nastoupil proti jednomu z amatérských mužstev Kanady – univerzitnímu celku Camroce College Alberta. Na ledové ploše se objevil se znakem

---

⁶⁹⁸ S výjimkou Žďáru nad Sázavou.

⁶⁹⁹ Vpřed, 16. listopadu 1982, r. 23, č. 92, s. 4.

⁷⁰⁰ Tj. 11., před Žďárem n. S.

⁷⁰¹ Karviná, Kolín, Prostějov, Třinec, Vyškov a Žďár nad Sázavou

⁷⁰² Vpřed, 21. prosince 1982, r. 23, č. 102, s. 4.

⁷⁰³ Vpřed, 4. ledna 1983, r. 24, č. 1, s. 4.

⁷⁰⁴ Vpřed, 25. února 1983, r. 24, č. 16, s. 6.

lvíčka na dresu také domácí obránce (dorostenec Stadiónu PS) Leo Gudas, jenž byl k zápasu nominován. Výběr Československa přehrál hostující celek 11:4.⁷⁰⁵

Tým Stadiónu PS vstupoval do II. NHL⁷⁰⁶ pro ročník 1983/1984 s jednoznačným záměrem: „*Vyhrát svou skupinu II. NHL a pak postoupit z kvalifikace zpět do I. národní ligy. Nebude to snadné, jak si třeba mnozí příznivci myslí. V nižších soutěžích se hraje poněkud jiný hokej, spíše silový než technický, a to nám v minulosti nikdy příliš nesesedělo.*“⁷⁰⁷, vyjádřil cíl i obavy předseda tělovýchovné jednoty Jaroslav Blašek.

První výsledky hokejistů ve druhé národní hokejové soutěži však neodpovídaly představám vedení Stadiónu a v Liberci tak znovu došlo k výměně trenéra. Oddíl k tomuto vydal prohlášení uveřejněné v periodiku Vpřed 11. listopadu 1983. V prohlášení stálo, že z funkce trenéra A mužstva byl uvolněn Josef Roudný a dočasným vedením byl pověřen realizační tým, v němž působil mj. Ctibor Jech.⁷⁰⁸ Novým trenérem se stal bývalý československý reprezentant Václav Pantůček, který měl podle předběžných domluv působit ve městě pod Ještědem tři sezóny.⁷⁰⁹

Během sezóny se liberecký celek pohyboval na špici a po 28 odehraných utkáních si z prvního místa v tabulce se čtyřbodovým náskokem vybojoval účast v kvalifikaci o postup do I. NHL společně s vítězi z druhé a třetí skupiny TŽ Třinec a Dukla Jihlava B. „*Kvalifikace je vždycky ošidnou záležitostí a podle mého názoru by přímý postup z dlouhodobé soutěže byl spravedlivější. Takhle se stává, že selhání nebo smůla v jednom utkání může zmařit výsledky celoročního úsilí. Já, stejně jako hráči, můžeme slíbit, že pro postup uděláme vše, co je v našich silách.*“⁷¹⁰, řekl pro liberecké noviny nový kouč V. Pantůček.

S prvním soupeřem z Třince si hokejisté poradili. Mužstvo ze Slezska dvakrát porazili.⁷¹¹ Na ledě v Písku, který byl domovem Dukly Jihlava B, Liberečtí prohráli⁷¹², ale pokud by v posledním zápase v liberecké hale dokázali vojáky o čtyři branky porazit, rovnou by postoupili do I. NHL. V případě výhry o tři góly by se hrálo další utkání.

⁷⁰⁵ Vpřed, 4. ledna 1983, r. 24, č. 1, s. 4. a Vpřed, 11. ledna 1983, r. 24, č. 3, s. 4.

⁷⁰⁶ Vylosování Stadiónu byli tito soupeři: DP Praha, Baník Sokolov, Slávie Karlovy Vary, Baník Most, US Praha, Konstruktiva Praha a VTJ Litoměřice.

⁷⁰⁷ Vpřed, 7. října 1983, r. 24, č. 80, s. 6.

⁷⁰⁸ Vpřed, 11. listopadu 1983, r. 24, č. 90, s. 6.

⁷⁰⁹ Vpřed, 22. listopadu 1983, r. 24, č. 93, s. 4.

⁷¹⁰ Vpřed, 13. března 1984, r. 25, č. 21, s. 4.

⁷¹¹ 9:2 a 5:4.

⁷¹² 3:6.

Důležitý zápas ve městě pod Ještědem sledovaly i okresní noviny Liberecka Vpřed, které napsaly: „*Přes pět tisíc příznivců ledního hokeje se přišlo podívat, jak se hráči Stadiónu s nelehkým úkolem vyrovnají. Ještě ve 41. minutě byl postup na dosah, neboť Liberec vedl 3:1. Ale s rychle ubíhajícím časem se poměr sil na ledové ploše měnil. Jihlavští sehráli opravdu dobrou partii, hodnou šachových mistrů, nenechali se zaskočit a v závěru zaútočili na ochabujícího soupeře.*“⁷¹³ V 50. minutě byl stav vyrovnán na 3:3, v 53. minutě Stadión zvýšil na 4:3, další gól už ale nepadl a liberecký celek tak i pro další sezónu setrval ve II. národní hokejové lize.⁷¹⁴

II. NHL⁷¹⁵ zahájili hokejisté Stadiónu pod vedením V. Pantůčka 30. září 1984 s cílem vyhrát skupinu a pak uspět v kvalifikaci o postup do I. NHL. Za favorita skupiny A, kde byl zařazen i liberecký celek, považovali hokejoví odborníci tým VTŽ Chomutov, který v sezóně 1983/1984 sestoupil z I. NHL. Václav Pantůček však své mužstvo do dalších bojů už nevedl. Ze zdravotních důvodů se vzdal trenérské funkce, kterou převzal Jaroslav Kasík. Pod jeho taktovkou se Stadión po pěti odehraných kolech II. NHL dostal do čela tabulky⁷¹⁶ a už čtyři kola před koncem soutěže rozhodl o účasti v kvalifikaci o postup do I. NHL, když si výhrou nad Sokolovem⁷¹⁷ zajistil v tabulce osmibodový náskok nad druhým Chomutov a třetími Litoměřicemi.⁷¹⁸

Z kvalifikace postupoval pouze jeden celek ze tří zúčastněných, kterými byly vítězové⁷¹⁹ všech skupin II. národní hokejové ligy. Předseda oddílu ledního hokeje v Liberci Jaroslav Blaško věřil v úspěch Stadiónu, jak potvrdil v rozhovoru s redaktorem Vpřed: „*Myslím, že náš stávající kolektiv má na to, aby si cestu k vítězství proklesil.*“⁷²⁰ Po dvou výhrách⁷²¹ a jedné prohře⁷²² rozhodoval o postupu stejně jako v sezóně 1983/1984 poslední zápas. Stadión ho hrál na domácím ledě s armádním mužstvem VTJ Tábor a k postupu mu stačilo jakékoli vítězství. Výhra 5:3 znamenala návrat do druhé nejvyšší

---

⁷¹³ Vpřed, 30. března 1984, r. 25, č. 26, s. 6.

⁷¹⁴ Tamtéž.

⁷¹⁵ V A skupině: VTŽ Chomutov, ČKD Slaný, Dukla Mělník, Dukla Litoměřice, Baník Sokolov, Stadión Liberec PS, DP Praha a Slávie Karlovy Vary.

⁷¹⁶ Vpřed, 23. října 1984, r. 25, č. 85, s. 4.

⁷¹⁷ 9:4.

⁷¹⁸ Vpřed, 12. února 1985, r. 26, č. 13, s. 4.

⁷¹⁹ Stadión (A), VTJ Tábor (B) a Kopřivnice (C).

⁷²⁰ Vpřed, 15. března 1985, r. 26, č. 22, s. 6.

⁷²¹ Proti Tatře Kopřivnice 6:2 a proti VTJ Tábor 9:4.

⁷²² S Tatroú Kopřivnice.

domácí soutěže, I. NHL, „poslední hvizd rozhodčího zvedl v hledišti (4 000 diváků) i na ledě obrovskou vlnu nadšení, hráči rozhodli mezi své příznivce hokejky a diváci je doprovodili do šaten dlouhotrvajícím potleskem.“⁷²³, reflektoval Vpřed.

„Nedovedete si představit, jak mi bylo na střídačce v průběhu posledních dvou třetin závěrečného utkání s Tábořem, kdy se nám přestalo dařit a dvouleté obrovské úsilí se jakoby najednou začalo hroutit pod rukama“⁷²⁴, řekl pro noviny Vpřed Jaroslav Kasík, který po odchodu V. Pantůčka převzal se Ctiborem Jechem trenérskou taktovku libereckého mužstva.

Příprava na ročník 1985/1986 začala již v polovině dubna, od srpna se hráči připravovali na ledě zimního stadionu v Liberci, kde sehráli řadu přípravných zápasů, mimo jiných i s prvoligovými kluby, aby se na druhou nejvyšší domácí soutěž důkladně připravili. Úvodní zápas I. NHL byl naplánován na 19. září 1985, kdy liberecké mužstvo zahájilo novou sezónu na ledě ve Vimperku. Po dobrém začátku přišla ale série mnoha prohraných utkání a pokles na poslední příčku v tabulce. Během prosince došlo ke změně v pozici asistenta trenéra, z jehož místa byl uvolněn C. Jech, kterého nahradil bývalý dlouholetý liberecký hráč, později trenér Josef Pluhař. Ctibor Jech začal pracovat s mládeží. V poslední čtvrtině soutěže Stadión ztrátu na ostatní týmy snížil, ale na předposlední místo zajišťující udržení se v I. NHL to nestačilo. Stadión skončil na 12., tedy poslední příčce, šest bodů za předposledním Vimperkem a sestoupil do II. národní hokejové ligy.⁷²⁵

Etapa 1986/1987 – 1994/1995

Libereckému týmu se v důsledku finančních problémů nepodařilo vrátit se zpět do I. NHL a klub se proto věnoval především mládeži, jak komentoval Ctibor Jech: „Tým v roce 1983 spadl do II. NHL. Za dva roky se nám však podařilo postoupit, ale podmínky pro hokej již byly složitější než dříve. Udrželi jsme se v první lize pouze rok a já u dospělých skončil, protože jsem v tom neviděl velkou perspektivu. Podmínky na vyšší soutěž nebyly a

---

⁷²³ Vpřed, 2. dubna 1985, r. 26, č. 27, s. 4.

⁷²⁴ Vpřed, 19. dubna 1985, r. 26, č. 32, s. 6.

⁷²⁵ Čerpáno z analýzy novinových článků z roku 1985 a 1986 v periodikách Vpřed a Průboj.

*tým hrál de facto bez ambicí. Začal jsem se věnovat mládeži, dorostu a juniorům ve sportovním centru mládeže. Protože i když účko jsme neměli na vysoké úrovni, v kategoriích mládeže jsme na tom byli velmi dobře. Byla to těžká doba, protože jsem u toho studoval trenérinu a chodil do práce, trénovali jsme po večerech, ale zase jsem poznával nové věci a u hokeje díky tomu zůstal.*⁷²⁶

Po sametové revoluci v roce 1989 se výrazně změnily podmínky pro hokej, který přestaly podporovat státní podniky a finance si klub musel získávat sám, neboť neexistovaly žádné dotace. Pro liberecký hokej po rozpadu Pozemních staveb to byla velmi složitá situace. Ctibor Jech společně s Jaroslavem Kasíkem a Františkem Vozkou se pokusili udržet liberecký hokej „při životě“ a věřili, že najdou partnera, který by klubu dal ekonomickou stabilitu. Jak vyjádřil Ctibor Jech: „Čekali jsme na někoho, kdo by nám pomohl se vrátit alespoň do I. ligy. V roce 1994 se objevil partner v podobě pana Syrovátka. On jako bývalý mladý hokejista si jednou našel cestu k nám a ptal se na klub, že by ho to zajímalo. Že když nemohl (ze zdravotních a jiných důvodů) pokračovat jako hokejista, že by nám rád pomohl nějak jinak. On si nás otestoval, jestli to myslíme s hokejem vážně a pak ta další historie už je neskutečná. Jemu se začalo dařit s jeho stavební firmou, což bylo velmi důležité a jeho organizační schopnosti byly velkým přínosem pro klub. My jsme rozuměli hokeji, ovšem v ekonomice a v tom, kde co ušetřit nebo získat prostředky, byl silný pan Syrovátka, což bylo vidět i na jeho firmě, která rostla a stala se velmi dobře fungující organizací. On všechny organizační věci, které se mu osvědčily ve firmě, přinášel k nám do klubu a posléze se stal prezidentem klubu. Díky němu jsme mohli v hokeji pokračovat, a to způsobem, který nemá obdoby. Zní to skoro jako pohádka, ale ta historie takto opravdu šla.“⁷²⁷

Podještědské město získalo významného generálního sponzora, jemuž se finančními prostředky a změnami v organizaci a řízení podařilo pozvednout klub a dostat ho znovu do povědomí veřejnosti. Díky firmě Syner začalo vzestupné hokejové období, jehož prvním krokem byl návrat do I. NHL v sezoně 1995/1996.

---

⁷²⁶ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

⁷²⁷ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

4.6. Etapa 1995/1996 – 2001/2002

Liberci se mimořádně dařilo v sezonách 1997/1998 a 2000/2001, kdy ve výsledné tabulce obsadil druhou příčku.⁷²⁸ V roce 2000 probíhaly diskuze o nových podnětech k práci, jedním z výsledků porad bylo rozhodnutí o změně image klubu, a tak byl 21. srpna 2000 představen nový název klubu: Bílí Tygři Liberec a nové logo, což bylo reflektováno i tiskem: „*S novým názvem a novým klubovým znakem vstoupí do další prvoligové sezony liberečtí hokejisté. Už si neříkají tradičně Stadion, ale Bílí Tygři, podle unikátních šelem, jež chová liberecká zoologická zahrada.*“⁷²⁹ Práce v klubu se nezaměřila pouze na sportovní stránku své činnosti, ale také na propagaci klubu, získávání diváků a dalších příznivců a partnerů.⁷³⁰ Již v první sezoně pod novým názvem se libereckým hokejistům podařilo získat druhé místo v prvoligové soutěži. Postoupili tak do semifinále play-off 1. ligy, kde narazili na Jihlavu. „*Ovace v přeplněné hale neberou konce. Právě skončilo semifinále první hokejové ligy mezi Libercem a Jihlavou. Domácí Bílí Tygři vyhráli 4:2 a zajistili si tak historický postup do finále, v němž narazí na Chomutov.*“⁷³¹, napsala Mladá fronta. Ve finále však neuspěli, prohráli sérii 3:0 na zápasy a do baráže o postup do extraligy „poslali“ Chomutov.

Mezi elitu českého hokeje vstoupili Bílí Tygři v sezoně 2001/2002, kdy vyhráli základní část první ligy, v play off přešli Jihlavu 3:1 a dostali se do baráže o extraligu, kde je jako soupeř čekalo Kladno. „*Splnili jsme to, co jsme chtěli, a do baráže můžeme jít uvolněně. Na rozdíl od soupeře nemáme co ztratit. Pod psychickým tlakem by mělo být Kladno,*“⁷³² řekl Ctibor Jech, ředitel libereckého klubu. Liberec nad Kladnem zvítězil a poprvé v historii pronikl do nejvyšší hokejové soutěže. Prezidenta libereckého klubu Petra Syrovátka postup nepřekvapil: „*Postup do extraligy pro mě není překvapením. My jsme o něm nejen snili, ale dlouho jsme na něm pracovali.*“⁷³³ Co pocit do extraligy znamenal pro

---

⁷²⁸ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 15. září 2009.

⁷²⁹ HAVLEN, M.: Stadion už patří minulosti, na scénu vstupují Bílí Tygři, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 23. srpna 2000, s. 8.

⁷³⁰ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 15. září 2009.

⁷³¹ HAVLEN, M.: Plná hala děkovala za postup, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 12. března 2001, s. 8.

⁷³² Redakce MF (hav). Bílí Tygři nemají co ztratit, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 19. března 2002, s. 6.

⁷³³ HAVLEN, M.: Syrovátko: Postup mě nepřekvapil, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 3. dubna 2002, s. 6.

samotné hráče? „*Pocit totálního štěstí. Postoupit bylo úžasné. Jediné, co mě mrzí je, že jsme nepostoupili před domácím publikem,*“ zavzpomínal Václav Kočí.⁷³⁴

O postup do extraligy se v roce 2002 zasloužili tito hráči – brankáři: Pavel Falta, Jan Kořátko, Jan Pospíšil, Tomáš Malý, Lukáš Hronek, Jiří Stejskal – obránci: Angel Krstev, Aleš Vála, Jan Kudrna, Robert Pospíšil, Jiří Moravec, Jan Holub, Václav Kočí, Milan Beránek, Richard Jareš, Jiří Svoboda – útočníci: Mojmír Musil, Vítězslav Jankových, Patrik Rozsívál, Petr Horčíčka, Pavel Kábrt, Jan Plodek, Jiří Kudrna, Oldřich Nýč, Miroslav Hájek, Jan Víšek, Michal Tvrdík, Lukáš Paleček, Petr Nedvěd, Jiří Hudler, Patrik Moskal, Jan Boháč, Lukáš Pabiška, Jan Ludvig, Tomáš Rolinek, Ctibor Jech ml., Filip Pešán, Oscar Stenberg a Miroslav Štefanka⁷³⁵ a také trenéři v čele se Zdeňkem Vojtou.

4.7. Etapa 2002/2003 – 2009/2010

V první extraligové sezoně 2002/2003 bylo hlavním cílem Tygrů udržení se v nejvyšší soutěži, což se naplnilo dvanáctým místem, díky kterému se hokejisté vyhnuli baráži. Na začátku nové sezóny však výsledky týmu neodpovídaly představám vedení klubu ani hráčů, a tak bylo rozhodnuto o změně trenéra. Josefa Jandače nahradil Josef Paleček. Generální manažer Ctibor Jech tento fakt komentoval pro noviny následovně: „*S Jandačovou prací jsme byli spokojeni, ale výsledky mužstva jsou špatné.*“⁷³⁶ Josef Jandač působil v Liberci dva a půl roku a v první sezoně u mužstva dovedl Bílé Tygry do nejvyšší soutěže.⁷³⁷

V sezoně 2003/2004 posunul Josef Paleček Tygry jen o stupínek výš, kdy jeho tým obsadil jedenácté místo. Před sezonou si však mužstvo kladlo za cíl dostat se do play-off. Trenér se svým prvním extraligovým působením v novém klubu spokojen nebyl: „*Nemůžeme být spokojeni. Bude to chtít ještě hodně práce.*“⁷³⁸ Ani liberecké vedení jedenácté místo v extralize nepotěšilo. „*Nevyrovnaný kádr, absence koncových hráčů,*

---

⁷³⁴ Rozhovor s Václavem Kočím, 14. listopadu 2009.

⁷³⁵ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 15. září 2009.

⁷³⁶ HAVLEN, M.: Hokejový Liberec změnil trenéra, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 29. října 2003, s. 3.

⁷³⁷ Tamtéž.

⁷³⁸ HAVLEN, M.: Tygry čeká krušné hodnocení, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 29. října 2003, s. 6.

*nestálá forma brankářů (...) Tyto a další problémy musí vyřešit hokejisté Liberce, pokud chtějí proniknout mezi elitu.*⁷³⁹ uvedla jako důvody neúspěchu Mladá fronta.

Před třetí extraligovou sezonou 2004/2005 kádr posílil brankář Milan Hnilička, olympijský vítěz a mistr světa. Informovala o tom Mladá fronta dnes: *„Hokejový brankář Milan Hnilička končí v NHL a po pěti letech se vrací do extraligy. Minulý týden definitivně odmítl vábení bohatých ruských klubů a včera odpoledne se po několikaměsíčních jednáních dohodl na tříleté smlouvě s Libercem.*⁷⁴⁰

Když bylo v srpnu jasné, že nezačne zámořská NHL, zavítali do města pod Ještědem další opory: Jiří Fischer, Aleš Kotalík, Jaroslav Modrý, Václav Nedorost a Radim Vrbata.⁷⁴¹ Tito hráči pozvedli úroveň celého týmu, hra byla díky vyšším herním kvalitám a zkušenostem ze zámoří ztraktivněna a přilákala větší počet diváků a příznivců než dosud.

V nové sestavě se Bílí tygři probíjovali poprvé v historii do play-off. Ve čtvrtfinále porazili Slavii 4:3 na zápasy. V semifinále je čekali Pardubice, těm ale podlehl 1:4.⁷⁴² *„Neodehráli jsme špatnou sérii. Mimo druhého utkání doma, které nám nevyšlo, jsme byli Pardubicím vyrovnaným soupeřem. Hodně jsme je potrápili a místy jsme dokonce měli navrch,*⁷⁴³ zhodnotil Josef Paleček. Celkové třetí místo a zisk bronzových medailí byly dosavadním nejlepším výsledkem v historii hokeje v Liberci.

Dalším historickým mezníkem se stalo pro hokej ve městě pod Ještědem stěhování ze Svijanské arény do nové Tipsport arény. Již na počátku nového tisíciletí zazněl z řad libereckých zastupitelů návrh postavit v Liberci multifunkční halu. Během následujícího období probíhaly diskuze, zda rekonstruovat městský stadion nebo přestavět celý areál. Nakonec se počátkem září 2003 rozhodlo o přestavbě a 8. září 2003 byl položen základní kámen. Stavba arény byla dokončena v červnu 2005.⁷⁴⁴ Ve veřejnosti panovaly rozpolcené názory, které se promítaly různými diskuzemi i do dobového tisku. Je třeba podotknout, že Tipsport aréna je jedním z nejmodernějších stadionů v České republice, což přispělo ke zkvalitnění hry z pohledu hráčů i fanoušků.

⁷³⁹ HAVLEN, M.: Tygry čeká krušné hodnocení, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 29. října 2003, s. 6.

⁷⁴⁰ Redakce MF (bb, hav): Hnilička se vrací do extraligy, bude v Liberci. Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 19. května 2004, s. 4.

⁷⁴¹ GUT, K. – PRCHAL, J.: 100 let českého hokeje, Praha 2008, s. 313.

⁷⁴² HAVLEN, M.: Liberecký hokej prožil nejlepší sezonu. Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 31. března 2005, s. 6.

⁷⁴³ Tamtéž.

⁷⁴⁴ tipsportarena.cz [online]. URL: <<http://www.tipsportarena.cz/>>. 5. října 2009.

V červnu 2005 se teprve rozhodlo o jménu arény. Název dostala podle sázkové společnosti Tipsport. „*Projekt liberecké haly, nyní Tipsport arény, nás zaujal svou komplexností a očekávaným velkým využitím. Liberecko je zajímavá sázkařská lokalita a my jsme díky Tipsport aréně získali velkou šanci prezentovat se nejen jako sponzor sportu, ale oslovit i nesportovní veřejnost,*“⁷⁴⁵ řekl pro Mladou frontu ředitel Tipsportu Vratislav Randa. 24. června 2005 přivítala aréna první hosty při zkušebním provozu. Na pořadu bylo představení zpěváků z muzikálu Tři mušketýři. Novou arénu navštívilo přes osm tisíc diváků.⁷⁴⁶ Slavnostně byl stadion otevřen 8. září 2005. Budova má délku 107 m, šířku 97 m a výšku 27 m. Kapacita na hokejová utkání je 7.250 míst k sezení (7500 včetně sektoru pro stání), při koncertech pojme hala až 9.000 návštěvníků.⁷⁴⁷ Původní plány, které počítaly s častým užíváním areálu nejenom pro sportovní účely, ale i pro kulturní akce nebyly prozatím neplněny. Hala je využívána především ke sportovním utkáním, v jiných záměrech pouze omezeně.

Ročník 2005/2006 zahájili Bílí Tygři již v novém působišti. Díky dobrému zázemí a velkému zájmu fanoušků postoupili do play-off z prvního místa. Velké zklamání však přišlo již ve čtvrtfinále, kde podlehl Českým Budějovicím 1:4 a v konečné tabulce zaujali pátou příčku.⁷⁴⁸

Výbornou formu v základní části znovu potvrdili Liberečtí v následující sezoně 2006/2007, kdy obhájili první místo v extraligové tabulce. Do play off vstupovali jako favorité. Čtvrtfinálový zápas s Třincem dovedli po sedmi dramatických utkáních do vítězného konce. Semifinále se Spartou ale neskončilo podle přání hráčů a fanoušků, protože liberečtí hokejisté podlehl Spartě vysoko 0:4 na zápasy: „*Liberečtí Bílí Tygři prohráli s hokejisty Sparty v semifinálové sérii i po čtvrté v řadě a bitva o mistrovský titul opět zůstala nesplněným snem. Stejně jako před dvěma lety obsadí v extralize bronzovou pozici.*“⁷⁴⁹ Bílí Tygři tak obsadili v play-off podruhé 3. místo.

Po této sezoně skončil v Liberci Josef Paleček, který dvakrát dovedl své hráče k vítězství v základní části a dvakrát tým pod jeho vedením vybojoval třetí místo v play off.

⁷⁴⁵ SŮRA, J.: Za jméno arény dá Tipsport miliony, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 23. června 2005, s. C1 a C2.

⁷⁴⁶ Redakce MF (js, sol): Historická chvíle: první show v aréně, Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 25. června 2009, s. 1.

⁷⁴⁷ tipsportarena.cz [online]. URL: <<http://www.tipsportarena.cz/>>. 5. října 2009.

⁷⁴⁸ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 30. září 2009.

⁷⁴⁹ HAVLEN, M.: Bílí Tygři končí, mají bronz. Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 28. března 2007, s. 6.

„Byl jsem v Liberci čtyři roky a to je dost. Mužstvu změna prospěje – a mně ostatně taky,“⁷⁵⁰ řekl pro Mladou frontu dnes. Palečka nahradil slovenský kouč Dušan Gregor. Nebyl ale jedinou změnou v týmu Bílých Tygrů před sezónou 2007/2008. Mužstvo totiž opustily opory Vaic a Podkonický, které nahradili Václav Nedorost a Pavel Kašpařík. Největší přestup se teprve chystal. Po první třetině ligy opustil liberecké mužstvo Milan Hnilička, kterého v brance zastoupil Marek Pinc. V závěru základní části se do Liberce vrátil slovenský reprezentant Podkonický.⁷⁵¹

V hokeji jsou časté změny v klubu typické. Ovlivňují je výsledky celého týmu. Pokud se mužstvu nedaří, je odvolán trenér, kterého pak nahradí jiný, od něhož se očekává, že celek pozvedne. K podobným obměnám dochází i mezi hráči. Někteří jsou rozprodáváni, jiní naopak kupováni, a tak dochází k neustálým změnám v angažmá. Jelikož „prodej“ nemohou hráči ovlivňovat, protože je o nich rozhodováno na vyšších místech, neexistuje žádná jistota pro ně i jejich rodiny, jak dlouho a kde budou působit.

Do play off postupovali Tygři ze třetího místa. Fenoménem play off 2007/2008 se stala akce white out. „*Vedení hokejového Liberce přichystalo pro letošní play-off v Česku nevídanou novinku. Všichni fanoušci dostanou před prvním domácím utkáním bílé tričko a ručník stejné barvy. Tričko si obléknou a s ručníkem budou mávat nad hlavou.*“⁷⁵² Touto akcí se nechal klub inspirovat v zámořské NHL. Cílem akce bylo sjednocení publika, které mělo hromadně fandit a pomoci týmu k postupu. Ve čtvrtfinále narazili Bílí Tygři na soupeře ze Sparty. Čtvrtfinále skončilo jednoznačným vítězstvím pro tým z Podještědí 4:0. Již v semifinále plány a představy libereckých hokejistů ukončila pražská Slavia, které Bílí Tygři podlehli 4:3 na zápasy.

I pro sezónu 2008/2009 měli Bílí Tygři vysoké ambice. V kádru se před zahájením objevila jména obránce Jaroslava Modrého, slovenského reprezentačního beka Tomáše Haranta či jednoho z nejproduktivnějších obránců předchozího ročníku extraligy Richarda Jareše. Z hostování v ruské Ufě se vrátil Milan Hnilička. V průběhu ročníku přišel navíc 3. nejproduktivnější Čech zámořské NHL a liberecký odchovanec Petr Nedvěd. Ale již od začátku soutěže se Tygrům příliš nedařilo a trápila je značná nevyrovnanost formy. V polovině soutěže navíc ukončil sezónu brankář Milan Hnilička. V tu dobu již liberecké

---

⁷⁵⁰ HAVLEN, M.: Trenér Paleček končí v Liberci. Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 29. března 2007, s. 4.

⁷⁵¹ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 30. září 2009.

⁷⁵² HAVLEN, M.: Spartu čeká bílé peklo. Mladá fronta dnes, Liberecký kraj, 28. února 2008, s. 6.

střídačce nevedl slovenský trenér Dušan Gregor, protože byl pro neuspokojivé výkony od týmu po 17. kole odvolán. Jeho místo zaujal bývalý liberecký hráč, asistent generálního manažera a šéftrenér mládeže Filip Pešán⁷⁵³. Jemu se podařilo pozvednout herní projev týmu, ale stále byla patrná nevyrovnanost formy. Hniličkovu roli jedničky převzal nejprve Michal Fikrt, později pak Fin Tero Leinonen. Před koncem přestupního období došlo k výměně Radima Vrbaty, který z Mladé Boleslavi putoval na hostování do Liberce za trojici hráčů Klimenta, Moravec a Zíb. Vrbata měl Bílým Tygrům pomoci ve vypjatých bojích play-off, ale cesta libereckých hokejistů skončila o mnoho dříve. Po základní části skončili Bílí Tygři devátí a v předkole play-off na ně čekaly Vítkovice. Ty se ukázaly nad síly Tygrů a vyřadily je 3:0 na zápasy.⁷⁵⁴

Osmou sezónu mezi extraligovou elitou (2009/2010) zahájili Bílí Tygři s novým trenérem. Mužstva se ujal Jiří Kalous, který dovedl tým až do semifinále play-off. Tomu ale předcházela základní část, v jejímž průběhu se liberecký tým ocitl až na 12. místě. V její závěrečné fázi se Tygrům podařilo obsadit postupové 8. místo zajišťující účast v play-off. Nejdříve liberecké mužstvo vyřadilo tým z Českých Budějovic, ve čtvrtfinále se pak utkalo s vítězem základní části z Plzně. Sérii Tygři vyhráli 4:2 a postoupili do semifinále. Tam však podlehli 0:4 Pardubicím a obsadili celkové 4. místo. Podle vyjádření klubu patřili mezi nejvýraznější opory kapitán Petr Nedvěd, brankář Marek Pinc, útočníci Milan Bartovič a Andrej Podkonický a obránce Jiří Hunkes.⁷⁵⁵

---

⁷⁵³ Filip Pešán – hráč Stadionu Liberec a později Bílých Tygrů. Od sezóny 2005/2006 zahájil trenérskou kariéru. Začal působit u mládežnických celků a jako asistent u extraligové juniorky. V létě 2006 byl vyslán libereckým klubem na roční trenérskou stáž do Kanady, kde vedl univerzitní tým X-men STFX. S týmem jako hrající trenér postoupil až do závěrečných bojů o univerzitního mistra Kanady. Toho roku také absolvoval v roli asistenta hlavního trenéra univerziádu v Turíně. Před sezónou 2007/2008 se vrátil do Liberce a se stal šéftrenérem a metodikem mládeže. V závěru sezony působil jako hlavní trenér juniorky, kterou vedl i v ročníku 2008/2009. Kromě toho byl jmenován do funkce asistenta generálního manažera. A poté, co byl po 17. kole extraligové sezony 2008/2009 odvolán trenér „A“ mužstva Dušan Gregor, stal se Filip Pešán jeho nástupcem. Před sezonou 2009/2010 zaujal po příchodu Jiřího Kalouse jako hlavního trenéra roli asistenta trenéra.

(Zdroj: hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 30. listopadu 2009).

⁷⁵⁴ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 15. září 2009.

⁷⁵⁵ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 10. července 2010.

5. Hráči

Hovoříme-li o hokejovém sportu, jsou samozřejmě na prvním místě samotní hráči. Jsou to lidé, kteří tomuto sportu aktivně obětovali většinu svého volného času a z některých z nich se později stali profesionální hokejisté. V počátcích hokeje v Liberci ovšem nelze ještě zdaleka mluvit o profesionalizaci. Hráči byli běžnými zaměstnanci podniků a továren, chodili do práce a teprve ve svém popracovním volnu se mohli věnovat svému koníčku – hokeji. Jak vzpomíná Jiří Plodek: „*Trénovalo se a hrálo po večerech po zaměstnání.*“⁷⁵⁶ Hráči, jakkoliv mohli být dobrými hokejisty, k tomuto sportu přistupovali pouze jako k zábavě a rozptýlení, což ovšem neznamená, že hokej nehráli se zápallem a odpovědností vůči týmu. Tato situace se v průběhu druhé poloviny 20. století postupně mění a hráči se hokeji mohou věnovat čím dál více.

I přesto v období komunistického režimu neexistovala možnost být sportovcem na plný úvazek. Hráči, kteří se věnovali hokeji na vyšší úrovni, měli možnost získat za hodiny strávené tréninky a zápasy tzv. refundace: „*Když jsem se vrátil z vojny, byl jsem zaměstnanec Sběrných surovin. Určitou část hodin v práci jsme měli refundovanou. Například běžný pracovní fond bylo řekněme 180 hodin a zaměstnavatel řekl: Vy musíte mít měsíčně odpracovaných 100 hodin a 80 vám budeme refundovat.*“⁷⁵⁷, řekl Jiří Plodek. Z toho je patrné, že před listopadem 1989 nebyli žádní sponzoři, veškeré financování sportu se řešilo přerozdělováním státních peněz a podporou státních podniků. Když se v Liberci hokej dostal z rozhodnutí vyšších orgánů do sféry zájmu Pozemních staveb Liberec, stala se většina hokejistů zaměstnanci právě tohoto podniku, kde pobírali řádný plat. Tuto situaci popsal bývalý hráč Stadiónu a současný generální manažer Bílých Tygrů Ctibor Jech: „*My jsme každý byl vedený někde na nějakém pracovišti, ale prakticky celý den jsme se věnovali sportu. Pouze jsme chodili na jeden měsíc do práce. To nás vždycky Pozemní stavby někde využili, většinou na stavbě. Já jsem byl v kontaktu s lidmi z jedné kanceláře, a protože mě to zajímalo, tak jsem ten duben, kdy se netrénovalo, do ní docházel.*“⁷⁵⁸

---

⁷⁵⁶ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁷⁵⁷ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁷⁵⁸ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

Finanční zabezpečení hokejistů bylo přibližně na úrovni běžně zaměstnaných lidí. Podnik, který je zaměstnával, jim vyplácel standardní mzdu a za úspěšné hokejové zápasy dostávali prémie od klubu na základě konkrétního prémiového řádu. Jiří Plodek např. vzpomněl, že v dobách jeho aktivního hokejového působení byly podnikové platy přibližně 1500 – 1800 Kčs, „za hokej jsme měli 200 korun za vyhraný zápas, 100 korun za remízu, za prohraný zápas nebylo nic. K tomu jsme dostávali 200 korun měsíčně příspěvek na občerstvení. Když se nám hodně dařilo, tak jsme měli za hokej 1000 korun měsíčně.“⁷⁵⁹

Obrovský průlom v podmínkách sportu přinesla sametová revoluce v roce 1989. Do hokeje přišlo sponzorství a teprve s ním lze mluvit o skutečné profesionalizaci. Vzhledem k zásadním změnám ve společnosti i v ekonomice mají hráči přímo s hokejovým klubem sepsanou hráčskou smlouvu, kde jsou uvedeny a popsány otázky platu, další odměny a případné záležitosti. Je třeba poznamenat, že hokejisté nejsou zaměstnanci klubu, ale jsou z legislativního hlediska vedeni jako osoby samostatně výdělečně činné. Hráči tedy nemohou dát výpověď⁷⁶⁰, ale sami mohou být posláni do jiného klubu, prodáni apod. Žijí v určité nejistotě, protože každou chvíli může být jejich angažmá přesunuto jinam a oni se musí znovu, stejně jako jejich rodiny, adaptovat na nové podmínky.

Další zásadní změna spočívá v otevření hranic po pádu železné opony, kdy všichni hokejisté mohou legálně přijímat nabídky evropských a zámořských klubů. Vzhledem k obrovskému množství možností a příležitostí dnes není hokejové uplatnění zdaleka tak obtížné jako v minulosti: „Získat místo v klubu bylo v minulosti vzhledem k vysoké konkurenci skutečně velmi těžké. Už jenom proto, že kvůli zavřeným hranicím nebylo pro špičkové hráče možné dostat se za hranice, kde byla úroveň týmů ještě vyšší. Prakticky jedinou možností (vyjma legálních odchodů) bylo emigrovat. To znamená, že drtivá většina sportovců byla tady a všichni se prali o svoje místo na slunci.“⁷⁶¹, uvedl Ctibor Jech. Příspěvek Ctibora Jecha dokládá vysokou úroveň domácích hokejových soutěží v době normalizace. Nejvyšší hokejové soutěže té doby byly naplněny špičkovými hokejisty, kteří nemohli odcházet do zahraničí. Tím pádem byl hokej nejenom v Liberci, ale v celém Československu na velmi vysoké úrovni, což se projevilo i na významných úspěších na

---

⁷⁵⁹ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁷⁶⁰ Hokej.idnes.cz. [online]. URL: <http://hokej.idnes.cz/hokejiste-se-bouri-proc-se-hadaji-s-kluby-a-chteji-obnovit-odbory-pxk-/hokej.asp?c=A090923_213412_hokej_par>. 28. července 2010.

⁷⁶¹ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

mezinárodním poli v 70. letech a obrovské konkurenci mezi hráči. Jak bylo obtížné v předrevoluční době získat místo v týmech a dostat se na špici zhodnotil Ctibor Jech: „*Já, jelikož jsem obě ty doby prožil, bych řekl, že tenkrát to bylo těžší, trůfám si říci, že daleko těžší než dnes.*“⁷⁶²

Denní režim hokejisty v počátcích působení prvních klubů na Liberecku se s tím pozdějším nedá příliš srovnávat. Jak již bylo napsáno, hráči museli navštěvovat zaměstnání na plný úvazek a sportu se věnovali pouze ve svém volném čase. Postupná změna podmínek, související s politikou nulové nezaměstnanosti komunistického režimu, dovolila sportovcům věnovat se svému koníčku naplno. Ze vzpomínek Ctibora Jecha vyplývá, že každodenní život hokejisty se v té době od toho současného mnoho nelišil. Již tenkrát byl hokejový tréninkový program velmi dobře propracovaný a každodenní náplň byla od rána do večera řízena sportem. Život hokejisty ovlivňovali stejně jako dnes zejména klub a trenéři. Vzhledem k velké konkurenci se hráči sportu museli věnovat opravdu naplno: „*Každý měl motivaci zůstat v týmu a dělat to, co ho baví.*“⁷⁶³ Ačkoliv peníze nebyly na rozdíl od současnosti motivujícím prvkem, na základě výpovědi Ctibora Jecha by žádný z hokejistů – pamětníků neměnil za běžné zaměstnání. Jednak byla tato práce jejich koníčkem, jednak existovala možnost podívat se do zahraničí, neboť sportovní kluby byly jednou z mála organizací, které jezdily na zájezdy, což mohlo být pro některé také jistou motivací.

Další aspekt života hokejistů spočíval, obdobně jako dnes, v politické situaci v zemi, neboť ani hokej se nehrál ve skleníku a rozhodně musel být vládou jedné strany nějakým způsobem ovlivněn. Komunismus, resp. vládní strana využívala sport pro svou prezentaci obdobně jako dnes jej tak využívají firmy a korporace. Toto možná provokující srovnání vyplývá z názorů a vzpomínek pamětníků, kteří udávají, že totalitní režim se hokeje nedotkl výrazně více, než jiných lidí a profesí: „*Sport byl výkladní skříní systému, ale v případě současné komerce a reklamy je tomu zrovna tak. Dost možná jej komunistický režim neovlivňoval do takové míry jako současná hospodářská sféra.*“ Hokej, stejně jako jiné sporty, nemůže na vrcholové úrovni bez peněz existovat. A tyto peníze, které nyní sportovcům poskytují společnosti formou sponzoringu, rozděloval v předrevolučním

---

⁷⁶² Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

⁷⁶³ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

období stát a na oplátku požadoval loajalitu a podporu obdobně, jako firma žádá propagaci svých výrobků: „Zkrátka bylo požadováno, aby si hokejisté hleděli sportu, nekritizovali a nevyčínili. To ale museli všichni, celá společnost. Samozřejmě že pokud někdo vystupoval proti straně, měl z toho problémy, ale to by měl každý člověk, ať byl učitelem či doktorem, to se týkalo všech.“⁷⁶⁴

Kromě již zmíněných věcí se toho v životě hokejisty mnoho nezměnilo. Sport se zkrátka o mnoho jinak dělat nedá. Hráč, který má talent a vlohy a chce se dostat na špici, musí pravidelně a intenzivně trénovat a musí se hokeji věnovat zcela naplno. Poté, pokud se dostatečně vypracuje a bude mít tu správnou porci sportovního štěstí, jistě využije některou z nabídek, které mu současný globalizovaný svět sportu přinese, ať v rodné zemi či v zahraničí. A i když se rozhodne odcestovat daleko od rodiny a přátel, díky moderním komunikačním prostředkům může být s kýmkoliv neustále v kontaktu.

Hokejový klub jako sociální skupina⁷⁶⁵

Z hlediska sociologie či sociální psychologie⁷⁶⁶ bychom mohli hokejové mužstvo považovat za sociální skupinu, která má mnoho funkcí, je vnitřně hierarchizována a mezi jejími členy existuje řada vztahů.

V hierarchii hokejového klubu stojí na nejvyšším místě majitel a zároveň prezident klubu, kterému náleží řada kompetencí a rozhoduje o finančních záležitostech. Na druhém stupni je postaven generální manažer, jehož úkolem je starat se o angažování hráčů a o případné výměny hokejistů. Pod ním působí hlavní klubový trenér, který přebírá veškerou zodpovědnost nad výsledky týmu. V případě, že jich není podle představ dosaženo, bývá jedním z prvních, s kým je rozvázán pracovní poměr. Jemu jsou k dispozici asistenti trenéra, kteří v případě neúspěchu nepřebírají tak velkou zodpovědnost za konečný výsledek jako hlavní trenér a propuštění z pracovního poměru je zpravidla nečeká.

Z tohoto pohledu na nejnižší úrovni se nacházejí samotní hráči. I v rámci této nejpočetnější skupiny, kterou tvoří brankáři, obránci a útočníci, lze mluvit o vnitřní

---

⁷⁶⁴ Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

⁷⁶⁵ Pokud není uvedeno jinak, pro tuto kapitolu čerpám ze seminární práce Václava Kočího, TUL, KPP, 2008 a z analýzy předchozích výzkumů.

⁷⁶⁶ Tématem sociálních skupin, jejich vztahů, funkcí, rolí apod. se zabývá řada publikací z oblasti sociologie či psychologie, např. ŘÍČAN, P.: *Psychologie*, Praha 2005; FONTANA D.: *Psychologie ve školní praxi*, Praha 2003; JANDOUREK, J.: *Úvod do sociologie*, Praha 2003; ŘEZÁČ, J.: *Sociální psychologie*, Brno 1998; NAKONEČNÝ, M.: *Sociální psychologie*, Praha 2009; CANETTI, E.: *Masa a moc*, Praha 2007.

organizaci. Zpravidla nejvyšší postavení zaujímá přirozený vůdce týmu koordinující práci kolektivu, často jím bývá hráč, který ve své kariéře dosáhl v hokejové branži velmi vysoko – např. se stal olympijským vítězem, mistrem světa, dlouhá léta působil v zámořské NHL apod. Touto vůdčí osobností bývá obvykle kapitán⁷⁶⁷. V rámci skupiny hráčů stojí na dalších stupních hierarchie starší hráči, hráči středního věku (zpravidla jde o nejpočetnější skupinu) a mladí hráči. Z toho je tedy patrné, že v rámci organizace hráčů je určitým faktorem věk a profesní zkušenosti.

I v rámci hokejového pracovního kolektivu vzniká celá řada sociálních vztahů. Specifický vztah existuje např. mezi trenéry a hráči. Trenér v pozici nadřízeného udává pokyny týkající se herního systému, taktiky apod. a hráči jako podřízení mají povinnost je plnit. Aby byl mezi hráči a trenérem kladný vztah, je zapotřebí, aby hráči trenéra respektovali a spolupracovali s ním. Předpokladem toho všeho je i pozitivní citový vztah. Ten spočívá především v sympatiích vůči vedoucímu. Obdiv vůči vedoucímu je další důležitou stránkou vztahu členů k němu. Čím obdivuhodnější osobností trenér je, tím více je pravděpodobné, že skupinu dobře povede a potřeby hráčů budou uspokojovány. Stejně jako hráči, i trenér by v dobře fungující skupině měl mít vůči svým „podřízeným“ pozitivní vztah.

Důležité vztahy vznikají také mezi hráči. Ty jsou pravděpodobně nejkomplicovanější a předchází jim mnohé faktory. Mimo jiné, zda hrají ve stejné formaci, zda jsou odchovanci či tzv. přespolní, roli mohou hrát rovněž i sociální faktory jako je např. věk apod. Samozřejmě mezi nimi také mohou vznikat spory stejně jako mezi všemi jinými lidmi. Profesionální hráči si ovšem dokážou při samotné hře udržet odstup a tyto případné konflikty od hokeje oddělit. Aby byl během zápasu podán maximální výkon, musí všichni hrát jako jeden tým a nenechat se rozptylovat osobními záležitostmi.

---

⁷⁶⁷ V libereckém mužstvu je v posledních několika sezónách vůdčí osobností a kapitánem Bílých Tygrů Petr Nedvěd.

6. Základní škola U Školy

Historie a význam⁷⁶⁸

Škola U Školy se nachází v těsné blízkosti městského zimního stadiónu. Její kořeny spadají už do roku 1905, kdy na jejím místě byla postavena německá měšťanská škola. V roce 1919 byla v Horním Růžodole zřízena česká měšťanská škola. Její žáci našli útočiště v budově německé měšťanky, kde byly rovněž umístěny některé třídy české obecné školy. Konečně se podařilo to, co dříve bylo nemyslitelné. Děti obou národností se učily a setkávaly pod jednou střechou. Vzhledem k vysokému počtu českých žáků a omezené kapacitě budovy se v roce 1922 nejprve uvažovalo o přístavě školy, ale posléze bylo rozhodnuto o výstavbě školy nové. Dne 26. června 1922 byl položen základní kámen budoucí „Masarykovy obecné a měšťanské školy“ v Jeronýmově ulici (dnešní gymnázium Jeronýmova). První žáci do nové školy nastoupili v roce 1933, čímž v budově dnešní Školy U Školy zůstaly znovu pouze německé třídy.

V průběhu druhé světové války v letech 1944-1945 byla budova německé měšťanské školy využívána jako vojenský lazaret. Po válce byly obě školy obnoveny a v červnu 1945 na základě nařízení ministerstva školství byla budova bývalé německé měšťanky přidělena potřebám českých škol a na jejím místě vznikla obecná škola. Bývalá „Masarykova Obecná a měšťanská škola“ se přetvořila v „Masarykovu státní školu měšťanskou“. V souvislosti s odsunem německé většiny obyvatel se obě školy proměnily ve výhradně české vzdělávací instituce. Po komunistickém převratu v roce 1948 byly obě školy sloučeny v jedinou. V šedesátých letech byly v ulici U Školy provedeny rozsáhlé opravy interiéru budovy. Důvodem byla nutnost přizpůsobit školu i starším žákům, protože škola po mnoho let sloužila pouze 1. – 5. postupnému ročníku. Od roku 1959 byla v budově zřízena 16. osmiletá střední škola, v roce 1961 se změnila na 16. základní devítiletou školu.

Významnou událostí pro další vývoj školy se stalo zřízení dvou sportovních tříd pro pohybově talentované žáky se zaměřením na lední hokej. Tyto chlapecké třídy byly zřízeny

---

⁷⁶⁸ Hlavním zdrojem informací pro tuto kapitolu je Kronika 16. Osmileté střední školy Liberec – H. Růžodol, archiv ZŠ U Školy Liberec.

z rozhodnutí OŠ ONV⁷⁶⁹ Liberec, OV ČSTV⁷⁷⁰ a dvou tělovýchovných jednot (TJ) – Slávia Liberec ODPM⁷⁷¹ a Stadión Liberec. Školu tehdy řídil Vladimír Drnec. Později byly otevřeny další sportovní třídy a ve školním roce 1982/1983 byly plně organizovány od 3. až do 8. ročníku.

Po revoluci v roce 1989 byla řada sportovních tříd rušena jako „přežitek“ minulé doby, ale v Liberci byly zachovány. Jak dokládá Ctibor Jech: *„To bylo jedno z nejlepších rozhodnutí, které se udělalo, protože nadále měl liberecký mládežnický hokej výbornou úroveň, junioři i dorostneci hráli pořád nejvyšší soutěže. Špičkoví mladí hokejisté pak odcházeli z Liberce pryč, protože II. liga, která se tenkrát v Liberci hrála, pro ně byla málo. Mnozí odcházeli do extraligových celků (Leo Gudas, Zdeněk Orct, Petr Nedvěd, Jaroslav Nedvěd). Prakticky skoro všichni se dotkli i reprezentace nebo hráli v reprezentačních výběrech.“*⁷⁷²

I v současné době je hlavním cílem školy U Školy sloučit sport na vrcholové úrovni a kvalitní školní výuku. To mimo jiné umožňují vhodně kombinované tréninky s vyučováním a vzájemná komunikace pedagogů a trenérů, kteří spolupracují při sportovní přípravě mladých hokejistů a při profesním uplatnění sportovců. Jednou z priorit je i komunikace a kooperace s rodiči, bez které by k výchově mladých hokejistů nemohlo docházet, protože hokej už i od nejmenších žáků je jedním z nejnákladnějších sportů.

Od třetí třídy mohou žáci volitelně navštěvovat hokejovou přípravu, od šestého ročníku jsou rozdělováni do běžné či specializované hokejové paralelní třídy (v současné době je hokejová část označena jako třída B, v minulosti C). Intenzivní hokejové tréninky probíhají až do deváté třídy formou rozšířené výuky tělesné výchovy. Navíc ke klasickým dvěma hodinám TV přibývají další tři hodiny tréninků pod vedením trenéra. Tyto hodiny probíhají na úkor předmětů jako např. pracovní činnosti, výtvarná nebo hudební výchova.⁷⁷³

---

⁷⁶⁹ Odbor školství Okresního národního výboru.

⁷⁷⁰ Okresní výbor Československého svazu tělesné výchovy.

⁷⁷¹ Okresní dům pionýrů a mládeže (dnes DDM – Dům dětí a mládeže).

⁷⁷² Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec.

⁷⁷³ Informace získány z rozhovoru s ředitelem školy U Školy Radkem Hanušem, 5. května 2010, Liberec.

Významní hokejoví absolventi ZŠ U Školy⁷⁷⁴

Mezi absolventy školy U Školy patří řada současných i bývalých hráčů Bílých Tygrů (dříve Stadion Liberec), jako jsou např. Jan Plodek, Jiří Moravec, Jan Holub, Jan Víšek, Ctibor Jech či donedávna hrající Lukáš Pabiška (dnes BK Mladá Boleslav) nebo Václav Kočí (nyní HC Eaton Pardubice).

Mezi další významné absolventy můžeme zařadit Jakuba Čuttu (narozen 1981), mistra světa z juniorského světového šampionátu hráčů do 20 let v Moskvě z roku 2001, kdy jako devatenáctiletý hráč získal zlatou medaili. Obránce Jakub Čutta začínal hrát v Jablonci, v roce 1993 přešel do Stadionu Liberec, kde prošel sportovní přípravou od žákovských družstev až po dorost. V roce 1998 se přesunul do zámoří, kde hrál střídavě WHL⁷⁷⁵, NHL⁷⁷⁶ a AHL⁷⁷⁷. Největšího úspěchu dosáhl v Americe s týmem Hershey Bears⁷⁷⁸ získáním Memorial cupu⁷⁷⁹ v roce 2006. V letech 2006-2008 působil v Čechách (Bílí Tygři) a v Rusku a od sezóny 2008/2009 je v HC Energie Karlovy Vary.⁷⁸⁰

Nelze opomenout dalšího libereckého odchovance, beka Ladislava Šmída (narozen 1986), který hrál do sezóny 2004/2005 za Bílé Tygry a v sezóně 2005/2006 přijal nabídku NHL, kde dodnes působí (nyní v klubu Edmonton Oilers). Účastnil se rovněž dvou mistrovství světa (2007 a 2008).⁷⁸¹ Brankáře Zdeňka Orcta (narozen 1970) zavedla hokejová kariéra do Litvínova, kde byl pět let brankářskou jedničkou. Mnoho let pak hrál v dresu Kladna (2001/2002 – 2007/2008, s výjimkou sezóny 2003/2004, kdy působil v ruské superlize v týmu AK Bars Kazaň), v sezóně 2008/2009 chytal za Ústí nad Labem a v následujícím ročníku 2009/2010 byl vybrán Vladimírem Růžičkou do širšího výběru brankářů Slavie. Na mezinárodním poli získal bronzovou medaili na MS 1993.⁷⁸²

---

⁷⁷⁴ Pokud není uvedeno jinak, informace jsou čerpány z analýzy archivních materiálů ZŠ U Školy v Liberci.

⁷⁷⁵ Western Hockey League (užívá zkratku WHL, česky Západní hokejová liga) je jedna z trojice nejprestižnějších juniorských lig v Kanadě a USA.

⁷⁷⁶ National Hockey League - nejslavnější hokejová liga na světě, které se účastní týmy z USA a Kanady.

⁷⁷⁷ American Hockey League (česky Americká hokejová liga) je hokejová liga v severní Americe. V soutěži působí 25 amerických a čtyři kanadské kluby.

⁷⁷⁸ Město v Pensylvánii.

⁷⁷⁹ Trofej, kterou získává vítěz kanadské juniorské hokejové ligy.

⁷⁸⁰ NHLplayersearch. [online]. URL:

<<http://www.legendsofhockey.net/LegendsOfHockey/jsp/SearchPlayer.jsp?player=19616>>. 6. června 2010.

⁷⁸¹ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>. 6. června 2010.

⁷⁸² Oficiální stránky Zdeňka Orcta. [online]. URL: <<http://www.oricz.cz/>>. 5. června 2010.

Další z významných bývalých žáků Leo Gudas (narozen 1965) hrál v letech 1988 – 1990 v dresu Sparty, 1990 – 2002 vystřídal několik klubů nejen v rodné zemi, ale také ve Finsku, Německu a Švýcarsku. Na mistrovstvích světa v hokeji 1989, 1990, 1991 a 1992 získal s československou reprezentací bronzovou medaili, z OH ve Francii v roce 1992 si přivezl rovněž bronz. K jeho úspěchům patří i účast v Kanadském poháru v roce 1991⁷⁸³. V současné době se věnuje trenérské činnosti jako asistent v BK Mladá Boleslav.⁷⁸⁴

Snad nejznámější hráč současné sestavy Bílých Tygrů, kapitán Petr Nedvěd (narozen 1971), je rovněž absolventem „hokejové školy“. Začátkem roku 1989 se Petr Nedvěd rozhodl pro emigraci. Stalo se tak po mezinárodním mládežnickém turnaji v Calgary, kde se jako sedmnáctiletý stal hvězdou turnaje se sedmnácti góly a devíti asistencemi. V Čechách odehrál před emigrací jednu sezónu za juniory HC Litvínov, po emigraci strávil rok v juniorské lize Western Hockey League v USA a od sezóny 1990/1991 působil 15 let v NHL (hrál po boku slavných hokejistů, např. Maria Lemieux, Rona Francise, Jaromíra Jágra ad.). V průběhu roku 2007 se vrátil do České republiky, kde nyní hraje na pozici středního útočníka v týmu Bílí Tygři Liberec. V průběhu sezóny 1993/1994 během sporů se svým tehdejším týmem Vancouver Canucks získal kanadské občanství a reprezentoval Kanadu na Olympijských hrách v Lillehammeru, odkud si odvezl stříbrnou medaili. Za Českou republiku nastoupil v roce 1996 na Světovém poháru⁷⁸⁵, který pořádala NHL.⁷⁸⁶

Nejenom z výše zmíněných jmen je patrné, že mnozí absolventi hokejových tříd Základní školy U Školy nacházejí uplatnění ve špičkových týmech nejvyšší domácí hokejové soutěže, v evropských ligách nebo zámořských celcích či v reprezentačním výběru, ač už se jedná o juniorský či A-tým. Nepopiratelný podíl na jejich úspěších má jistě i kvalitní hokejová příprava formou výuky a tréninků již v raném dětství. To vše umožňuje intenzivní spolupráce základní školy U Školy, klubu Bílých Tygrů a rodičů žáků.

---

⁷⁸³ Československo obsadilo 6. příčku.

⁷⁸⁴ hockeyDB.com. [online]. URL: <<http://www.hockeydb.com/ihdb/stats/pdisplay.php?pid=19114>> 30. května 2010.

⁷⁸⁵ Česká republika skončila na 8. místě.

⁷⁸⁶ Oficiální statistiky NHL. [online]. URL: <<http://www.nhl.com/ice/player.htm?id=8449807#&navid=nhl-search>>. 20. května 2010.
Czech forward Petr Nedved leaves NHL to play for Czech club on 1-year deal. International Herald Tribune. Associated Press (2007). [online]. URL: <<http://www.iht.com/articles/ap/2007/07/19/sports/EU-SPT-HKY-Sparta-Prague-Nedved.php>> 20. května 2010.

7. Fanoušci⁷⁸⁷

Princip „fanouškovství“ existuje ve většině případů téměř od počátků jakéhokoli sportu. Přesněji řečeno od chvíle, kdy někteří sportovci začínají vynikat nad ostatními a svými výjimečnými či nadprůměrnými schopnostmi a dovednostmi počínají přitahovat pozornost a zájem ostatních. Těmito diváky se stávají lidé všech založení, a to jak sportovci, provozující ve svém čase různé sporty, tak ostatní, kteří se zápasů a klání aktivně neúčastní. Lze polemizovat o otázce, zda můžeme tyto "diváky" označit za fanoušky už ve chvíli, kdy se přijdou podívat například na hokejový zápas, nebo zda musí mít tito lidé již vybraného svého osobního hrdinu či tým, které budou povzbuzovat a obdivovat bez ohledu na to, jestli právě vítězí či prohrává.

Vraťme se nyní k počátkům hokejového sportu u nás. Již od konce 19. století se na ledě hrál tzv. bandy hokej, o kterém se díky rostoucí popularitě brzy začali objevovat články v novinách a časopisech. Zájem o něj ilustruje mimo jiné fakt, že bandy hokej provozovaly také mladé ženy a dívky. K nepříliš četným zápasům na Vltavě či polévaných kluzištích se v té době scházely spíše spontánní divácké skupinky, za opravdové fanoušky však v té době lze označit pravděpodobně pouze rodinné příslušníky, kamarády a známé jednotlivých hráčů.

Vzhledem k absenci umělých kluzišť a rozličné přízni počasí nebyly v té době možné pravidelné tréninky a byla-li příležitost ke hraní, odehrávaly se samozřejmě zápasy, nikoliv nácvik jednotlivých dovedností, jako se dnes například věnuje čas na trénování střelby a podobně. To vše souvisí s tím, že hokej byl dlouhou dobu pouze zábavnou a zajímavou volnočasovou aktivitou s přáteli, nikoliv sportem, na který je nutno se pravidelně a soustavně připravovat. Proto mohli vyniknout a být obdivováni zejména hráči s přirozeným pohybovým talentem a dobrými reflexy, neboť o nikom z tehdejších hokejistů nelze říci, že by „měl natrénováno“.

Počátek dvacátého století přinesl kanadský hokej, jehož začátky se ještě několik let prolínaly s bandy hokejem. V tomto období stále neexistovalo nic jako organizované skupiny obdivovatelů ledního hokeje nebo stálá fanouškovská základna. Za zlom bychom mohli považovat návrat českého týmu z mezinárodního hokejového turnaje v Berlíně

---

⁷⁸⁷ Pokud není uvedeno jinak, čerpám z analýzy předchozích výzkumů a z rozhovorů.

v Ledovém paláci roku 1911. Zatímco před odjezdem českého týmu nebyl hokej v širokém povědomí veřejnosti, po příjezdu s titulem mistrů Evropy byli hokejisté vítáni několika tisíci fanoušky, jak popisuje Jan Palouš ve vzpomínkové knize *Mušketýři s hokejkou*: „*Vystupujeme. Dvorana zaburácí voláním a potleskem, tisíce klobouků, čepic, kapesníků se míhá ve vzduchu. (...) Nová bouře zahřmí dvoranou a náhle se ozve z tisíce hrdel „Kde domov můj?“ (...) Dostáváme se před nádraží. Opakuje se zde, co se odehrávalo v nádražní dvoraně: jakmile se objeví před vchodem první hráči s Jarkovským, držícím náš pohár nad hlavou, ozve se nové tisícihlasé volání, které trvá tak dlouho, dokud poslední z nás nezmizí v připravených vozech. (...) Když jsme odtud před týdnem odjížděli, nikdo nás nevyprovázel, nikdo se nevšiml našeho hloučku. Co se dnes odehrálo, o tom se žádnému z nás ani v nejfantastičtějším snu nezdálo.*“⁷⁸⁸

Vzhledem k více či méně úspěšnému působení českých reprezentantů na mezinárodním sportovním poli se stává pro diváky z hokeje něco víc než dřív. Určitý podíl na tom má jistě nepopiratelná česká národní hrdost, obzvláště vzhledem k tehdejšímu státoprávnímu uspořádání, kdy Čechy nebyly samostatnou republikou jako dnes, ale součástí rakousko-uherské monarchie. Nelze se tedy divit, že předválečná vítězství českých reprezentantů nad rakouskými hokejisty vzbuzovala v českých vlastencích stejně bujarou radost jako např. dvojnásobné vítězství československých hokejistů v roce 1969 na MS ve Stockholmu nad Sovětským svazem, který v roce 1968 obsadil území Československa.

V následujících desetiletích lze mluvit o hokejových nadšencích v podstatě tak, jak je známe dnes. Fanoušci znali jména svých oblíbenců a byli ochotni jim na podporu během zápasu skandovat povzbuzující hesla. Sportovní příznivci se také začali postupně organizovat. Z počátečních spontánních skupinek přátel a známých vznikali větší organizované skupiny, které se domlouvali na společných návštěvách zápasů a hromadně podporovali „svůj“ tým.

Hokej v libereckém regionu má své kořeny na konci třicátých let dvacátého století, aby byl krátce po svém vzniku přerušen na šest let druhou světovou válkou. S poválečnou činností hokejových klubů (jmenovitě kluby Rapid, Doubí, Slavia a Stráž bezpečnosti Liberec) se obnovuje a také roste zájem hokejových příznivců. Že zájem o hokej skutečně nebyl malý, ilustrují čísla o rostoucí návštěvnosti místních meziklubových zápasů na konci

---

⁷⁸⁸ PALOUSH, s. 106 – 107.

čtyřicátých a v padesátých letech. Z původních malých skupinek začalo ochozy kolem přírodních kluzišť zaplňovat několik stovek diváků, jejichž počet se i vzhledem k relativně malému množství zápasů rozrostl až na několik tisíc. Největšímu zájmu se těšila mezikrajská a mezistátní utkání.

Díky výstavbě zimního stadionu v roce 1956, který nabízel kapacitu až 7500 diváků, se postupně zvyšoval komfort pro návštěvníky. Hned zpočátku vystavěné tribuny nabízely lepší výhled na kluziště, které bylo uměle ochlazované solankou, a tedy se zápasy mohly konat i za teplejšího počasí. Ještě větší pohodlí poskytlo zastřešení ledové plochy ochraňující diváky před nepříznivými povětrnostními podmínkami. Nová hala však měla pro přihlížející diváky jeden velký nedostatek: teploty v ní panující byly stejně nízké a vlivem chlazeného ledu někdy i nižší než teploty venkovní. Vzpomínky na zimu v liberecké hale má i Václav Ulvr: *„Obdivoval jsem lidi, kteří celý hokej dokázali prosedět. Protože my jsme třetinu co třetinu, každou přestávku, chodili nahoře zprava doleva, abychom se zahřáli, protože když venku začalo být na nule nebo dokonce pod nulou, tak v hale byla neskutečná zima, i když jsme se hodně nabalili.“*⁷⁸⁹

Aspekty komfortu na sportovních kláních měly a i v přítomnosti stále mají nezanedbatelný vliv na návštěvnost sportovních událostí. Například z rozhovoru s hokejovým příznivcem Michalem Kašpárkem vyplývá, jaký význam má pro sportovního diváka prostředí stadiónu: *„Na hokej do liberecké arény chodím poměrně pravidelně, ovšem musím říci, že kdyby hala nebyla vybavená pohodlnými sedačkami a celkově velmi dobrým technickým zázemím, leckteré zápasy bych si raději vychutnal v televizi v pohodlí domova. Na druhou stranu obrazovka se rozhodně nevyrovná živému zážitku...být přímo u toho jako součást fandícího davu se dá těžko srovnat s přímým přenosem, k tomu ale právě hodně přispívá pohodlí, které je zde v Liberci ve srovnání s jinými městy na velmi vysoké úrovni.“*⁷⁹⁰

Vysoká návštěvnost hokejových utkání není vždy samozřejmostí. Období slávy a popularity bývají střídána nezájmem fanoušků obvykle v závislosti na horších výsledcích týmu. Někteří zkrátka fandí jen, když se mužstvu daří a v opačném případě začnou hned pískat, radit, pokřikovat až mnohdy ztratí o hru zájem. Jsou ovšem i tací, kteří za hráči stojí

---

⁷⁸⁹ Rozhovor s Václavem Ulvrem, 31. května 2010, Liberec.

⁷⁹⁰ Rozhovor s Michalem Kašpárkem, 20. května 2010, Liberec.

kdykoliv a podporují je za jakékoliv situace: „*Já do Liberce jezdím na každý zápas. Když se týmu nedaří, jsem sice naštvaná, smutná, někdy se jdeme opít, ale že bychom chtěli skončit s fanděním, to ne...určitě ne!*“ řekla skalní fanynka Pavlína Kučerová, dlouholetá příznivkyně libereckého ledního hokeje. „*Je ale fakt, že ta motivace pořád bubnovat a bubnovat, když lidi neřvou, nefandí, se snižuje,*“⁷⁹¹ dodala vzápětí.

Na druhé straně existuje i jiný přístup fanoušků, představený zde například Jaroslavem B. Ten tvrdí, že nemá chuť chodit na zápasy, když ho „*hokej, který hráči někdy předvádějí, nebaví.*“ Uvedl: „*Mně se líbí, když hra je svižná a divácky atraktivní, ale ve chvíli, kdy se týmu nedaří a je v dolní části tabulky, nemám důvod chodit se na zápasy dívat.*“⁷⁹² Z toho je patrné, že přístup diváků k hokeji se velmi různí a vztah k oblíbenému týmu (ať už hokejovému či jinému) je zcela individuální.

Hokejové fanoušky začal v šedesátých letech organizovat liberecký vojenský tým Dukla Liberec. Mužstvo, tvořené branci, sbíralo v té době velké úspěchy a podpora fanoušků byla značná. Vznikla tedy historicky první organizace zaštiťující aktivity hokejových příznivců. Členové Dukla klubu zajišťovali příznivou atmosféru během zápasů na domácím ledě a organizovali zájezdy do cizích prostředí. Poprvé se začali spontánní skupiny fanoušků spojovat v rámci zájmového odboru VTJ⁷⁹³ Dukla Liberec s vlastním výborem, revizní komisí a členskou schůzí.

S koncem působení celku Dukly v Liberci se rozpadl i Klub přátel Dukly Liberec a s tím na dlouhou dobu skončila i veškerá organizovaná činnost fanoušků ledního hokeje ve městě pod Ještědem. Dál se sice konaly turnaje a klání, ovšem další instituce hokejových příznivců vznikla až v roce 2002 jako oficiální Fan-club HC Bílí Tygři. Jedná se o první fanklub Bílých Tygrů i jejich předchůdců z celku Stadión Liberec a dalších. Fanklub má status neziskového občanského sdružení, které si za cíl klade především morální podporu hokejistů libereckého klubu, sjednocení fanoušků, zprostředkování jejich komunikace s vedením klubu, zajištění důstojného a slušného povzbuzování při zápasech a pořádání zájezdů na utkání hraná venku. Organizace odsuzuje vyvolávání šarvátek s fanoušky soupeře, vulgární projevy a jakékoliv nepřístojnosti a nesportovní chování obecně.⁷⁹⁴

---

⁷⁹¹ Rozhovor s Pavlínou Kučerovou, 24. května 2010, Liberec.

⁷⁹² Rozhovor s Jaroslavem B., 24. května 2010, Liberec.

⁷⁹³ Vojenská tělovýchovná jednota.

⁷⁹⁴ hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>>, 28. listopadu 2009.

V sezóně 2009/2010 měl Fanklub přibližně 140 právoplatných členů. Klub se dělí na skupinu řadových členů a vedení. Současně má v rámci sociální hierarchie Fanklubu význam délka působení a nasazení jednotlivých členů. Hlavní představitel vystupující pod přezdívkou Lindros k tomu dodává: „*Zejména se hledí i na to, kdo se účastní venkovních zájezdů, dle toho pak má i respekt u ostatních.*“⁷⁹⁵ Autonomní skupinu mezi fanoušky tvoří bubeníci. Ti mají již svoje zavedené rytmy a pokřiky, které postupně vznikaly ve spolupráci s jinými členy. „*To jestli někdo bubnuje, není ani vázáno na délku jeho členství, jakožto spíš na umu, chuti bubnovat a hlavně jakémsi začlenění mezi ostatní bubeníky. Samozřejmě, že nejprve musí případný zájemce odkoukat, co a jak se bubnuje, a následně to může zkusit. V tomto ohledu jsou pro každého dveře otevřené a vše je na domluvě s ostatními.*“⁷⁹⁶, komentoval již zmíněný Lindros.

K činnosti libereckého Fanklubu Bílých Tygrů patří i povzbuzování hráčů a fanoušků maskoty. Tito patří také mezi členy a pravidelně jezdí i na venkovní zápasy, ovšem působivé tygří kostýmy mají k dispozici pouze na domácím hřišti. Angažovaným fanouškem se člověk nestane ze dne na den. Diváci si v tomto případě musí k hokejovému klubu vypěstovat opravdovou náklonnost. To potvrzuje i vedoucí Fanklubu, který vypráví o svých začátcích takto: „*Okolo hokeje se pohybuji už nějakých devět let. Nejprve jako obyčejný fanoušek-divák, postupem času jsem se začal seznamovat s lidmi z kotle a pravidelně do něj docházet. K hokeji jsem přirostl natolik, že jsem se začal následně aktivně podílet na fungování organizace fanoušků – tzn. příprava choreografie, plánování a organizace výjezdů. Poslední dva roky, byť ne zcela dobrovolně, jsem převzal celkové řízení organizace.*“⁷⁹⁷

Specifickými hokejovými fanoušky jsou příbuzní, manželky a rodiče hráčů. Ti totiž obvykle nefandí ani tolik konkrétnímu týmu jako spíše konkrétnímu hokejistovi. Toto tvrzení nabývá na důležitosti zejména v okamžiku přestupu onoho hráče do jiného klubu. Snad každý rodič si přeje pro své děti to nejlepší, ať už se jedná o dobré výsledky ve škole, pracovní kariéru či spokojený osobní život. Nejinak je tomu i v případě hokejové kariéry, kdy rodiče jsou ochotni nejenom zahrnout nové synovo působiště mezi své oblíbené týmy,

---

⁷⁹⁵ Rozhovor s vedoucím Fanklubu vystupujícím pod přezdívkou Lindros, 8. července 2010, Liberec.

⁷⁹⁶ Tamtéž.

⁷⁹⁷ Tamtéž.

ale také dojíždět stovky kilometrů a být tak svědky důležitých utkání jejich potomka. To potvrzuje i Jiří Plodek, jehož syn Jan je útočníkem týmu Bílých Tygrů: „*Náš Honza hraje sice v Liberci, ale i přesto se snažíme jezdit na každý venkovní zápas. Vzpomínám si hlavně na postup Bílých Tygrů do extraligy po vítězství v Kladně.*“⁷⁹⁸ Na otázku, jak by reagoval, kdyby Jan přešel do jiného týmu, bez váhání odpověděl: „*Samozřejmě bychom jezdili dál, nic by se pro nás nezměnilo.*“⁷⁹⁹ Svého syna vždy podporovali a dodnes podporují i rodiče Václava Kočího, odchovance Liberce hrajícího nyní za HC Eaton Pardubice, jak uvedla p. Kočová: „*Když byl Václav mladší, tak jsme ho vozili na tréninky a jezdili jsme mu fandit na různé zápasy. Pokud je to možné, jezdíme i teď a je nám jedno, za koho hraje, my fandíme Vendovi.*“⁸⁰⁰

V dnešní moderní době, kdy je přístup k televizi, internetu apod. již samozřejmostí, jsou fanoušci všech sportů ovlivňováni těmito informačními zdroji. Neoddiskutovatelný vliv médií lze ilustrovat například na prostoru, který je věnován hokeji v rámci novinových sportovních rubrik. České i zahraniční hokejové soutěže jsou dopodrobna rozebírány také v televizních zpravodajských relacích apod. Je otázkou, pokud by byl stejný prostor věnován např. u nás nepříliš známému lakrosu, zda by to vedlo k nárůstu obecného povědomí o něm a větší popularitě. Jistý vliv by to dle mého názoru nepochybně mělo. Ovšem netřeba zapomínat na fakt, že noviny či zpravodajské relace jsou závislé na zájmu diváků a tedy pouštět se do takovýchto experimentů by mohlo přinést snížení sledovanosti. Domnívám se, že toto téma by bylo zajímavé zpracovat v rámci podrobného socio-demografického výzkumu.

---

⁷⁹⁸ Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec.

⁷⁹⁹ Tamtéž.

⁸⁰⁰ Rozhovor s p. Kočovou, 28. července 2010, Liberec.

8. Rozhodčí⁸⁰¹

Další nezbytnou součástí každého hokejového zápasu jsou samozřejmě rozhodčí. Tato někdy nevděčná, ovšem nezbytná pozice provází hokej již od samého počátku jeho existence. Hokejoví sudí se postupně etablovali jako samostatná a svébytná skupina nepatřící mezi hráče ani mezi fanoušky. Veřejností bývají vnímáni jako lidé patřící téměř mimo hokejovou společnost, kteří ale mají moc nad výsledky zápasů a mohou svým rozhodnutím ovlivnit průběh celých šampionátů.

Paradoxně přitom valná většina rozhodčích musí mít kromě výborných znalostí a schopnosti rychlého a přesného rozhodování zejména velmi blízký vztah k hokeji (či jinému sportu, kterému se věnují), neboť na území českých zemí až donedávna neexistovali profesionální sudí, zaměstnaní na plný úvazek a adekvátně finančně oceňovaní. V minulosti stejně jako dnes pískali zápasy lidé s běžným civilním zaměstnáním a hokeji se věnovali ve svém volném čase. První tři profesionální sudí se v Čechách objevili od sezóny 2005/2006 v nejvyšší české hokejové soutěži – extralize.⁸⁰²

Jak je tedy možné, že i přesto je o tuto diváky tolik odsuzovanou a médii kritizovanou pozici stále zájem? Pravděpodobně všichni znají situace, kdy sudí rozhodne spornou situaci na úkor jednoho týmu, či dokonce chybně posoudí zákrok a diváci i hráči jej zahrnou nepokojeným pískotem, pokřikováním i nadávkami. Na druhou stranu kdo kdy viděl, že by byl rozhodčí za správně ohodnocený verdikt oceněn potleskem, či pochvalným plácáním po ramenou? Existuje určitá neférovost v postoji k rozhodčím, neboť v hokeji stejně jako v každém jiném sportu vládnu velké emoce. Vždyť chyby přece dělá každý, ať manažer, dělník či politik, ovšem v případě sportovních utkání nabitých emotivní a vybuzenou atmosférou je snadné nechat se strhnout k nespokojenému pokřiku na účet sudích.

Přesto řady rozhodčích neřídnu a přes náročnost a jistou nevděčnost se stále objevují nové tváře. Anonymní hokejový sudí to ve své osobní zpovědi vysvětluje takto: „(...) *je to radost. Kdo má možnost dostat se ve sportu takto vysoko? Znat se s většinou lidí, kteří do hokeje u nás dělají a být aktivně přítomen důležitým extraligovým utkáním. Pokud se mi k*

---

⁸⁰¹ Pokud není uvedeno jinak, je čerpáno z analýzy předchozích výzkumů.

⁸⁰² Oficiální web Asociace rozhodčích ledního hokeje. [online]. URL: <<http://www.arlh.cz/clanek.asp?id=Tri-rozhodci-budou-mit-statut-profesionala-354>>, 8. července 2010.

*tomu zápas vysloveně povede, jedná se o sakra dobrý pocit. Samozřejmě se i stane, že se utkání nepodaří podle představ. Hráči zlobí, nadávají, filmují... ale to je také hokej.*⁸⁰³

Na druhou stranu je pravda, že role rozhodčího s sebou přináší obrovskou zodpovědnost a její představitel si musí být schopen po celou dobu zápasu uchovat maximální soustředěnost a bdělost. Zejména vrcholový hokej je totiž dnes již tak rychlým sportem, že i krátký moment nepozornosti může změnit vývoj a výsledek zápasu. Z těchto důvodů je rozhodčích při zápase hned několik, vraťme se nyní ale do historie, na samé počátky této sportovně-společenské role.

Pozice rozhodčího vzniká ještě před samotným nástupem hokeje v průběhu 19. století jako součást fotbalového sportu. Zde se původně o sporných situacích domlouvali kapitáni obou družstev, ale častá nedorozumění a neshody přinesly potřebu dalších arbitrů a na hřiště tedy přicházejí dva sudí, každý náležící jednomu týmu, kteří převzali původní kapitánskou pravomoc na rozsouzení sporů. Ani toto uspořádání však nebylo dostatečně funkční a do hry je zapojen třetí, tentokrát neutrální arbitr, který byl původně dotazován pouze v případě neshody mezi týmovými sudími. Situace se mění až v roce 1891, kdy se z týmových sudí stávají pomocní čároví rozhodčí a odpovědnost za rozhodování plně přebírá neutrální hlavní rozhodčí.⁸⁰⁴

Hokej později více méně kopíruje toto dobře fungující uspořádání a na ledě je spolu s hráči obvykle aspoň jeden hlavní rozhodčí a několik rozhodčích čárových. Konkrétní počty sudích se dodnes v různých soutěžích liší. Tradiční rozložení hlavního a dvou pomocných rozhodčích doplněno v devadesátých letech o pozici video-rozhodčího, který je kontaktován v případě sporného rozhodnutí hlavním rozhodčím a jako poslední instance na základě video záznamu (tzv. „video replay“ bylo poprvé použito v NHL v roce 1991) definitivně posuzuje platnost gólu či zákroku.⁸⁰⁵

Další změnu v řadách českých hokejových arbitrů přinesla sezóna 2006/2007 zavedením druhého hlavního rozhodčího v nejvyšší domácí soutěži. Všechna tato opatření mají jeden jediný cíl, a to eliminovat lidský faktor a jeho chybná či napadnutelná rozhodnutí. Tím se nejenom sníží případné neshody mezi hrajícími týmy, ale zejména se

---

⁸⁰³ Jsem hokejový rozhodčí a takhle se mi žije. Rozhodci.org. [online].

URL: <<http://www.rozhodci.org/view.php?id=10040602>>, 10. července 2010.

⁸⁰⁴ Referee (English). [online]. URL: <<http://en.wikipedia.org/wiki/Referee/>>, 10. července 2010.

⁸⁰⁵ Campbell, Colin. "The Goal Judge; 1877–2007". [online]. URL:

<http://www.macleans.ca/article.jsp?content=2007118_51645_51645/>. 10. července 2010.

zlepšuje důvěryhodnost hokeje v očích diváků a fanoušků. V tomto směru má totiž hokej obrovský náskok před již zmíněným fotbalem. Například fotbalové mistrovství světa 2010 v Jihoafrické republice přineslo velkou debatu o modernizaci fotbalu a využití v jiných sportech běžně používaných prostředků. Profesor University of Michigan Andrei Markovits prezentuje nedostatečnou adaptabilitu tohoto sportu: „*Fotbalové verdikty rozhodčích jsou bez ohledu na své, čas od času až šokující chybování nezpochybnitelné a nezměnitelné. (...) Zaprvé je třeba zavést videorozhodčí. Tím by byla hra zabezpečena pro těch pár klíčových chvil, které často rozhodnou celé utkání...*“⁸⁰⁶

Je patrné, že navzdory výrazně kratší historii je hokej v současné době mnohem lépe adaptován moderní době než některé jiné sporty. Využití moderních technických prostředků, zpomalených záběrů, či vzájemná kontrola více rozhodčích téměř vylučuje možnost chybování lidského faktoru a tím očišťuje hokej od přízemních sporů a umožňuje hráčům i divákům maximální zážitek ze samotného hokejového zápasu.

---

⁸⁰⁶ Hrubky sudích volají do nebe: Chce to změnu. Mladá fronta DNES XXI/145, 23. června 2010, strana A9.

9. Závěr

Hokej je velmi populárním sportem, i proto se mu věnuje celá řada publikací a monografií. Naprostá většina z nich je psána publicistickým stylem převážně ze sportovního hlediska. Důvodem je samozřejmě fakt, že běžným čtenářem je průměrný hokejový divák. Přináší to s sebou ale i některé nevýhody. Většina z těchto prací nedostatečně dokládá zdroje a pozornost je v nich věnována především hokejovým úspěchům a výsledkům, zatímco politické a dobové souvislosti zůstávají v pozadí či jsou zcela opomíjeny. Zároveň v některých případech mohou být tyto knihy ovlivňovány vlastními zkušenostmi a osobními postoji autorů. V diplomové práci jsem se pokusila těmito možným negativům vyvarovat. Hokejové události byly uváděny a popisovány v kontextu doby a případné subjektivní názory byly srovnány a konfrontovány s objektivně ověřenými zdroji.

Během zhruba sta let existence získal lední hokej v českých zemích velké množství fanoušků a stal se tzv. „národním“ sportem. Tento relativně malý stát dosáhl v hokejové historii mnoha úspěchů, a to i v době, která byla mimo jiné doprovázena i politickými procesy a manipulacemi, které byly v režii Státní bezpečnosti. Díky řadě mezinárodních vítězství a úspěchů v zahraničních klubech (především NHL) je zahraničním hokej (vedle Václava Havla a českého piva) bezesporu vnímán jako jeden ze symbolů České republiky.

Ovšem nejenom národní a mezinárodní hokej, ale i regionální hokejové ligy a týmy hrají významnou roli. Na rozdíl od mnoha jiných klubů České republiky, nebyla o ledním hokeji v Liberci doposud napsána ani vydána žádná publikace. Tuto mezeru by měla zaplnit tato diplomová práce, která se věnuje libereckému lednímu hokeji od jeho počátků až do současnosti.

V úvodní části diplomové práce jsem se zaměřila na obecný přehled hokejového dění v průběhu 20. století až do roku 2010, a to zejména v mezinárodním kontextu. Byly zmíněny největší hokejové úspěchy a nejvýznamnější události v tomto sportu. Rovněž byly popsány zásadní politické události, které ovlivnily nejenom hokej, ale celou společnost (např. únorové události v roce 1948, politické procesy v 50. letech, okupace v roce 1968 a s ní související hokejové události v roce 1969, normalizační léta spojená s emigracemi či revoluční rok 1989).

Stěžejní část práce se pak zabývá vývojem hokeje v Liberci. Vzhledem k nedostatku relevantní literatury je založena především na obsáhlé komparaci a analýze nejrozličnějších druhů dostupných pramenů. Jak bylo již popsáno v úvodu, jedním z hlavních informačních zdrojů výzkumu měla být tzv. Kasíkova kronika vedená v letech 1973 – 1980 Jaroslavem Kasíkem, hráčem a později trenérem a funkcionářem hokejového klubu. Ta byla ovšem dle vyjádření představitelů klubu Bílých Tygrů Liberec nenávratně ztracena a tím zanikl i jediný originální a přímý zdroj informací o dřívějším hokejovém dění v tehdejšímu Stadiónu Liberec.

Střípky hokejové historie bylo možné nalézt v dalších pramenech, mimo jiné v dobovém tisku, archivních materiálech, soukromých archivech pamětníků i v jejich vlastních autentických vzpomínkách. Během práce na zrestaurování ztracených dat bylo prozkoumáno i mnoho zdánlivě nesouvisejících zdrojů (například archivní zápisy jednání městského zastupitelstva v období stavby prvního zimního stadiónu v 50. letech). Celkově bylo během získávání informací mj. pořízeno přibližně 8 000 fotografií a natočeno více než 12 hodin audiozáznamu rozhovorů. V práci je kladen důraz na doložitelnost a zpětnou dohledatelnost veškerých uvedených informací, proto jsou u každé části podrobně uváděny použité zdroje. Ve stejném pojetí byly prováděny rovněž rozhovory s pamětníky, kteří byli nezávisle kontaktováni a informace z jejich výpovědí byly poté během analýzy vzájemně srovnávány a posléze verifikovány daty z literatury a tisku.

I přes významnou překážku v podobě ztráty některých stěžejních materiálů se podařilo vytvořit komplexní přehled dějin ledního hokeje v Liberci od nejstarších dohledatelných počátků z 30. let 20. století až do současnosti. Byla popsána průběžná historie ve všech obdobích, všechny významné mezníky, vývoj hokejových celků na Liberecku, jejich úspěchy, účasti v soutěžích a výsledkové statistiky. Současně byl kladen důraz na vliv politických a dobových souvislostí, které zejména ve druhé polovině 20. století měly obrovský vliv na celou společnost, včetně sportu. Opomenuta nebyla ani otázka každodenního života.

Mezi nejvýznamnější hokejové milníky v Liberci lze jednoznačně zařadit výstavbu zimního stadionu, který byl dostavěn v roce 1956 v městské části v Horním Růžodole. Výrazný pokrok přineslo i jeho pozdější zastřešení v roce 1967, které přineslo mj. vyšší divácký komfort, ale především znamenalo možnost celoročního využívání umělé ledové

plochy, která již nebyla vystavována nepřízní počasí. Zlom přineslo i vybudování multifunkční Tipsport arény v roce 2005, tento stadión je dodnes jedním z nejmodernějších v České republice. Za důležitý mezník je nutné označit také vznik sportovních tříd s rozšířenou výukou hokeje na Základní škole U Školy v roce 1979. Díky tomu vznikla možnost sloučit sport na vrcholové úrovni a kvalitní školní výuku.

O prvním libereckém hokejovém mužstvu můžeme mluvit už v roce 1934 (Rapid Horní Růžodol). Hokej v Liberci se rozšířil hlavně po druhé světové válce, zvyšoval se počet týmů i příznivců ledního hokeje. Od nejnižších soutěží se liberecká mužstva přes krajský přebor a divizi propracovávala stále výš, od 60. let hrál liberecký Stadión téměř pravidelně druhou nejvyšší domácí soutěž. V 70. letech se v Liberci dokonce uvažovalo o I. lize, tohoto postupu se však nepodařilo dosáhnout. Naopak v 80. letech klub postihly finanční problémy a tým sestoupil do nižší soutěže, tehdy nazvané II. národní hokejové ligy. Vzestupné období nastalo v 90. letech, kdy Stadión finančně podpořil Petr Syrovátko. Prvním úspěchem se stal postup do I. ligy v ročníku 1995/1996. V roce 2000 probíhaly diskuze o budoucnosti klubu, které přinesly mimo jiné nový název pro tehdejší Stadión. Ten byl 21. srpna 2000 představen jako Bílí Tygři Liberec. Od sezóny 2002/2003 reprezentuje tento tým nejvyšší domácí soutěž, tj. extraligu.

Na základě předložených dat získaných studiem nejrozličnějších relevantních zdrojů se mi podařilo vyvrátit obecné skeptické povědomí o libereckém ledním hokeji, který údajně nemá dlouhou historii. Hokej hrál na Liberecku významnou roli ve veřejném životě již od 30. let 20. století. Stabilní pozice hokeje se upevnila záhy po druhé světové válce, o čemž svědčí i velké množství článků v denním tisku a v různých periodikách nejen Libereckého kraje.

Důležitým zdrojem pro tvorbu této části práce se staly výpovědi hokejových pamětníků (hráčů, funkcionářů, fanoušků a rodinných příslušníků). Tyto rozhovory byly vedeny za pomoci metody orální historie, která je významným prvkem pro studium soudobých dějin a přináší cenné informace, které mohou obohatit řadu významných skutečností.

Podařilo se tedy vytvořit první práci popisující historii hokeje v Liberci. Jedná se o kompletní přehled mapující hokej od nejstarších zmínek, v němž byly využity i informace získané z interdisciplinárních vědních oborů. Nejsou zde představena pouhá fakta, ale

historické údaje jsou předkládány v souvislostech nejenom politických, ale také společenských apod. Rovněž byla interpretována vyvíjející se úloha hráče či kořeny pozice rozhodčích ve hře. Připomenut je i vliv komunistického režimu na svět hokejového sportu, který je rovněž ilustrován vzpomínkami pamětníků.

Jako pravděpodobně většinu knih a publikací nelze ani tuto práci označit za ukončenou a definitivní. Vždy se mohou najít další informace o dané problematice, která je v tomto případě velmi rozsáhlá. Lze doufat, že prezentovaný text vzbudí diskuzi o hokeji na Liberecku a že se na základě jeho zveřejnění budou objevovat nové informace a materiály především ze soukromých archivů libereckých občanů.

Další případné možnosti práce spočívají především v rozšíření rozhovorů, které mohou být vedeny s dalšími hokejisty, fanoušky, funkcionáři, rodinnými příslušníky apod. Text lze rovněž obohatit o přístupy a výzkumy dalších humanitních věd, konkrétně je možné například zpracovat význam ledního hokeje z pohledu psychologického, sociologického, antropologického či etnologického.

10. Seznam použitých zkratek

I. ČLTK	I. český lawn tenis klub
I. NHL	I. národní hokejová liga
II. NHL	II. národní hokejová liga
AAU	Amateur Athletic Union
AFK	Atletický fotbalový klub
AHA	Alberta Hockey Academy
ATK	Armádní tělovýchovný klub
AZNP	Automobilové závody národního podniku
ČKD	Českomoravská Kolben Daněk
ČOS	Československá obec sokolská
ČR	Česká republika
ČSA	Československá armáda
ČSAD	Československá státní automobilová doprava
ČSOV	Československý olympijský výbor
ČSR	Československá republika
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSSZ	Československé stavební závody
DA	Dům armády
DDM	Dům dětí a mládeže
DP	Dopravní podnik
DSK	Dělnický sportovní klub
ELP	Elektro-Praga
FTVS UK	Fakulta tělovýchovy a sportu Univerzity Karlovy
HC	Hockey club
CHZ	Chemické závody
IIHF	International Ice Hockey Federation
KNV	Krajský národní výbor
KSČ	Komunistická strana Československa
KSSS	Komunistická strana Sovětského svazu

KV TVS	Krajský výbor tělovýchovy a sportu
KVS	Krajský výbor Sokola
LIGH	Ligue Internationale de Hockey sur Glace
LTC	Lawn Tennis Cercle (později Club)
ME	Mistrovství Evropy
MěstNV	Městský národní výbor
MS	Mistrovství světa
NDR	Německá demokratická republika
NHL	National Hockey League
n. p.	národní podnik
OD	Obchodní domy
ODPM	Okresní dům pionýrů a mládeže
OH	Olympijské hry
OŠ ONV	Odbor školství Okresního národního výboru
OV ČSTV	Okresní výbor Československého svazu tělesné výchovy
OVS	Okresní výbor Sokola
PS	Pozemní stavby
SK	Sportovní klub
SNB	Stráž národní bezpečnosti
SokA	Státní okresní archiv
SONP	Spojené ocelárny národní podnik Kladno
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
StB	Státní bezpečnost
STFX	St. Francis Xavier University
TJ	Tělovýchovná jednota
TŽ	Třinecké železářny
US	Uhelné sklady
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
VPŠ	Vyšší průmyslová škola
VŘSR	Velká říjnová socialistická revoluce
VSJ	Vojenská sokolská jednota

VSŽ	Východoslovenské železářny
VŠS	Vysoká škola strojná
VTJ	Vojenská tělovýchovná jednota
WHA	World Hockey Association
VTŽ	Válcovny trub a železářny
ZOH	Zimní olympijské hry
ZSJ	Závodní sokolská jednota
ZVVZ	Závody na výrobu vzduchotechnických zařízení

11. Seznam použité literatury a pramenů

1. Prameny

1.1. Archivní prameny

▪ Státní okresní archiv Liberec

Fond: soudobá dokumentace – sport, hokej, nezařazeno.

Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1945-1949, inv. č. 142, kn.142.

Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1950-1955, inv. č. 143, kn.143.

Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1956-1960, inv. č. 144, kn.144.

Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1961-1965, inv. č. 145, kn.145.

Městský národní výbor Liberec. Kronika města Liberce 1966-1970, inv. č. 146, kn.146.

Městský národní výbor v Liberci. Stavební plány stadionu, inv. č. 503, karton 597.

Městský národní výbor v Liberci. Kronika Horního Růžodolu, inv. č. 156, kn. 156.

Místní národní výbor Doubí. Obecní kronika Doubí 1550 – 1975, inv. č. 1, kn.1.

Městský národní výbor v Liberci. Kulturní záležitosti 1959 – 1972, inv. č. 390, karton 551.

Městský národní výbor v Liberci. Komise školská a kulturní 1957 – 1978, inv. č. 338, karton č. 332-333.

Heimats Kundes des Bezirkes (Kreises) Reichenberg in Böhmen, Sudetland 1931 – 1941, B351.

30 jähriges Jubiläum des Reichenberger Sport-Klubs 1899-1929, B1269.

Reichenberger Zeitung, inv. č. 4, karton č. 1.

Reichenberger Zeitung, inv. č. 11, album č. 1.

- Archiv ZŠ U Školy

Kronika 16. Osmileté střední školy Liberec – H. Růžodol, archiv ZŠ U Školy Liberec.

- Osobní archivy

Osobní archiv Josefa Pluhaře

Osobní archiv Jana Rachoty

1.2. Orální historie

- Rozhovor s Jiřím Plodkem, 31. května 2010, Liberec
- Rozhovor se Ctiborem Jechem, 1. června 2010, Liberec
- Rozhovor s Františkem Vozkou, 22. června 2010, Liberec
- Rozhovor s Františkem Blížencem, 7. června 2010, Liberec
- Rozhovor s Václavem Kočím, 14. listopadu 2009, Liberec
- Rozhovor s Václavem Ulvrem, 31. května 2010, Liberec
- Rozhovor s Michalem Kašpárkem, 20. května 2010, Liberec
- Rozhovor s Pavlínou Kučerovou, 20. května 2010, Liberec
- Rozhovor s Jaroslavem B., 24. května 2010, Liberec
- Rozhovor s vedoucím Fanklubu vystupujícím pod jménem Lindros, 8. července 2010, Liberec
- Rozhovor s Radkem Hanušem, 5. května 2010, Liberec
- Rozhovor s p. Kočovou, 28. července 2010, Liberec
- Rozhovor s Janem Rachotou 12. listopadu 2009, 30. března 2010, Liberec

1.3. Tisk

- Stráž severu 1945 – 1952
- Cesta míru 1952 – 1959
- Vpřed 1960 – 1991
- Průboj 1960 – 1990
- Severočeské noviny 1991
- Severočeské regionální noviny 1992

- Liberecký den 1993 – 1999
- Mladá fronta dnes 1999 – 2010
- Československý sport 1954 – 1991
- Časopis Stadion 1954 – 1992
- Časopis Gól 1968 – 1993

1.4. Online dokumenty

- hcbilitygri.cz. [online]. URL: <<http://www.hcbilitygri.cz/>> (stránky sleduji průběžně)
- Hokej.cz [online]. URL: <<http://www.hokej.cz/>> (stránky sleduji průběžně)
- tipsportarena.cz [online]. URL: <<http://www.tipsportarena.cz/>>. 5. října 2009
- zsuskoly.cz. [online]. URL: <<http://www.zsuskoly.cz/>>. 2. května 2010
- totalita.cz. [online]. URL: <http://www.totalita.cz/texty/zakon_1948-231.php>. 10. června 2010
- totalita.cz. [online]. URL: <<http://www.totalita.cz/vysvetlivky/emigrace.php>>. 10. června 2010
- Digitální parlamentní knihovna. [online]. URL: <http://www.psp.cz/eknih/1948ns/tisky/t0335_00.htm>. Český Olympijský výbor. 20. června 2010
- Vývoj olympijského hnutí v Česku. [online]. URL: <http://www.olympic.cz/public/img/dokumenty/olympismus/vyvoj_olympijskeho_hnuti_v_cesku.pdf>. Český Olympijský výbor. 10. června 2010
- Atletika - Vlašim. 10 principů Fair Play. [online]. URL: <<http://www.atletika-statistika.tym.cz/download/fairplay.htm>>. 10. června 2010
- SK Spartak Příbram. Životopis Jaromíra Kšandy. [online]. URL: <http://www.skspartak.cz/index2.php?lang=0&id_clanku=72%29>. 12. června 2010
- Osobnosti.cz. Jaroslav Pitner. [online]. URL: <<http://www.osobnosti.cz/jaroslav-pitner.php>>. 12. června 2010
- hcsparta.cz. [online]. URL: <<http://www.hcsparta.cz/>>. 27. dubna 2010

- NHL player search. [online]. URL: <<http://www.legendsofhockey.net/LegendsOfHockey/jsp/SearchPlayer.jsp?player=19616>>. 6. června 2010
- Oficiální stránky Zdeňka Orcta. [online]. URL: <<http://www.oricz.cz/>>. 5. června 2010
- hockeyDB.com. [online]. URL: <<http://www.hockeydb.com/ihdb/stats/pdisplay.php?pid=19114>>. 30. května 2010
- Oficiální statistiky NHL. [online]. URL: <<http://www.nhl.com/ice/player.htm?id=8449807#&navid=nhl-search>>. 20. května 2010
- Czech forward Petr Nedved leaves NHL to play for Czech club on 1-year deal. International Herald Tribune. Associated Press (2007). [online]. URL: <<http://www.iht.com/articles/ap/2007/07/19/sports/EU-SPT-HKY-Sparta-Prague-Nedved.php>>. 20. května 2010
- Oficiální web Asociace rozhodčích ledního hokeje. [online]. URL: <<http://www.arlh.cz/clanek.asp?id=Tri-rozhodci-budou-mit-statut-profesionala-354>>. 10. července 2010
- Jsem hokejový rozhodčí a takhle se mi žije. Rozhodci.org. [online]. URL: <<http://www.rozhodci.org/view.php?id=10040602>>. 10. července 2010
- Referee (English). [online]. URL: <<http://en.wikipedia.org/wiki/Referee/>>. 10. července 2010
- Campbell, Colin. "The Goal Judge; 1877–2007". [online]. URL: <http://www.macleans.ca/article.jsp?content=2007118_51645_51645/>. 10. července 2010
- Volleycountry.com [online]. URL: <<http://www.volleycountry.com/cz/novinky/nejpopularnejsi-sporty-na-svete.html>>. 15. června 2010
- Hokejovepuky.wbs [online]. URL: <<http://www.hokejovepuky.wbs.cz/zajimavosti.html>>. 15. června 2010
- Rozhlas.cz. [online] URL:

- <http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/705574>. 18. června 2010
- <http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706070>. 18. června 2010
- <http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706457>. 18. června 2010
- <http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706704>. 18. června 2010
- mvr.cz. [online]. URL:
<http://aplikace.mvr.cz/archiv2008/souteze/2006/sod/nasili/3_historie.pdf>. 27. července 2010
- Hokej.idnes.cz. [online]. URL: <http://hokej.idnes.cz/hokejiste-se-bouri-proc-se-hadaji-s-kluby-a-chteji-obnovit-odbory-pxk-/hokej.asp?c=A090923_213412_hokej_par>. 28. července 2010.

1.5. Televizní a rozhlasové dokumenty

- *Historie.cs: Hokej není jenom sport*. Pořad České televize, 2008, vysíláno dne 17. dubna 2008 na ČT24.
- *Jak vzniklo slovo spartakiáda*. Pořad Českého rozhlasu, vysíláno dne 18. prosince 2005
- *Postavení mimo hru*, film vysílaný dne 4. března 2010 na ČT2
- *Na slovíčko... s Vladimírem Zábrodským*. Pořad České televize, vysíláno dne 10. března 2010 na ČT4

1.6. Memoáry

- PALOUSH, J. A.: *Mušketýři s hokejkou*, Praha 1968

2. Literatura

BÁRTA, P. – LESCHINGER, M.: *Velké okamžiky ledního hokeje*, Ústí nad Orlicí 2005
 BÁRTA, P.: *Velké okamžiky ledního hokeje 2*, Ústí nad Orlicí 2007
 BERANOVÁ, H.: *Proces Modrý a spol. a jeho někteří účastníci*, BP TUL, KHI, Liberec 2010
 CANETTI, E.: *Masa a moc*, Praha 2007

- CUHRA, J. a kol.: *České země v evropských dějinách. Díl čtvrtý, od roku 1918*, Praha, Litomyšl, 2006
- ČERNICKÝ, M. a kol.: *Historie pardubického hokeje: 1923 – 2004*, Pardubice 2004
- ČERNICKÝ, M.: *Encyklopedie pardubického hokeje: Aby se na ně nezapomnělo*, Pardubice 2007
- ČERNOCH, F. - ZÁBRODSKÝ, V.: *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*, Praha 1999
- FLACHS, P. a kol.: *Čekání na zlato aneb historie ledního hokeje v Plzni*, Plzeň 2006
- FONTANA D.: *Psychologie ve školní praxi*, Praha 2003
- GUT, K. - PACINA, V.: *Malá encyklopedie ledního hokeje*, Praha 1986.
- GUT, K. – PRCHAL, J.: *100 let českého hokeje*, Praha 2008
- GUT, K. – PRCHAL, J.: *Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje*, Praha 1998
- GUT, K. – PRCHAL, J.: *Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje 1999/2003*, Praha 2004
- HLINKOVÁ, L. – KIRCHNER, J. – ZUKAL, M.: *Ivan Hlinka*, Praha 2005
- JANDOUREK, J.: *Úvod do sociologie*, Praha 2003
- JENŠÍK, M.: *Kronika českého hokeje 1894 – 2000*, Praha 2001
- JENŠÍK, M.: *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*, Praha 1997
- JUST, V.: *Věc: Vlasta Burian. Rehabilitace krále komiků*, Praha 1991
- KAPLAN, K.: *Československo v letech 1948-1953: zakladatelské období komunistického režimu, 2. část*, Praha 1991
- KAPLAN, K.: *Kronika komunistického Československa. Klement Gottwald a Rudolf Slánský*, Brno 2009
- KAPLAN, Karel. *Poúnorový exil 1948-49*, Liberec 2007
- KAPLAN, K. – KOSATÍK, P.: *Gottwaldovi muži*, Praha 2004
- KAPLAN, K. – PALEČEK, P.: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Brno 2001
- KARPAŠ, R. a kol.: *Kniha o Liberci*, Liberec 2004
- KARPAŠ, R. a kol.: *Stalo se ne severu Čech*, Liberec 2001. KARPAŠ, R. a kol.: *Stalo se ne severu Čech*, Liberec 2001

- KIRCHNER, J.: *Dynastie Holiků*, Praha 2006
- KIRCHNER, J. – RŮŽIČKA, V.: *Vladimír Růžička: příběh hokejové legendy*, Praha 2003
- KLIMEK, A.: *Říjen 1918: vznik Československa*, Praha 1998
- KURAL, V. a kol.: *Československo roku 1968, I. Obrodný proces*. Praha 1993
- LACINA, J. – NOVÁK, J. G.: *Dominik Hašek. Cesta za Stanley Cupem: Cesta fenomenálního brankáře za kultovní trofejí - z Pardubic přes Chicago, Buffalo až do Detroitu*, Praha 2002
- LHOTOVÁ, M. – MOHR, J.: *Liberec 1968*, Liberec 2008
- LOZOVIUK, P.: „Wir sind das richtige Team“, in: *Sonderdruck aus Nachbarschaft. Inkulturelle Beziehungen zwischen Deutschen, Polen und Tschechen herausgegeben von Klaus Roth*, Münster, New York, München, Berlin 2001
- LUKŠŮ, D. - PALÁN, A. - KONOPÁSEK, S.: *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha 2007
- LUKŠŮ, D. - PALÁN, A.: *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha 2010
- MACKŮ, J.: *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*, Praha 2005
- MACKŮ, Jiří. *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určení k likvidaci*, Praha 2004
- MAREK, J. a kol.: *Srpen 1968 v Liberci*, Liberec 2008
- MAREŠ, M. - SMOLÍK, J. - SUCHÁNEK, M.: *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*, Brno 2004
- MENCL, V. a kol.: *Československo roku 1968, II. Počátky normalizace*. Praha 1993
- NAKONEČNÝ, M.: *Sociální psychologie*, Praha 2009
- PACNER, K.: *Osudové okamžiky Československa*, Praha 2001
- PÁVOVÁ, J.: *Demagog ve službách strany. Portrét komunistického politika a ideologa Václava Kopeckého*, Praha 2008
- PAUER, J.: *Praha 1968. Vpád Varšavské smlouvy. Pozadí-plánování-provedení*. Praha
- PERNES, J.: *Československé dějiny očima Dikobrazu: 1945 – 1990*, Brno 2003

- PULEC, M.: *Organizace a činnost ozbrojených pohraničních složek. Seznamy osob usmrčených na státních hranicích 1945 – 1989*, Praha 2006
- ŘÍČAN, P.: *Psychologie*, Praha 2005
- SÁBL, V.: *Kniha o Československém hokeji*, Praha 1969
- SMOLÍK, J.: *Fotbalové chuligánství. Historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary 2008
- SOELDNER, D.: *Naše krev je Sparta*, Praha 2004
- STRÁNSKÝ, J. – ONDROUŠEK, K.: *Historie československého a českého hokeje 1908-1999*, Praha 1999
- ŠKUTINA, V. - BAKALÁŘ, R.: *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*, Pardubice 1990
- ŠMÍD, J.: *Jaromír Jágr-má léta v Pittsburghu*, Praha 2001.
- TALÍK, A. F. a kol.: *Sport a tělovýchova v pohraničí*, Liberec 1946
- TOMÁŠ, J.: *Zlatá kniha znojemského hokeje*, Znojmo 2002.
- VANČURA, J.: *Pražské jaro – naděje a zklamání*, Praha 1990
- VANĚK, M.: *Orální historie ve výzkumu soudobých dějin*, Praha 2004
- VRBECKÝ, D.: *Půl století legendy: Dukla Jihlava 1956 – 2006*, Jihlava 2006
- ZÁRUBA, R.: *Dominik Hašek: chytám svůj život*, Praha 1999

12. Seznam příloh

Příloha č. 1: Tabulka zimních olympijských her 1924 – 2010

Příloha č. 2: Tabulka mistrovství světa 1920 – 2010

Příloha č. 3: Tabulka mistrovství Evropy 1910 – 1991

Příloha č. 4: Tabulka konečných výsledků libereckých týmů 1945/1946 – 2009/2010

Příloha č. 5: Tabulka Dukly Liberec/ Dukly Jihlava B 1965/1966 – 1978/ 1979

Příloha č. 6: Graf vývoje názvů předchůdců současného klubu Bílých Tygrů Liberec

Příloha č. 7: Hokejoví mušketýři (23. 1. 1909 v Chamonix)

(Zdroj: STRÁNSKÝ, J. – ONDROUŠEK, K.: *Historie československého a českého hokeje 1908-1999*, Praha 1999)

Příloha č. 8: Nástup hokejových mužstev na Štvanici při MS 1938

(Zdroj: GUT, K. – PRCHAL, J.: *Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje 1999/2003*, Praha 2004)

Příloha č. 9: Bohumil Modrý

(Zdroj: hokej.sport.cz. [online]. URL: <<http://hokej.sport.cz/hokej/ostatni/138911-100-let-hokeje-misto-obhajoby-zlata-poslal-soud-sampiony-z-roku-1949-do-vezeni.html>>, 13. 6. 2010; Hokej.cz.[online].URL: <http://www.hokej.cz/index.php?lng=CZ&webid=0&id=31436&view=clanek>>, 13. 10. 2009.)

Příloha č. 10: MS ve Stockholmu 1969 – zpěv hymny po vítězství nad SSSR

(Zdroj: GUT, K. – PRCHAL, J.: *Český hokej. Oficiální publikace Českého svazu ledního hokeje 1999/2003*, Praha 2004)

Příloha č. 11: Zisk olympijské medaile na OH v Naganu 1998

(Zdroj: Zdroj: STRÁNSKÝ, J. – ONDROUŠEK, K.: *Historie československého a českého hokeje 1908-1999*, Praha 1999)

Příloha č. 12: Stráž národní bezpečnosti 1947 (Liberec)

(Zdroj: Stráž severu, 3. března 1948, r. 4, č. 38)

Příloha č. 13: Jiskra Kolora Liberec 1955

(Zdroj: Okresní archiv Liberec, fond: soudobá dokumentace sport, hokej, nezařazeno)

Příloha č. 14: Dukla Liberec 1965 – 1966

(Zdroj: Stráž severu, 7. prosince 1965, r. 6, č. 49)

- Příloha č. 15: Stadión Liberec 1967 – 1968 – postup do II. ligy
(Zdroj: Osobní archiv Jana Rachoty)
- Příloha č. 16: Stadión Liberec 1971
(Zdroj: Osobní archiv Jana Rachoty)
- Příloha č. 17: Stadión Liberec 1975
(Zdroj: Osobní archiv Jana Rachoty)
- Příloha č. 18: Stadión Liberec 1988 – 1989
(Zdroj: Osobní archiv Jana Rachoty)
- Příloha č. 19: Stadión Liberec 1996
(Zdroj: Osobní archiv Jana Rachoty)
- Příloha č. 20: Stadión Liberec 1998
(Zdroj: Osobní archiv Jana Rachoty)
- Příloha č. 21: Bílí Tygři Liberec 2010
(Zdroj: hcpce.cz [online]. URL: <http://hcpce.cz/tisk-clanek.asp?id=2640>, 12. 7. 2010)
- Příloha č. 22: Logo Bílých Tygrů
(Zdroj: hcbilitygri.cz. [online]. URL: <http://www.hcbilitygri.cz/>. 15. září 2009)
- Příloha č. 23: Plány pro výstavbu zimního stadionu
(Zdroj: Okresní archiv Liberec, fond: Městský národní výbor v Liberci. Stavební plány stadionu, inv. č. 503, karton 597.)
- Příloha č. 24: Zastřešení zimního stadionu v roce 1967
(Zdroj: KARPAS, R. a kol: *Kniha o Liberci*, Liberec 2004)
- Příloha č. 25: Tipsport aréna
(Zdroj: tipsportarena.cz. [online]. URL: <http://www.tipsportarena.cz/tipsport-arena/historie-a-soucasnost.php?id=3>. 15. září 2009)
- Příloha č. 26: Jaroslav Nedvěd v 70. letech
(Zdroj: hcbilitygri.cz. [online]. URL: <http://www.hcbilitygri.cz/>. 12. července 2010)
- Příloha č. 27: František Vozka v 70. letech
(Zdroj: hcbilitygri.cz. [online]. URL: <http://www.hcbilitygri.cz/>. 12. července 2010)
- Příloha č. 28: František Blíženec v roce 1972
(Zdroj: Osobní archiv Josefa Pluhaře)
- Příloha č. 29: Ctibor Jech v roce 1973

(Zdroj: Osobní archiv Josefa Pluhaře)

Příloha č. 30: brankáři Jan Holý a Jiří Plodek v sezóně 1974 – 1975

(Zdroj: Stráž severu, 29. listopadu 1974, r. 15, č. 95)

Příloha č. 31: Ctibor Jech a Jaroslav Kasík jako trenéři v roce 1985

(Zdroj: (Zdroj: Osobní archiv Jana Rachoty)

Příloha č. 32: Okupace v Liberci v roce 1968

(Zdroj: fotoreporter.cz [online]. URL: <<http://www.fotoreporter.cz/report/272-21srpen-1968-v-liberci-na-fotografiich.html>>. 18. června 2010)

13. Přílohy

Příloha č. 1: Tabulka zimních olympijských her 1924 – 2010

Poř.	Rok	Místo konání	1.	2.	3.	Poznámky
1.	1924	FRANCIE, Chamonix	Kanada	USA	V. Británie	ČSR 5. místo
2.	1928	ŠVÝCARSKO, Sv. Mořic	Kanada	Švédsko	Švýcarsko	ČSR 5. místo
3.	1932	USA, Lake Placid	Kanada	USA	Německo	ČSR se nezúčastnilo
4.	1936	NĚMECKO, Ga-Pa	V. Británie	Kanada	USA	ČSR 4. místo
5.	1948	ŠVÝCARSKO, Sv. Mořic	Kanada	ČSR	Švýcarsko	
6.	1952	NORSKO, Oslo	Kanada	USA	Švédsko	ČSR 4. místo
7.	1956	ITÁLIE, Cortina	SSSR	USA	Kanada	ČSR 5. místo
8.	1960	USA, Squaw Valley	USA	Kanada	SSSR	ČSR 4. místo
9.	1964	RAKOUSKO, Innsbruck	SSSR	Švédsko	ČSSR	
10.	1968	FRANCIE, Grenoble	SSSR	ČSSR	Kanada	
11.	1972	JAPONSKO, Sapporo	SSSR	USA	ČSSR	
12.	1976	RAKOUSKO, Innsbruck	SSSR	ČSSR	SRN	
13.	1980	USA, Lake Placid	USA	SSSR	Švédsko	ČSSR 5. místo
14.	1984	JUGOSLÁVIE, Sarajevo	SSSR	ČSSR	Švédsko	
15.	1988	KANADA, Calgary	SSSR	Finsko	Švédsko	ČSSR 6. místo
16.	1992	FRANCIE, Albertville	Rusko	Kanada	ČSFR	
17.	1994	NORSKO, Lillehammer	Švédsko	Kanada	Finsko	ČR 5. místo
18.	1998	JAPONSKO, Nagano	ČR	Rusko	Finsko	
19.	2002	USA, Salt Lake City	Kanada	USA	Rusko	ČR 5. – 8. místo
20.	2006	ITÁLIE, Torino	Švédsko	Finsko	ČR	
21.	2010	KANADA, Vancouver	Kanada	USA	Finsko	ČR 7. místo

Příloha č. 2: Tabulka mistrovství světa 1920 – 2010

Poř.	Rok	Místo konání	1.	2.	3.	Poznámky
1.	1920	BELGIE, Antverpy	Kanada	USA	ČSR	
2.	1924	FRANCIE, Chamomix	Kanada	USA	V. Británie	ČSR 5. místo
3.	1928	ŠVÝCARSKO, Sv. Mořic	Kanada	Švédsko	Švýcarsko	ČSR 5. místo
4.	1930	FRA, NĚM, Chamomix, Berlín	Kanada	Německo	Švýcarsko	ČSR 6. místo
5.	1931	POLSKO, Krynica	Kanada	USA	Rakousko	ČSR 5. místo
6.	1932	USA, Lake Placid	Kanada	USA	Německo	ČSR se nezúčastnilo
7.	1933	ČSR, Praha	USA	Kanada	ČSR	
8.	1934	ITÁLIE, Miláno	Kanada	USA	Německo	ČSR 5. místo
9.	1935	ŠVÝCARSKO, Davos	Kanada	Švýcarsko	V. Británie	ČSR 4. místo
10.	1936	NĚMECKO, Ga-Pa	V. Británie	Kanada	USA	ČSR 4. místo
11.	1937	VELKÁ BRITÁNIE, Londýn	Kanada	V. Británie	Švýcarsko	ČSR 6. místo
12.	1938	ČSR, Praha	Kanada	V. Británie	ČSR	
13.	1939	ŠVÝCARSKO, Basilej, Curych	Kanada	USA	Švýcarsko	ČSR 4. místo
14.	1947	ČSR, Praha	ČSR	Švédsko	Rakousko	
15.	1948	ŠVÝCARSKO, Sv. Mořic	Kanada	ČSR	Švýcarsko	
16.	1949	ŠVÉDSKO, Stockholm	ČSR	Kanada	USA	
17.	1950	VELKÁ BRITÁNIE, Londýn	Kanada	USA	Švýcarsko	ČSR se nezúčastnilo
18.	1951	FRANCIE, Paříž	Kanada	Švédsko	Švýcarsko	ČSR se nezúčastnilo
19.	1952	NORSKO, Oslo	Kanada	USA	Švédsko	ČSR 4. místo
20.	1953	ŠVÝCARSKO, Curych, Basilej	Švédsko	SRN	Švýcarsko	ČSR odstoupilo
21.	1954	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Kanada	Švédsko	ČSR 4. místo
22.	1955	SRN, Krefeld, Düsseldorf, Köln	Kanada	SSSR	ČSR	
23.	1956	ITÁLIE, Cortina	SSSR	USA	Kanada	ČSR 5. místo
24.	1957	SSSR, Moskva	Švédsko	SSSR	ČSR	
25.	1958	NORSKO, Oslo	Kanada	SSSR	Švédsko	ČSR 4. místo
26.	1959	ČSR, Praha, Bratislava...	Kanada	SSSR	ČSR	
27.	1960	USA, Squaw Valley	USA	Kanada	SSSR	ČSR 4. místo
28.	1961	ŠVÝCARSKO, Ženeva, Lausanne	Kanada	ČSR	SSSR	
29.	1962	USA, Colorado Springs, Denver	Švédsko	Kanada	USA	ČSSR se nezúčastnilo
30.	1963	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
31.	1964	RAKOUSKO, Innsbruck	SSSR	Švédsko	ČSSR	
32.	1965	FINSKO, Tampere	SSSR	ČSSR	Švédsko	
33.	1966	JUGOSLAVIE, Lublaň	SSSR	ČSSR	Kanada	
34.	1967	RAKOUSKO, Vídeň	SSSR	Švédsko	Kanada	ČSSR 4. místo
35.	1968	FRANCIE, Grenoble	SSSR	ČSSR	Kanada	
36.	1969	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
37.	1970	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
38.	1971	ŠVÝCARSKO, Bern, Ženeva	SSSR	ČSSR	Švédsko	
39.	1972	ČSSR, Praha	ČSSR	SSSR	Švédsko	
40.	1973	SSSR, Moskva	SSSR	Švédsko	ČSSR	
41.	1974	FINSKO, Helsinky	SSSR	ČSSR	Švédsko	
42.	1975	SRN, Mnichov, Düsseldorf	SSSR	ČSSR	Švédsko	
43.	1976	POLSKO, Katowice	ČSSR	SSSR	Švédsko	
44.	1977	RAKOUSKO, Vídeň	ČSSR	Švédsko	SSSR	
45.	1978	ČSSR, Praha	SSSR	ČSSR	Kanada	
46.	1979	SSSR, Moskva	SSSR	ČSSR	Švédsko	
47.	1981	ŠVÉDSKO, Göteborg, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
48.	1982	FINSKO, Tampere, Helsinky	SSSR	ČSSR	Kanada	
49.	1983	SRN, Dortmund, Düsseldorf, Mnichov	SSSR	ČSSR	Kanada	
50.	1985	ČSSR, Praha	ČSSR	Kanada	SSSR	
51.	1986	SSSR, Moskva	SSSR	Švédsko	Kanada	ČSSR 5. místo

52.	1987	RAKOUSKO, Vídeň	Švédsko	SSSR	ČSSR	
53.	1989	ŠVEDSKO, Stockholm, Södertälje	SSSR	Švédsko	Kanada	ČSSR 4. místo
54.	1990	ŠVÝCARSKO, Bern, Fribourg	SSSR	Švédsko	ČSFR	
55.	1991	FINSKO, Turku, Tampere, Helsinky	Švédsko	Kanada	SSSR	ČSFR 6. místo
56.	1992	ČSFR, Praha, Bratislava	Švédsko	Finsko	ČSFR	
57.	1993	SRN, Dortmund, Mnichov	Rusko	Švédsko	ČR	
58.	1994	ITALIE, Bolzano, Cananzeri, Miláno	Kanada	Finsko	Švédsko	ČR 7. místo
59.	1995	ŠVEDSKO, Stockholm, Gävle	Finsko	Švédsko	Kanada	ČR 4. místo
60.	1996	RAKOUSKO, Vídeň	ČR	Kanada	USA	
61.	1997	FINSKO, Helsinky, Tampere	Kanada	Švédsko	ČR	
62.	1998	ŠVÝCARSKO, Basilej, Curych	Švédsko	Finsko	ČR	
63.	1999	NORSKO, Oslo, Lillehammer	ČR	Finsko	Švédsko	
64.	2000	RUSKO, Petrohrad	ČR	Slovensko	Finsko	
65.	2001	SRN, Nürnberg, Köln a.R. Hannover	ČR	Finsko	Švédsko	
66.	2002	ŠVEDSKO, Göteborg, Jönköping	Slovensko	Rusko	Švédsko	ČR 5. místo
67.	2003	FINSKO, Helsinky, Tampere, Turku	Kanada	Švédsko	Slovensko	ČR 4. místo
68.	2004	ČR, Praha, Ostrava	Kanada	Švédsko	USA	ČR 5. místo
69.	2005	RAKOUSKO, Vídeň	ČR	Kanada	Rusko	
70.	2006	LOTYŠSKO, Riga	Švédsko	ČR	Finsko	
71.	2007	RUSKO, Moskva, Mytišči	Kanada	Finsko	Rusko	ČR 7. místo
72.	2008	KANADA, Quebec, Halifax	Rusko	Kanada	Finsko	ČR 5. místo
73.	2009	ŠVÝCARSKO, Bern, Kloten	Rusko	Kanada	Švédsko	ČR 6. místo
74.	2010	NĚMECKO, Kolín n.R., Mannheim	ČR	Rusko	Švédsko	

Příloha č. 3: Tabulka mistrovství Evropy 1910 – 1991

Poř.	Rok	Místo konání	1.	2.	3.	Poznámky
1.	1910	FRANCIE, Les Avants	V. Británie	Německo	Belgie	
2.	1911	NĚMECKO, Berlín	Čechy	Německo	Belgie	bez Čech
3.	1912	ČECHY, Praha	Čechy	Německo	Rakousko	
4.	1913	NĚMECKO, Mnichov	Belgie	Čechy	Německo	
5.	1914	NĚMECKO, Berlín	Čechy	Německo	Belgie	
6.	1921	ŠVÉDSKO, Stockholm	Švédsko	ČSR		
7.	1922	ŠVÝCARSKO, Sv. Mořic	ČSR	Švédsko	Švýcarsko	
8.	1923	BELGIE, Antverpy	Švédsko	Francie	ČSR	
9.	1924	ITÁLIE, Miláno	Francie	Švédsko	Belgie	ČSR se nezúčastnilo
10.	1925	ČSR, Štrbské Pleso, Starý Smokovec	ČSR	Rakousko	Švýcarsko	
11.	1926	ŠVÝCARSKO, Davos	Švýcarsko	ČSR	Rakousko	
12.	1927	RAKOUSKO, Vídeň	Rakousko	Belgie	Německo	ČSR 5. místo
13.	1928	ŠVÝCARSKO, Sv. Mořic	Švédsko	Švýcarsko	V. Británie	ČSR 4. místo
14.	1929	MAĎARSKO, Budapešť	ČSR	Polsko	Rakousko	
15.	1930	FRA, NĚM, Chamomix, Berlín	Německo	Švýcarsko	Rakousko	ČSR se nezúčastnilo
16.	1931	POLSKO, Krynica	Rakousko	Polsko	ČSR	
17.	1932	NĚMECKO, Berlín	Švédsko	Rakousko	Švýcarsko	ČSR 5. místo
18.	1933	ČSR, Praha	ČSR	Rakousko	Něm, Švýc	
19.	1934	ITÁLIE, Miláno	Německo	Švýcarsko	ČSR	
20.	1935	ŠVÝCARSKO, Davos	Švýcarsko	V. Británie	ČSR	
21.	1936	NĚMECKO, Ga-Pa	V. Británie	ČSR	Švédsko	
22.	1937	VELKÁ BRITÁNIE, Londýn	V. Británie	Švýcarsko	Německo	ČSR 4. místo
23.	1938	ČSR, Praha	V. Británie	ČSR	Německo	
24.	1939	ŠVÝCARSKO, Basilej, Curych	Švýcarsko	ČSR	Německo	
25.	1947	ČSR, Praha	ČSR	Švédsko	Rakousko	
26.	1948	ŠVÝCARSKO, Sv. Mořic	ČSR	Švýcarsko	Švédsko	
27.	1949	ŠVÉDSKO, Stockholm	ČSR	Švédsko	Švýcarsko	
28.	1950	VELKÁ BRITÁNIE, Londýn	Švýcarsko	V. Británie	Švédsko	ČSR se nezúčastnilo
29.	1951	FRANCIE, Paříž	Švédsko	Švýcarsko	Norsko	ČSR se nezúčastnilo
30.	1952	NORSKO, Oslo	Švédsko	ČSR	Švýcarsko	
31.	1953	ŠVÝCARSKO, Curych, Basilej	Švédsko	Švýcarsko	SRN	ČSR se nezúčastnilo
32.	1954	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSR	
33.	1955	SRN, Krefeld, Düsseldorf, Köln	SSSR	ČSR	Švédsko	
34.	1956	ITÁLIE, Cortina	SSSR	Švédsko	ČSR	
35.	1957	SSSR, Moskva	Švédsko	SSSR	ČSR	
36.	1958	NORSKO, Oslo	SSSR	Švédsko	ČSR	
37.	1959	ČSR, Praha, Bratislava	SSSR	ČSR	Švédsko	
38.	1960	USA, Squaw Valley	SSSR	ČSR	Švédsko	
39.	1961	ŠVÝCARSKO, Ženeva, Lausanne	ČSSR	SSSR	Švédsko	
40.	1962	USA, Colorado Springs, Denver	Švédsko	Finsko	Norsko	ČSSR se nezúčastnilo
41.	1963	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
42.	1964	RAKOUSKO, Innsbruck	SSSR	Švédsko	ČSSR	
43.	1965	FINSKO, Tampere	SSSR	ČSSR	Švédsko	
44.	1966	JUGOSLAVIE, Lublaň	SSSR	ČSSR	Švédsko	
45.	1967	RAKOUSKO, Vídeň	SSSR	Švédsko	ČSSR	
46.	1968	FRANCIE, Grenoble	SSSR	ČSSR	Švédsko	
47.	1969	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
48.	1970	ŠVÉDSKO, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
49.	1971	ŠVÝCARSKO, Bern, Ženeva	ČSSR	SSSR	Švédsko	
50.	1972	ČSSR, Praha	ČSSR	SSSR	Švédsko	
51.	1973	SSSR, Moskva	SSSR	Švédsko	ČSSR	

52.	1974	FINSKO, Helsinky	SSSR	ČSSR	Švédsko	
53.	1975	SRN, Mnichov, Düsseldorf	SSSR	ČSSR	Švédsko	
54.	1976	POLSKO, Katowice	ČSSR	Švédsko	SSSR	
55.	1977	RAKOUSKO, Vídeň	ČSSR	Švédsko	SSSR	
56.	1978	ČSSR, Praha	Švédsko	ČSSR	Švédsko	
57.	1979	SSSR, Moskva	SSSR	ČSSR	Švédsko	
58.	1981	ŠVÉDSKO, Göteborg, Stockholm	SSSR	Švédsko	ČSSR	
59.	1982	FINSKO, Helsinky, Tampere	SSSR	Švédsko	ČSSR	
60.	1983	SRN, Dortmund, Düsseldorf, Mnichov	SSSR	ČSSR	Švédsko	
61.	1985	ČSSR, Praha	SSSR	ČSSR	Finsko	
62.	1986	SSSR, Moskva	SSSR	Švédsko	Finsko	ČSSR 4. místo
63.	1987	RAKOUSKO, Vídeň	SSSR	Švédsko	ČSSR	
64.	1989	ŠVÉDSKO, Stockholm, Södertälje	SSSR	ČSSR	Švédsko	
65.	1990	ŠVÝCARSKO, Bern, Fribourg	Švédsko	SSSR	ČSFR	
66.	1991	FINSKO, Turku, Tampere, Helsinky	SSSR	Švédsko	Finsko	ČSFR 4. místo

Příloha č. 4: Tabulka konečných výsledků libereckých týmů 1945/1946 – 2009/2010

Sezóna	Soutěž	Název týmu	Umístění
1945/1946	Ještědský okrsek	Rapid Liberec	1. (z 5)
1946/47	Severočeské župní mistrovství (SŽM) I. třída	Rapid Liberec	1. (6)
		Slavia liberec	5. (6)
	SŽM II. třída	AFK Stráž bezpečnosti	1. (5)
1947/48	SŽM I. - III. třída	<i>Pro nepřízeň počasí soutěž nedohrána</i>	
1948/49	SŽM I. třída	Sokol Slávia Lib.	1. (6)
		Sokol SNB	3. (6)
		Rapid Liberec	5. (6)
1949/50	SŽM I. třída	ZSJ Zdar Slávia Lib.	2. (5)
		Sokol Rapid Liberec	3. (5)
		Sokol SNB Liberec	4. (5)
1950/51	SŽM I. A třída	Sokol SNB Liberec	1. (6)
		Sokol Kolora Liberec	3. (6)
		Sokol OD Liberec	4. (6)
1951/52	Krajský přebor	Sokol Kolora Liberec	1. (6)
1952/53	Krajský přebor A	ČSSZ Liberec	1. (4)
	Krajský přebor B	Kolora Liberec	1. (4)
1953/54	Celostátní hokejová soutěž (II. nejvyšší)	Jiskra Liberec	4. (4)
	Krajský přebor A	Tatran Liberec	1. (4)
1954/55	Celostátní soutěž	Jiskra Liberec	3. (4)
	Krajský přebor A	Tatran Liberec	1. (6)
1955/56	Divize	Jiskra Liberec	2. (4)
		Tatran Liberec	4. (4)
1956/57	Divize	Lokomotiva	4. (4)
1957/58	Divize	Lokomotiva	1. (5)
1958/59	II. liga	Lokomotiva	9. (12)
1959/60	Divize	Lokomotiva	1. (6)
1960/61	II. liga	Lokomotiva	8. (12)
1961/62	II. liga	Stadión Liberec	8. (12)
1962/63	II. liga	Stadión Liberec	10. (12)
1963/64	II. liga	Stadión Liberec	7. (8)
1964/65	II. liga	Stadión Liberec	5. (8)
1965/66	II. liga	Stadión Liberec	8. (8) → sestup
1966/67	Divize	Stadión Liberec	1. → kvalifikace → neúspěch
1967/68	Divize	Stadión Liberec	1. → kvalifikace → postup

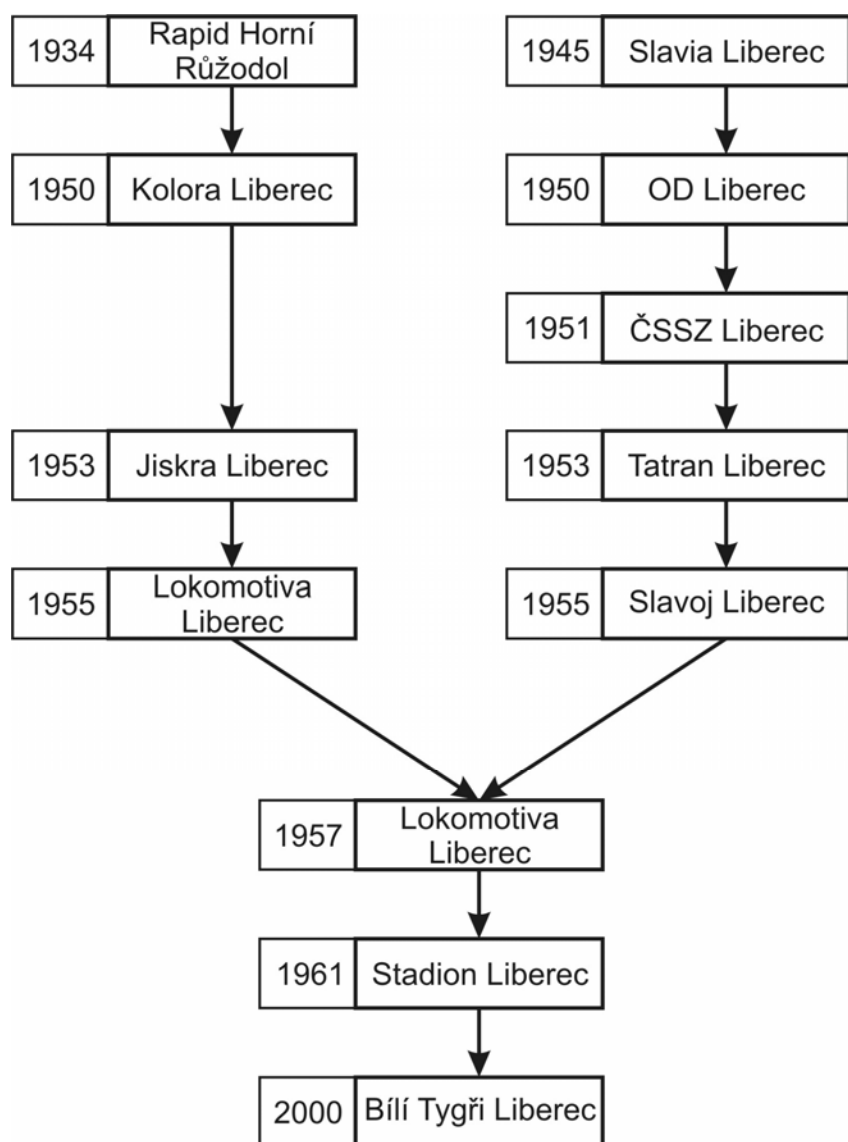
1968/69	II. liga	Stadión Liberec	9. (16)
1969/70	II. liga	Stadión Liberec	12. (16)
1970/71	II. liga	Stadión Liberec	11. (16)
1971/72	II. liga	Stadión Liberec	7. (16)
1972/73	II. liga	Stadión Liberec	6. (16)
1973/74	I. NHL	Stadión Liberec	6. (12)
1974/75	I. NHL	Stadión Liberec	5. (12)
1975/76	I. NHL	Stadión Liberec	9. (12)
1976/77	I. NHL	Stadión Liberec	3. (12)
1977/78	I. NHL	Stadión Liberec	4. (12)
1978/79	I. NHL	Stadión Liberec	7. (12)
1979/80	I. NHL	Stadión Liberec	4. (12)
1980/81	I. NHL	Stadión Liberec	Základní sk. 5. (12) Finálová sk. 10. (10)
1981/82	I. NHL	Stadión Liberec	Základní sk. 5. (12) Finálová sk. 8. (10)
1982/83	I. NHL	Stadión Liberec	Základní sk. 11. (12) → boj o záchranu v B sk. → 6. (7) → sestup
1983/84	II. NHL	Stadión Liberec	1. (8) → kvalifikace → neúspěch
1984/85	II. NHL	Stadión Liberec	1. (8) → kvalifikace → postup
1985/86	I. NHL	Stadión Liberec	12. (12) → sestup
1986/87	II. NHL	Stadión Liberec	1. (8) → kvalifikace → neúspěch
1987/88	II. NHL	Stadión Liberec	2. (8)
1988/89	II. NHL	Stadión Liberec	5. (8)
1989/90	II. NHL	Stadión Liberec	2. (8) → kvalifikace → neúspěch
1990/91	II. NHL	Stadión Liberec	4. (6) v semifinálové skupině
1991/92	II. NHL	Stadión Liberec	4. (8)
1992/93	II. NHL	Stadión Liberec	5. (8)
1993/94	II. liga (přejmenování NHL)	Stadión Liberec	4. (16)
1994/95	II. liga	Stadión Liberec	2. (16) → kvalifikace → postup
1995/96	I. liga	Stadión Liberec	13. (14) → baráž o udržení → úspěch
1996/97	I. liga	Stadión Liberec	9. (14)
1997/98	I. liga	Stadión Liberec	2. (14)
1998/99	I. liga	Stadión Liberec	12 (14)
1999/00	I. liga	Stadión Liberec	11. (14)
2000/01	I. liga	Bílí Tygři Liberec	2. (14)

2001/02	I. liga	Bílí Tygři Liberec	1. (14) → baráž o extraligu→ postup
2002/03	Extraliga ledního hokeje (ELH)	Bílí Tygři Liberec	12. v základní části
2003/04	ELH	Bílí Tygři Liberec	11. (14) v základní části
2004/05	ELH	Bílí Tygři Liberec	5. (14) v základní části, 3. místo v play-off
2005/06	ELH	Bílí Tygři Liberec	1. (14) v základní části, 5. v play-off
2006/07	ELH	Bílí Tygři Liberec	1. (14) v základní části, 3. v play-off
2007/08	ELH	Bílí Tygři Liberec	3. (14) v základní části, 4. v play-off
2008/09	ELH	Bílí Tygři Liberec	11. (14) v základní části
2009/10	ELH	Bílí Tygři Liberec	8. (14) v základní části, 4. v play-off

Příloha č. 5: Tabulka Dukly Liberec/ Dukly Jihlava B 1965/1966 – 1978/ 1979

Sezóna	Soutěž	Název týmu	Umístění
1965/66	II. liga	Dukla Liberec	4. (8)
1966/67	II. liga	Dukla Liberec	4. (8)
1967/68	II. liga	Dukla Liberec	4. (8)
1968/69	II. liga	Dukla Liberec	10. (16)
1969/70	II. liga	Dukla Liberec	5. (16)
1970/71	II. liga	Dukla Jihlava B	4. (16)
1971/72	II. liga	Dukla Jihlava B	2. (16)
1972/73	II. liga	Dukla Jihlava B	1. (16) – Nemohla se ucházet o postup
1973/74	I. NHL (přejmenování II. ligy)	Dukla Jihlava B	9. (12)
1974/75	I. NHL	Dukla Jihlava B	10. (12)
1975/76	I. NHL	Dukla Jihlava B	11. (12) sestup → II. NHL
1976/77	II. NHL	Dukla Jihlava B	1. → kvalifikace – úspěch → postup zpět do I. NHL
1977/78	I. NHL	Dukla Jihlava B	3. (12)
1978/79	I. NHL	Dukla Jihlava B	8. (12)
<i>Od sezóny 1978/79 Dukla Jihlava B působila v Písku</i>			

Příloha č. 6: Graf vývoje názvů předchůdců současného klubu Bílých Tygrů Liberec

Příloha č. 7: Hokejví muřketýři (23. 1. 1909 v Chamonix)

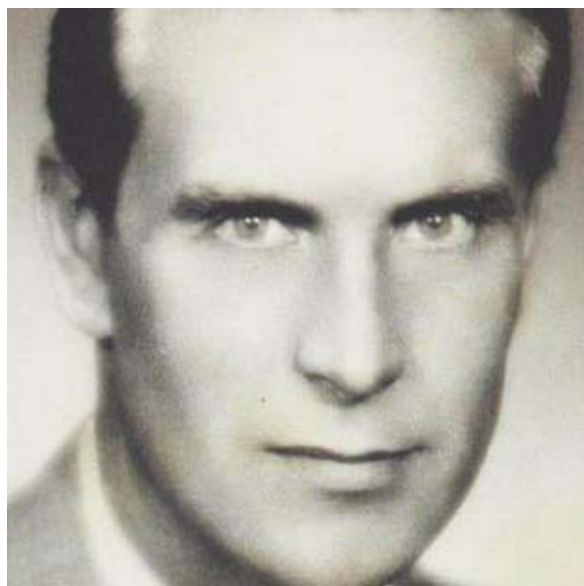

Příloha č. 8: Nástup hokejových mužstev na Štvanici při MS 1938

Příloha č. 9: Bohumil Modrý

Příloha č. 10: MS ve Stockholmu 1968 – zpěv hymny po vítězství nad SSSR

Příloha č. 11: Zisk olympijské medaile na OH v Naganu 1998

Příloha č. 12: Stráž národní bezpečnosti 1947 (Liberec)

Příloha č. 13: Jiskra Kolora Liberec 1955

Příloha č. 14: Dukla Liberec 1965 – 1966

Příloha č. 15: Stadión Liberec 1967 – 1968 – postup do II. ligy

Příloha č. 16: Stadión Liberec 1971

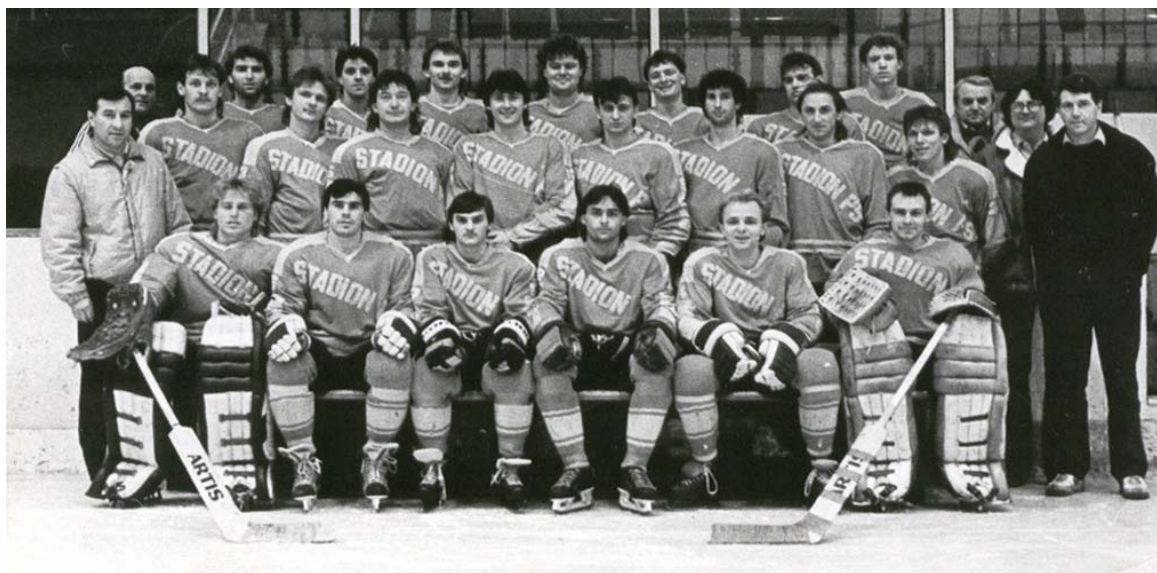

Příloha č. 17: Stadión Liberec 1975

Příloha č. 18: Stadión Liberec 1988 – 1989

TJ STADION LIBEREC

účastník II. NHL, skupina B, ročník 1988–1989

Příloha č. 19: Stadión Liberec 1996

Příloha č. 20: Stadión Liberec 1998

Příloha č. 21: Bílí Tygři Liberec 2010

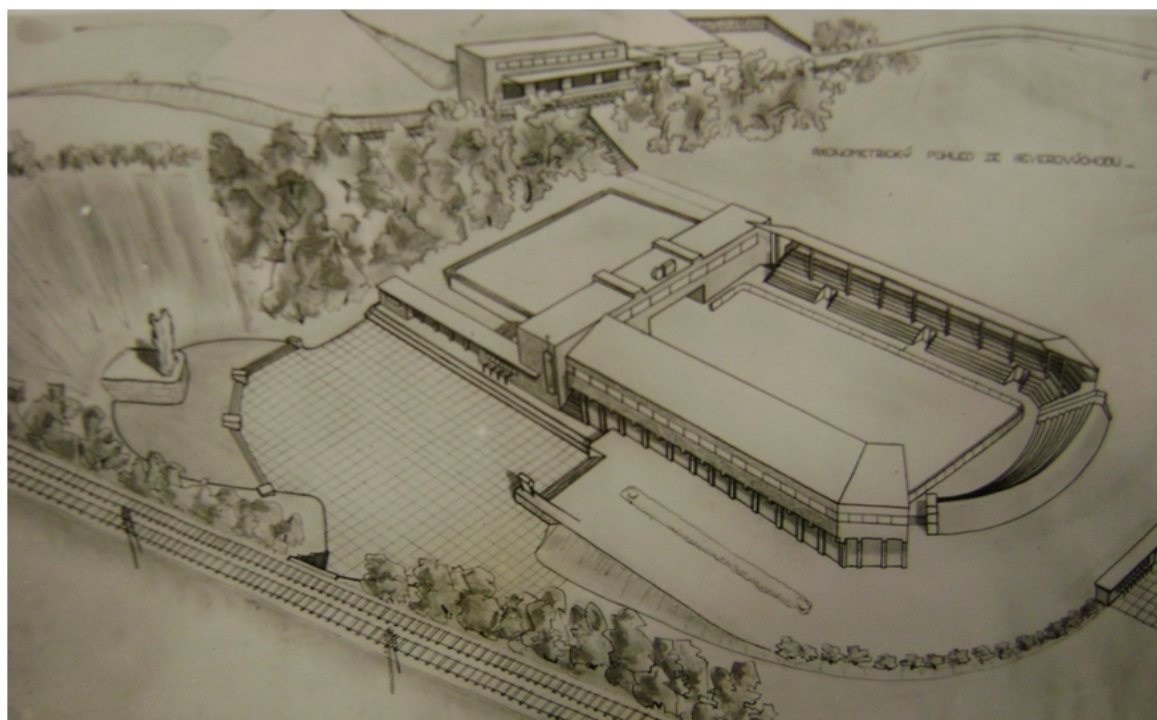

Příloha č. 22: Logo Bílých Tygrů

Příloha č. 23: Plány pro výstavbu zimního stadionu

Příloha č. 24: Zastřešení zimního stadionu v roce 1967

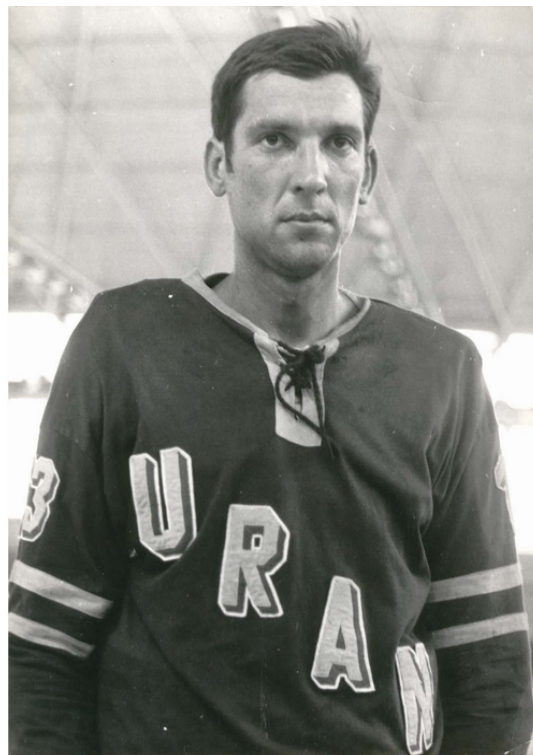
Příloha č. 25: Tipsport aréna

Příloha č. 26: Jaroslav Nedvěd v 70. letech

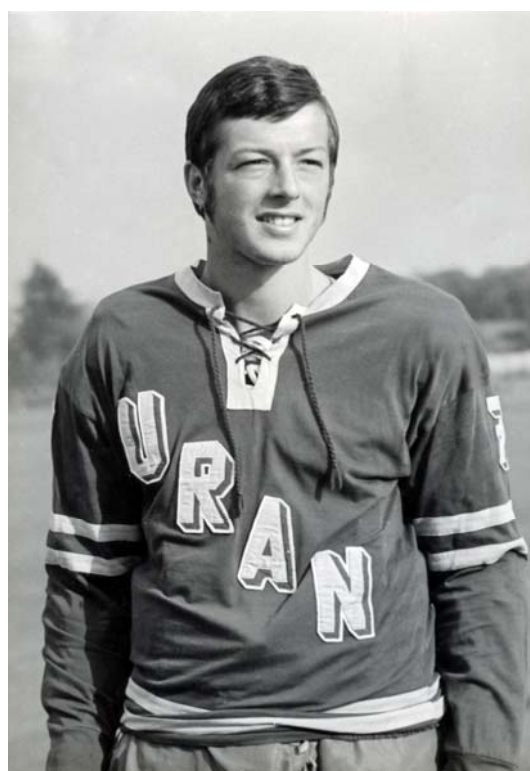
Příloha č. 27: František Vozka v 70. letech

Příloha č. 28: František Blíženec v roce 1972

Příloha č. 29: Ctibor Jech v roce 1973

Příloha č. 30: brankáři Jan Holý a Jiří Plodek v sezóně 1974 – 1975

Příloha č. 31: Ctibor Jech a Jaroslav Kasík jako trenéři v roce 1985

Příloha č. 32: Okupace v Liberci v roce 1968

